Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel | Title:	Oehlenschlägers Poetiske Skrifter
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 26
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse | Physical extent:	32 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

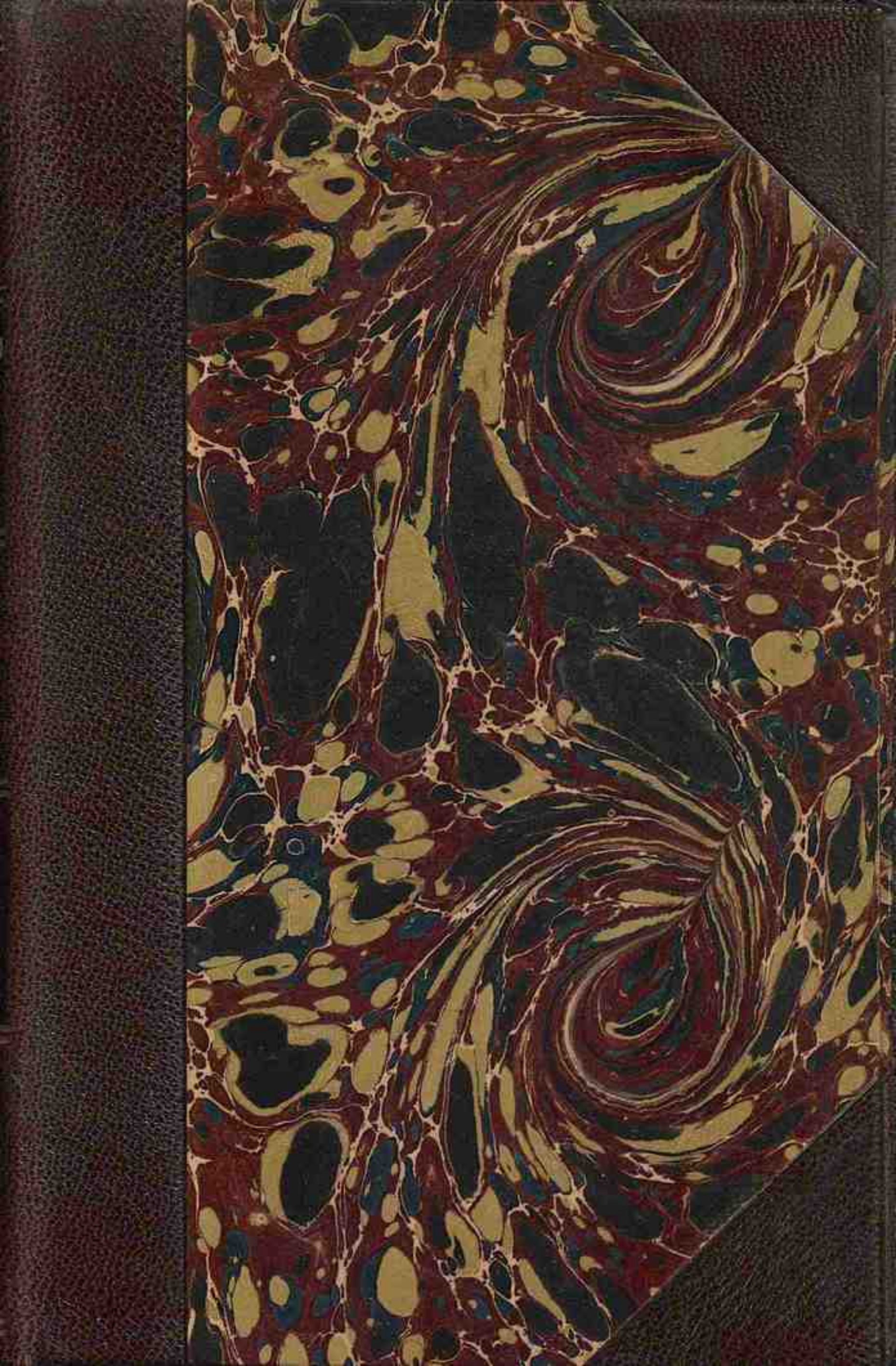

52, - 120

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05760 X

+ Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. L. Liebenberg.

18de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikkret sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundurs Saga, Helge, Hroars Saga, Hrolf Krake, Ørvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**

II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 Rdl 64 ß; **nedsat Pris 4 Kr.**

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Sex og Tyvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1861.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Oehlenschlägers

Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1861.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Indhold.

	Side.
Straffen efter Døden	1.
Den blege Ridder	19.
Den gale Uglspeil	87.
De to Jernringe	113.
Den italienske Digter blandt de Vilde	135.
Digterbesøget	145.
Den billige Kunstdommer	173.

Straffen efter Doden.

En Fortælling.

For endeel Aar siden levede i en af Provindserne i en lille Kiøbsted en Mand ved Navn Herr Harpix. Han drev allehaande Smaahandel, og uagtet han et Par Gange gik Fallit, erhvervede han sig dog tilsidst en betydelig Formue. Nogle paastode, at han just var bleven velhavende ved at spille saa godt Bankerot, det eneste Spil i Verden, hvori man aldrig taber, naar man spiller med Forstand. Derimod vare adskillige andre Stakler blevne Stoddere ved ham, blandt Andre hans yngre Broder, Ulrik, hvis Formynder han havde været, og hvis lille Arv han havde tilsat. Dette unge Menneske var derved bragt til Bettelstaven, tilsidst forsvunden, og man paastod endog, at han havde givet sig i Lag med Zigeunerne, som undertiden besøgte Egnen der. Broderen sagde, naar man talte derom: „Det er for Gud meget muligt; jeg kiendte ham ikke igien, om han stod for mine Øine." Og dengang løi han ikke; thi da Ulrik en Aften besøgte ham som den forlorne Søn, bad med grædende Taarer om Barmhiertighed og lovede Bedring, kiendte Herr Harpix ham virkelig slet ikke, men gik ud af Stuen, og lod ham vise Døren, med den Advarsel, at hvis han kom tiere, blev han angivet for Øvrigheden.

Jahn Pfeiffer, den tydske Barbeer, en naragtig godhiertig Karl, der havde bosat sig i Byen for nogle Aar siden, og faaet en lille Sum i Medgift med den smukke

buttede Lise, Slagterens Datter, var ogsaa forarmet ved Herr Harpix, saa han nu maatte leve jammerligt af at barbere og curere, thi dengang gik Folk med længere Skiæg, og brugte ikke saa mange Medicamenter, som nu. Da nu Lise oven i Kiøbet hvert Aar skienkede sin Mand en Livsarving, vidste den stakkels Barbeer tilsidst ikke, hvordan han skulde komme ud af det med den blotte Rageknив, og havde han ikke været en god Christen, saa havde han giort en Ulykke med den paa sig selv.

For Resten var Herr Harpix en anseet Mand, og man holdt ham endog for en omgængelig Mand, thi han var høflig, ydmyg og sagtmodig i sin Adfærd og Tale, roste alle de Mennesker i Dinene, som han snakkede med, giorde Selskab, spillede ikke blot Bankerot, men ogsaa Polskpas og Qvadrille, kunde smøge Tobak, politisere, drikke Brændeviin, o. s. v., kort, var en Mand, som man gierne omgikkes, thi hvad kom hans Handlinger mod Andre dem ved, som han endnu ikke havde skadet? Byens Folk havde i hine uoplyste Tider den Grundsætning: Hvor du Intet har at giøre, skal du holde din Næse fra. Enhver maa svare for sig.

Saaledes kunde da Herr Harpix have levet længe som en anseelig og honnet Mand; thi at Jahn Pfeiffer, hvergang han sæbede en af sine Kunder ind, sagde: „Den Herr Harpix, det er min Seel en großer Gauner, das kennen Sie mir nur glauben; jeg veed bedst, hvor Skoen trikker," det hialp ham ikke. Man ansaae Jahn Pfeiffer for en Vindbeutel, fordi han var en Tydsker og en Barbeer, og fandt det næsviist og uforskammet af ham, at tale saaledes om en af Byens indfødte Honoratiores.

Engang havde Herr Harpix havt Gilde, og sad Aftenen efter med Gunild, sin gamle Huusholderske. Det var just Slagtertiden, og et stort Sviin laae ude i Steenstuen paa

et Bord, med et Lagen over. Herr Harpix sad i sin Lænestol, og gottede sig med de opvarmede Levninger fra Gildet. Gunild sad lige overfor; hun var hans Siæls Fortrolige. Gunild var rørt og græd; hun blev gammel nu, befandt sig ilde, og Maden smagte hende ikke mere. Hun stirrede paa sin Herre, som slugte med stor Begierlighed, og sagde: „Jeg begriber ikke, Husbond! hvor I kan sidde saa rolig og spise, da I dog har saa mange Synder paa Samvittigheden." — „Hvad gaaer der af hende?" sagde Herr Harpix; „primer hun? Har jeg ikke været i Kirke i Overgaars, fortrudt mine Synder, og lovet Bedring?" — „Ja, men det holder I ikke," sagde Gunild. — „Hvor kan hun vide det?" raabte Herr Harpix. „Siden i Overgaars har jeg dog Intet syndet, som er værd at tale om; thi at jeg solgte Peter Gunter det Par Alen blaat Klæde for ægtefarvet, skiøndt det er uægte, vil hun dog vel ikke regne mig til Last? Naar Tossser komme til Torvs, saa faaer Kræmmeren Penge." — „Ja, det er nu en Bagatel," sagde Gunild; „men jer Broder Hans Ulrik, og den stakkels Jahn Pfeiffer, de trykke mig paa Samvittigheden." — „Nu," sagde Herr Harpix, „naar jeg kan tagle det, saa kan hun vel ogsaa." — „Men siig mig dog oprigtig," vedblev Gunild, „troer I virkelig ikke paa Helvede og paa Fanden?" — „Nei," sagde Herr Harpix, „det er kun dum Overtro. Vor ny Degn paastaaer, at Helvede bestaaer alene i en ond Samvittighed, og da jeg nu ingen ond Samvittighed har . . ." — „Har I da en god Samvittighed?" faldt Gunild ham i Talen. — „Nei," svarede Herr Harpix, „det maa jeg heller ikke sige. Min Samvittighed er hverken ond eller god; den holder Middelveien, og det er det Rette i Alting." — „Men", sagde Gunild, „hvis nu Gud skulde kalde jer i Dag eller i Morgen?" — „O," hviskede Herr Harpix med et tillids-

fuldt Griin, „det giør han ikke.“ I det samme giorde han nogle hæslige Grimacer, blev ganske mørkeblaa i Ansigtet, sad ubevægelig som en Støtte, og talede ikke et Ord mere. —

„Vi kan dog gierne tage Svinet,“ sagde den nu ikke længer buttede, men magre og blege Lise, som sad med sin Barbeer ved et Fyrrebord, med et Stykke Ost og Brød og en Flaske Tyndtøl, mellem sex Børn, der laae omkring i Straahalmen og sov. — „Nein, Lieschen!“ sagde Jahn Pfeiffer, „um Gottes Willen nicht.“ — „Ei hvad!“ sagde Lise, „har ikke den gamle Tyv berøvet mig Alt, hvad jeg eiede?“ — „Ja freilich,“ svarede Jahn; „aber weil er ein Spitzbube ist, sollen wir keine seyn.“ — „Af den Snak kommer der Intet,“ sagde Lise. „Han har berøvet mig, hvad jeg skulde føde disse stakkels Orme med. Nu ligge de og sulte i Straaet, mens den gamle Halunk mædsker sig saa længe i sin Lænestol, til han faaer et Poppelsislag. Han har slagtet et stort Sviin; med det kan jeg i det mindste mætte mine stakkels Rollinger i otte Dage. Jeg veed, Svinet ligger paa en Bænk i Steenstuen. Døren vender til Gaden, og er let at lukke op. Kom, Jahn Pfeiffer! vær Fader. Intet Menneske faaer at vide, hvad vi giøre. Vægteren snorker i Kielderhalsen.“ — „Aber Gott, Frau!“ sagde Jahn Pfeiffer. — „Gud veed, at jeg tager kun en ussel lille Deel igien af hvad mit er,“ raabte Lise. „Følg mig, hvis du er Mand. Jeg gaaer roligt, og vil forsvare, hvad jeg har giort, paa Dommedag.“ — „Du bist eine gute Seele,“ sagde Jahn Pfeiffer, „und ich bin eine gute Haut, und muß immer nachgeben. For een Gang Skild mag es so hingehen, wenn du mir versprecher, ikke at dage flere Schwine, end den ene. Thi Herr Harpix har mange Schwine po Skoven.“ — „Den Tid den Sorg,“ sagde Lise. „Følg mig!“

Dermed gik de hen til Huset, som laae noget afsides. Natten var ikke mørk, men Vægteren sov. Nu maae vi fortælle, hvordan det gik Herr Harpix derinde midlertid.

Han var ganske rigtig død af et „Poppelsislag", som Lise spaaede ham. Da Gunild længe nok havde stirret paa sin Husbond, og han paa hende med de store opspilede brustne Øine, uden at svare, blev hun overfalden af en panisk Skræk, og raabte: „Ak, Fanden har taget ham!" Med disse Ord løb hun ud, og hentede den gamle Gaardskarl Jens. De ruskede længe i den Døde, Jens stak ham et Stykke Flesk i Munden, tyliede ham en Snaps Brændeviin i Halsen; men det vilde altsammen ikke hielpe, og de overbeviste sig endelig om, at Manden var fuldkommen død.

Nu toge de Svinet af Baaren, og lagde Liget i Stedet med det samme Lagen over. Gunild skyndte sig derpaa hen til Forvalterens, hvor hun vidste Præsten og Degnen ogsaa vare, for at berette Dødsfaldet. Jens maatte blive tilbage og vaage over Liget.

Jens var en ærlig Karl, men havde den Feil, at han undertiden tog sig en Taar over Tørsten. Dette havde han i Aften ogsaa giort. Hvad Under, at hans Phantasie ved den sørgelige Lysepraas i Liigstuen begyndte at virke, og forevise ham allehaande Skrækkebilleder. Han havde ikke lært at kiende Helved af Dantes guddommelige Comedie, heller ikke den yderste Dag af Michael Angelos store Billed i Vaticanet; men han localiserede sig alle disse Ting paa sin Maade. Saaledes tyktes det ham da, som om Fanden steg op af Jorden i en Birkedommers Lignelse, med Allongeparyk, i sort Kappe, med en Protocol under Armen og en Hammer i Haand. Efter ham fulgte en Flok Diævle med Horn og Hornlygter, samt Høtyve i Hænderne. Fanden satte sig ved Bordet, og holdt Auction over alle den Af-

dødes Lemmer. Og nu mærkte da Jens med Forbauselse, hvorledes En kiøbte hans Mave, som var overordentlig stor og dyr, en Anden hans Hierte, som var overordentligt lille og godt Kiøb. Lungerne vare de allerkostbareste, „thi", sagde Fanden, „dem kan vi bruge dernede til Blæsebælge." Hver Gang der blev giort et antageligt Bud, slog Auctionarius i Bordet med sin Hammer, saa Huset rystede; og neppe havde en Diævel betalt sin Deel med gode Kroner, før han gik hen til Baaren, og slog i Herr Harpix med sin Hotyv, for at faae den Deel, der tilhørte ham. Endelig, da Auctionen var endt, og alle Lemmerne solgte, undtagen Hiernen, som Fanden maatte give bort for Intet til den dummeste Diævel, slog han saa stærkt med Hammeren i Bordet, at Lyset faldt ud af Stagen, og gik ud. Alting blev mørkt. Der hørtes en forfærdelig Susen og Brusen, en blaa Lue skinnede. Jens styrtede bedøvet til Jorden, og saae to tause Skikkelser komme ind ad Døren, som hurtig toge Liigbaaren bort med sig, og forsvandt. Det Sande af denne Vision var, at Blodet suste og bruste Jens for Ørerne; at Lyset faldt ned, og gik ud; at ligesom det var bleven stille og mørkt i Stuen, Jahn Pfeiffer og Lise kom, aabnede Døren, hvorigiennem Maanen skinnede, og ginge bort med Liget, i den Tanke at det var det nyslagtede Sviin.

Da Jens kom til Besindigheden igien, slog han Ild, tændte Lyset, og da han saae, Herr Harpix var borte, sagde han resigneret: „Jo, det er rigtigt: Fanden har taget ham." Derpaa gik han ind, og hentede Svinet, som de i Tummelen havde lagt paa den Afdødes Seng. Jens lagde Svinet paa Bordet, hvor Auctionen var holdt, bredte et Lagen over det igien, satte Lyset i en Skaal Vand, for at det ingen Skade skulde giøre, og sagde: „Sviin behøver man ikke at

holde Vaagestue over." Dermed lagde han sig paa sit grønne Øre.

Gunild var imidlertid kommen hen til Forvalteren, som havde Præsten hos sig den Aften tillige med et Par andre gode Venner. Han sad just med Præsten og Degnen ved Kakkelovnen, smøgte Tobak, og talede om, hvad der stod i de sidste Aviser; de Andre spillede Kort. Der blev drukket Punsch, og Giesterne havde taget saa meget til sig, at alle vare temmelig opromte, undtagen Præsten. Han var i Grunden ikke yndet her, og man holdt mere af Degnen, som giorde ordentlig Opvartning hos alle Sognefolk, smidskede for dem, og var ikke nær saa streng i sine Grundsætninger. Da nu Gunild kom grædende ind, og fortalte den Ulykke, der var skeet, bleve de alle meget rørte. Thi halvberusede Mennesker have ligesaa stort Anlæg til at græde, som til at lee; det kommer kun an paa, hvad Stræng man slaaer. „Det var dog en ærlig Siæl," sagde den Ene. — „Vi finde ikke hans Mave saasnart igien," sagde den Anden. — „Alle Mennesker vare den Stakkel paa Halsen," raabte den Tredie. — „En god Omgangsven," meldte Forvalteren. — „Vi have spillet mangt godt Slag Polskpas sammen," begyndte den Første paa ny. — „Vi have stukket mangt et Glas ud paa hinandens Velgaaende," sagde Degnen. Kun Præsten taug. — „Ja, Faer holder da vel en Liigtale over ham?" spurgte Forvalteren. — „Nei mænd, giør jeg ikke," sagde Præsten, i det han tog sin Hat og Stok; „jeg veed intet Godt at sige om ham, og bebreide et Menneske sine Udyder, naar han ligger Liig, er for silde. Har han syndet, saa staaer han nu for Gud; han være hans Siæl naadig!" Dermed sagde Præsten Godnat, og gik hiem.

Da han var borte, omringede de Degnen, og sagde: „Det er dog en haard, stolt, ufølsom Mand, den Præst.

Hør, min Broer! du kan præke ligesaa godt, som han. Hvad siger du? Skal vi endnu i Aften gaae hen til den salig Siæl i Liigstuen, og vil du, trods Præsten, holde en Berømmelsestale over ham, stante pede? Thi saa meget har du dog ikke faaet endnu, at du jo vel kan staae paa dine Been." — „O," svarede Degnen, „hvad det angaaer, saa præker jeg aldrig bedre, end naar jeg har en halv Ruus, thi saa kommer Aanden over mig." — „Du skal ikke have giort det for Intet," sagde Forvalteren. „Vi ville skillinge sammen: du har længe trængt til en ny Hat og et Par sorte Emses Buxer; det skal du faae." — „Jeg føler mig ret oplagt," sagde Degnen. Nu ginge de hen i Liigstuen.

Gunild lukkede op; de fandt Lyset i Vandskaalen. „Den stakkels Jens er gaaet i Seng," sagde hun, „han er bleven bange for Liget, thi det seer ogsaa gruelig fælt ud. Men jeg mærker dog, at Karlen har havt den Forstand, at tage vor Husbond af Svinebaaren og lægge ham paa Bordet. Det skikker sig ogsaa bedre for ham, som Herre i Huset. Vil I see ham?" — „O nei, o nei!" raabte de alle; thi det var Midnat, og de begyndte at blive bange. „Begynd, Degn! hold din Tale, og lad os gaae igien."

Degnen traadte nu hen for Bordet, hvor Lagnet laae over den Døde, og sagde:

„Her have vi siddet mangen god Gang, mine elskelige Tilhørere! og tomt mangen Flaske Viin med den salig Siæl, som nu ligger der og vender Næsen i Veiret. Og han var dog den Sundeste, Raskeste og Fedeste af os alle. Saaledes har da Tydsken Ret, naar han siger: heute roth, morgen todt. Hvad den salig Afdødes udvortes Skikkelse angaaer, da var han just ikke af de Smukkeste; men der er dog dem, der ere hæsligere. Han havde smaae Øine, og de saae noget søvnige ud; men Fanden troe ham, han var svine-

polisk. Haarene vare stride, og sadde ham som Børster om Hovedet. Derimod havde han en respectabel Mave, den dinglede ham ned om Laarene; saa hvad det angaaer, kunde han gierne været Borgemester. Han var ikke af mange Ord, og man beskyldte ham for noget Gryntende i sin Røst; ogsaa repeteerte han vel ofte sine Tanker og Meninger. Men det var en Karl, som ingen Forvirring og Opror giorde i Sognet, og han skreg aldrig høit, uden naar han følte Kniven paa Struben, hvori man ikke kunde fortænke ham. Vindskibelig var han ogsaa, trods Nogen, og undsaae sig ikke ved at rode og søge sin Fordeel i det, som den blinde Mængde gik letsindig og foragtende forbi. Derfor lønnedes han ogsaa tilsidst, og trivedes Dag for Dag, indtil han endelig, just for sin overvættes Sundheds Skyld, fik en hurtig og brad Død, hvorfra vor Herre bevare os andre. Der ere de, som paastode, at han havde noget Umenneskeligt ved sig; men det var hans Fiender og Avindsmænd, og de, der ikke kiendte ham bedre. Nu er han død, og kunde vi see inden i ham, saa vilde vi overbevise os om, at han, hvad de indvortes Dele angaaer, havde en paafaldende Liighed med de bedste Menneskers Hierter og Nyrer, der have levet paa Jorden. Farvel, min Broder! Kunde du nu see op, da vilde det dog husvale dig, at see dine gamle Kammerater og Duusbrodre, der i lystige Dage hujede og hvinede med dig, staae omkring din Sotteseng med foldede Hænder, og Taarer i Øinene. De elske dig saa høit, at de have lovet mig en ny Hat og et Par sorte Emses Buxer, hvis jeg holdt en Liigtale over dig, som svarede til Gienstanden. Og den har jeg nu holdt; saa jeg tænker, vi kunne være tilfreds paa alle Sider."

Som han sagde disse Ord, gled Lagnet ned af Bordet, og de Tilsteværende saae det nyslagtede Sviin. Der

blev en Undren, en Studsen, en Fnisen og Grinen. Det gik ud over den stakkels Degn; men han blev vred, og sagde: „Hvad jeg har sagt, var der ikke et Ord Løgn i; Hatten og Buxerne har jeg fortient." — „Dem skal du faae," raabte de, „dem har du ærlig fortient; thi et Sviin var han, og som et Sviin har du rost ham." Dermed ginge de leende og stoiende bort, uden at bekymre sig om, hvordan det hang sammen, og lode den bedrøvede Gunild staae alene tilbage i Liigstuen.

Imidlertid var Jahn Pfeiffer og den behiertede Lise komne vel hiem med deres Bytte. De bragte Baaren hen i det tomme Kiøkken. Lise tog Øxen frem, stillede Huggeblokken til Rette, og sagde til Jahn: „Tag mig nu Svinet, og læg mig det paa Blokken, saa ville vi strax hugge det i Stykker, og salte det ned." Med disse Ord rev hun Lagnet bort. Men var Degnen og hans Følge blevne forundrede ved at finde et Sviin i Stedet for Herr Harpix, saa blev Lise og Jahn Pfeiffer det meget mere ved at finde Herr Harpix i Stedet for et Sviin. De kunde neppe mæle af Forskrækkelse. Liget laae der med grøn Slaaprok, Nathue og Tøfler, og stirrede med de brustne Øine. Da de havde fattet sig igien, sagde Lise: „Her kan han ikke blive. Afsted med ham strax! Skynd dig! Hvor skal vi bære ham hen?" — „Wi vil schtille ham op ved Døren hos den französische Peruquenmacher," sagde Jahn Pfeiffer. „Der ist so mein guter Freund nicht; han faller mich immer in min Privilegium." — De skyndte sig derpaa, og bare Liget hen til Parykmagerens. Jahn Pfeiffer reiste Herr Harpix op, saa stiv som han var, og stillede ham op til Døren. Lise gik strax hiem; men Barberen, som var af en nysgierrig Natur, blev tilbage, og skiulte sig i en Krog for at see Udfaldet.

Parykmager Monsr. Narcisſ havde ogsaa været ude at fornøie sig lidt i Aften. Det var en mager, sortsmuttet, gammelagtig Franskmand, der længe havde tient i Krigen i Tydskland som Soldat, endelig havde han ved en Hændelse forvildet sig herhen, hvor han øvede Friseur-Haandværket, og havde for et Par Aar siden giftet sig med en smuk ung Pige, paa hvem han nu var overordentlig skinsyg, med Grund eller uden Grund.

Da nu Monsr. Narcisſ kom med sit Spanskrør i Haanden, peent spadserende paa Tærne, som en Steenpikker, hen ad de brede Stene midt i Gaden — da han kom og saae Herr Harpix staae der opstillet ved Døren i Negligé, troede han, at det var en hemmelig Elsker, der havde været hos Konen i hans Fraværelse. Champagneblodet begyndte at koge i ham. Han udstødte de af Franskmændene ved slige Leiligheder brugelige Talemaader; men da han kiendte Herr Harpix paa Slaaprokken, raabte han: »Ah Suzon, misérable créature! n'as tu pas plus de goût, que de préférer un tel monstre à un homme comme il faut, que ton propre époux? Mais attends, vieux gaillard! je te payerai le compte.« Og uden at give Galanen Tid til Flugt, styrtede han hen over ham, som en Høg over en Due, og pryglede ham af alle Kræfter saa længe, til han faldt ned for hans Fødder.

Neppe havde Mr. Narcisſ opdaget, at Manden var død, og at han efter Sandsynlighed havde slaaet ham ihiel, før han blev saa hvid i Ansigtet, som hans egen Puddergvast. Han stod længe raadvild, kloede sig med Kammen i Hovedet, og sagde: »Que faire?« Men da han havde présence d'esprit, som alle Franskmænd, tog han hurtig Liget paa Nakken, og slæbte det hen i det aabne Vaabenhuus ved den gamle, store gothiske Kirke. Derpaa skyndte han sig hiem i al

Stilhed, klædte sig hurtig af, og gik i Seng, hvor han forefandt Konen i en dyb Søvn.

Nu hændte det sig samme Nat, at den Zigeunerflok, som Hans Ulrik, Harpix's Broder, var kommen til, just opholdt sig der i Nærheden i Skoven. Ulrik var bleven Zigeunernes Høvding. De havde flakket vidt omkring i Tydskland, Ungarn og Italien. Men en Drift til at giensee sin Fødeegn, som aldrig uddøer, selv hos den meest Fordærvede, og hvad der endnu drev stærkere: Lyst til at hevne sig paa den unaturlige, ubarmhiertige Broder formaaede Ulrik til efter flere Aars Streiferier at vende tilbage. Han var nu en fuldkommen Zigeuner, havde havt Leilighed til at vise Mod, givet Prøver paa sin Tapperhed og List, var tilbedet og blindt adlydt af den vilde Sværm, og de to deiligste Piger i Flokken vare hans Hustruer. Zigeunerne havde fanget nogle Katte, hvilke de stegte i Skoven, og giorde sig tilgode med ved adskillige Flasker Brændeviin. Da Blodet var steget dem alle til Hovedet, sagde Ulrik: „Velan, Kammerater! lader os nu gaae hen til min Broders Huus, og banke saa stærkt paa, at han kan høre os, og lukker op. Tager Fyrtøi, Svamp og Svovlstikker med, og lader den røde Hane endnu for Morgengry gale paa Ridingens Tag!" — Et eenstemmigt Fryderaab bevidnede, hvor høit alle bifaldt Høvdingens Villie. Saaledes listede han sig da med nogle Udvalgte hen til Byen, og lovede de Tilbageblevne i Skoven, at han snart skulde forlyste dem med et smukt Fyrværkeri.

Da de kom til Kirken, og Ulriks Øine faldt paa den høie røde Muur, og løftede sig op imod Taarnet, hvor det forgyldte Kors straalede i Maanskin, blev han ganske veemodig; men denne blide Følelse dunstede snart bort for vild hevngierrig Vrede. Han gik hen paa Kirkegaarden, og

stirrede paa sine Forældres Liigstene, som vare brustne, dybt nedsiunkne og overgroede med Græs. „Her ligge de," sagde han grædende. „See, om den Hund har havt saa meget Hierte i Livet, at lade vor Faders og Moders Liigstene istandsætte og indhegne!" — Da Zigeunerne hørte, at deres Hovdings Forældre laae her begravne, vare strax alle Hænder sysselsatte med at oprødde Stedet. De viskede Stenene rene med deres Klæder, kradsede Jorden ud af Bogstaverne med deres Negle, rykkede Blomsterbuske op fra de andre Grave, plantede dem om Forældrenes Grav, og inden kort Tid var Gravstedet nydeligt og smukt. Imidlertid dirkede Ulrik Kirkedøren op, og gik ind. Han stirrede i Daaben, hvor han var døbt, han gik hen og stod paa det Sted, hvor han var confirmeret; derpaa strømmede Taarerne ham ned ad Kinderne. „Jeg havde kunnet være en lykkelig, ærlig Karl, levet roligt og skikkeligt med min Familie," raabte han, „dersom ikke den Kiæltring havde været. Hevn! Hevn!"

Med disse Ord styrtede han ud af Kirken, og kaldte sine Staldbrødre, for at antænde Broderens Huus. Han fandt dem i Skuret omkring en Liigbaare; han nærmede sig, stirrede, studsede — og da han ret gienkiendte sin Broder paa Liigbaaren, opslog han en græsselig Skoggerlatter, og raabte: „Ved den retfærdige Gud, det er ham! Fanden har taget ham. Nu er jeg hans Arving. Slaaprok, Nathue og Tøfler tilhøre mig; dem vil jeg bringe i Triumph til Mirza og Sale. Men hans Liig hører Galgen til. Den har han ærlig fortient, mens han levede, ved sine Dyder; og efter Døden blive jo alle gode Gierninger belønnede. Hvorfor skulde ogsaa det trebenede Dyr staae derude i Maanskin og grine blegt paa Marken uden Rytter? Bringer ham til Helhesten, og binder ham fast med Hamp under dens

Bug, at han dog bliver hængende, om han ogsaa falder af, thi han var alle sine Dage en god Kryber, men en slet Rytter."

Neppe havde han sagt dette, før Zigeunerne aftrak Herr Harpix Nathuen, Slaaprokken og Tøflerne, og med dette Bytte ilede Ulrik til sine Hustruer, medens de Andre hængte Herr Harpix i den tomme Galge paa Bakken uden for Byen. Da Jahn Pfeiffer (som bestandig hemmelig sneg sig bag efter) saae, at Herr Harpix saaledes endelig var kommen til sit Bestemmelsessted, skyndte han sig hiem til sin Lise, og fortalte hende Alt.

Næste Morgen vare Zigeunerne forsvundne, og Herr Harpix hang i Galgen.

Men der indtraf ved denne Leilighed en anden selsom Tildragelse. En af Herr Harpixes fortroligste Venner, Herr Tang, som boede fem Mile derfra, reiste just hid til Byen, for at besøge sin Hiertensven, og for at hoitideligholde sin Fødselsdag med ham. Da han nu tidlig om Morgenen kom ridende ganske alene, og saae, at der hang en Synder i Galgen henne paa Marken, kunde han ikke negte sig selv den uskyldige Fornoielse at ride did, for at see paa den Henrettede, thi slige Optrin morede ham inderligt. Han saae aldrig Skuespil, thi om Comødier sagde han, at det var noget Giogleri, og om Tragødier, at man havde Sorger, Ulykker og Samvittighedsnag nok hiemme; derimod forsømte han aldrig en god Henrettelse, ja han tog endogsaa sine smaae Børn med, „thi", sagde han, „det hærder dem, og udvider deres psychologiske Kundskaber." Hesten havde mere Forstand, end dens Herre, vilde ikke derhen, men blev sky, og giorde Krumspring, saa Herr Tang var nødt til at binde den ved et Træ, og gaae til Fods. Men tænk hans Forfærdelse, da han kom til Galgen, og saae den agtbare

Mand Herr Harpix, sin Ven og Medvider i alle Gavtyvestreger, hænge der. „Nu, saa er da Alting opdaget!“ raabte han. „Saa er jeg forraadt! Tie kunde den gamle Sladderhank ikke; det var et maliciøsk Menneske, og det er jeg vis paa, maatte han hænge, saa var det hans eneste Trøst, at faae mig med. Det var da ogsaa forbandet, at jeg af mit gode Hierte skulde lade mig forlede til at aflægge den gale Ed, og til at stikke den gamle Rønne i Brand; den var saa godt assureret. Nu ville de udskielde mig for en Meeneder og Mordbrænder; thi de ere grove derinde, det veed jeg. Fængsel, Forhør, Pinebænk, Dødsdom venter mig. Det var en smuk Maade at celebrere min Fødselsdag paa. Nei, det er ligesaa godt, at giøre det af strax, saa falder man dog ikke i Rettens Hænder, og selvgiort er velgiort.“

Med disse Ord løste han sit Strømpebaand, og hængte sig selv i et Piletræ ved Grøften, ligeover for hans Kammerat.

Ingen i Verden kunde begribe, hvorledes dette var gaaet til, og hvorledes tvende slige agtbare Mænd, som man aldrig havde kunnet juridisk bevise Nogenting, vare blevne hængte, især Herr Harpix i en ordentlig Galge. Thi at den Anden hang ved Siden af i et Piletræ, var mere romantisk og pittoresk, og kunde tilskrives Liebhaveri, eller Kiærlighed og Lyst til at dele Skiebne med sin Ven. Man anførte i saa Henseende Damon og Pythias, David og Jonathan, Hialmar og Orvarodd, og sagde: „Nu kunde man bare see, at Venskabets og Selvopoffrelsens Dyder endnu ikke vare uddøde og lunkne hos Nutidens Helte, men at de tværtimod overgik Oldtidens, thi hine deelte kun Æren, men disse endogsaa Skammen med hinanden.“

„Jeg gav hundrede Daler til,“ sagde den gamle rige Oberst, som reiste giennem Byen næste Morgen, da Jahn Pfeiffer barbeerte ham i Vertshuset, „hvis jeg rigtig vidste,

hvordan den Historie hang sammen." — „Top! det er et Ord," sagde Jahn, „og hvis Deres Wohlgeborenheit ikke vil verrathe mich, und bezahler mich de hundert versprochene Thaler, saa skal De Alting at vide faae." — Obersten blev ved sit Ord, Jahn fortalte ham den forrige Nats Begivenheder, Obersten studsede, morede sig, fik Medlidenhed med Jahn Pfeiffer, gav ham de hundrede Rigsdaler, og Barberen løb glad hiem med dem til sin Kone.

Siden, da Herr Harpixes Efterladenskab blev solgt, fik ogsaa Lise sin Medgift igien, og blev inden kort Tid saa buttet og lystig, som før hun var gift. Børnene sov nu ikke længer paa Straae, man mødte dem hver Morgen rødmussede og smilende med deres Skolebøger under Armen.

Den blege Ridder.

En Fortælling.

Jomfru Else boede med Karen, sin gamle Amme, og med mange Terner og Tienestefolk paa sin Herregaard i Siælland, Aar 1314. Den unge Ridder Rane vilde besøge hende paa en smuk Sommerdag. Han var hendes Nabo, og levede paa sin Gaard, ligesom Else paa sin. Begge deres Fædre havde for mange Aar siden taget Deel i Sammensværgelsen mod Kong Erik Glipping. Erik Menved, hans Søn, havde vel ikke strax kunnet bevise Elses og Ranes Fædre Deeltagelsen i denne Udaad; dog varede det ikke længe, før de maatte dele de andre Sammensvornes Skiebne og gaae i Landflygtighed. Mødrene bleve tilbage i Fædrelandet med de smaae Børn; men Sorg og Græmmelse fortærede dem, og de fulgte deres Mænd i Døden faa Aar derefter. Saaledes bleve da de Fader- og Moderløse overladte til en tro Tiener og en gammel Amme, der giorde Alt for dem, hvad der stod i deres Magt.

Else og Rane vare for Resten høist forskiellige, og passede egentlig ikke for hinanden, skiøndt de begge vare unge og smukke, begge gode, begge fader- og moderløse, desuden Naboer og Venner fra Barnsbeen. Alle troede, at de skulde ægte hinanden, og de troede det tilsidst selv, skiøndt Else endnu ikke vidste, hvad Kiærlighed var. Med Rane var det rigtig nok anderledes, thi han elskede hende af inderste Hierte; men da de vare saa ulige af Tænkemaade,

bestode deres Samtaler næsten ikke i Andet, end i en vel maadeholden og venlig, men dog uafladelig fortsat Kiv.

Ungersvenden var i sit tyvende Aar allerede stor og fiirskaaren som en Kæmpe; omkring hans rødmussede Kinder lokkede sig tykt de gule Haar, som Løvet kruser sig om et Par modne Æbler. Hans Hænder og Fødder vare noget plumpe, de ærlige store graae Øine uden Aand, men ikke ganske uden Siæl. Han havde ingen Lidenskab og Indbildningskraft, var magelig og rolig. Naar han ikke besøgte Else, var Jagten og et godt Maaltid hans eneste Fornøielse. Over alle Porte og Døre paa hans Borg vare Rovfugle henfæstede, med udspilede Vinger, som hans Piil havde fældet. Der manglede heller ikke Hiortetakker med sexten Ender over Vindverne og Vaabenet i Høisalen. Det morede ikke Rane, at omgaaes andre Riddere, de larmede og drak ham for meget. Man kaldte ham en Suurmule og en Gniepind. Om han egentlig var gierrig, lod sig endnu ikke bestemme med Vished. Selv spiste han daglig godt, selv Anden med gamle Regner. Denne hans Borgfoged og Barndomsopdrager hadede Talen meer end alt Andet. Regner kunde tidt gaae otte Dage, uden at lukke Munden op; man begriber altsaa, hvorledes Rane var bleven opdraget. Med Tegn og Miner giorde Læreren og Lærlingen sig oftest forstaaelige for hinanden, og Rane havde vist aldrig lært at bruge Tungen, hvis hans Besøg hos Else ikke havde hiulpet, thi hun talede gierne, og med hende snakkede han ogsaa gierne. Naar det blev ham for kiedeligt hiemme, pleiede han derfor at ride hen til hende; og der undrede han sig over, at hun slet ikke kiedede sig, og over at hun ikke vilde ægte ham, skiøndt han dog oftere havde givet hende sin Mening tilkiende med uforblommede Ord.

Else var en deilig Sextenaars Mø med Aand og Siæl.

Den gode Karen havde været hende en sand Moder, hun hægede og pleiede hende, og legede med hende fra Barnsbeen. Disse Børnelege udviklede sig efterhaanden til et sindrigt Liv. Hver levende Børneleg er Begyndelsen til Kunst. Børnene leve i Indbildningens og Følelsens Rige, i enhver ubetydelig Ting see de, hvad de ville, og skabe den om efter deres Ønske. Karen havde lært at læse af sin Broder, der var Munk, og denne, paa den Tid sieldne, Færdighed meddeelte hun sin Pleiedatter.

Fra Barnsbeen af sad Else flere Timer om Dagen i Fruerstuen og arbeidede med sine Terner; og naar hun baldyrede, eller syede de blaae Hynder til Bolstrene, eller spandt Hør, blev der gierne fortalt Eventyr eller sunget Kæmpeviser. Else havde selv en klar Syngestemme; hvor tidt sang hun om Fru Grimhild og Hagen, om Vidrik Verlandssøn, Diedrik af Bern, Svend Vonved, Sivard Snarensvend, om de smukke Ellepiger, der vare hule i Ryggen, og lokkede Ridderne ind i grønne Høie! Gik eller agede hun om Søndagen til Klosterkirken, en god Fierdingvei fra Borgen, saa beskiæftigede atter der de gamle Helgenbilleder hendes Sind. Efter en from Bøn til den hellige Jomfru, vendte hun da tilbage til Naturen igien, en Lilievand, en Rosenblomme, som de gamle Sangere kaldte ranke skionne Møer. De askegraae Fletninger hang hende næsten ned til Hælene, og skiondt hun ingen egentlig Skionhed var, giorde dog den deilige Skabning — Hænder og Fødder vare især smukke — Hudens Hvidhed, Haarets, Øinenes og Tændernes Glands, Kindernes og Læbernes Rødme den stærkeste Virkning, især naar det alt blev oplivet af hendes yndige, skalkagtige Smiil.

Herr Rane red en Dag over Engen giennem Træ-Buegangen til Elses Borg, og hilste Fæhyrderne venligt,

som stode til begge Sider med ærbødigt blottede Hoveder. Ved Enden af Veien aabnede Drengen Borgeledet, hvorpaa Rane red giennem Rosenlunden, forbi Smedien, Loen, Laden og Arbeidsfolkenes Boliger, til Hovedgaarden, der stod paa en liden Ø i en Indsø, med nogle af sine røde stærke Mure lige ned i Vandet. Taarnvægteren lod, saasnart han saae Ridderen, Vindebroen gaae ned, og nu red Rane giennem Porten, forbi den dybe Taarnkielder, der ingen uselig Fange giemte meer — vel femten Favne under Jord — men stod aaben, og var kun et Giemme for Markredskaber. Nu skilte kun det rummelige Gaardsrum ham fra Høieloftet med Borgestuen og Fruerstuen til begge Sider. Men siden der ingen Mænd boede, havde Qvinderne sat sig i Besiddelse af Hovedbygningen eller Høieloftet. I de aabnede Døre til Hallen sadde Else og Karen i Svalen, eller den Fiirkant ude ved Steentrappen, der beskyttedes for Regn og Sol af et stort grønt Skuur, hvorved Hallen ved de aabne Døre forlængtes betydeligt ud i den friske Luft. Da nu Høieloftet var bygget paa en liden Høi, havde man herfra en fri Udsigt over alle Sidebygninger til Mark og Skov, giennem hvis Aabning man saae Havet ikke langt borte, som et mørkeblaat stramt Klæde, hvorover der undertiden foer et Skib med svulmende Seil, som en hvid Svane med opløftede Vinger.

Else kom Rane venligt i Møde, og viste ham en smukt indbunden Bog med Sølvhægter. „See, Rane!“ raabte hun, „der har jeg atter giort et godt Kiøbmandskab.“ — „Har I nu kiøbt dyre Bøger igien?“ spurgte Rane alvorlig. — „Ja,“ svarede hun smilende, „ti Tønder Rug for denne lille Bog.“ — „Nu,“ sagde Rane, „det var jo Brød nok for et heelt Aar.“ — „Men det aandelige Brød er for Evigheden, Rane!“ Hun bad ham at sætte sig ved Siden af hende ved Bordet, og slog Bogen op, som var prydet

med deilige Billeder og skrevet nydeligt af paa fiint Pergament. Det var en Legendesamling. Billederne morede ogsaa Rane, thi han manglede ikke en vis Modtagelighed for det Skiønne. Da alle disse vare betragtede nok, skulde der læses. Else forelæste Legenden om den hellige Christopher, der bar Folk over Floden og tilsidst det lille Barn Jesus. — „Var det ikke en herlig Legende, Rane?" — „Jo, jo! Men den hellige Christopher maa bestandig have været forfærdelig vaad om Fødderne. Jeg begriber ikke, hvorledes han kunde holde det ud; det maa være gaaet til med Hexeri, eller skeet med Guds Bistand. Jeg er ogsaa stærk, og kunde ogsaa bære Folk et godt Stykke Vei, hvor der var tørt; men for den vaade Flod betakker jeg mig."

Else loe, og forelæste derpaa Historien om den hellige Agnes. Medens hun læste, betragtede Rane hende sær forelsket, og hørte næsten ikke et Ord. Hun sad virkelig høist fortryllende; de stærke blonde Fletninger hang hende ned over de nøgne Skuldre, og Barmen var kun halv bedækt, thi det var en meget varm Sommerdag. Da Else kom til det Sted, hvor Bødlerne nærmede sig med gloende Tænger, sprang Rane forbittret op, drog sit Sværd, og raabte: „Afrive slig en Barm? Ja, kom kun, I Nidinger!" — Else loe. „Drømmer I, Rane? Historien er jo over tusinde Aar gammel." — „Da tyktes det mig, som det skulde skeet i dette Øieblik," sagde Rane, stødte sit Sværd igien i Balgen, og satte sig roligt hen.

Nu læste hun Legenden om Syvsoverne. Da hun var færdig, og vilde høre Ranes Mening om den, sad han ganske alvorlig, med Hovedet dybt nedsænkt, som om det kunde været i dybe Tanker. Else faldt i Forundring, thi han pleiede aldrig at tænke saa dybt. Men snart begyndte han at yttre sine Tanker med en stærk Snorken. — „Nei,

det er alt for galt," raabte hun, gik ind, og befol Svenden, at han skulde sige Ridderen, naar han vaagnede, at hun var aget til Kirke. Saaledes maatte denne Gang den arme Rane med bekymret Hierte ride hiem igien fra sin fortørnede Skionne.

„Du har Uret, mit kiære Barn!" sagde Karen, der var gaaet ud at hente Ridderen Davre, da hun kom ind igien, uden at træffe ham. — „Den ugudelige Sover!" raabte Else opbragt. — „Du glemmer, at han for din Skyld var redet en lang Vei i Solheden, han havde endnu ingen Davre faaet, og skulde nu høre den ene lange Legende efter den anden. Han elsker dig dog saa trofast og inderligt. Var det ikke smukt af ham, at han sprang hen med draget Sværd i Hallen, da han meente, Bødlerne vilde afrive dig det skionne Bryst? Har du glemt, at han eengang reddede dit Liv, ved at springe efter dig, da du faldt ud i Søen? Dengang frygtede han ikke for at blive vaad, saa lidt som den hellige Christopher. Nu sov han med Syvsoverne; det er jo altsammen i sin Orden."

„Jeg negter jo ikke," sagde Else forsonet, „at han er bold og trofast. Men det er dog tungt med saadan en sovnig Beiler, som ikke har Sands for Nogenting." — „Er du da Ingenting, Barn?" spurgte gamle Karen; „for dig har han, min Tro! Sands nok. Vær god og billig, og fornærm ikke den stakkels Rane, han mener det ærligt."

„Og i Leding gaaer han heller ikke," vedblev Else utilfreds, „fulgte ikke engang Kongen paa Toget til Rostock, hvor han har bygget den smukke Fæstning Dansborg, for at tvinge Indbyggerne der i Egnen til Lydighed."

„Hvor du dog er urimelig i Dag, mit kiære Barn! Som om du ikke vidste, ligesaa godt som jeg, at Kongen endnu bærer Nag til ham for hans Faders Skyld, og ikke

vilde have ham med." — „Med mere Kraft og Villie, Karen! lod der sig meget udrette; men Ulykken er, han er reent uden Lidenskab og uden mandelig Attraa. En saadan Ungersvend er som en Fugl med stækkede Vinger." — „Og elsker han da ikke dig? Er det ei Lidenskab?" — „Nei! kun Vane, Magelighed. Jeg er hans Nabo, mig kiender han nu engang, med de Andre maatte han først giøre Bekiendtskab. Det er Sagen." — „I det Lune, hvori du er i Dag," sagde gamle Karen, „vilde jeg ikke kunne bevise dig Nogenting; men i Morgen er ogsaa en Dag, da vil du selv fole din Uret og giøre Fornærmelsen god igien."

Og det skete da ogsaa; for at giøre det godt igien, lod Else ham bede at komme i Morgen og ride paa Jagt med hende. Hun vidste, større Fornøielse kunde hun ikke giøre ham.

Rane traadte næste Dag ind med en Falk paa Haanden, medens hun stod og slog Skarlagenskindet, bræmmet med fiint Maar, over den blaa Silkekiortel. Da hun havde sagt ham et Par venlige Ord, fulgte hun ham, svang sig paa sin abildgraa Hest, og red med ham ad Skoven til.

Da de havde fornøiet sig nogle Timer med Jagten og giort temmeligt Bytte, blev Else tørstig, steg af Hesten, og gik hen med Rane til den gamle Snedkers Hytte, der laae meget smukt ved Udgangen af Skoven til den modsatte Side. Her pleiede hun paa sine Vandringer ofte at hvile, thi hun kunde godt lide de gamle Snedkerfolk, og deres Søn var forlovet med en af hendes Terner.

I det Else og Rane gik et Skuur forbi i Nærheden af Snedkerhytten, hørte de en Hest høit vrinske derinde. Rane aabnede Døren, og der stod en prægtig kraftig Ganger,

og paa Væggen hang en silkestukken Sadel. — „Vor gamle Ven har Giester," sagde Else, og vilde gaae igien, da just Snedkerkonen kom, og bad hende træde ind, der var ingen Fremmede nu.

„Og hvem tilhører denne skiønne Ganger?"

„Den blege Ridder."

„Hvo er den blege Ridder?"

„Vi kiende ham kun under dette Navn, og han vil ikke være bekiendt under noget andet. Han har leiet et Værelse hos os paa nogle Dage, og Skuret for sin Hest. Han reiser snart igien, nu er han i Skoven. Her er hans Kammer." Den gamle Kone lukkede Døren høit op, og de saae paa et Stillads en Trætavle, paa hvilken der var malet et herligt Billed.

Det forestillede en smuk gammelagtig Mand i en hvid, med et stort rødt Kors betegnet Kaabe over det ridderlige Harnisk. Han havde et kraftigt Ansigt, men en besynderlig Mine. Han saae venlig ud, og dog var der noget selsomt Truende i hans ærlige Die.

„Ja, det er et forunderligt Billed," sagde den gamle Snedker. „Det har den blege Ridder selv malet, og jeg har selv hovlet og sammenlimet ham det prægtige Bræt af godt, udsøgt, tørt Bøgetræ."

„Altsaa Maler, og ingen Ridder!" sagde Herr Rane.

„Begge Dele, gode Herre!" — „Da maa det være en daarlig Ridder, som giver sig af med slige Smørerier. Hvor kan den Haand, som fører Sværdet, føre en saadan lille spæd Pensel?"

„Naar I trykker skiøn Jomfrues Haand, Herr Rane! trykker I dog heller ikke saa haardt, som om Hialtet paa et Slagsværd."

„Jeg længes efter at see den blege Maler, der kalder sig Ridder."

„Det vil ikke være saa let; thi han er folkesky, og lader sig ikke gierne see af Nogen. Os forlader han ogsaa snart." — „En prægtig Ganger!" sagde Rane, da de atter gik Skuret forbi. „Hesten indgyder mig større Agtelse for Ridderen, end Billedet."

„Lige søge Lige," tænkte Else, og kunde ikke undertrykke et lidet ondskabsfuldt Smiil. Rane havde forstemt hende paa ny; hun talede ikke et Ord med ham hele Veien. Da de kom hiem, sagde hun, hun havde stærk Hovedpine, og forlod ham.

„Det Menneske bliver mig daglig utaaleligere," sagde hun til Karen. „Uden at vide det, saarer han hvert Dieblik paa det Omfindtligste min Hu med plump Tale. Denne store Blindhed for sine egne Feil, denne taabelige Indbildskhed ærgrer mig."

„Og hvor kan du nu tage det ilde op?" sagde gamle Karen. „Det skeer jo altsammen af Skinsyge." — „Han kan dog ikke være skinsyg paa Hesten, paa Billedet?" — „Ikke paa dem, men vel paa deres Eiermand og Forfærdiger." — „En bleg Ubekiendt, der hader Menneskene; der ikke vil see dem; som vi aldrig have seet — kan giøre ham skinsyg?"

„En Bleg meer, end en Rod," raabte Karen. „En Rødmusset er ikke farlig, men Længsel giør bleg." — „Lad den Spas være, Karen! Hvis den enfoldige Rane hørte det, kunde det strax sætte ham Fluer i Hovedet." — „Selv paa Fluer er han nidkiær, og Mænd besøge dig jo ikke paa Borgen. Husker du, hvor vred han blev forleden paa den Flue, som vovede at krybe omkring paa din Hals og tilsidst at smutte ned i Barmen?" — „Et Menneske uden Følelse,

uden Indbildningskraft. Trofast og god er han rigtig nok." — „Og Indbildningskraft har han ogsaa," sagde Karen. „Husker du ikke, hvor dybsindig han engang i forrige Uge betragtede din Haand, vist en halv Time, og fortalte siden: det kom ham for, som om dine deilige Fingre med de store Regle vare lutter Mennesker af hans Bekiendtskab, med kloge forstandige Ansigter? Da svarede du atter uartig: Og eders tykke Fingre med de korte Regle seer ud som lutter Bønder og Trælle paa Marken."

„Ja, jeg er rigtig nok meget uartig imod ham," sukkede Else. „Men Herre Gud, hvad skulde vi ellers fordrive Tiden med sammen, naar vi ikke uafladelig kivedes og forsontes igien? Og gaaer det maaskee ikke saaledes med hele Menneskeslægten?"

Det sidste Spørgsmaal vilde gamle Karen ikke forstaae. Else gik op paa sit Kammer i sine egne Tanker. Hun tænkte paa den underlige, fremmede, blege Ridder, og det fortrød hende dog, at hun havde glemt at spørge den gamle Snedkerkone, om han var ung og smuk.

Det var en meget lummer Morgenstund, det havde ikke regnet i lang Tid, Blomsterne begyndte at bøie deres Hoveder paa Stilkene, Træernes Blade vare tørre, Veien støvede stærkt, da Else og Karen agede i Karm til Kirke. Skiøndt det var saa aarle, havde Duggen dog næsten slet ikke kølet Luften; Lærken sang ikke i Kornet paa Marken, og Fuglene qviddrede ikke i Skovens Grene. Alting var dødstille; men tunge sorte Tordenskyer hævede sig som en Muur i Synskredsen. — „Jeg har sagt dig det forud," raabte Karen, „vi faae et gyseligt Tordenveir, inden vi komme hiem." — „Saa ere vi i den herlige, store, kølige Kirke,"

svarede Else, „og saa kunne vi ogsaa legemlig vedergvægede kiøre hiem igien, naar vi først ved Bøn og Sang have vedergvæget os aandeligt."

De vare allerede indtraadte, knælede ned, og læste et Paternoster, da Else opdagede en ung Mand i Sidecapellet, hvilken ligeledes laae i en Krog, og med vaade Dine betragtede Helgenbilledet over Alteret. Han var sort klædt, havde sorte Haar og et saare skiønt Ansigt, der var stærkt solbrændt og aldeles uden Rødme i Kinderne, saa at Else intet Øieblik længer tvivlede om, at det var den blege Ridder. Da hun havde giort en kort Bøn, sagde hun til Karen: „Lad os gaae igien! Der knæler den blege Ridder, Menneskefienden, om hvem Snedkerkonen fortalte saameget. Han ønsker at være alene; han lader til at være meget rørt. Dersom vi dvælede længer her, kunde han troe, det var af Nysgierrighed, for at see ham."

De gik atter ud af Kirkedøren, men neppe vare de i Vaabenhuset, før Uveiret begyndte. En forfærdelig Pladskregn faldt paa Blytaget af Kirken, og Regnvand styrtede igiennem Dragehovederne ned fra Renderne. Tordenen var skrækkelig; Solen, der neppe var gaaet op i den tidlige Morgen, blev aldeles fordunklet. I et overordentligt Tusmørke, kun oplyst af de tidt gientagne Lyn, strakte de to store Kirketaarne sig mod Himlen, som om de vilde opfange Lynstraalerne, med deres gyldne Kors. Nu hørtes der et forfærdeligt Skrald, det slog ned i Kirken, og Else faldt besvimet til Jorden.

Da hun kom til sig selv igien, befandt hun sig i den blege Ridders Arme; han gned hende i Tindingerne med stærke Draaber af en lille Flaske, og giorde alt Muligt, for at bringe hende til sig selv igien.

„Frygt ikke, ædle Jomfru!" sagde han, „Faren er forbi, Tordenskyen svæver ikke meer over vore Hoveder. Den har kun forlangt et lidet Offer. Det skal være mig et godt Varsel."

„Er Lynilden ikke slaaet ned?"

„Jo — i Kirken. See engang!" Han førte hende derind igien. Straalen var faret giennem et Hul i Capelhvælvingen, havde spaltet en Liigsteen, og boret sig ned i Graven. — „Min Gud! Og der knælte jo I?" — „Ganske tæt derved. Havde jeg ligget en Alen længer hen til Høire, saa havde Lynet ihielslaaet mig." — „Og I er ikke bleven forskrækket?" — „Nei! Fare forskrækker mig ikke. Jeg har været for tidt i Fare dertil. Kun Frygt for Fare kunde maaskee urolige mig." — „Jeg saae eder bede og græde, og gik strax igien. Jeg vilde ikke forstyrre eder i eders Andagt." — „Det giør mig ondt, at I har seet mig græde. Det skeer sielden." — „Ak, ædle Herre! det beskæmmer ingen Ridder, at græde for Gud." — „Jeg græd ikke for Gud." — „Jeg saae eder bede." — „Jeg bad ikke." — „Og dog?" — „I denne Kirke er jeg døbt; det gamle Helgenbilled erindrede mig om min Barndom, det rørte mig. Jeg vil ikke giøre mig frommere, end jeg var."

„Lynilden er slaaet ned igiennem Hiertet paa det gamle Steenbilled," sagde Else, betragtende Liigstenen. — „Hans Hierte lider ikke meer; det er nu selv saa koldt, som Steen. — Det er min Faders Liigsteen," vedblev han efter en kort Taushed. „Min Fader ligger begravet der." — Else saae forundret paa ham. — „Jeg vil ikke falde eder længer besværlig med min Nærværelse." sagde den blege Ridder. „Jeg reiser snart bort igien; tillader I mig maaskee endnu i Morgen Formiddag at giøre eder et kort Besøg?"

Else kunde ikke afslaae ham det, og inden hun var kommet sig ret igien af sin Forundring, var den blege Ridder forsvunden.

Hun vidste ikke selv, hvorfor hun skikkede Bud til Rane, og lod ham bede, ogsaa at komme i Morgen Formiddag paa Borgen. „Han er hverken min Fader, min Broder, min Formynder, eller min Fæstemand," sagde hun; „jeg staaer ikke i nogen Forpligtelse til ham. I mine Pigers Kreds, og i din Nærværelse, Karen! kunde jeg gierne modtage den fremmede blege Ridder, der jo blot kommer, for at tage Afsked igien. — Men det skikker sig dog bedre," sagde hun, da hun havde betænkt sig lidet, „at der er en anden Mand tilstede."

Men denne Mand var egentlig slet ikke tilstede; thi efter at Rane mut havde hilst den fremmede Ridder, talede han ikke et Ord med ham, men satte sig hen i en Krog, og legede med en stor guul Hund, som han havde bragt med; medens Else, som af Forlegenhed neppe vidste, hvor hun skulde hen, viste den fremmede Ridder sin smukke ny Legendebog.

I denne Verden var nu den blege Ridder, som om han var hiemme. Han kunde næsten alle Legenderne udenad, og fortalte meget om de ægyptiske og arabiske Ørkner, om Bierget Libanon, om Ceder- og Palme-Træer, om Jerusalem, Damascus, om Øen Cypern og om Rom. Det lod til, at han havde været selv overalt. Om Billederne talede han med stor Indsigt; han roste de byzantinske Malere, og fortalte Else, at Malerkunsten nu ogsaa blomstrede i Italien. — „Ja, det forstaaer I godt at bedømme," sagde hun, „for I maler selv, ikke blot slige smaae Billeder, men Men-

nesker i Legemsstørrelse, saa naturligt giort, at man skulde troe, de levede." — „Hvoraf veed I det?" spurgte den blege Ridder forlegen. — „Vi vare for nogle Dage siden i Snedkerhytten, hos eders Vert, og han viste os det. Det er fortræffeligt malet. Hvo er den Mand? Han har et godt ærligt Ansigt, men han seer bedrøvet ud, og har en forunderlig Mine uagtet sin Venlighed, der kunde giøre Een ganske bange."

„Tilgiv," sagde den blege Ridder i tydelig Forvirring og ganske forstemt, „jeg taler ikke gierne derom. Det er et Foster af min egen ørkesløse Indbildning. Jeg er meest alene, og Noget maa man dog fordrive Tiden med. Men jeg vil, med eders Tilladelse, endnu giøre eder et Besøg, inden jeg reiser." Dermed stod han op, bukkede dybt for Else, og uden at bekymre sig om Rane, som bestandig sad i Krogen og legede med Hunden, gik han bort. Med stor Lethed svang han sig i Gaarden paa sin skiønne Ganger, hilste endnu engang Else høfligt med et Blik, som trængte hende dybt ind i Siælen, og galopperede bort med megen Høviskhed.

„Naa, hvis det ikke er en Gavtyv," sagde Rane, „saa vil jeg aldrig være ærlig. Han en Ridder? Jo vist! Mærkede I ikke, hvor besippet han blev, da I spurgte ham om Billedet?"

„I er en slet Menneskekiender, Rane!"

„Og hvor uforskammet: ikke at hilse mig; som om jeg slet ikke havde været tilstede!"

„I var jo heller slet ikke tilstede; det vil sige med Aanden. Med Kroppen vare rigtig nok baade I og Hunden tilstede, og giorde slig en Larm, mens I legede sammen, at vi ikke kunde hore vore egne Ord. Af Alt, hvad den fremmede Ridder fortalte, hørte I Intet, skiondt det vel

var værd at høre; og alt imens saae I paa ham med et saa foragtende Ansigt, som om han havde fortalt de største Taabeligheder."

„Hvad var det Andet? Disse Pilegrime lyve, som gamle Qvinder. Han har Pokker ikke været paa Libanon, den Karl! saa lidt som han er Ridder."

„Hvad han for Resten er, eller ikke er," sagde Else, „kommer os egentlig ikke ved. Han er en Mand af Forstand og Hierte, med megen Kundskab og Erfarenhed; og det er meer, end at være slet og ret Ridder. Thi jeg forsikkrer eder, Rane! der gives Riddere, som, naar man tager deres Vaaben og deres Jagthunde fra dem, — slet intet Videre ere."

Dermed gik hun vred bort, og den stakkels Rane havde heller ingen Davre faaet i Dag, dersom ikke Karen havde forbarmet sig over ham, og bragt ham Noget.

„I er alt for nidkiær, kiære Ven!" sagde hun, rystende paa Hovedet; „I maa være hofligere og begynde Tingen paa en anden Maade, ellers gaaer det ikke."

„Det gaaer ikke," sagde Rane med et enfoldigt Ansigt; „og paa hvad Maade jeg saa begynder, jeg kommer aldrig til Enden. Men jeg vil ikke ærgre mig." Dermed spiste han med temmelig Ærgrelse, men dog endnu større Madlyst sin Frokost, og red hiem igien.

„Det er dog ret slemt," tænkte gamle Karen, da han var borte, „at min kiære Else ikke ret kan lide denne rødmussede Ridder. Dog, jeg haaber, hun tager ham nok. Hvad er der at sætte ud paa ham? Fordi han ikke kan læse, ikke forstaaer sig paa malede Billeder? Ak, du hellige Jomfru! slige Snurrepiberier passe sig kun for Munke og for os Qvindfolk. I min Ungdom var der ikke en Ridder, som kiendte et Bogstav. Men Rane er saadan et godt,

ærligt, fredeligt Skind, naar man ikke ærgrer ham, og ikke giør ham nidkiær. Og saa spiser han ogsaa saa fortræffeligt Alting reent op, hvad man sætter for ham. Hvad hielper det mig her i Huset, at jeg laver de lækkreste Retter, naar de ikke blive nydte? Jeg glemmer tilsidst reent min hele herlige Kogekunst, som jeg ogsaa lærte i Klosteret, dengang jeg lærte at læse. Jeg selv spiser lidet, Jomfruen spiser endnu mindre, og den blege Ridder er som et Spøgelse og spiser slet Intet. Nei, hun maa ægte Rane; saa kan der atter engang blive Lystighed her paa Gaarden, som i salig Herrens Tid. Saa kan den gamle Viin i Kielderen blive drukken, før den bliver alt for gammel. De støvede Sølv- og Elfenbeens-Bægere i Skabet komme da atter pudsede til at glindse paa Drikkebordet; Hallen gienlyder igien af lystig Tale, Gammensord og Giesternes Latter. Saa bliver det ogsaa morsomt igien, at være Huusholderske. Nu spøger og tripper jeg jo her omkring paa de morke, ledige Gange med mit Nøgleknippe, som den hvide Frue, og har ikke Andet at giøre, end at læse gamle Historier med det kiære Barn. Det fortryder mig næsten, at jeg har lært hende at læse."

Det var Else meget om at giøre, at faae Noget at vide om den blege Ridders Livomstændigheder, og hun var jo nu paa sikkre Spor, thi han havde selv fortalt, at hans Fader laae begraven i Klosterkirken under den splintrede Liigsteen.

Hvo denne Ridder var, kunde hun altsaa let erfare, hun behøvede blot at tage Liigstenen i Diesyn, paa hvilken under en harnisket Ridders sletudhuggede Billed hun tydelig læste Navnet Skialm Aageson. Den blege Ridder hed

da formodentlig Aage Skialmson; thi i Middelalderen vexlede Faderen og den ældste Søn Navne i Adelsslægterne, ligesom Bønderne endnu, uden at de alle havde et fælles Familienavn, i det mindste blev det sjelden brugt. Prioren, som var Elses Formynder, slog op i Kirkebogen, og der fandt man, at Ridder Skialm Aageson var død for tyve Aar siden og begravet i Sanct Birgittes Capel. Ti Aar i Forveien havde han ladet en Søn Aage døbe i samme Kirke. Paa Elses videre Forespørgsel erfarede hun, at denne Aage efter sin Faders Død var reist med Kanniken Mester Hans Sibrandson til Neapel fra Lund; men mere vidste man ikke om det unge Menneske. Else formodede altsaa, at Aage i Frankrig eller Italien var traadt i en fremmed Fyrstes Tieneste, havde giort en Reise til det hellige Land, og nu endelig af Hiemvee var reist til Danmark, hvorfra han atter maatte vende tilbage til den Herre, han tiente, da hans Orlov var udrunden.

Efter disse indhentede Efterretninger og Gisninger modtog Else den blege Ridder næste Gang mindre sky og forlegen. Hun sagde ham reent ud, hvad hun havde erfaret om ham, fortalte ham, at de vare vidtløftigt Beslægtede, og beklagede, at han saasnart vilde reise igien.

„Jeg blev ogsaa gierne længer her," sagde Ridderen med en tilbagetrængt Gysen og med et sorgeligt Blik; „det kommer altsammen an paa visse Omstændigheder. Mit hele tilkommende Liv er afhængigt af en eneste Efterretning. Meget gav jeg til, at jeg allerede havde den; thi denne Spænding — dog — vi ville ikke tale videre derom. Ja, kiære Jomfru Else!" vedblev han muntrere, „gierne blev jeg i mit Fædreland. Den sydlige Blomstren er yppigere, Fieldegnenes Natur større, end paa denne liden Ø. Menneskene i Syden ere fyrigere, hurtigere, deres Legemer mindre fyldige,

og mere smidigt udviklede, deres Ansigter regelmæssigere. Men jeg elsker det grønne Siælland og de blonde nordiske Møer over Alting, den dybe stille Følelse, og den muntre vittige Spøg, som latterliggiør Forskruenheden, og hindrer den i at trives. Den sande Kiærlighed blomstrer kun i de germaniske Lande; Lidenskab og Sandselighed ere ikke Kiærlighed. Dette hulde aandelige Sværmeri, der — som Fuglen Phonix — nærer sig af en Taares Dug, er ingen Phonix her; skiøndt den ogsaa her er sielden. Thi hvor mange Qvinder kunne virkelig elske? Om Mænd vil jeg nu slet ikke tale." — „Elske!" sagde Else smilende, „nu, det skulde man dog troe at hver Mand kunde, saa godt som at være tapper." — „Nei, paa ingen Maade!" raabte den blege Ridder. „Altid blande Skialdene Elskov og Tapperhed sammen i deres Sange; hvor urimeligt! Det Første er ligesaa sieldent, som det Sidste almindeligt. Hvo der ei er tapper, er en Riding; men, kiære Jomfru Else! til at elske, dertil hører Aand, som til at være Skiald. Maaskee gives der lige saa faa sande Elskere, som Skialde, her i Verden."

„Skulle Møerne da ogsaa have Skialdegaver for at elske?" spurgte Else leende. — „Det forstaaer sig." — „O, Vee! paa den Maade vil jeg aldrig komme til at elske." — „Siig ikke det!" svarede Ridderen, „jeg har i Overgaars, da vi talede om Legenderne, sporet mange Anlæg hos eder."

I denne Samtale bleve de forstyrrede af Rane, som selv havde indbudet sig i Dag, og traadte selv Anden ind i Hallen med Hunden. Neppe var denne kommen inden for Døren, forend den løb hen mod den blege Ridder, sprang op paa ham med Forbenene, lagde en Pote fast paa hver Skulder, og griinte ham med udhængende Tunge fælt i Ansigtet. Ridderen greb uvilkaarligt om Hundens Fødder,

kastede den med et stærkt Sving hen i Hallen — og paa det hylende Dyr vare begge Forbenene sønderbrudte.

„Det giør mig ondt, Herr Rane!“ sagde den blege Ridder høflig, „men jeg lader mig aldrig ustraffet angribe af nogen Hund. Jeg fandt det ikke raadeligt, at oppebie, hvad Dyret videre havde i Sinde med mig. I øvrigt beklager jeg den smukke Hunds Forliis.“

„Deri kunde Ingen fortænke eder,“ raabte Else, afbrydende Samtalen, fordi hun frygtede ubehagelige Følger. „Og nu vil jeg vise eder mit Huus og min Huusholdning. Følg med! For I skal vide, jeg har mange Tienestefolk; vi brygge og bage her, vi sye og strikke — og hvad vi ikke selv bruge, give vi de Fattige i Egnen som smaae Foræringer.“

Ridderen fulgte. Rane havde Lyst til at sige ham nogle Uartigheder, men den Styrke og Raskhed, hvormed Ridderen uden mindste Bestyrtelse havde brudt Benene paa Hunden, som Rane hemmeligt havde pudset paa ham, bandt Ranes Tunge. Han lod Hunden bringe bort, og fulgte Else og Ridderen i Hælene, fordi han var bange for at lade dem være alene.

„Her seer I vor Spindestue,“ sagde Else, i det hun aabnede et stort Værelse med qvalm Luft og lukte Vinduer, som vendte ud til Solsiden. „Det bruge vi kun om Vinteren, naar Dagene ere korte. Men naar den store Lampe der under Loftet er tændt, saa skulde I kun høre Viser og Eventyr. Og saa kommer ogsaa tidt den gamle Harpeslager, og spiller for os.“

„Men her er Sommer-Arbeidsværelset,“ sagde hun, og aabnede en anden, skiøn, luftig Stue til Skyggesiden, fuld af smukke unge Piger, som sadde og i Silke baldyrede Blomster, Blade, Fugle, Hiorte, Jægere og Hunde. —

„Og her er Else selv Læremesterinde," bemærkede den medfølgende Karen. Den blege Ridder beundrede det skiønne Arbeid; men Rane havde Adskilligt at udsætte, og dadlede iblandt Andet, at Takkerne paa den ene Hiort ikke vare ret naturlige, og at det saae saa underligt ud, som om de stak ud af Jægerens Hoved, i Stedet for af Hovedet paa det dræbte Vildt.

„Nu skal I dog ogsaa see min Viinkielder, som jeg har arvet efter min salig Fader," raabte Else. „Den gamle Viin bliver altid ældre og bedre; thi vi Piger drikke ingen Viin, Giester komme her ingen af. Den gode Rane giør sagtens, hvad han kan; men hvad forslaaer et eneste Menneske i en saadan Overflødighed?"

De stege ned ad Kieldertrappen i Gangen, hvortil der gik Hvælvinger med Døre til begge Sider. Strax fra en af de første hørte de en stærk Knagen. — „Hvad er det?" spurgte den blege Ridder ængstelig. — „Det er mine Karle, som rulle og glætte Lintoiet." Hun aabnede en jernbeslagen Dør; men neppe saae den blege Ridder Rullen, der af et Par stærke skiæggede Karle blev trukket frem og tilbage, før han faldt bevidstløs til Jorden.

„Det er mig en prægtig Ridder," sagde Rane: „en blegsotig Græder, der maler Billeder, og besvimer for en Rulle. Jeg gad dog engang forsøge, hvad han videre duer til." — Else var i den største Angst, og hialp nu Ridderen ligesaa ivrigt, som han i Vaabenhuset havde hiulpet hende. Snart slog han atter Øinene op, og da han fandt sig i hendes Arme, og saae det skiønne Ansigt med Taarer og Bedrøvelse bøiet over hans, raabte han: „O, Gud! lad mig døe saaledes." Derpaa trykkede han gientagne Gange den deilige hvide Haand til sine Læber.

„Døe kan I snart komme til, siden I ønsker det saa stærkt," raabte den opbragte Rane. „Jeg taaler ikke meer, at I indsmigrer jer hos denne ædle Jomfru, som jeg alt i flere Aar har beilet til, og som ogsaa med Tiden vorder min Hustru."

„Er denne Ungersvend eders Brudgom?" spurgte Ridderen, i det han slap hendes Haand, fuldkommen frisk igien, efter at have tømt et Bæger Viin, som Karen havde tappet ham.

„Paa ingen Maade!" raabte Else fortørnet. „Jeg har altid viist ham Høflighed, og derfor forlanger jeg Høflighed igien."

„Det er ikke meer end billigt," sagde den Fremmede med Fatning. „Nu, Ridder! hvis det er saa, vil jeg gierne unde eder en Kamp. Rigtig nok befandt jeg mig nylig temmelig slet. Det er en Egenhed ved mig, at jeg ikke kan see en saadan Rulle, uden at falde i Afmagt. Men I er ikke slig en Maskine, og skiøndt jeg ikke er saa stærk, som sædvanlig, har jeg dog endnu Kræfter nok til at lære en Grønskolding Høflighed." — „I kan først vederqvæge jer. Jeg har Tid; i Morgen er ogsaa en Dag." — „Nei, nei! Hvad man kan giøre i Dag, skal man aldrig opsætte til i Morgen. I Morgen er kanskee ingen Dag mere for Een af os," sagde den blege Ridder med et forfærdeligt Ansigt.

Else kunde ikke holde dem tilbage. De stode alt begge i Gaarden med dragne Sværd, og huggede løs paa hinanden med megen Vrede. Det var, som naar Bøffeloxen og Tigeren kæmpe sammen i den øde Skov. Bøffelen er stærkere, Tigeren smidigere, listigere. Oxen lurer lumsk paa at komme til at rende sine Horn i Tigeren, at kaste den i Veiret og trampe den ned med sine plumpe Fødder. Tigeren lurer efter at springe Oxen paa Ryggen, at slaae de skarpe Kløer i dens Sider, at drikke Blodet af den

sønderbidte Hals. Det varede ikke længe, før den blege Ridder havde slaaet Rane Sværdet af Haanden; ved hurtig at spænde Krog for ham, kastede han ham til Jorden, styrtede sig over ham, satte Knæet paa hans Bryst, sin skarpe Daggert paa hans Hals, og sagde rolig: „Eders Liv er efter Ridderlov i mine Hænder; sværg mig, at I herefter vil være rolig og høflig, og ikke fornærme mig! Ellers skærer jeg Halsen over paa eder." — „Jeg sværger," rallede Rane; og neppe havde han sagt disse Ord, før den blege Ridder selv hialp ham op, og sagde: „Dermed er altsaa Sagen afgiort; og nu ville vi følge vor skiønne Vertinde videre, uden at lade os forstyrre meer i vor selskabelige Glæde af Ruller eller Tvekampe."

„Jeg vil slet ikke forstyrre eder," sagde Rane, og gik bort med en flygtig Hilsen.

Da Else og Aage stode nede i den friske Rosenhauge, sagde Ridderen: „Ja, her er det herligt og lystigt, som om Glæden aldrig skulde ophore; men seer I den forsinkede Nattevandrer hist, der sniger sig som en lille bleg Sky over Himlen, efter at have udført sin korte glimrende Bedrift? Den har intet Godt deraf."

Else saae i Veiret, og opdagede Maanen paa Himlen, som en hvid Segl, neppe kiendelig i det varme Solskin. „Derover maa I digte mig en Vise," raabte hun, „thi der er ingen Tvivl om, at I ogsaa er Minnesanger." — „Jeg vil prøve derpaa," sagde Aage. Næste Dag bragte han hende en Sang paa et Stykke Pergament, overskrevet:

Rosen og Maanen.

Rosen med Lykken leger,
Barnlig munter og skiøn,

Titter af Busken grøn,
Viser sit Purpurbæger.

Maanen er bleg, som Sorgen,
Ansigtet gustent og guult,
Halv for al Verden skiult;
Hemmeligheden forborgen.

Rosen hver Hyrde priser.
Dronning i Vaarens Skov!
Fuglen synger din Lov,
Kilden digter dig Viser.

Maanen af Længsel fortæres.
Blege Gienganger i Nat
Svinder for Dagen brat,
Rynker sit Bryn, naar den æres.

Tidt, som i Skyen hiin blege,
Stirrer min Maane ned
Til dine brogede Bed,
Rose! til dine Lege.

Men udi Purpurkiolen
Mærker du Maanen ei
Paa sin eenlige Vei;
Thi du leger med Solen.

Else kunde ikke holde op igien at rose dette Digt, og den blege Ridder sagde: „Ædle Jomfru! beskæm mig ikke. Troer I, jeg sætter nogen Priis paa den enfoldige Sang? Hvor mange tusind Viser, mener I vel, der er digtet over Maanen

og Roserne?" — Else plukkede en deilig Rose, og rakte ham den. — „Den skal være mig et Klenodie," sagde han, og kyssede den. — „Finder I denne Rose skion?" — „Overordentlig." — „Henrykker den eder?" — „Skulde Guds Under ikke henrykke mig?" — „Selsomme Mand! Hvor dog Mændene tidt ere vankelmodige og egensindige! Denne Rose henrykker eder, hvoraf der dog gives saamange hundred tusind hver Vaar paa Guds Jord, og en smuk Vise om Rosen maa ikke fornøie mig?" — „Jo, dersom Visen var saa skiøn, som Rosen." — „Eders enkelte Vise er vist ligesaa meget værd, som min enkelte Rose." — „Men Rosen er Guds Værk." — „Det er Sangen ogsaa. Naturen og Guds Almagt udfolder sig af eders Følelse, af eders Forestilling, som Rosen af Jordens Skiød." — „Men nu de slette Viser?" — „Ere vantrevne, ormstukne Roser, der visne og falde af uden at blomstre. — Dog, Menneskets Aand", vedblev hun alvorligere, „er meer, end en jordisk Hauge. Derfor visne de aandelige Roser ikke saasnart; efter mange Aars Forløb holde de sig endnu friske i Støv og Mørke. Og hvo veed, om eders lille Rose- og Maane-Vise ikke om flere hundrede Aar endnu vil dufte og blomstre? Jeg vil giemme den i mit Bogskab, og testamentere den til en kiærlig Siæl, som ogsaa fatter det Skiønne. Giem I min Rose i eders Psalmebog! Jeg har endnu min salig Moders Psalmebog, fuld af Rosenblade, der alle ere blege og falmede, som Maanen her ved Dagens Lys. Saaledes komme dog Rosen og Maanen tilsidst til at ligne hinanden. Det er lutter Mindesmærker om svundne Glæder, og der ligger imellem Bladene en lille Sang, som hun selv har skrevet, som jeg kan udenad, og som jeg her vil sige eder:

Hvor blev I røde Roser dog
Fra Ungdoms Dage glade?

I min Erindrings Psalmebog
Jeg giemmer eders Blade.

Og skiondt hvert Blad er guult og graat,
Som Farven af de Døde,
Den Sommerdag jeg mindes godt,
Da de var purpurrøde.

I deres fine Væv endnu
Jeg kiender hver en Aare.
Som før af Morgenduggen, nu
De fugtes af min Taare."

Medens Else fremsagde denne Sang, havde den blege Ridder i stærk Sindsbevægelse stirret ned til Jorden, i hans Ansigt arbeidede de voldsomste Lidenskaber, og han udbrød med gyselig Rost: „Nei, nei! saaledes er det ei, Else! I eders uskyldige barnlige Siæl udfolder sig den hele Verden som en Blomst. Enhver Glands er eder en Stierne fra Evigheden, der blinker fra Himlen. Men der gives ogsaa en underjordisk fortærende Ild, fuld af Svovldamp; der er ogsaa en diævelsk Magt, som trodsende Himlen med jublende Skadefrohed fremvirker det Onde. Der gives ogsaa Brøde og Samvittighedsnag. Og derpaa er egentlig denne blege Maane det sande Billed — dette afhugne Medusahoved, omvundet af gule skionne Straaleslanger, som forstene det forfærdede Hierte."

„Gud i Himlen!" raabte Else, „hvad siger I der? Hvem er I?" — „En afskyelig Synder, en Forbryder, der dog endnu har saa stor Agt for det Gode, at han ikke vil styrte en stakkels Mø i Fordærvelse. Nei, Else! jeg vil ikke forføre eder til at elske mig; dæmp den spirende Lidenskab!

Jeg er saaledes overvældet og nedknust af Lidenskaber, at en ulykkelig Kiærlighed endnu er den mildeste og eneste vederqvægende Følelse af dem, som fylde min Barm. Jeg takker eder. I har lært mig at fælde Veemodens Taare. Denne bløde Følelse vil i Fremtiden vorde mig en Balsom paa mit piinligtglødende Hiertesaar; den vil redde mig fra kold Fortvivlelse, og naar jeg troer at være forladt af Gud og Englene, da vil den Tanke trøste mig: Der græder dog endnu een Engel for dig."

Han stod op, og vilde gaae hurtig bort. — „Saaledes lader jeg eder ikke gaae fra mig," raabte Else, „saaledes skilles vi ikke ad. Nedtynger ogsaa Synd eders Hierte, det kan ei være nogen Nederdrægtighed. Eders Aand er ædel, eders stolte Die lyver ikke; I føler dybt for det Skiønneste, det Bedste. Kraftig og alvorlig er eders Tanke; I kan ikke tilhøre og tiene de diævelske Magter."

„Velan," sagde den blege Ridder noget roligere, „I skal høre mit Liv og Levnet; jeg vil endnu give eder dette Beviis paa mit Venskab, min Fortrolighed — og saa skilles vi ad, saa gaaer jeg atter ud i den vide Verden. Thi, det aner mig: det daarlige Haab, jeg giorde mig, hænger kun i en tynd Spindevæv, som snart brister. I saae min Frygt, min piinlige Spænding, I skal ikke see min Fortvivlelse."

I denne alvorlige, hiertegribende Samtale bleve de forstyrrede paa en selsom Maade. De saae langt borte en Hob Mennesker komme, som loe høit, og dandsende og springende nærmede sig Vindebroen. To Mænd kom som Sendebud fra de Andre, og bade om, at de maatte lades ind i Borggaarden. Det var Bønder fra Nabolauget, gamle Karen kiendte dem, og man lod dem komme; Resten maatte blive derude.

De tvende Bønderkarle vare drukne, og hver af dem havde en Viinflaske i Haanden. „Min naadige Jomfru!“ raabte den Ældste, „I, som er en sand hellig Jomfru for vor hele Egn! vi stakkels berusede Mennesker tage i vor Nød vor Tilflugt til jer. Den Enes Død den Aandens Brød, siger Salomo; dog denne Gang var det ikke Brød, men Viin, eller rettere sagt Øl, lyseguult sødt tyndt Øl uden Humle, men saa godt proppet, med et saa vedergvægende Skum, at Hiertet hopper Een af Glæde i Livet, naar man drikker deraf. Her er strandet et Skib paa vor Kyst. Øllet tilhører eder med al Ret, thi Skibet er strandet paa eders Forstrand. Derfor have vi, eders Livegne, drukket det op, paa nogle Flasker nær, som vi bede eder ikke at forsmaae, dersom der endnu er Noget i Flaskerne. Dernæst er vor ydmygste Begiering, at I ved Bønner og Formaninger vil bringe disse arme Skibbrudne til Fornuft og Billighed igien; thi Skrækken og Ulykken har saa reent røvet dem Mælet og Talens Brug, at de ikke ere længer i Stand til at sige et forstaaeligt Ord, men grynte og snøvle, ligesom ufornuftige Sviin, giennem Næsen, naar vi sporge dem om Noget.“

Nu opdagede Else først fire alvorlige, nedslagne Sømænd midt i Flokken. Hun lod dem strax komme ind paa Borgen, men de Andre maatte blive, hvor de vare, og Sendebudene gaae tilbage igien.

„Det træffer sig godt,“ sagde Else til Ridder Aage, „at I endnu er her. I kan tale med disse Fremmede, i hvilket Tungemaal det skal være. Gamle Karen og jeg forstaae kun Dansk, og det vilde gaae os med de stakkels Skibbrudne, ligesom Bønderne.“

Den Ene af de Fremmede (det var Baadsmanden med tre Matroser) bukkede ærbødigt for Ridderen, og nu begyndte der en Samtale i et fremmed Sprog, under hvilken

Else høist opmærksom og nysgierrig betragtede Aages Ansigt og Miner, for deraf at slutte sig til Talens Indhold.

Men hvor forunderlig frygteligt teede han sig ikke derved! Hans Følelser meddeelte sig uvilkaarligt Else, og uden at vide, hvad der blev talet, opstode samme Sindsbevægelser i hendes Bryst, som i den blege Ridders.

Neppe havde han vexlet et Par Ord med den skibbrudne Baadsmand i det fremmede Sprog, før hans blege Ansigt blev endnu blegere, og Angstens Sved trængte frem i store Draaber paa hans Pande. Hans Læber skiælvede, hans Øine bleve ligesom halvbrustne, det sky Blik undveg Sømandens ærlige Øie, og søgte dog atter skottende at giennemskue ham. Men neppe havde den blege Ridder endnu med skiælvende Røst giort et Spørgsmaal og faaet Svar, før Glæden tindrede i hans Øine, Blodet vendte tilbage i hans Kinder, og henrykt omfavnede han den studsende Søgut.

Derpaa vendte han sig til Else, og raabte: „Jeg er nu det lykkeligste Menneske paa Guds Jord. Angerens og den nagende Samvittigheds Steen er væltet fra mit Hierte. Min Indbildnings Giøglebilleder, der som tunge Tordenskyer bedækkede mit Haabs Himmel — der som Uhyrer med lange mavre Arme vilde drage mig ned i Afgrunden, ere forsvundne. Gud har reddet mig. Jeg blomstrer atter i frodig Kraft. Et overilet Løfte, som skilte mig fra Jordens bedste Glæder, binder mig heller ikke meer; thi det Samfund, jeg havde svoret Troskab og Lydighed, er ophævet. Nu vender jeg ikke længer mit blege Ansigt mod Maanen; nu er jeg selv et Solens Barn. Ja, jeg skal trives herefter i Lykkens Solskin!“

Else og Aage sadde nu sammen i en kølig Løvhytte; Bægeret var fyldt med den herlige Champagne, hun credentste det, og smagte den skummende Viin første Gang. Karen fik ogsaa et Glas, og forsikkrede, at man ikke kunde nyde nogen mere velsmagende Drik. Ridderen tømte Bægeret halvt, og begyndte derpaa at fortælle:

„Jeg er født i denne Egn, og tidt som Barn gik jeg i den herlige Klosterkirke, ligesom I, kiære Else! hvor især den hellige Birgittes Billed opbyggede mig. Hun var død i Rom ti Aar før min Fødsel, hendes Billed hang i det lille Capel, hvor det hænger endnu, hvor I saae mig knæle, og hvor min salig Fader ligger begraven. Jeg arvede Intet efter ham, og fulgte gierne med Kannik Mester Hans Sibrandsen, hans Ungdomsven, der havde lovet at tage sig af mig. Hvorfor han reiste bort, brød jeg mig i den Alder, som Tolvaars Dreng, lidet om; dog havde han sagt mig, at han hos Paven vilde forklage Kongen, fordi denne havde kastet Erkebispen Jens Grand uforskyldt i et gyseligt Fængsel.

Min Lærer Mester Hans havde opdraget mig i Gudsfrygt og fromme Følelser. Han beklagede tidt, at Korstogene vare ophørte; og naar han fortalte om den hellige Ludvig, der saa trofast havde stridt for Korset, og naar Hedningerne kastede deres græske Ild, havde knælet med foldede Hænder og bedet: „„Kiære Herre Jesu Christ! bevar mig og alt mit Folk,““ og derpaa kæmpet tappert igien af alle Kræfter — saa fik jeg selv Lyst til at vove et Korstog under saadan en Konge.

Hvad der mødte mig paa Reisen, var ellers ikke synderlig skikket til at nære de fromme Følelser. I de fleste Klostere, hvor vi overnattede, vare Munkene Fraadsere og Lediggængere. I den første store italienske Kirke, jeg traadte,

blev der høitideligholdt en Æselsfest, til Erindring om Jomfru Marias Flugt til Ægypten. Saa vild og plump den for Resten var, giorde den dog et uudslletteligt Indtryk paa mig. Stadens skiønneste Pige, nydeligt klædt i himmelblaae og purpurrøde Klædebon, sad med et deiligt Barn i Armen paa et Æsel, der førtes ved Bidselet af en ærværdig Olding med Sølvskiæg. Dette hulde Billed, som jeg saa ofte havde seet malet, traadte nu her saa levende og bevægeligt frem for mig, at jeg slet ikke gav Agt paa Almuens Skraal og Daarligheder, hvorledes de i Kirken satte Havre paa Alteret, og sang Psalmer til Ære for Æselet. Jeg betragtede den skiønne Pige, Barnet og Oldingen, og det tyktes mig, som om de tre Menneskealdere: Barndom, Ungdom og Alderdom, bleve førte frem giennem Livet af den sene, graa, langsomtskridende Tid. Men hvad siger I dertil, naar jeg forsikkrer eder, Jomfru Else! at denne unge Mø lignede eder særdeles; at hendes Billed prægede sig dybt i Tolvaarsdrengens Hierte, og at jeg kun saae hende flere Aar derefter et Dieblik, for aldrig at see hende mere; at det var eders store Liighed med min kiære Afdøde, der var Aarsag i, at min Fod dvælede længer end een Dag i min Fødeegn, og at en i min Siæl dybt indsluttet Følelse atter vaagnede efter en lang Slummer?

Mester Hans Sibrandsen vendte snart tilbage til Danmark, og da han meente, at jeg ingen Lykke vilde giøre der, siden han havde taget sig af mig, saa overgav han mig til en from gammel rig Ridder, der vilde giøre en Valfart til det hellige Land, og ønskede at have en adelig Dreng med til Page og til Selskab. Mester Hans havde lært mig Latin, jeg havde læst Bibelen, især det ny Testamente tidt, og jeg glædede mig til at see de hellige Steder, hvor Christus havde levet, lært og lidt. Men i de halvvanvittige

Pilegrime, der hylede Litanier, hudflettede sig, og lode sig bedrage af Munkene til at kiøbe falske Reliqvier, troede jeg kun slet at gienkiende Jesu Disciples fromme Efterfølgere. Min gamle Ridder, der var en af de ivrigste Reliqviesamlere, blev høist fortørnet, da han mærkede min Ligegyldighed og Tvivl om hans Helligdommes Ægthed, og jog mig bort, uden at ville vide mere af mig at sige.

Jeg eiede ikke Andet, end de Klæder, jeg gik og stod i, og en lille Blikdaase med det Document paa Latin, der skulde bevise, at jeg stammede ned fra den berømte absalonske Familie i Danmark. Jeg var for stolt til at bede min Pleiefader om Naade, og for ærlig til at bede ham om Forladelse, da jeg vidste, at jeg Intet havde forbrudt. Jeg gik hen i Nærheden af Tempelet, i en stor øde Hal, der fordum havde tilhørt Tempelridderne, satte mig der paa en Steenbænk, tænkte paa min ulykkelige Skiebne, og græd. En Munk traadte derind for Kølighedens Skyld. Da han havde hørt Noget om hvad der var vederfaret mig, trøstede han mig, og fortalte mig om Tempelherrerne, som endnu for fem Aar siden havde boet i Jerusalem; om deres Bedrifter mod Saracenerne, deres Rigdomme, Lehn, Comthurier og Priorater; hvorledes de gik i hvide linnede Kapper med røde Kors over det ridderlige Harnisk. „Der havde I kunnet giort eders Lykke, mit kiære Barn!" sagde han; „thi om I end ikke var af ligebyrdig Adel, saa havde I maaskee dog kunnet blive tienende Broder hos disse Riddere. Nu boe de paa Øen Cypern, og bekæmpe hedenske Sørøvere, som ville bortføre stakkels skibsfarende Pilegrime og Kiøbmænd i Slaveri."

Jeg viste den gamle Munk mit Diplom, men han forstod ikke saa meget Latin, at han kunde faae en Mening ud deraf. Om Danmark havde han aldrig hørt tale; han

troede, fordi det Ord Dacia blev brugt i Diplomet, at jeg var født i Dacien i Nederungarn. Da jeg fortalte ham, at jeg stammede ned fra Absalon, sagde han: „Absalon blev som en ung Grønskolding hængende ved sit Haar, og efterlod sig — saavidt jeg veed — ingen Børn.“ — Jeg fortalte ham, at Absalon havde været en mægtig Erkebiskop, Statsmand og Helt i Norden. — „Erkebiskopperne faae heller ingen Børn,“ sagde den gamle Munk, stedse mistænkeligere. — „Jeg stammer heller ikke ned fra ham,“ raabte jeg hidsig og stampende i Gulvet, „men fra hans Broder Esbern Snare, som var en mægtig Ridder i Siælland.“ — „Zeeland“, svarede den gamle Munk, rystende paa Hovedet, „ligger i Holland. Slaa kun alle disse Riddertanker af Hovedet, kiære Barn! og følg med mig til mit Kloster. Der skal I for det første være Lægbroder; saa har I dog Huus og Hiem og eders daglige Brod. Men rigtig nok maa I forrette Gaardskarle-Arbeid; dog vi have mange Tienestefolk, og Arbeidet hos os er ikke strengt.“

Jeg rystede stolt paa Hovedet, han trak paa Skuldrene, og gik sin Vei. Aftenen graanede, og jeg vidste ikke, hvor jeg skulde hen. Da stod min gamle fromme Ridder for mig igien. „Jeg har kun villet sætte Skræk i dig,“ sagde han, „for at give dig et Varsel for Fremtiden. Jeg vil ikke ved Jesu Grav forskyde et stakkels faderlost Barn, som jeg har taget til mig; derfra bevare mig Gud! Men vær ogsaa from, og frygt Gud! Thi giør du det ikke, og opdager jeg flere Ugudeligheder hos dig, saa er det forbi mellem os to, og jeg skylder ingen Ugudelig Noget.“

Dette var første Gang i mit Liv, at jeg følte: man kan ikke altid sige sin ærlige Mening i Verden. Jeg lovede Lydighed, fulgte ham ærbødigt, og tog mig siden vel i Agt for at tvivle om Reliqviernes Ægthed.

Neppe vare vi paa Hiemreisen, paa det aabne Hav, før vi bleve indhentede af en Sørøver. Vi saae strax, at Faren var uundgaaelig, og at Fienden var langt stærkere, end vi; desuden nærmede sig endnu et andet Skib, der formodentlig bragte flere Fribyttere. Imidlertid besluttede vi heller at døe med Sværdet i Haanden, end at sælges som Slaver til Hedningerne. Bevæbnede ventede vi Angrebet ved Skibsranden, og havde allerede udholdt en temmelig Pileregn fra det fiendtlige Skib, da det andet Skib nærmede sig med stor Hurtighed, og vi hørte en skiøn Sang, en Mellemting af aandelig Psalter og Kæmpevise, synge fiirstemmigt i stærke Chor.

„Gud være lovet!" raabte den gamle Ridder, „der komme Tempelherrerne." — Neppe havde Saracenerne seet de hvide Kaaber med røde Kors, før vi meget tydeligt kunde skielne Blegheden i deres Ansigter; de opgave deres Forsæt, og søgte at tage Flugten. Men Tempelherrerne havde snart indhentet dem. Med utrolig Hurtighed kastede de Hager og Stiger i deres Skib, og saa smidige og lette, som Katte, saae jeg Heltene med lange lige Sværd, med blanke Hielme, og fast som flyvende i de lette Kapper, anrette et frygteligt Blodbad mellem Turbanerne og de krumme Sabler. Snart havde de erobret Skibet, giort en stor Hoben Fanger, og nu hørte vi dem atter istemme en aandelig Heltevise, endnu meget skiønnere, end den forrige. Anføreren og endnu nogle Riddere besøgte os paa vort Skib, og da han saae mig lille Gut staae der med Sværdet i Haanden, halvgrædende af Ærgrelse, fordi jeg ikke havde faaet Lov til at hugge løs paa Hedningerne, gav han sig høit til at lee, tog mig under Hagen, kyssede mig, og da han havde giort den gamle Ridder nogle Spørgsmaal, spurgte han mig, om jeg vilde følge med ham, og med Tiden vorde Tempelridder. — „Ak

Gud, kiære Herre!" raabte jeg, „jeg har intet høiere Ønske i Verden." — „Nu, saa tag Afsked med din Pleiefader!" sagde han, „for vi maae strax afsted." — Det kostede mig ikke meget at skilles fra Gubben, som var gnaven, og hvem jeg aldrig kunde være from og andægtig nok; men nu var han i meget godt Lune, thi han havde reddet alle sine Reliqvier, der stode indpakkede i Tønder paa Dækket, af Hedningernes Hænder, og han gav mig sin Velsignelse med. Jeg besteg Ridderskibet, vi seilede afsted, og i Mørkningen landede vi paa Cypern. Næste Middag blev jeg fremstillet for Stormesteren Jacob Molay. Aimon de Bourbon, Stormesterens Kæmmerer, og Anfører for Toget i Gaar, som havde taget mig med, lod mig drage en Vaabendrager-Kiortel paa, og stille mig hen bag Stormesterens Stol. Da nu Stormesteren spurgte: „Nu, Aimon! faaer jeg ikke snart den Page, I har lovet mig?" svarede han: „Eders Naade! vi have nu Riddere og Vaabendragere fra de forskielligste Lande i Europa; men endnu ingen dansk. Hvad siger I dertil, hvis jeg havde medbragt eder en slig?" — „Det var ikke ilde, Aimon! thi de nordiske Riddere ere tappre Helte. Hvor er han?" — „Ja," svarede Aimon, „slige fremmede Skabninger maa man omplante som Børn og Drenge, ligesom unge Træer og Planter, hvis de skulle trives paa sydlig Grund, og slaae gode Rødder. En heel dansk Ridder kan jeg endnu ikke vise eder; men hvad siger I om en halv? Den Dreng der stod i Gaar paa Dækket med draget Sværd og græd af Vrede, over at vi berøvede ham den Spas, at slaaes med Fribytteren." — „Den Dreng har et godt Ansigt," sagde Stormesteren venlig. — „Og her er Diplomet," sagde Aimon med et dybt Buk, „som beviser hans fornemme Herkomst." — „Ja, det maae vi for Alting ikke glemme," sagde Stormesteren med et godmodigt.

men dog ogsaa spodsk Smiil, i det han rystede paa Hovedet. „Aimon! Aimon! denne Adelsdaarskab bliver tilsidst en Pind til vor Liigkiste. Enhver Slægt, der ikke blander sig med andre, taber tilsidst Saft og Kraft, og gaaer ud. Men jeg maa, saavel i dette som i meget Andet, rette mig efter Tid og Omstændigheder."

„Vistnok", sagde Consolin de Saint George, „ere vi ikke mere, hvad vore Forfædre vare. Bedrifterne paa det faste Land ere ophørte; og forviste til denne lille Ø, formaae vi kun undertiden at frelse stakkels søfarende Christne fra et hedensk Slaveri." — „Og saaledes", svarede Stormesteren, „gavne vi maaskee meer, end de Gamle med deres ridderlige Eventyr uden Følger. Vor Hverv er besværligt, farligt og ærefuldt. Velsignet være hver bold Tempelridder, der giør sin Pligt, og ikke vender tilbage til Europa, for som Herre over et af vore 9000 Lehn, Comthurater eller Priorater at hengive sig til Overdaadighed, Forfængelighed, og vække Misundelsen!"

„Vistnok", sagde Ponsard de Gisi, „er vor Orden nu rigere, end nogensinde." — „Og derfor bliver den maaskee snart fattigere, end nogensinde," svarede Stormesteren, i det han afbrød Samtalen.

Jeg har aldrig kunnet glemme denne første Samtale. Jacob Molay yttrede sig altid siden med det samme aabne, ærlige Væsen; hans sunde Hoved, hans gode Hierte viste sig i Alt, hvad han sagde og handlede. Ak, I kiender ham jo, Jomfru Else! I har jo seet ham i Snedkerhytten." — „Var det ham?" raabte Else forundret. — „Ja, ja!" vedblev den blege Ridder, i det han undertrykte hestige, atter vaagnende Sindsbevægelser; „men nu truer han ikke meer med Dinene, nu lider han ikke meer; han har overstaaet Faren, han er reddet.

Jeg fandt mig snart i mit Element, som den unge And, hvis Æg er ruget ud af en Høne: saasnart den kommer til Vandet, svømmer den, medens Kyllingerne blive staaende paa Strandbredden, og forundre sig over, hvorledes deres Kammerat pludselig er bleven saadan en Sømand. Mine Forfædre vare alle Vikinger; her gik det nu rigtignok imod Sørøverne, men Driften og Lysten til at styre et Skib, til at entre et fiendtligt, til at slaaes tappert paa Dækket, kom mig ved mit nærværende Haandværk vel til Hielp. Og saaledes tilbragte jeg henved tyve Aar, med ofte farlige, men eensformige Bedrifter.

Hiemme beskiæftigede især Kunsten mig, i de Timer, jeg havde fri fra Gudstienesten og Legemsøvelser. Flere Provençaler, Normanner og tydske Riddere øvede Digtekunsten, og jeg forfattede ogsaa selv en Sang imellem; men den fortræffelige Dantes Divina Commedia, hvoraf vi strax fik en Afskrift, betog de Fleste af os Modet til at prøve vore svage Kræfter i Poesien videre. Derimod vakte et Besøg af den romerske Miniaturmaler Oderigi Lysten hos mig til at male. Siden har jeg ogsaa drevet denne Kunst i det Større. Den herlige Oderigi var den Første, som malede skionne smaae Billeder til Legenderne. De Stykker, I viste mig i eders Legendebog, ere ret gode Copier efter ham, og I begriber altsaa let, hvor meget Giensynet af disse Gienstande maatte fornøie mig.

Omtrent otte Aar efter, at jeg var bleven Tempelherre, tildrog sig en forunderlig Hændelse, som afbrød mit Livs Eensformighed, og som jeg troer I vil undre Eder ved at høre.

Vi indhentede en Dag en tyrkisk Kaper paa Middelhavet, som nylig havde erobret et Skib, hvis christne Mandskab havde ladet sig nedsable, fordi det ikke vilde overgive

sig. Kaperskibet blev entret og taget. Da Høvdingen mærkede, at der ingen Redning var, gik han ned i Kahytten, hentede en overmaade deilig frankisk Mø op paa Dækket, og med de Ord: „Dig, mit skiønne Bytte! skulle de dog ikke røve," jog han hende en Dolk i Brystet.

Jeg stod som forstenet — holdt mig ved Masten, det blev sort for mine Øine, og jeg vidste ikke af mig selv at sige. Thi jeg kiendte hende igien: det var den vene Mø, jeg havde seet i Italien som Maria med Jesusbarnet, og som siden den Tid altid havde svævet mig i Tanker. Især havde jeg tænkt paa hende den Dag, jeg blev Tempelherre, og svor aldrig at gifte mig."

„Har I svoret en saadan Ed?" raabte Else forfærdet. — „Vor Orden er ophævet, og vi ere givne Verden tilbage," svarede den blege Ridder rolig.

„Da jeg kom til mig selv igien, fandt jeg Morderen giennemboret og blødende for mine Fødder ved Siden af det skiønne Liig. Jeg bar hende hen paa vort Skib, og da vi vare komne til Cypern, lod jeg Liget bringe op paa mit Kammer, og malede hende, som hun laae for mine Øine med Dolken i Brystet. Derpaa begrove vi Pigen under mørke Cypresser, og jeg har mangt et Aar siden den Tid siddet ved hendes Grav i den kølige Aftenstund, hensunken i mørke Tanker. Det kom mig for, som om mit Haab og min jordiske Lyksalighed var begravet med hende. Nu først blev jeg en ægte Tempelherre. Jeg følte kun for min Skaber, for Christus, for Tapperhed, for min Orden, mine Ordensbrødre, og blandt dem især for den herlige Molay, som var mig Fyrste, Fader, Ven og Broder tillige."

„Og Billedet?" spurgte Else. — „Har jeg endnu altid, bærer jeg bestandig paa mit Bryst." — „O, viis mig det dog, kiære Ridder! Jeg beder. Lad mig see, om Liigheden

virkelig er saa stor." — „Jeg frygter for, at Synet forskrækker eder." — „Vist ikke! vist ikke! Viis mig Billedet!"

Han tog et Miniaturmaleri frem, som han i en lille Guldcapsel bar om Halsen i en Guldkiæde, lukkede op — og nu blev det næsten sort for Else, thi hun saae sig selv med brustne Øine, opløste Haar, blege Kinder, blodigt Klædebon, og en Dolk stak dybt i den skiønne Barm.

„Har jeg ikke sagt," vedblev den blege Ridder, „at dette Syn vilde forfærde eder? Thi Liigheden er overordenlig." — „Ja, overordenlig!" sukkede Else. „Kom, Karen! Finder du ikke ogsaa?" — „Ei, du hellige Jomfru!" raabte gamle Karen, og slog Hænderne sammen over Hovedet, „der ligger jo det kiære Barn myrdet og taget af, som en slagtet Høne. Hvad er dog det? Hvor er det dog muligt? Gud skee Lov, du befinder dig jo ret vel, og blomstrer saa frisk som en Rose! Hvordan skal jeg dog forstaae det?" — „Jeg vil giemme dette Billed igien," sagde Ridderen, og puttede det i Barmen. „Lad dette sieldne Tilfælde ikke alt for meget undre eder. Vi forbauses over Skaberens uudtømmelige Almagt i Dannelsen af de forskielligste Menneskeansigter; men stundom maa der dog indtræffe en stor Liighed, og det er nu skeet her. Og for mig har denne Hændelse en skiøn Betydning, og behager mig saare vel. Saa længe der ingen Mulighed var for mig til at faae den hulde Skiønne, var hun mig berøvet, var hun død for mig; men neppe er jeg løst fra min Ed, saa lever hun atter op." — „Ak, det er jo ikke hende," sukkede Else, „ikke den Samme! Den Arme slumrer alt i mange Aar under Cypresserne paa Cypern."

„Men vi leve," raabte gamle Karen, „og saalænge der er Liv, er der Haab. Ridderen haaber, saa kan du ogsaa haabe. Han behager mig alt meer og meer, den unge Mand. Han er ikke længer saa bleg, en fiin Rødme farver hans

Kinder, og han spiser ogsaa bedre i den sidste Tid. Nu har jeg Intet imod Ægteskabet, og paa Bryllupsdagen vil jeg give eder et Beviis paa min Kogekunst, som I ikke længe have smagt. Og Ridder Rane maa ogsaa være med; og han kommer nok, naar han bliver bedet, thi han forsager sielden et godt Maaltid."

„Vi komme nu", sagde Ridderen alvorlig, „til en Tid i mit Liv, der var vigtig for mig og mange udmærkede Mennesker. Jeg har hidindtil ikke talet derom, og jeg skulde aldrig have giort det, hvis ikke de strandede Franskmænd i Dag havde bragt mig det glade Evangelium, som jeg neppe vovede at haabe, og som pludselig har endt mine Lidelser og mit Samvittighedsnag.

Clemens den Femte var ved den franske Konge Philip den Smukkes Bestræbelser bleven Pave, og som Kongens Creatur maatte han giøre Alt, hvad Kongen vilde. Man sagde, Paven og Kongen af Frankrig foranstaltede et nyt Korstog; og hvad kunde Tempelherrerne ønske meer, der vare tilbagetrængte paa Cypern, og uagtet deres mange Besiddelser i Europa kun vare en Skygge af hvad de havde været? Under Paaskud af vigtige Forhandlinger blev Stormesteren og tredsindstyve Tempelherrer indbudne til Frankrig. Den ellers saa kloge og vise Jacob Bernhard af Molay var slagen med Blindhed; thi han kunde vel vidst, især for hans forrige Forstaaelses Skyld med den afdøde Pave Bonifacius, som Philip bittert hadede, at Kongen ikke var ham hengiven. Men vi havde alle stor Lyst til engang igien at see det kiære Europa. Et nyt Korstog forekom os saa fortryllende, saa herligt. Mange ønskede ogsaa af Forfængelighed at vise sig for deres Slægt og Venner i deres Glands og Herlighed. Den Cypern, saa skiøn som den er, forekom dog de Fleste som et Fængsel, fordi de ikke mere kunde forlade den —

kort, med stor Glæde og Letsindighed indskibede vi os, og i Begyndelsen af October Aar 1307 vare vi alt i Paris, fik Tempelet, en prægtig stor Bygning, til vor Bolig, og vor Stormester, der, ligesom alle de andre Fyrster, skrev sig „af Guds Naade", blev modtaget som en Konge, og de første Dage gik hen med lutter Gilder og Lystigheder.

Aldrig glemmer jeg den snedige, kolde, fine Konge — rigtig nok med et smukt, men tillige troløst Ansigt, i hvilket en vis Characteerstyrke blandede sig med Lumskhed — hvorledes han den sidste Aften logrede og smigrede for min kiære gode Jacob Molay, der saae ud som Ærligheden selv, støbt af Jern. Mange af os begyndte allerede at fatte Mistanke, men det var for silde. Natten efter det store Giestebud bleve vi opvakte af vor dybe Søvn, og kastede i skrækkelige Fængsler af fæle Bøddelknægte. Derpaa bleve vi anklagede for det afskyeligste Kiætteri. Kongens Skriftefader Vilhelm af Paris, Inqvisitor og Erkebisp, var vor Dommer og vor uforsonlige Fiende. Man beskyldte os for at have fornegtet Christus, for at have forhaanet Korset, for at have tilbedet Diævelen, og for Trolddom; vi skulde have dyrket et Idol Baphometus (et fordreiet Navn af Mahomet), foragtet Sacramenterne, og været hengivne til unaturlige Laster. Ogsaa beskyldte man os for, at vi vilde afsætte Paven og Kongen af Frankrig, og stifte en Adelsrepublik i hele Europa. Det Halve havde været nok til at giøre os Døden ti Gange skyldige, hvis det havde været sandt. Men det var næsten altsammen Løgn og Fordreielse. Vistnok kunde vi ikke svare til, hvad vore Forgængere havde giort. Mange gnostiske og manichæiske Meninger havde vel stundom indsneget sig; blandt andre det Sværmeri, at man maatte adskille Guden Christus fra Jøden og Mennesket Jesus. Endnu i Molays

Tid, inden han blev Stormester, havde det været Brug ved Tempelherrernes Indvielse at træde og spytte paa Korset."

„Jesu Maria!" raabte Else forfærdet, og Karen lod af Skræk den Teen, hvorpaa hun spandt, falde.

„Det var ikke af Ugudelighed," vedblev Ridderen, „men af en daarlig spidsfindig Fromhed. „„Skulle vi ære den Galge,"" meente nogle af de Ældre, „„hvori det uskyldigste Væsen paa Jorden er bleven hængt?"" Molay giorde sine Tempelriddere opmærksom paa, at Korset havde faaet en hellig Betydning, og at det var Vanvid, at foragte og forhaane et Tegn, som vi selv til Ære bare paa vore Kaaber — og denne Misbrug blev afskaffet."

„I har altsaa ikke traadt paa Korset og besudlet det?" spurgte Else ængstelig. „Nei, ved Guds Blod!" svarede Aage, i det han andægtig korsede sig — og vedblev, da Else havde givet sig tilfreds:

„Hvad nu de øvrige Beskyldninger angik, saa vare de saa urimelige og taabelige, at de egentlig ikke fortiente, at der skulde tages til Gienmæle mod dem. Et gyldent Reliqviefuteral, hvilket vi, som andre Catholiker, havde kysset, gav Anledning til Eventyret om Baphometus. Rigtig nok havde vi erhvervet os store Rigdomme og Besiddelser i Europa, og en farlig Indflydelse, der truede med at veie op mod Pavens og Frankerkongens overhaandtagende Magt. Men derved havde maaskee Intet været tabt. Vi vare i det mindste ikke komne til vor Høihed ved List og Ænker, men ved Tapperhed og Mod. Men vilde Philip den Smukke være Enehersker, saa maatte han ødelægge os; thi vi lode os ikke, som Pave Clemens, ydmyge og beherske. Vort Fald var altsaa besluttet.

I sex Aar smægtede jeg, som saamange Andre, i et saadant afskyeligt Fængsel, og vi kom kun ud i den friske

Luft, naar vi bleve bragte i Forhør. Man stial Alting fra os; Sacramenterne bleve os negtede, Ingen af os, som døde, kom i Christenjord, men blev begravet i Fængselet. Endelig blev Torturen brugt, da Ingen vilde bekiende. Ponsard de Gisi maatte ligge i en Grube, med Hænderne saa fast bagbundne, at Blodet sprang ham ud af Neglene. Richard de Vado blev saa længe holdt til Ilden, at Kiødet brændte, og nogle Dage derefter faldt Knokler ud deraf. I vender Ansigtet bort med Afsky, kiære Else? Tro ikke, at jeg har Lyst til ved min Fortælling at lægge eders Medlidenhed paa Pinebænken; men jeg meddeler disse faa Træk, om ikke til min Retfærdiggiørelse, saa dog til nogen Undskyldning for mig, at I faaer en tydelig Forestilling om alle disse Forfærdeligheder.

Det var især Kongen om at giore, at knuse den ædle Molay, og man sagde mig altid, at naar jeg vilde vidne imod ham, og tilstaae, at de Beskyldninger, man giorde ham, vare sande, saa vilde jeg slippe derfra med Livet. Med største Afsky og Foragt hørte jeg en Tidlang slige Forslag; men Kummer, usund Luft, slet Kost og daglig Angst forvandlede lidt efter lidt den ubændige Løve til et tamt Huusdyr. Jeg blev meget syg, og neppe var jeg nogenlunde kommen mig, for mine Bødler benyttede sig af denne Tilstand, for at udpresse mig den falske Tilstaaelse. Jeg blev bragt i Marterkammeret, hvor der stod en Maskine, der lignede Rullen hernede i Kielderen; og fire Knegte stode med græsselige Ansigter og droge den knerkende Pinebænk, hvorpaa jeg skulde spændes, frem og tilbage, for at prove den."

„Ak!" sukkede Else, „nu begriber jeg Alt, nu forstaaer jeg Alt."

„Man spurgte mig, om jeg vilde vidne mod Molay. Man forsikkrede mig, at der ikke vilde vederfares Stormesteren

Andet, end at han blev affat fra sine Værdigheder, og at han som Privatmand maatte trække sig tilbage paa et af sine mange Comthurier; Kongen var nu gaaet saa vidt, at han ikke kunde træde tilbage, han eller Molay maatte takke af. Men naar jeg vilde vidne mod Molay — man viste mig en lang Liste paa Tempelherrer, som alt havde giort det — saa skulde jeg faae min Frihed, en anstændig Formue, og jeg vilde redde Stormesteren. Kunde man derimod ikke afsætte ham, saa var hans Undergang besluttet.

Jeg kastede Pergamentet med Afsky paa Gulvet, og raabte: „Aldrig! Dræber mig!" Jeg blev spændt paa Pinebænken, men kunde ikke udholde de usigelige Smerter, og raabte: „Jeg vil underskrive!" Neppe havde jeg sagt dette, før jeg blev løst af mine Baand og Lænker. Jeg underskrev mit Navn, og var fri. Det forekom mig, som om jeg havde indgaaet en Pagt med Satan. Man gav mig en betydelig Guldsum, og jeg maatte strax forlade Frankrig. Jeg var som Kain, da han havde slaaet sin Broder Abel ihiel. Jeg haabede i mit Fædreland at finde Lindring i min Hierteangst, men Forbryderen bragte overalt sin Forbandelse og sit Helvede med. I synger en gammel Vise, Jomfru Else! om Agnete, som i mange Aar blev hos den hedenske Havmand, da hun endelig engang igien kom i Kirken:

Agnete triner ad Kirkedøren ind,
Og alle de Smaabilleder de vendte sig omkring;

saaledes vendte mig ogsaa alle kiære Ungdomserindringer Ryggen, som fortørnede Engle, indtil jeg saae Eder. Da var det atter Maria med Jesusbarnet paa Flugten til Ægypten; og mig tyktes, at jeg endnu paa min Flugt havde reddet Jesusbarnet i mit Hierte. Da begyndte jeg at haabe Molays Redning. Umulig var den dog ikke, ei engang

usandsynlig; thi naar den stolte, ærgierrige Konge havde faaet sin Villie, brudt Tempelherrernes Magt, og var bleven Eier af deres store Rigdomme, hvor kunde det da endnu glæde ham, at myrde en uskyldig Mand? — Men han havde alt myrdet saa mange Uskyldige! — Saaledes afvexlede Haab og Frygt i min Barm til i Dag, da jeg har talt med de ærlige franske Sømænd. Thi de bringe mig det Evangelium: Molay er lykkelig kommen ud af sit Fængsel, og er draget til et af sine Comthurier i Frankrig, hvor han stedse maa opholde sig stille og rolig. Men forlader han dette Sted uden Kongens Tilladelse, da har han forbrudt sit Liv."

Herr Rane sad hiemme hos gamle Regner, og kiedede sig med at skære Pile til sin Bue. Han havde tiet i hele tre Timer, og gamle Regner taug endnu længere. Vi have allerede fortalt, at han var en stor Ven af Tausheden.

„Hvad hielper den Snakken til?" tænkte han. „Den er Menneskets største Ulykke. Hvoraf kommer Kiv? Af Snak. Kan man ikke være frisk og sund, ove sit Haandværk, pløie, saae, gaae paa Jagt, bygge Huse, avle Børn, føre Krig, uden at mæle et eneste Ord? I Uskyldighedsstanden taug Menneskene, som Dyrene, og forligtes; men neppe havde Eva smagt det fordømte Æble, før hun begyndte at yppe Klammeri med sin Mand. Slig Støi gad vor Herre ikke høre, og jog dem ud af Paradiis."

Da Rane og Regner havde siddet længe stumme, sagde endelig den Første: „Jeg misunder Pilen." — „Hvorfor?" — „Den træffer Maalet." — „Fordi den sigter rigtigt; hvo der giør det, træffer ogsaa." — „Else vil ikke have mig." — „Saa lad hende gaae!" — „Det bedrøver mig." —

„Daarskab!“ — „Jeg elsker hende.“ — „Indbildning!“ — „Hvad hielper?“ — „Adspredelse.“ — „Hvordan adspredes?“ — „Reise til Roeskilde.“ — „Kongen kan ikke lide mig.“ — „Snak!“ — „Hvordan forsone mig med ham?“ — „Opvarte ham.“ — „Jeg vil ride derhen.“ — „Naar?“ — „I Morgen.“ — „Godt! Skal jeg med?“ — „Ja!“ — „Godt!“ — Dermed var Samtalen endt, og næste Dag rede de til Roeskilde.

Ridder Aage havde tilbragt den skiønneste Aften hos sin Fæstemø; nu red han langsomt hiem, og overveiede det store Lykkeskifte, som han ikke selv ret kunde fatte.

Først da han nærmede sig Snedkerhuset, faldt det ham ind, at de stakkels Beboeres Skiebne var høist forskiellig fra hans. Deres eneste Søn Sivald, en kraftig blomstrende Ungersvend, der var forlovet med Elses Terne, laae i en hidsig Feber, og man tvivlede om hans Liv. Da Ridderen nærmede sig Hytten, hørte han, at man skreg og græd høit derinde. — „Ak, han er vist død!“ tænkte han. „Hvor selsomt er dog Menneskets Liv, hvor omskiftelig vor Skiebne! Da jeg var ulykkelig, vare de lykkelige; nu, da jeg nyder den høieste Lyksalighed, fortvivle de Stakler.“

Da han aabnede Hyttedøren, saae han Fader, Moder og Brud anstrenge sig for at bringe den rasende Syge i Seng igien. Han stod med et Lys i Haanden, med glødende Ansigt, og søgte med Kæmpekræfter, som Raseriet gav ham, at vriste sig ud igien af deres Arme.

„Nei, han skal brænde!“ raabte den Syge opbragt. „Jeg kan ikke udstaae det afskyeligt venlige Ansigt med den lurende, truende Mine. Han maa brænde!“

„Min stakkels Søn raser,“ raabte Faderen grædende.

„Hielp mig, Herr Ridder! at faae ham i Seng igien. Eders Billed derinde, Manden i den hvide Kappe med det røde Kors, har bestandig svævet ham for Øine. Det drev ham tilsidst ud af Sengen; han greb Lyset paa Bordet, da han var et Øieblik alene, og havde allerede tændt Ild i Tavlen, inden Nogen af os vidste det. Jeg haaber, Ilden er slukt."

Ridderen aabnede Døren, og fandt sit Kammer fuldt af Røg. Molays Billed stod i lys Lue; midt i Flammen stirrede endnu Stormesterens Øie med den forunderlig blide Trusel paa Aage — og blev pludselig fortæret af Ilden. Aage løb i Kiøkkenet, hentede Vand, og slukkede Ilden, som truede med at opbrænde Huset. Imidlertid havde man bragt den Syge i Seng igien, og han faldt i en dyb, dødlignende Slummer.

Den blege Ridders Stue var igien ryddelig, kun Sengen med Liget af den døde Snedkersøn stod deri. Ridder Aage havde forladt Hytten, betalt sin Leie, og boede nu i en Sidebygning paa Borgen hos sin skionne Brud. Hans Hest vrinskede i Stalden mellem mange flere; den pustede, sparkede lystigt med Benene, og man mærkede tydeligt, at den glædte sig ved at finde Selskab.

Den gamle Snedker stod alene i sit Værksted i Skovhuset, og tømrede sin Søns Liigkiste af Bøgetræ. „Du kiære Træ!" sagde han, „du stod derude paa Høien. Hvor tidt har jeg som Barn leget under dig, og siddet med min Moder i din Skygge! Paa min Bryllupsdag var jeg der ogsaa, og tidt har jeg baaret min eneste Dreng paa Armen hen under dig. Jeg haabede, at hans Børn ogsaa engang skulde lege under dig og være lykkelige. Jeg vilde feire hans Bryllup under din Krone; Lynilden slog ned i dig paa den

samme Dag, da den slog ned i Kirken. Nu kiøbte jeg dig, da du var sauget fra din Rod, og vilde tømre min Søns Brudeseng af dine Tilier. Det var taabeligt af mig. Det Træ, hvori Lynilden slaaer ned, er et ulykkeligt Træ, og af den friske Bul var der kun blevet en slet Brudeseng. Men til Liigkiste kan du være god nok. Nu, stakkels Sivald! er din Brudeseng forvandlet til en Liigkiste. Ak! det skeer jo altid med os Mennesker; kun langsommere, vi mærke det ikke. Saa vil jeg da nu danne dig et slet og ret Giemme af disse tynde Fiæle og disse Brætter. Ikke stærkt, ikke tungt! Det skal intet langvarigt Fængsel vorde for dit eensomme Legem. Dit Muld skal snart igien forene sig med den hele øvrige Jord; det er saa broderligt, saa smukt. Men din salige Aand fløi igiennem den blaa Luft til den helligtsmilende Jesus Christus, og han bringer dig i Faderens Skiød. Og naar jeg herefterdags hører Basuntoner fra Kirketaarnet, eller en Choral sungen af de fromme Brødre, da taler du glædeligt med mig fra Himlen, Sivald! og aabenbarer mig trøstelige Hemmeligheder. Da vorde dine gamle Forældre taalmodige. Skilsmissen varer jo ikke længe. Men den stakkels Mø, men Inger beklager jeg mere; hun haabede at plukke Roser i Elskovshaugen, og nu maa hun allerede græde under lutter vaade mørke Cypresser i Gethsemane."

Ridder Aage sad lykkelig paa Borgen ved sin Elses Side i Kiærlighedens fortrolige Samtale. Han trykkede hendes Haand, og vovede undertiden et Kys paa hendes Læber. Hun vilde atter lege med den gyldne Capsel, som han bar paa Brystet, og lukke den op; men han vilde ikke tillade det. Det var allerede skeet et Par Gange før, og

havde altid sørgelig forstemt hende. Men alt som han vægrede sig, fik hun større Lyst dertil, og sagde endelig, halv i Spøg, halv i Alvor: naar hun ikke maatte see Billedet, saa vilde hun heller ikke kysse ham meer.

Gamle Karen kom just ind med en deilig Kage. „Kives I alt, Børn?“ raabte hun leende. — „Han vil ikke lade mig see Billedet,“ svarede Else med en misfornøiet Mine. — „Deri giør han meget ilde. Det er dog saa deilig malet og saa liigt,“ sagde gamle Karen; „kun skulde Dødsdolken heller være den lille hedenske Cupidos Kiærlighedspiil, som Minnesangerne pleie at synge. Men jeg maa dog see Billedet, Herr Ridder?“ vedblev hun, i det hun gav Aage et hemmeligt Vink. — „Ja,“ svarede han, „I er en gammel sindig Qvinde, Indbildningen fylder ikke eders Hierne med sørgelige forstyrrende Billeder. Der har I det, giør med det, hvad I vil!“ — „Og nu skal Ingen af jer faae det igien,“ raabte hun, og løb ud af Døren dermed. Else, som engang havde sat sig i Hovedet, at hun vilde have Billedet, løb efter hende, og vilde snappe hende det af Haanden; men gamle Karen, der slet ikke vilde tillade det, fordi hun alt i den Anledning havde vaaget een søvnløs Nat med Else, betænkte sig ikke længe, men kastede Billedet ud af Vinduet i Dammen. — „Det var meget slet af dig!“ raabte Else fortørnet, og græd fast af Vrede.

Herved opstod en Taushed af Misfornøielse og Forstemthed, der var dem alle tre ubehagelig, men som snart blev afbrudt af en virkelig Ulykkeligs høie Klage. Intet bringer Menneskene lettere til at glemme indbildte Lidelser, end Nærværelsen af den virkelige Kummer; saaledes som det Lysegraa næsten bliver Hvidt i Modsætning til den sorte Farve.

Inger, den afdøde Ynglings forlovede Brud, nærmede

sig med Hylen og Hulken. Det raa Menneske kiender ingen stille Sorg, enten stormer Sindet, eller det nedsynker udmattet i en tankelos Adspredelse. Da Inger saae sit gode Herskab, og forud vidste, at Elses milde Hierte vilde dele hendes Sorg, oprørte sig atter Fortvivlelsen i hendes Barm, og yttrede sig i halve Ord og i usammenhængende Tale. Endelig, da hun havde fattet sig noget, samlede hendes Følelser og Forestillinger sig i en eneste Tanke: hun yttrede gientagne Gange, at det vilde trøste hende, naar hendes Beiler, som en fornem Ridder, kunde blive begravet i Kirken, i Stedet for paa Kirkegaarden. Han havde været Steenhugger, og forfærdiget mange Liigstene for adelige Herrer og Fruer; nogle tilhugne Sandstene stode endnu i Skuret — hans eneste Efterladenskab; naar han nu blev begravet i Kirken — meente den stakkels Inger — og der blev lagt en smuk Steen over hans Grav, saa kunde hun sidde der og see hen paa Liigstenen, mens der blev prædiket, og alle de Litanier og Messer, der lode over hans Grav, vilde vorde ham til Siælemesser.

Else og Aage fandt dette Ønske saa naturligt, at de strax lovede at opfylde det. Ridder Aage gik selv den følgende Dag til Prioren for Klosteret, og da han kom tilbage til Else, sagde han: „Hvor selsomt træffer det sig dog! Jeg kan giøre denne døde Ungersvend en Gave af den eneste Grundeiendom, jeg har i Danmark, uden at jeg selv vidste det. Da min salig Fader blev begravet, kiøbte hans Ven Mester Hans for hans ringe Efterladenskab saa stor en Plads i Sanct Birgittes Capel, at der endnu er Rum til eet Liig. Den skal stakkels Inger have til sin Fæstemand."

Det var ikke efter Elses Sind, at et fremmed Liig skulde ligge ved Siden af Aages Fader; men hun følte for ømt og fiint til videre at omtale denne Sag, og saa blev

det da derved. Da den stakkels Inger kom igien, trøstede Else hende med, at hendes Fæstemand skulde ligge for Alteret, som en fornem Ridder, i Sanctæ Birgittæ Capel.

Næste Dag lod Rane melde, at han henimod Aften vilde komme og lykonske de Forlovede. — „Det er en større Høflighed, end jeg havde ventet af Herr Rane, at han lader sig melde," sagde Ridder Aage. — „Han er bleven vred," sagde gamle Karen til Else, „fordi du ikke vilde gifte dig med ham, og nu kommer han ikke meer som Ven, men blot som Fremmed, som Nabo, efter Skik og Brug." — „Han har altid været mig hiertelig hengiven," sagde Else, „og det smerter mig, at jeg uskyldigviis har fortornet den gode Rane." — „Jeg haaber," sagde Ridderen, „at han i Aften skaaner os for sin Godhed, og opsætter den til i Morgen; thi det regner alt stærkere og stærkere, og bliver usædvanligt mørkt." — „Skal jeg lade bringe Lys?" spurgte Else. — „O nei, du Lilievand!" raabte Aage; „dette Tusmørke er just saa behageligt." — „Saa vil jeg spille eder et Stykke paa min Harpe," sagde hun, i det hun med jomfruelig Blu viklede sig løs af hans Arme.

Ligesom Else vilde hente Harpen, traadte Herr Rane med klirrende Sporer ind i Hallen. „God Aften!" raabte han. — „God Aften, kiære Rane! Jeg haabede neppe at see eder i Dag." — „Hvorfor?" — „Det regner jo." — „Ja, det regner." — „Saa er I bleven vaad." — „Ja, jeg er bleven vaad." — „Vil I have nogle tørre Klæder af mine?" spurgte Ridderen. — „Nei, Tak! jeg bliver helst vaad, det siger Intet." — Her opstod en kort Taushed, som Else og Aage vare saa ondskabsfulde ikke først at ville bryde. Endelig sagde Rane: „Det er sandt — er det sandt? Har

Rygtet Ret? Maa jeg ønske til Lykke?" — „Jeg takker eder, kiære Rane!" — „Altsaa er I forlovet med Ridderen?" — „Ja, gode Ven!" — „Og I med Jomfruen?" — „Ligeledes." — „Til Lykke!" — „Vi takke mangfoldig," sagde Aage.

Nu opstod der en endnu længere Taushed, og Else sagde endelig: „Hvad Nyt, Rane? I har jo været i Roeskilde." — „Ja, jeg har været i Roeskilde." — „Har I talt med Kongen?" — „Ja, jeg har talt med Kongen." — „Var han naadig?" — „Ja, han var naadig." — „Vare der nogle Fremmede?" — „Ja, der var Fremmede." — „Hvilke?" — „Franskmænd!" — „Hvad var det for Franskmænd?" — „Det var Kongen af Frankrigs Sendebud." — „Og hvad havde de at sige Dankongen?" spurgte Aage med spændt Opmærksomhed. — „At Tempelherrernes Stormester Jacob Bernhard af Molay, Storprioren af Normandiet Guido, samt 54 andre Tempelherrer ere domte som Gudsbespottere og Troldmænd, og alle levende brændte paa en Ø i Seinefloden i Aar, den 18de Marts." — „Guds Blod! det er umuligt," raabte Aage; „de skibbrudne Søfolk have jo bragt en ganske anden Efterretning." — „En Skipperløgn," svarede Rane tørt. „Jeg har hørt det af Legatens egen Mund, da han i Hoffets Nærværelse stod for Kongens Throne. Det giør mig ondt for den stakkels Molay; thi jeg talede siden med en af Legatens Tienere, som forsikkrede mig i Fortrolighed, at Molay havde været aldeles uskyldig, hvorfor han ogsaa skal have indstævnet sine Mordere, Pave Clemens og Kong Philip, inden Aaret er ude, for Guds Domstol. Paven er allerede død, og med Philip vil det ogsaa snart være forbi, thi efter Stormesterens Henrettelse er han bleven ganske mager og bleg, skiælver over alle Lemmer, kan hverken ret spise, drikke eller sove, og sender Bud omkring

til alle Konger, for at undskylde sig; kun formaaer han det ikke for sin egen onde Samvittighed."

„God Nat, Else!" hviskede Ridder Aage med huul Røst og klapprende Tænder, i det han rakte hende en kold Dødningehaand. Det var blevet saa mørkt i Hallen, at hun ikke kunde see Andet, end den sorte Skikkelse, der stod for hende som en Skygge. „Aage! for Jesu Skyld, bliv her endnu," raabte Else ængstelig. — „Jeg kan ikke. God Nat, god Nat!" raabte han høit, og forsvandt. Else og Rane hørte ham galoppere over Brostenene i Gaarden. — „Hvor vil han hen, den Ulykkelige?" raabte Else fortvivlet. „Han har jo nu intet andet Hiem paa den hele Jord. Denne Efterretning har forvirret hans Hierne." — „Jeg vil ride efter ham og see at bringe ham tilbage," sagde Rane. Men inden han var kommen til Hest og redet over Vindebroen, var der intet Spor af den blege Ridder. Rane red omkring i Egnen paa Kryds og paa Qvær, og vendte endelig tilbage til Borgen igien med uforrettet Sag.

Den gamle Snedker sad ved Midnat og vaagede over sin Søns Liig i Aages forrige Værelse. Liget laae klædt i Kisten; to Tællelys brændte ved Hovedet af den Døde paa høie Træstager, som Fader Thorvald havde forfærdiget og overstrøget med Kønrøg. Den af Kummer, Arbeid og Nattevaagen dybt nedbøiede Gubbe sad der som et Billed af Steen, støttede Kinden til Haanden, Albuen til Knæet, og stirrede til Jorden. Aage traadte ind. Faderen saae i Veiret, og da han blev Ridderen vaer, stod han op, gik ham sagte i Møde, som om han ikke vilde vække den Døde — eller vel mere for ikke at vække de stakkels Sovende i Sidekammeret, og sagde med sagte Røst: „Ak, bolde Ridder!

kommer I saa silde i Nat, for at see min kiære Døde? Jeg takker eder hierteligt, at I har føiet hans arme Brud i at faae ham nedlagt i Kirken. Ikke fordi jeg ønsker det, thi mig synes, det er langt smukkere, at ligge begravet i Jordens friske Blomsterskiød, under Guds aabne Himmel, end bag de sorgelige Klostermure; men i slige Ting maa man føie den Sorgende, hvis det kan trøste og lindre. Jeg takker eder." — „Hvordan befinde sig eders Hustru og Svigerdatter?" spurgte Ridderen. — „De vilde ogsaa vaage," svarede Gubben; „men de udmattede Kræfter fordrede deres Ret, de ere faldne i Søvn derinde paa Sengen." — „Og I, gode gamle Mand! behøver ogsaa Hvile. Jeg kan dog ikke sove i Nat; hvis eder saa tykkes, vil jeg aflose jer et Par Timer, og vaage hos eders Søn." — „Ak, kiære Herr Ridder! det er alt for meget." — „I veed, jeg er ingen Mand af mange Ord, og siger reent ud, hvad jeg mener. Gak ind og læg jer til Ro; henimod Morgen vil jeg kalde paa eder, og tage Afsked, thi der forestaaer mig en lang Reise." — „Forlader I eders skiønne Fæstemø?" — „Nei! jeg forlader hende ikke," sagde Ridderen; „spørg mig ikke meer, og begiv eder til Ro."

Gubben gik; Aage satte sig ligeover for den Døde, efter at han først havde taget Svededugen af hans Ansigt. — „Staldbroder!" sagde han, „du est endnu blegere, end jeg. Ikke sandt: Dieblikket er ikke saa bittert, som mangen Kryster forestiller sig det? Og nu sover du blidt; dit Hierte slaaer ikke meer, og veed Intet af Qvaler, af Angst, af feilslagne Haab." Derpaa taug Ridderen en Tidlang, og stirrede hen for sig. Tilfældigviis faldt hans Øine paa et Bræt, som gamle Thorvald havde sat i Vinduet for Træk-vinden. Aage kiendte strax Levningen af sit Billed, det var et Stykke af den hvide Kaabe med det røde Kors. „Ja,

ja, Molay!" sagde han, „hvid som Sneen var din Uskyldighed, og jeg har atter rødfarvet Korset med dit uskyldige Blod. Men Korset har reddet dig. Beed for mig til den hellige Jomfru og til vor Herre Jesus Christus! Jeg følger snart dig og mine bolde Fostbrødre. Jeg vil ikke have det bedre, end J."

I dette Øieblik reiste sig den Døde overende i Liigkisten, og saae paa Ridderen med store stive Øine. — „Hvad vil du?" spurgte Aage, uden i mindste Maade at forundre sig derover; „kommer du fra de Dødes Rige, for at hente mig?"

„Jeg befinder mig nu meget godt," sagde Sivald i Liigkisten. „Søvnen har styrket mig, jeg har vist sovet længe. Men her er saa koldt og trangt, hvorfor har man ikke ladet mig blive i min gode varme Seng?" — „Herre Jesus!" raabte den gamle Fader, der endnu ikke havde lagt sig, i det han oplukkede Døren, „Sivald, min Søn! du lever endnu, har kun været skindød? O, jeg lykkeligste blandt alle Fædre! Inger! Brud! Moder! vaagner. Sivald er ogsaa vaagnet — er ikke død — døer ikke — befinder sig bedre. Faren er overstaaet; men han maa strax bringes i Seng."

Under dette Raab vare Moder og Brud komne op, og vilde ikke troe deres egne Øier og Øine. Den blege Ridder tog den Syge i sine stærke Arme, og bar ham ind i Sengen; derpaa gik han atter ud i Liigstuen, og satte sig udeeltagende paa sin forrige Plads, medens den lykkelige Familie inde i den anden Stue omringede den Syge, spurgte ham, hvorledes han befandt sig, og hvad han ønskede? — „Jeg ønsker at faae Noget at spise," sagde han; „thi jeg er forfærdelig hungrig." — „Ak, du gode Gud!" raabte den lykkelige Moder, „han er frisk og sund igien; Sygdommen har forladt ham med denne Dødssøvn. Men vi maae være for-

sigtige, jeg vil tilberede ham et let Maaltid." — „Nei, et dygtigt, et dygtigt, Moder!" raabte den Syge; „thi jeg er grumme sulten." — Og Alle loe høit, og græd høit af Glæde, og kyssede ham, og den Ene skød den Anden af Veien, for at vise den kiære Tilbagegivne Kiærtegn. Moderen gik strax ud, for at hente sin eneste fra de Døde opstandne Søn Noget at leve af; og da han nu sad overende i Sengen og med største Lyst fortærede, hvad hun havde bragt ham, græd de alle af Glæde igien.

Faderen aabnede Døren til Liigstuen, og raabte: „Ærlige og velbyrdige Herr Ridder! sid dog ikke saa mod i Hu, kom ind og deel fattig Mands Glæde. I vilde unde min Søn en skiøn Grav i Kirken, I under ham vist endnu heller det skiønne Liv. I er jo ogsaa lykkelig; den ærlige og velbyrdige Jomfru elsker eder, og vil ægte eder. I bliver Herre over alle disse herlige Godser, I bliver vor Husbond, saa kom og glæd jer over eders Borns Lyksalighed!"

„Thorvald!" sagde Ridderen alvorlig, i det han holdt op at skrive med Sølvstift paa et Blad Pergament, „kom herind, jeg har Noget at tale med eder i Eenrum." — Gubben kom. Ridderen drog sit Sværd, og sagde: „Sværg mig ved Korset paa dette Hialte, at I vil bevare min Hemmelighed, saa vil jeg giøre eder lykkelig. Jeg forlanger kun Taushed og en lille Tieneste af eder." — Oldingen svor. Den blege Ridder rakte ham det fuldskrevne Blad, og sagde: „Her er mit Testament. I arver min liden Formue." Han rakte ham en stor Guldbørs. „Kun een Ting forlanger jeg af eder igien, som I ikke maa afslaae mig." — „Kiære Herr Ridder! hvad er det? hvad vil I have?" — „Giv mig den tomme Liigkiste! Og saa — Fred med eder alle!" Gubben kunde ikke ret fatte sig af sin Forbauselse, men inden han ret havde faaet sin Samling igien, havde den

blege Ridder baaret Liigkisten ud. Uveiret fordeelte sig, Maanen skinte giennem Skyerne, og i Maaneskinnet saae den forfærdede Gubbe den blege Ridder ride hurtig bort, med Liigkisten bag paa Hesten.

Else havde ingen Trøst faaet af Ridder Rane, han forlod hende uden at begribe, hvori den store Ulykke bestod, og uden at bekymre sig videre derom. At Aage vilde reise bort igien, var ham meget kiært; men han var dog saa skaansom, ikke at yttre det for Else. Hun gik ikke til Sengs, men sad hele Natten i Vinduet, og da Uveiret fordeelte sig, og Maanen blev tilsyne, speidede hun med ængstelige Blik i Egnen, saavidt som hun kunde see. Det forekom hende, som om alt Græsset og alle Bladene græd, og Maanen fløi med sit sorgelige Ansigt giennem Skyerne, som om den vilde forlade Egnen med Aage. Endelig kastede hun sig paa Sengen, overvældet af Mathed, og laae der halv drømmende, halv vaagen.

Da forekom det hende, som om Nogen bankede, dog ikke med Fingeren, men ved at støde en skarp Kant af noget Haardt mod Døren. Hun raabte skiælvende: „Kom ind!" — Døren gik sagte op — og der stod et blegt Spøgelse med en guul Liigkiste paa Ryggen. — „Jesu! Maria!" raabte Else, „hvad vil du? Hvorfra kommer du? Vil du forfærde mig til Døde." — „Kiender du mig ikke, Else?" spurgte den blege Ridder med huul Stemme. „Jeg kommer for at tage Afsked med dig. Forglem den Ulykkelige!

Hvergang du dig fryder,
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med rode Rosenblad.

Hvergang du er sorrigfuld,
Og i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Alt med hiin levret Blod.

Alt galer Hanen den røde,
Til Graven maa jeg ned;
Til Graven skulle alle Døde,
Thi maa jeg følge med."

Med disse Ord forsvandt Synet. Det varede længe, inden Else vovede at ringe paa Karen, endelig giorde hun det. Den gamle Kone var heller ikke gaaet i Seng, og kom strax. Else fortalte hende skiælvende det Syn, hun havde havt. — „Det har vist været en Drøm," sagde Karen; „med din ophidsede Hierne, med den Kummer, du har havt, kunde det jo ikke være anderledes." — „Nei, det var ham selv, ham selv," sukkede Else, „og jeg maa have Vished, inden Solen atter aftørrer Nattens Taarer. Lad strax Karmen spænde for! Jeg vil ned til Snedkerhuset. Der er han vist. Hvorfor har jeg dog ikke strax tænkt derpaa?" — „I Liighuset, Barn?" — „Ja ja, i Liighuset! der har jeg just hiemme. Lad mig strax komme afsted!"

De kiørte ned til Liighuset, og hørte allerede langt derfra saa megen Glæde og Latter derinde, at Else vendte sig trøstet til Karen, og sagde: „O, Gud! han er der. De glæde sig over, at han er reddet."

„Er han reddet?" raabte hun den gamle Snedkerkone i Møde, som aabnede Døren. — „Ja ja!" svarede Konen henrykt, „vor Herre har holdt sin Haand over ham, han lever igien, vor kiære, vor eneste Søn." — „Eders Søn lever igien? Gud være lovet! Men hvor er Ridder Aage?

har I ikke seet ham i Nat?" — „Jo, kiære Jomfru! han har været her," sagde Konen, og lod Stemmen synke. „Men han er redet bort igien; hvorhen maa Gud vide. Dette Pergament har han givet min Søn. Det er ogsaa til eder." — „Giv mig det strax!" Hun tog Pergamentet, og læste følgende Qvad, der var skrevet med skiælvende, næsten utydelig Haand:

„Mit Guld jeg skienker, o Brudgom! dig,
Som atter Livet skal friste.
Blodpenge var det stedse mig,
Og gierne vil jeg det miste.
For tredive Solverpenge
Har Judas vor Herre forraadt;
Jeg ei betænkte mig længe,
Jeg har i hans Fodspor traadt,
Og havde vel heller ei forsmaaet
De tredive Sølverpenge.

Min Hest, min Ganger saa skion og prud!
Meer Aage paa dig ei sidder.
Dig skienker jeg, med dit Perleskrud
Og Sporer af Guld, til en Ridder.
Ei meer under klaren Himmel
Jeg rider stolt under D;
Herr Rane! saa tag min Skimmel,
Som eders Ven vil jeg døe.
Og beed for mig med den vene Mo!
Barmhiertig er Gud i sin Himmel.

Farvel, min Else, min vene Brud!
Jeg aldrig dig tiere skal skue.

Min Sol er slukket i Rusk og Slud,
Men slukt er ei Kiærligheds Lue.
Min Fryd sit Hoved sænkte —
O, Sæbeboble Lyst!
En Rose du mig skienkte,
Den hvile ved mit Bryst!
Og det skal være min sidste Trøst,
At kiærligt paa mig du tænkte.

Nu maae vi til Kirke," raabte Else, da hun havde læst dette Qvad; „mit Hierte siger mig: der træffer jeg ham." — De kiorte hurtigt til Kirken, men holdt først ved Udbygningen hos Kirkefogden, for at faae Nøglen, thi det var meget aarle, Munkene sov endnu, og Ottesangen skulde først synges om tre Timer. Den af sin Søvn forstyrrede Kirkefoged giorde store Øine, da han saae Jomfru Else saa tidligt, og forsikkrede, han havde ikke mærket noget til Ridderen, men derfor kunde han maaskee dog være i Kirken, thi Prioren havde laant ham Nøglen, og det var intet Usædvanligt, at denne forunderlige blege Ridder just om Natten, ganske alene, holdt sin Gudstieneste paa egen Haand. Else gav sig neppe Tid til at høre disse Ord, hun var alt Kirken ganske nær, og raabte glad til Karen: „Gud være lovet! der er han. Jeg seer den skiønne store Skimmel staae bunden i Ring ved Kirkedøren."

Hun sprang ned af Karmen, og løb ind i Kirken. Men der var det øde og tomt., og hun opdagede Ingen. Intet Usædvanligt var der; kun en frisk Jordkreds hoinede sig i Sanct Birgittæ Capel om den nykastede Grav, som var bestemt for den unge Steenhugger. En mørk Anelse drev Else til at nærme sig Graven med hurtige Skridt, og Karen fulgte hende i Hælene. Hun skuede ned — der laae

Ridder Aage i den aabne Kiste, med Daggerten i Brystet. Den høire Haand klemte endnu om Hialtet, og i den venstre opdagede Else den visne Rose.

Der var næsten gaaet et Aar efter hiin sørgelige Begivenhed. Lidenskaben havde afbruset, Høst og Vinter havde atter bragt en — i det mindste tilsyneladende Ro i Elses Siæl. Hun læste igien med Karen, baldyrede, spandt, og sang med sine Terner. Hun modtog ogsaa undertiden Rane, der dog var saa fornuftig ikke at komme ridende til hende paa Ridder Aages prægtige Skimmel, som han havde arvet; heller ikke Guldsporerne brugte han. Vel muligt, Karen havde raadet ham det. Selv de forlegne, halvsammenhængende Ord, hvormed han atter vovede at yttre Else sin Elskov, hørte hun venligt uden Utaalmodighed. Alle vare glade derover; kun Karen rystede paa Hovedet, thi det forekom hende, som om Else giorde Alting ganske adspredt og halv i Drømme, uden Lyst eller Morskab. Hun vidste, at hendes Jomfru sov overmaade lidet, og nød næsten Intet. At Else var bleven mager og bleg, mærkede de Alle; men det var ikke paafaldende, det var en naturlig Følge af de sørgelige Begivenheder.

Den eneste Fortrolige, Else havde i den senere Tid, var Sigrid, en Søster til Inger, som nu var lykkelig gift med den unge Steenhugger, Snedkerens Søn, der havde arvet den blege Ridders Formue. Denne Sigrid havde en naturlig Blidhed, en deeltagende Siæl, og giorde, hvad der stod i hendes Magt, for at fornøie Else og mildne hendes Tungsind. Derved vandt hun hendes Hierte, og blev hendes Fortrolige. Til hende talede Else saaledes en sval Sommeraften, da de sadde alene sammen:

„Hvor øde og sørgeligt er det dog nu her i denne Hal, skiøndt det er min Arne, og ethvert andet Sted vilde være mig endnu sørgeligere! Her legede jeg som Barn. Mine Forældre døde saa tidligt fra mig, at jeg hverken har havt den Fryd, at eie dem, eller den Sorg, at miste dem. Jeg voxte op uden Fader og Moder, uden Søster og Broder. Den gode Karen blev min anden Moder; hun kunde læse, jeg lærte denne Kunst af hende, og jeg kan vel sige, det var den største Lykke, jeg har havt i mit Liv. Thi derved aabnede sig den hele Verden for mig; det Fremmede blev jeg fortrolig med, og det Usædvanlige og Sieldne mødte mig, naar jeg vilde. Jeg blev ældre, og lærte nu ogsaa at læse i Naturens store Bog, hvis Foraarsblade jeg ellers meget slettere vilde have forstaaet. Ogsaa Fuglens Sang kunde jeg udtyde, thi naar jeg var mod i Hu, da sang den: „„Skam dig, Else! Jeg lille Dyr har kun en eneste broget Kiortel og et saare kort Liv; Fuglefængeren forfølger mig, og lægger Snarer for mig, og dog hopper jeg fornøiet og tillidsfuld paa min grønne Green, og siunger Herren min Takkevise og min Lovsang, naar Solen stiger, og daler.““ Saaledes, Sigrid! mærkede jeg slet ikke min store Ensomhed. Da kom Aage. Da lærte jeg at kiende mandig Skiønhed, Tapperhed, Hovisthed, og en kiærlig Siæl, som længtes efter min. Men han var en Forbryder — og maatte døe, som hans uskyldige Staldbrødre. Jeg takker Gud for, at jeg ikke fik ham til Husbond, thi jeg var vist aldrig bleven glad med ham, han havde giort mig ulykkelig. I Grunden var han jo heller ei engang ret løst fra sit Ordensløfte. Men jeg lader aldrig mere Lintøi rulle hiemme; jeg kan heller ikke oftere taale at see en Rulle og høre den knerke, thi den har alt for stor Liighed med en Pinebænk. Nu gaaer han

omkring her om Natten i Borggangene med Kisten paa Ryggen. Har du aldrig seet ham, Sigrid?"

„Aldrig, kiære Jomfru!" svarede Ternen skiælvende.

„Det var ogsaa Synd, at forstyrre dig," vedblev Else. „Men den blege Ridder veed, at Rane atter beiler til mig, og det giør ham nidkiær. Jeg vil ikke bedrøve ham. Det Værste er, jeg maa selv ikke være bedrøvet, thi han har sagt:

Hvergang du dig fryder,
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad.
Hvergang du er sorrigfuld,
Og i din Hu er mod —
Da er min Kiste forinden
Alt med hiin levret Blod.

Saaledes maa han nu bestandig ligge i levret Blod med den eneste lille visne Rose i Haand, og den Tanke, Sigrid! den Tanke knuser mit Hierte."

Med disse Ord stod hun op, og forlod Hallen.

For at adsprede hende overtalte Karen hende en Dag til at besøge Rane. Han giorde Alt, hvad der stod i hans Magt (det var vistnok ikke meget), for at more hende. Iblandt Andet viste han hende sit Rustkammer, hvori der hang mange underlige gamle Vaaben og Stridshammere, deels gravede ud af Høiene paa Marken, deels af hans Forfædre bragte hiem med fra deres udenlandske Tog. Rane havde ogsaa selv kiøbt en Hob Buer, Sværd, Daggerter og Pile, thi han var en Ven af at samle slige Sager. Medens

han nu viste hende dette, vendte hun bestandig Øinene hen i en bestemt Retning, og blev uroligere, alt som Rane og Karen mere mærkede hendes Uro; men de vidste længe ikke, hvoraf den kom. Endelig efter lang Kamp raabte Else med vild Glæde: „Jeg tager ikke feil: der er den, der er den — den Daggert, der har dræbt mit udtrykte Billed, og myrdede Aage selv i Kirken!“ Med disse Ord nedrev hun en Damascenerdolk med Sølvgreb og grønne Stene, der hang paa Væggen i en Krog, og giorde en Bevægelse, som om hun vilde stode den i sit Bryst. Karen var behændig nok til strax at rive hende Daggerten af Haanden.

„Du Giek!“ sagde Else, underligt og gyseligt smilende, „det var jo kun mit Spøg. Kan du ikke forstaae Spøg?“ Med disse Ord faldt hun besvimet i sin gamle Ammes Arme. — „Hellige Jomfru!“ raabte Karen, „hvad er I dog reent uden Fornuft og Forstand: bringer hende selv herop, at see Daggerten!“ — „Hellige Joseph!“ raabte Rane, „hvo kan dog tænke paa Alting? Daggerten har jeg selv draget af den Dodes Bryst. Det er en skiøn Daggert. Jeg har villet kiøbe den af Steenhuggeren, som er Hovedarving efter Testamentet; men han vilde ingen Penge have. Saa tog jeg den da med, hængte den hen i Krogen der, og har glemt det igien. Her hænge saa mange smukke Sager; hvo kan have Alting i Hovedet paa een Gang?“ — „Stort nok er det,“ sagde Karen, altid beskiæftiget med den Syge, „gid det kun var ligesaa klogt. I staaer eder bestandig selv i Veien, og holder dog ikke op, for I har taget Livet af hende med eders Enfoldighed. Bort med den fordømte Daggert!“

Han giemte den. Med Møie bragte de Else til Live igien. Hun talede ikke et Ord om, hvad der var foregaaet, lod sig behandle som et Barn af gamle Karen, og bringe i

Karmen. Paa Veien talede hun heller Intet, gik til Sengs, sov — og yttrede næste Morgen ikke det mindste om, hvad der var skeet. Men hun blev daglig blegere, og hendes Kræfter toge øiensynligt af.

Efter nogle Dages Forløb syntes det dog at blive bedre med hende; hun var muntrere, og fandt atter Fornøielse i Læsning, kun var hun ikke stærk nok til selv at læse, Karen maatte forelæse. Ridder Aages Dødsdag nærmede sig, og den var Karen meest bange for. Der blev ikke talet et Ord derom. Dagen frembrød, Else stod tidligt op, var munter og tilfreds, og lod endogsaa til at længes efter det Maaltid, som Karen vilde lave hende af en lækker Giedde, som Fiskeren havde faaet Befaling at fange i Dammen.

De læste nu ogsaa til Adspredelse smaae verdslige Krøniker (Karen var bange for Legenderne), og det traf sig just, at hun havde faaet fat paa Historien om Polycrates, Beherskér af Samos, der var saa lykkelig, at han tilsidst frygtede for sin Lykke, og for dog at have et lidet Uheld, kastede sin kostbare Ring ud i Havet, hvilken dog hans Kok strax igien bragte ham, udskaaren af en Fiskevom.

„Nogle ere alt for lykkelige, og Andre igien det Modsatte," sukkede Else. „Jeg behøver ikke at bringe Lykken et saadant Offer. I Dag for et Aar siden mistede jeg ham. Han har nu længe intet Besøg giort mig."

I dette Øieblik traadte Fiskeren ind, og bragte med mange Lykønskninger det i Fior i Dammen nedkastede Billed i Guldcapselen og Guldkiæden, der havde viklet sig om en stor Giedde.

„Det træffer forunderligt," sagde Else. „Saa er jeg

jo dog lykkeligere, end jeg selv troede. Mon Billedet er kommen til Skade?" Hun aabnede Laaget. „Nei, hun bløder endnu," sagde hun med sagte Stemme, og i det hun med høi Røst raabte: „Han kalder mig," faldt hun tilbage, og var ikke meer.

Der var forløben et Aar siden dette Dødsfald, da der kom en fremmed Reisende i Egnen, og besøgte Ridderen. Rane havde arvet Elses Gaard, og opholdt sig nu altid med gamle Karen paa hendes Borg. Hans tause Regner var død, og Rane talede daglig med gamle Karen om Else. Han var i den senere Tid blevet giestfriere, og saae gierne, at en Fremmed imellem besøgte ham paa et Par Dages Tid. Han viste den Reisende alle sine Mærkværdigheder, blandt Andet Daggerten, Legendebogen og det sørgelige Billed. — „Det er mit kiære Søskendebarn!" sagde han bevæget, „efter hvis Død jeg har arvet denne Gaard. Meget liigt! Jeg havde saa gierne ægtet hende; men det var ikke Guds Villie." — „Hellige Sebaldus!" raabte den Fremmede, „har hun dræbt sig selv?" — „Nei, paa ingen Maade; hun er død en from, stille, christelig Død. Kummer og Sorg have lagt hende i Graven. Det er en lang Historie; jeg fortæller kun slet Historier, men der sidder Een, som forstaaer det fra Grunden af, og som Intet heller gior. Og jeg horer det ogsaa gierne; thi skiondt jeg kan det Altsammen udenad paa mine Fingre, saa forekommer det mig dog, som om Else levede endnu, og var hos os her igien, naar Karen fortæller."

Gamle Karen var strax rede til at fortælle; Ridderen legede imidlertid med sin Hund, og viskede sig ofte Øinene med Albuen.

Denne Tildragelse rørte ogsaa den Fremmede, og da Fortællingen var endt, gik han hen i Kirken, for at see de Elskendes Grav.

Det var en deilig Sommeraften, og den dalende Sol skinnede mildt giennem de brogede Kirkeruder. En ung Steenhugger laae paa Knæ, og huggede et Billed i en stor Sandsteen. Ved Siden af ham stod en smuk ung Kone med et lille smilende Barn paa Armen, og saae derpaa.

„See, Inger!" raabte den unge Steenhugger glad, „nu er jeg færdig. Der staaer Jomfru Else og Ridder Herr Aage og række hinanden Hænder. Og der svæver den Helligaand over dem som en Due."

Den Fremmede gik ud af Kirken igien, dybtgrundende, med langsomme Skridt, stærkbevæget. Det var en Skiald, af ham have vi endnu den gamle Kæmpevise.

Den gale Uglspeil.

En Fortælling.

Fra en tydsk Rigsstad red den unge Lucas Dorfner afsted med sin Vadsæk bag paa Hesten, og skyndte sig, alt hvad han kunde, til den fierne Skov, der i store Strækninger udbredte sig, og bedækkede Biergegnen. Den gamle Fru von Glänzenheim var draget ad samme Vei, da hun kiørte bort med sin Broderdatter, den skiønne Rosa, hvem Lucas elskede, og som elskede ham igien. Men den adelige Dame vilde paa ingen Maade finde sig i, at den fader- og moderløse Froken ægtede den rige Borgersøn. „Vi maae vel vogte os for," sagde hun, „at det ikke gaaer os med Borgerne, som det gik Sabinerne med Romerne, at de ikke bortrøve vore Døttre, og styrke deres Slægt med de meest himmelskrigende Mesalliancer." — Lucas tænkte: „Hvad har Adelen saa stort at være stolt af frem for os? Have Stæderne ikke næsten blomstret ligesaa tidligt, som Borgene stode paa Fieldene? Hvorfor have dog vore Forfædre, de dristige Muurmestere, bygget dem disse Reder? Selv kunde de ikke giøre det, som Ørnen. Men til at hænge ud over Klippen paa skrøbelige Stiger, kline den fastbindende Kalk til Fieldet, og til at mure uhyre Stræbepiller, dertil hørte mere Mod og Styrke, end til siden at slæbe Rovet i Reden. Hvorfor kommer nu denne gamle fiantede Tante fra Paris, bedækket med Sminke, Skionpletter, og overstænket med Hovedvand, for at røve mig min Brud? Ved Gud, hvor jeg finder

Rosa, røver jeg hende igien; Præsten skal vie os, og jeg vil see paa den, som forbyder os det."

Med disse Tanker sporede han sin Hest, og red i Galop ind i Skoven — men hvor han nu skulde hen, vidste han ikke. Han red paa Kryds og paa Qvær, og silde først kom han til et Herberg, hvor han var nødt at tilbringe Natten.

Skiøndt Lucas elskede Rosa, var han dog en kraftig Ungersvend, der ligesaa lidet kunde leve af Luften, som af Suk og Taarer. Hans ungdommelige Munterhed gav ham Haab om at finde hende snart igien; om hendes Troskab var han overtydet. Vertshuset laae temmelig øde. Han spurgte Verten, om der ellers ingen Giester vare, men fik Nei til Svar. Om de Flygtende kunde han heller ingen Underretning faae, og Verten forlod ham.

Lucas satte sig til Bords, fyldte sit Glas, og drak Rosas Skaal i sin kiærlige Eensomhed, da i det samme det forekom ham, som om Nogen gik frem og tilbage i andet Stokværk, i Qvistkammeret. Det tynde Loft lod ham høre hvert Skridt, og han syntes, at Nogen sukkede.

„De har sagt, at her Ingen er," sagde han til Verten, der kom ind igien, og satte Stegen paa Bordet; „jeg hører dog Een gaae deroppe og sukke. Er det en Syg?" — „Nei, det er en fattig Landstryger. Jeg troer, han er ikke rigtig i Hovedet. Jeg har tilladt ham at ligge deroppe, og jeg vilde ikke uleilige Dem med ham." — „Jeg er dog nysgierrig for at see ham," sagde Lucas, og tog Lyset; „skal vi gaae derop?" — „Ja, for mig gierne," svarede Verten, og fulgte.

Ved en mat Praas, der stod paa en Stol i en Flaskehals, opdagede Lucas en hvid Skikkelse, sammenkruget i en Krog paa en Skammel. Det var et blegt, mavert Menneske,

der sad og gnavede paa en Skofte ved en Flaske Tyndtøl. Han var klædt som en Bajats, med en spidspullet graa Hat paa Hovedet, og en hvid smudsig Trøie med store Knapper dinglede ham om den mavre Krop.

Lucas spurgte, om han var den comiske Person ved en Liniedandsertroupe, og undrede sig over hans sørgelige Alvor. — „Veed De da ikke," svarede den Fremmede, „at Bajatsen altid er det alvorligste Menneske paa Guds Jord? at al hans Lystighed er paataget? at det kun er hans Maske, der leer, medens han selv er en suur Philosoph i hvidt Overtræk?" — „Nei, det vidste jeg ikke," svarede Lucas. — „Da er det dog saa," vedblev den Fremmede. „De maa jo ikke forvexle mig med den saakaldte Harlekin, thi det er en forfængelig overfladisk Giek, en forelsket Nar, der pynter sig med brogede Pialter, og uagtet sin Dumhed vil gielde for et vittigt Hoved." — „Ja, det er meget muligt," svarede Lucas; „jeg kiender kun lidet til den Slags Folk. Men det skal fornøie mig, at giøre Deres Bekiendtskab; vil De spise med mig?" — „Baade spise og drikke," svarede den Fremmede med dyb Alvor, i det han uden videre Complimenter fulgte Lucas, satte sig til Bords, huggede af alle Kræfter løs paa Stegen, og tømte en Flaske Rhinskviin, medens Ynglingen fortalte ham sin ulykkelige Kiærlighedshistorie. Thi det ligger nu eengang i Elskernes Natur, at give deres Hierter Luft, og naar de ingen Andre have at betroe deres Sorg, fortælle de den endog til Træer og Bække. Den Fremmede hørte ikke meget opmærksomt til, var ofte adspredt, og sagde ikke et Ord, da Lucas var færdig. Endelig, da Philosophen i hvidt Overtræk blev ved at drikke, sagde den unge Kiøbmand, for dog endnu at sige Noget: „Det er en god Viin."

„Det vide vi," afbrød den Fremmede med en imposant Mine; „det er en almindelig erkiendt Sandhed, at der ved Rhinen voxe gode Vine, naar man ikke drikker dem, før de blive gamle, og naar man saa faaer Lov til at drikke dem. Men hvem jeg er, det veed De ikke; vil De vide det?" — „Ja nok," svarede Lucas. — „Mit Navn er Tile Uglspeil. Jeg er den berømte Skielmsmester, der døde og blev begravet i Møllen Aar efter Guds Byrd 1350; og dersom jeg endnu kan være Dem til Tieneste med et og andet Skalkestykke, skeer det med Fornøielse, thi jeg er et taknemmeligt Gemyt." Dermed stod han op, trykkede gravitetisk Ynglingens Haand, og forlod ham, lettende lidt paa Hatten, for at lægge sig til Hvile paa sit elendige Tagkammer i den slette Seng.

Da Lucas næste Morgen tidlig vilde ride bort, stod den Vanvittige i Døren, og snøgte Tobak af en lille Kridtpibe, som Verten havde stoppet ham til Frokost. Lucas sagde ham Farvel, og vilde give ham Penge, men han vilde ingen have. „Berøv mig ikke Suurdeigen til mit Brød, og Drivehiulet til min Reise!" raabte han. „Hvad Fornøielse var der, dersom jeg ikke havde den skiønne Frygt og Bævelse for mit Udkomme, denne Uvished om min Skiebne, som ene krydrer Livet, og giør det behageligt? Naar jeg nu kommer til en By, eller øiner et Vertshuus langtfra, saa tænker jeg: Hvordan bliver du modtaget der? sætte de dig til Høibords, eller kaste de dig paa Døren? Og den Tanke — den kildrer, den spænder paa en behagelig Maade. Jeg vilde ikke miste den for meget." — „Jeg rider nu til Høire," sagde Lucas. — „Og jeg gaaer til Venstre," svarede den gale Uglspeil. — „Godt! Dersom De træffer min Kiæreste og hendes Moster, saa hold dem op med en eller anden Spas. Maaskee vi træffes i O**, hvor Domme-

ren er min Onkel." — „Det kunde vel hænde sig," svarede den hvide Mand. „Farvel!" Han tog Hatten af, Lucas kastede et Guldstykke deri, og galopperede bort; men i det han vendte sig paa Hesten, saae han tydeligt, at Uglspeil rystede Guldmynten ud af Hatten i en Brønd, som stod ved Veien, som om det havde været en Bremse eller Gedehams, der var kommen i Pullen. Heraf overbeviste den unge rige Kiøbmand sig da tydeligt om, at hans Staldbroder fra i Aftes var fra Forstanden.

Mosteren, som var flygtet med sin Sosterdatter, havde fattet det besynderligste Forsæt af Verden. Skiøndt hun var lutherskt, havde hun under sit lange Ophold i Paris reent glemt sin Smule Christendom; hun var bleven en Fritænkerinde af den voltaireske Skole, og betragtede Religionen som en gammel Overtro, intet oplyst Menneske længer kunde være bekiendt. Da hun nu var vant til at danne sig efter de Franske i Alting, saa faldt det hende ikke ind, at giøre nogen Forskiel paa Catholiker og Protestanter; og for at redde sin Sosterdatter fra den unge Kiøbmands Efterstræbelser, for at straffe hende og blive af med hende, saa hun i Fremtiden intet mere skulde koste hende, havde hun faaet det Indfald, at sætte hende som Nonne i det første det bedste Kloster. Det var til et saadant, hun ilede i Dag med den unge Rosa, der i sit Hierte glædede sig over denne Taabelighed, og vel vogtede sig for at bringe Tanten ud af Drømmen, thi hun haabede paa den Maade at vinde Tid, saa at Lucas kunde indhente og finde hende. For Kudsken og Tieneren blev det en Hemmelighed, de kunde altsaa heller ikke advare den gamle Dame.

Fru von Glänzenheim ilede saa stærkt afsted, at der tilsidst knak et Hiul paa Vognen, og de bleve nødte til en heel Dag at opholde sig i en ussel Bondeby, hvor der dog lykkeligviis boede en Hiulmand. Men næste Dag gik det, alt hvad Toiet kunde holde, hen imod det romantisk liggende Nonnekloster i Nærheden af Fieldet ved den yndige Flod. Da nu Tanten havde Vognen fuld af Pomadekrukker, Hovedvandsflasker og Sminkedaaser (thi selv havde hun ikke i Sinde at gaae i Kloster), saa lod hun Vognen holde mellem Klosteret og Nabostaden, ved et Vertshuus paa Landeveien, strax ved Skoven. Derpaa fremtog hun — for at liste sig til Klosteret i dyb Incognito — tvende Pilegrimsdragter, som vare brugte ved sidste Maskeradebal; i den ene hyllede hun sig selv, i den anden tvang hun Rosa til at klæde sig, og med tvende hvide Pilegrimsstave i Hænderne nærmede de sig nu Klosteret ad den yndige Gangsti, beskygget af grønne Piletræer, langs Floden.

Priorinden sad just og læste en Riimkronike fra Korstogenes Tid. „Ak!" sukkede hun, „det var gode Dage, da Mænd, Brødre og Brudgomme forlode Huus og Hiem, Hustru, Søster og Brud for Guds Skyld; da selv 50,000 umyndige Børn sammenstimlede paa egen Haand, for at drage til det forjættede Land. Vel forkom og døde de alle paa Veien; men det var kun, for saameget snarere at vorde Engle i Himlen. Dengang droge ogsaa Pilegrime til Klosterne, og fortalte skiønne selsomme Eventyr. Men hvad giøre de nu? Det er kun paa de gamle fromme Billeder, at man endnu seer slige Ting afmalede; i Verden er det ophørt. Nu vilde den frommeste Siæl forgieves søge Martyrdøden, thi der er ingen Bødler meer. Og de Rettroende forfølge heller ikke Kiætterne meer. Autodaféerne i Spanien er

ophørte, og det er yderst sieldent, at man her brænder en Hex imellem. Gud see i Naade til os!"

Med disse Ord lukkede hun Bogen, saae ud af Vinduet, og vilde ikke troe sine egne Øine, da hun ved Flodbredden, nær Klosteret under en grædende Piil, saae tvende Pilegrime, af hvilke den ene bønligt udstrakte sine Arme imod hende, der sad i det aabne gothiske Vindue. „Er det muligt?" raabte hun. „Slig Glæde times mig endnu, inden jeg døer? Søster Ursula! luk op, luk op. Søster Mechtilde! dæk Bord, og bring Alt, hvad Klosteret formaaer. Her er et Par Pilegrime, tvende fromme Qvinder ville gieste os. De ere vist baade hungrige og tørstige; thi de komme uden Tvivl lige fra det hellige Land." Søster Ursula lukkede op, Pilegrimene bleve vel modtagne, og medens Tante Glänzenheim gik med Priorinden, for at tale hemmeligt med hende, blev Rosa hos den smukke Søster Ambrosia, som viste hende sin Celle og den dertil stødende Klosterkirke.

Det rørte den gode, naturlige Rosa, der uagtet Skilsmissen og Faren vidste sig elsket af Lucas, og endnu ikke havde opgivet Haabet om at vorde hans, at høre den stakkels unge Nonne yttre sine Følelser, der alle havde taget en sværmerisk Retning. Hun talede bestandig om sin himmelske Brudgom, og afmalede ham med saa glødende sandselige Farver, at Rosa maatte troe at see en jordisk blomstrende Yngling for sig. Ambrosias Celle var nylig hvidtet, og dette blindende Skiær giorde en sørgelig Modsætning til det sorte Crucifix paa Fyrrebordet, til Jernstængerne i Vindvet, og den lille smalle Seng med den haarde Madras. Rosa havde troet at være i et Fængsel, dersom ikke Blomsterne i Urtepotterne og den smukke Hauge uden for Vindvet havde oplivet det Hele.

Ambrosia tog hende med i Kirken, og viste hende sin Helgen Sanct Sebastian, der uagtet de mange Pile, der sadde i hans halvblottede Legem, virkelig var en deilig Yngling. For denne Helgen knælede den stakkels unge Nonne Morgen og Aften. Kirken var ellers smuk og luftig, og Rosa glædte sig til at høre Ambrosia synge i Aftenmessen, da hun i det samme fik en ganske anden Lyd at høre.

Priorindens skingrende Røst lod igiennem Klostergangen; Rosa, som strax giettede Aarsagen, og som frygtede for sin Tante, ilede derhen — og nu saae hun den stakkels Dame forfulgt af Priorinden som en Furie, og alle Nonnerne bagefter. Med Bebreidelser og Skieldsord bleve de tvende Kiættere, der i Maskeradedragter havde vovet at vanhellige Klosteret, jagede paa Porten. Rosa følte, at man havde fuldkommen Ret, og da hun bag alle de skrigende og skieldende Nonner saae den stakkels Ambrosia staae i en Krog og græde og kysse paa Fingeren ad hende, glemte hun alle Ubehageligheder, og fandt, at hun havde mere vundet end tabt ved dette Besøg.

Tante Glänzenheim var derimod ligesaa forbittret, som Priorinden, og var færdig at daane, fordi hun ikke havde kunnet give sin Harme Luft. Hun skyndte sig afsted, for at finde sin Vogn igien; men Ærgrelsen havde angrebet hende, hendes Knæe skiælvede, og hun maatte sætte sig ned og hvile paa en Træstub ved Veien.

„Men, kiære Tante!“ spurgte Rosa med en skielmsk Enfoldighed, „hvorfor blev dog Priorinden saa forfærdelig vred?“ — „Ja, det maa du sporge!“ raabte Fru Glänzenheim; „men vi ere endnu langt tilbage i Oplysningen, som jeg mærker. I Forstningen gik Alting godt. Jeg fortalte hende, at jeg vilde sætte dig i Kloster, for at hindre en Mesalliance; det gav hun mig Ret i, hun er selv af gammel

Familie, og meente ogsaa, at du vilde tage dig allerkiæreste ud som Guds Brud." — „Men naar jeg blev Guds Brud, var det da ikke en langt større Mesalliance, naadige Tante? Hvor kunde jeg, et syndigt Menneske, forlange, at vor Herre skulde gifte sig med mig?" — „Ti stille, din Taabenakke! og lad mig tale ud! Saa vidt gik Alting godt, siger jeg; og min lille Feiltagelse om Secternes Forskiellighed blev endnu ikke observeret. Men nu kom det. Hun spurgte, om jeg havde læst en Riimkrønike fra Korstogenes Tid. Jeg trak paa Smilebaandet ad hendes gammeldags Smag, og sagde: naar man havde læst en Voltaires Skrifter og fortræffeligt polerede Vers, saa havde man kun liden Lyst til at læse gamle Riimkrøniker og Legender. I det samme kom ulykkeligviis Portnersken ind, og viste hende Pilegrimsdragterne, hvorpaa endnu Maskerade-Udleierens Navn og Bopæl var skrevet paa Sedler, heftede i Foret med Knappenaale. Jeg havde glemt at tage dem af, da jeg kiøbte Klæderne af ham. Nu var hundrede og eet ude; og da hun oven i Kiøbet hørte, vi vare Kiættere og Lutheranere, saa blev hun rasende, og troede, at kun Alting var skeet for at drille og beskæmme hende, endskiondt Gud veed, det var mit ramme Alvor. Jeg tilstaaer min Uvidenhed, jeg havde glemt, at vi Lutheranere ingen slige Frøkenklostere have. Hvo tænker paa Alting? Det er din Skyld, din gudsforgaaene Krop! Du har ført mig paa Glatiis, og for at du ikke skal prostituere dig, flyver jeg som en Myg i Lyset, og prostituerer mig selv."

Her gav den stakkels Tante sig til at græde af Ærgrelse, og Rosa var hierteløs nok til ganske koldsindig at staae og see paa hendes Taarer.

Den gale Uglspeil var imidlertid hændelsesviis kommen i samme Egn, og befandt sig i Skoven, hvor man kunde

sige han var faret vild, dersom han havde havt et vist Maal for Øie; men da han var en affindig Skolemester, sluppen ud af Daarekisten i N***, saa var det ham egentlig det samme, hvor han kom. Den stakkels Ludimagister havde i flere Aar forgieves arbeidet paa den kaade Pøbelungdoms Underviisning og Forbedring i en lille Stad; men da det ikke vilde hielpe — da de Værste og meest Fordærvede hvert Øieblik spottede hans Formaninger, og saasnart han vendte dem Ryggen, forhaanede ham — da selv Ferlen og Riset ikke forslog meer end fornuftige Forestillinger, og han ogsaa maatte høre Skieldsord af Forældrene, fordi han tugtede deres Børn — da man endelig bedrog ham for en lille Arv, som han havde sat sit hele Haab til, for paa sine gamle Dage at leve i Uafhængighed og beskiæftige sig med Videnskaberne, som han i sin Ungdom ikke uheldigt havde dyrket — saa tabte han Forstanden, da han (som Lessing siger) virkelig havde een at tabe, og bildte sig ind, han var Tile Uglspeil. I denne Mythe fandt han det sande Ideal for en Pædagog. „Paa den alvorlige Maade gaaer det ikke," sagde han; „med Riis og Haandtager kommer man ingen Vei med Menneskeslægten, heller ikke med det Gode. Men man maa drille dem, og hænge Narren op ved Pedantens Tarme; det er den eneste Maade at helbrede og straffe dem paa." Adskillige Uglspilsstreger havde bragt ham i Daarekisten; men der var det ham for eensformigt, i en mørk stormfuld Nat lykkedes det ham, at bræk ke ud og snige sig bort. Nu gik han paa Eventyr, en anden Don Quixote; og ligesom Ridder Amadis havde tient Philosophen fra Mancha til Monster, saa tog vor Helt Monsteret af en Bajats eller Pierrot, som han traf døende i et elendigt Vertshuus, som han vedergvægede med sine sidste Skillinger,

og som til Giengield testamenterede ham sin gamle Troie, sine forrevne Pantalons og sin spidspullede Hat.

Han gik nu omkring i Skoven i sine egne Tanker, da han blev forstyrret af en smuk Musik. Det er bekiendt, at de Gale holde meget af Musik. Han sneg sig hen, hvor Lyden kom fra, og opdagede et Selskab, der mere lignede Diævle, end Mennesker. De vare alle sorte, brune og olivenfarvede, havde hvide Tænder og røde Læber; de lange sorte Haar hang dem ned i Børster over de smudsige Pialter. Nogle gik meget stolte frem og tilbage med et eller andet smukt Klædningsstykke, der stak latterligt af til den øvrige Usselhed. En Mand spadserede opblæst omkring i en Skarlagens Kiole, men med sort sonderrevet Skiorte, og uden Buxer. En gammel Kiærling havde faaet et deiligt Kniplingssæt over den uredte Manke. Een gik næsten nøgen op og ned med Haarpungsparyk, og i Corduansskoe med store Spænder. Det var, som om en Sværm Bavianer eller Orangutanger havde giort Bytte i en prægtig Garderobe. En ung Pige, som just ikke var hæslig, spillede med overordenlig Færdighed Violin. Længer henne var et Telt, uden for hvilket en Mand sad med Benene over Kors og smedede Hesteskoe paa en Steen i Stedet for Ambolt, medens Konen pustede til Ilden. Hisset beredte man et Maaltid af en halvraaden Ko, der var slæbt hid fra Marken, og nogle Qvinder bagte Brødkager i Asken. „Ha," tænkte den hvide Mand, „her kan jeg udvide min Menneskekundskab, her træffer jeg en fremmed Nation, der ikke lader til at være fordærvet af vor Tids indbildte Oplysning og latterlige Humanitet."

Han hilste Høvdingen i den Skarlagens Kiortel, og sagde: „Herre! saavidt jeg seer, er dette en ny Folkevandring. Jeg holder meget af Folkevandringer. Cimbrerne, Teutonerne,

Longobarderne, Gotherne og Hunnerne vare alle gode Skolemestere og Uglspiller. De dreve deres Streger i det Store, og bidroge meget til at correxe og forbedre Menneskeslægten. Men nu er det saa længe siden, at det er halv glemt, og det er derfor meget smukt af jer, at I komme igien. Maa jeg spørge, hvo I ere, og hvilken Religion I bekiende eder til?" — „Man kalder os Bøhmere, Hedninger, Tatere, Zigeunere, og jeg veed ikke hvad," svarede Høvdingen i en fordærvet Dialect. „I Tyrkiet ere vi Mahomedanere, i Jerusalem Jøder, i Italien Christne, og i Sachsen Kiættere. Men hvem er I? I er vel en reisende Møller- eller Paryk-mager-Svend?" — „Nei, jeg er den beromte Tile Uglspeil, et vittigt Hoved og populair practisk Philosoph, en lige saa stor Sceptiker og Stoiker, som Comiker; det vil sige: drillevorn i Samtale, egensindig i Væsen, og plump i Hevn." — „Nei, den Helgen kiende vi ikke!" svarede Høvdingen. — „Det er nogle uvidende Diævle," tænkte den hvide Mand; „de kiende ei engang Tile Uglspeil."

Høvedsmanden indbød ham at spise med af det Vildt, som de nylig havde tilberedt; men den hvide Mand frygtede for, at det havde en alt for haut goût. Den gamle Kogekone beklagede, at de ingen Dryppelse havde, heller intet Smør eller Fidt til Brødkagerne. „Ak!" raabte Høvdingen, „det var det samme, hvis vi bare havde Brændeviin, dette sande Livsens Vand, der gaaer over Alt i Verden." — Den hvide Mand sagde dem Farvel, da han hørte, at der var et godt Vertshuus i Nærheden, for at prøve sin Lykke der; thi han var ingen Hader af et godt Maaltid, skiøndt han ogsaa kunde faste, naar det behøvedes, dog ikke omkaps med Zigeunere, der ofte hele Dage nøiedes med at tygge Mundstykket af en gammel Træpibe, for ved en Drik koldt Vand at styrke sig med Tobaksaften. Han skyndte sig, og kom

snart til Vertshuset, hvor han fandt Tante Glänzenheims prægtige Vogn paa Landeveien uden for Huset. Hun var endnu ikke kommen fra Klosteret; Kudsken havde spændt Hestene fra, de stode i Stalden, og han og Tieneren giorde sig til Gode i Krostuen.

Neppe havde vor Uglspeil faaet at vide, hvem Vognen hørte til, før han gned sig i Hænderne, hoppede og sprang af Glæde over at kunne hevne sig paa den, der havde bedrøvet hans Velgiorer, ja maaskee opholde Tanten, til Lucas kom. Han kigede ind i Vognen, og da han fandt den belæsset med Hovedvandsflasker, Pomadekrukker og Sminkedaaser, løb han hurtig ud i Skoven igien, og hentede Anføreren for Zigeunerbanden med et Par Andre, der i største Hast tømte Vognen, og skyndte sig til Skoven med Byttet. Her blev nu en Glæde over al Maade; Alle malede sig røde i Ansigtet og paa Arme og Hænder med Sminken, dryppede Stegen med Pomaden, spiste den paa Brød, og drak Hovedvandet af Flaskerne som det meest velsmagende Brændeviin. Nu skulde der dandses; men da Uglspeil var en Hader af støiende Glæder, sneg han sig bort, for at fortsætte sine Skielmsstykker paa en anden Maade.

Han mødte paa Veien en Skare Haandværkssvende, som alle havde drukket dygtigt i sidste Kro, sang, vare lystige og havde stor Lyst til en god Spas, men brøde forgieves deres Hoveder med at udfinde een. Den hvide Mand stillede sig midt i Veien for dem, hævede sin blege Knokkelhaand i Veiret, og raabte: „Holdt!“ Og som det havde været en Lieutenant over et Compagnie Soldater, lystrede de Commando.

„I ædle Pædagoger!“ raabte han, „ville I hielpe mig til at afstraffe nogle uartige lange Drenge, der ikke bestille det Bitterste, rive Beenklæderne itu for Knæene, lege den

hele Dag, og kunne endnu hverken læse eller skrive?" — „Hvad er det for en Karl?" sagde den Ene; „hvad kalder han os?" — „Jeg kalder eder Pædagoger, som jeg er selv; Menneskeopdragere, Urbanitetens vigtige Haandlangere. Uden eders Hiælp løbe Adams Børn endnu barbenede, barhovedet, ubarberede, nøgne omkring, som vilde Dyr og Zigeunere, boede i Huler i Stedet for i Huse, kunde ikke giennem Vindverne see, hvad der foregik i den øvrige Verden. Forstaaer I mig nu, I ædle Strømpevævere, Skomagere, Badskierere, Muurmestere og Glarmestere?" — „Det er en gal Mand," sagde den Ene. — „Det er en Uglspeil," sagde den Anden. — „I have truffet Sømmet paa Hovedet," svarede den hvide Mand alvorlig; „og da vi nu saaledes kiende hverandre til Punkt og Prikke, er min tienstlige Begiering, at I ville hevne Tidsalderen paa en Flok Landstrygere, der hverken ville arbeide eller studere, til største Skade for Fabriker, Humanitet, Manufacturer og Oplysning. En Flok Zigeunere have frastiaalet en gammel adelig Dame Sundhedsroserne af hendes Kinder, Glandsen af hendes falske Haar; og Blomsterduften af hendes forsvundne Ungdom have de drukket som Brændeviin. Bør Sligt ei hevnes? Ville I hevne hende?" — „Ja, Alle som een Mand!" raabte Haandværksfolkene leende. — „Men ikke uden Lov og Dom," vedblev Uglspeil alvorlig med rynket Pande. „Jeg vil selv domme Forbryderne, og gaaer til den Ende hen, først at stiæle Birkedommerens Kappe og Paryk, hvori maaskee hans hele Viisdom bestaaer, ligesom Fortunats Rigdom i hans Pung og Ønskehat. Nogle af eder maae imidlertid fange mig Zigeunerhøvdingen, Andre hente Damen Glänzenheim i Vertshuset. I Skoven under aaben Himmel ville vi holde Thing, ligesom de gamle Forfædre. Vi ville igien oprette den forfaldne hemmelige Ret, og giøre den offentlig. Og

hvis Synderen skal hænges (hvilket vel bliver Enden paa Legen), saa ville vi ikke spilde Tid og Penge med at bygge kostbare Galger, som Ahasverus til Haman; thi Skoven her staaer fuld af naturlige Galger nok, der alle udstrække deres Arme, for at haandhæve Retfærdigheden." — „Hvilken Veltalenhed!" raabte Barberen i Selskabet.

Der blev nu sendt en Deputation til Fru Glänzenheim, at man havde fundet hendes Tyv, og skiondt man ikke kunde skaffe hende Tyvekosterne tilbage, da de vare opbrugte, opspiste og opdrukne, saa skulde hun dog i det mindste faae Hevn. Den gode Dame var utrøstelig; hun havde bragt denne Forraad af Toiletsager med fra Paris, og haabede at være vel forsynet for et Par Aar paa Landet, hvor slige Ting ikke ere at faae for Penge. I Haab om dog endnu at redde Levningerne, fulgte hun ud med i Skoven, og tog Tieneren og Kudsken med, for at være tilstede i Retten med et standsmæssigt Følge. Men det var hende ikke muligt, at faae Rosa med derud; hun blev tilbage paa sit Kammer i sine sørgelige Betragtninger, og Verten lovede imidlertid, som Fruen forlangte, at passe vel paa Vognen, Hestene og Frøkenen.

Haandværksfolkene havde imidlertid grebet Zigeunerhøvdingen, og knap havde de fat paa ham, før den hele øvrige Skare forsvandt, som en Sværm Spurve af et Kirsebærtræ, naar man klapper i Hænderne. Uglspeil havde imidlertid vidst at forskaffe sig Dommerens Kappe og Paryk. Han sad nu gravitetisk ved et Steenbord i Skoven, hvor Folk af Omegnen pleiede at spise til Middag, naar de toge ud i det Grønne. Adskillige Muur- og Tømmer-Svende havde, som Jurys, taget Sæde hos ham; Barberen agerede Secretair, og lod, som han skrev med Blyant i en gammel Tegnebog. Nu blev Synderen ledet frem, som ikke kunde

negte sit Tyveri, thi han var endnu oversmurt med Sminken i Ansigtet og paa Hænderne, saa han saae ud, som han var flaaet; Pomaden dryppede af Haaret, og det stærke Hovedvand, som han havde drukket, havde giort ham saa svimmel i Hovedet, at han neppe kunde staae paa sine Been. „Jeg tænker," sagde Uglspeil, „vi hænge ham strax i det første Træ det bedste; thi jeg er ingen Elsker af piinlige Dødsstraffe. Siden kunne vi altid føre hans Proces, naar vi først ere forvissede om Sagens Udfald. Hvad siger De dertil, min Naadige?" — „Jeg seer," sagde Fru Glänzenheim, „at denne Mand maa være forrykt; og da jeg desuden troer, at vi Mennesker slet ingen fri Villie have, men at alle Forbrydelser komme enten af Nerverne, Maven, Leveren eller Blodet, saa er min Mening, at de alle bør helbredes med Naphtha, Rhabarbara, Sæbepulver, Magnesia eller kølende Pulver, og at de stakkels Forbrydere, eller rettere talt Patienter, bør hensættes i sikker Forvaring, og i Fremtiden leve anstændigt paa Statens Bekostning." — „Ja, det er godt nok, min kiære Frue!" sagde Uglspeil, og kloede sig bag Øret; „men hvor faae vi tilsidst Hospitaler og milde Stiftelser nok til alle disse Mordere og Gavtyve? Og hvorfor skal de dog have det bedre, end stakkels fattige Folk, som slet Intet have forbrudt? Er det ikke Synd, at tage Brødet fra Børnene, og kaste det for Hundene? Lader os strax hænge ham; det er bedre." — „Nei, Delinqventen maa først have Lov til at forsvare sig," raabte Barberen, som førte Protocollen. — „Det er farligt," sagde Uglspeil. „Kiender I ikke nok det gamle Ordsprog: Hvis en Tyv kunde snakke sig fra Galgen, saa blev der Ingen hængt? Dog lad saa være! Man skal ikke beskylde mig for Grusomhed. Tal, min Søn! Hvad kan du sige til dit Forsvar?" — „Jeg maa lee ad eders Adfærd," sagde Zigeune-

ren. „I give eder Mine af at være klogere, end vore Folk, og saa handle I dog her som de største Tosser. Er der noget Urimeligere til i Verden, end at tvinge Folk til det, hvortil de ikke have Lyst? Og kan I ikke nok see paa mig, at jeg ikke vil hænges? Og naar jeg nu siger eder, at det er mig høist modbydeligt og væmmeligt, og aldeles mod min Villie, saa haaber jeg dog, I lade mig gaae." — „Er det dit hele Forsvar?" spurgte Uglspeil. — „Jeg tænker, det halve er nok," svarede Zigeuneren. — „Ja, saa bered dig kun paa at klynge ham op!" raabte den gale Birkedommer til en Rebslager, som havde paataget sig Arbeidet med Strikken. Rebslageren bandt den med Latter under Armene paa Synderen, og denne raabte: „Siden jeg da ingen Pardon kan faae, saa har jeg kun endnu en Bøn, som jeg haaber ikke afslaaes mig." — „Tal, min Søn!" sagde Uglspeil. „Vi negte ingen Synder Opfyldelsen af en lille Bøn, naar det ikke er om Livet, thi det kunne vi for Følgernes Skyld paa ingen Maade skienke dig, hvorfor vi ogsaa haabe, at du ikke tager os det fortrydeligt op, og at vi skilles ad som gode Venner. Ønsker du derimod endnu Noget at spise eller drikke, saa er det et uskyldigt Ønske, som vi gierne opfyldte dig, hvis vi selv havde Noget. Men hvor Intet er, har selv Keiseren tabt sin Ret." — „Ikke Andet end det!" raabte en Slagtersvend; „her er min Madpose, jeg deler gierne med ham. Men han har vel ingen Appetit, Stakkel." — „Hvorfor skulde jeg ikke have Appetit?" spurgte Delinqventen; „nu trænger jeg just til Noget, at staae imod med."

Der blev lagt ham en klækkelig Portion Mad paa Steenbordet, som han fortærede med største Graadighed. Men her saae man et sieldent Syn; thi den gale Dommer, der ogsaa bestandig havde stor Madlyst, gav sig til at spise

med, og de reves tilsidst om Stumperne. Fru von Glänzenheim mærkede vel, hvad Klokken var slaaet, men maatte holde gode Miner, og kunde selv ikke bare sig for at lee. Da Maaltidet var forbi, blev man atter meget alvorlig, og da Synderen havde faaet en Snaps til Valet, tog Rebslageren fat paa ham. — „Ja, Herr Dommer!" sagde Zigeuneren, „saa har jeg kun endnu een Bøn." — „Vi ville ingen flere Bønner høre," raabte den hvide Mand. — „Jo," sagde Synderen grædende, og stampede med Foden, „den skal I høre. Jeg tigger jo ikke om Livet, og det kan skee paa Dieblikket." — „Nu, hvad er det da?" — „Jeg forlanger kun endnu, at I ikke ville hænge mig med Ansigtet ud til Landeveien; thi der gaae saa mange af mine Bekiendtere forbi, og jeg vilde skamme mig som en Hund, hvis de saae mig hængende i en Galge."

„Din Bøn skal efterkommes," raabte Uglspeil, og Rebet blev atter giort i Stand, da Retten pludselig blev forstyrret i sin Gang af virkelige Retsbetiente, som havde faaet Nys om disse Optøier, og om at Birkedommerens Paryk og Kaabe vare stiaalne bort. De kom altsaa at gribe den falske Birkedommer, og neppe mærkede Haandværkssvendene dette, før de forsvandt, ligesaa snart som Taterskaren for lidt siden, og Zigeuneren løb saa hurtig bort med Strikken om Livet, som en løbsk Hest, der har slidt sig fra Tøiret.

Rettens Folk spaaede den falske Birkedommer, at han vilde blive hængt i det samme Træ, som han havde bestemt for Zigeuneren; men han svarede med et gravitetisk Smiil: „Det har ingen Nød. Man hænger ikke gale Folk. Veed I ikke, at jeg er en gal Mand, der bilder sig ind at være Tile Uglspeil, som jeg ogsaa virkelig er? Og ligesaa godt, som jeg er Uglspeil, kan jeg være Birkedommer. Bringer mig kun til Birkedommeren! Vi skal nok tale os til Rette.

Maaskee han ikke er saa dum, som jeg bilder mig ind. Nu husker jeg først, at det er Lucas Dorfners Morbroder; det er for hans Søstersons Skyld, at jeg har vovet dette Puds. Dersom han vil giore mine Ord til Løgn, saa maa han bevise, at han er en klog, og ingen taabelig Dommer. Jeg fortiener heller Belonning, end Straf."

„Ja," svarede een af Betientene, „det er ganske rigtigt; Lucas Dorfner er hans Søstersøn, og han er ogsaa kommen, og har truffet sin Kiæreste deroppe, og har svoret paa, at nu skulde Fanden ikke adskille dem meer." — „Hvorledes?" raabte Fru von Glänzenheim; „Lucas Dorfner er her? Ak, det skammelige Menneske! Og han mener, at Fanden ikke skal adskille dem? Ha, det ville vi dog see, naar jeg kommer derop."

Da de kom i Nærheden af Byen, mødte de andre af Rettens Folk, som Dommeren havde sendt ud, for at lade dem bringe over Marken giennem en Hauge og en Bagdør ind paa Raadhuset, thi Torvet var fuldt af Mennesker. „Hvilken Skandal!" raabte Fru von Glänzenheim; „det kan jeg altsammen takke min Niece og den forbistrede Kræmmer for."

Paa Raadhuset blev hun og Uglspeil lukkede ind i en stor Sal, hvor de saae Dommeren, Lucas og Rosa. Fru Glänzenheim giorde Dommeren en naadig Reverents, og sagde: „Det glæder mig, Herr Dommer! at finde Dem saa ivrig i Deres Tieneste. Jeg skal vide at rapportere det paa høiere Steder, og De kan være vis paa et godt Avancement. Jeg haaber, at De anvender Lovenes hele Strenghed paa disse Forbrydere. Min Niece tager jeg med mig; Bajatsen og Kræmmersvenden overlader jeg til Dem. Jeg seer, Folket er sammenstimlet paa Torvet af Indignation over den Tort, der er tilføiet mig; jeg beder Dem at bevidne disse gode

Mennesker min Tilfredshed og Taksigelse, og at uddele disse fem Louisd'ors, som jeg her rækker Dem, til Byens meest trængende Fattige."

„De farer vild, Frue!" svarede Dommeren med et imposant smilende Ansigt, „og Deres Lidenskabelighed bringer Dem til at yttre det Modsatte af hvad De veed. Denne unge Mand er ingen Kræmmersvend, men en af Staden N**s meest agtede, velhavende Kiøbmænd. Han elsker og elskes af Deres Søsterdatter, over hvem De ingen Magt har, thi De er hverken hendes Formynder eller Laugværge. Lucas Dorfner er min nære Frænde; han bragte alle nødvendige Papirer med, og der var Intet i Veien for hans Ægteskabsforbindelse med Frøkenen." — „Det skal aldrig i Evighed skee," raabte Fru von Glänzenheim, „at jeg saaledes encanaillerer mig." — „Det er allerede skeet," raabte Lucas, i det en flygtig Rødme farvede hans Pande; „og bliver De ellers ingen Canaille, uden paa den Maade, saa bliver De det aldrig." — „Stille! stille!" bød den sindige Dommer. — „Jeg appellerer til det forsamlede Folk," raabte Fru von Glänzenheim, ude af sig selv. „Folket er kommet her for min Skyld. Det skal hevne mig." — „Lad det være, gode Frue!" sagde den ærværdige Dommer, rystende paa Hovedet; „denne Appel kunde komme Dem dyrt at staae. Pøbelen er rigtig nok sammenstimlet for Deres Skyld, men ikke paa den Maade, som De troer. Jeg har ladet Dem bringe hemmeligt giennem Haugen ind ad Bagdøren i Domhuset, for at man ikke skulde mishandle, maaskee sønderrive Dem." — „Gud i Himlen!" raabte Fru von Glänzenheim pludselig sagtmodigere, som et Menneske, der vaagner efter at have udsovet en Ruus; „hvad er det? hvad er det?"

„Det er ikke videre," vedblev Dommeren, „end at Almuen veed, at De paa en frivol Maade, i Maskeradedragt

(hvortil De ogsaa tvang Deres Niece), har sneget Dem ind i et Kloster, for at giøre den stakkels Pige til Nonne. Denne By beboes saavel af Lutheraner, som Catholiker. De har opirret begge Religionspartier imod Dem med Deres høist dadelværdige Letsind."

„Lad hende komme herned til os, den gamle ugudelige Hex!" brølede nogle Stemmer paa Torvet. „Vi ville dreie Halsen om paa hende! Vi ville hænge hende paa Lygtepælen!"

„De grâce, Herr Dommer!" raabte Fru Glänzenheim grædende, og kastede sig for hans Fødder. — „Vær rolig, Frue! sat Dem," svarede hiin, i det han meget høfligt hialp hende op igien. „Jeg har udtænkt en Plan til at redde Dem; men De maa finde Dem i Alt." — „I Alt! Alt! Paa Lygtepælen? Gud! Gud! Mig paa Lygtepælen? Er det saaledes, man befordrer Oplysningen hertillands?"

„Vi maae see at skaffe Dem bort fra Byen, uden at De falder i Pøbelens Hænder. Dette kan ikke skee i Deres egen Vogn og i Deres egne Klæder." — „Ak nei, det indseer jeg, det indseer jeg, Herr Dommer! Jeg vil gierne forklæde mig igien, hvis det kan hielpe; men hvorledes? hvorledes?"

„Folket veed," vedblev Dommeren, „at her er en vanvittig Mand, som giver sig ud for at være Uglspeil, og som er udsluppen fra en Daarekiste." — „Ja, det er mig, Herr Dommer!" svarede den hvide Mand med et dybt Buk; „kun maa jeg giøre den beskedne Anmærkning, at jeg ikke blot udgiver mig for at være Uglspeil, men at jeg er ham virkelig, og ikke blot ham, men mange Andre til. De kan allerede finde mig i vid Trøie og med lange Buxer paa antike Vaser. Jeg har før Uglspeils Tid ageret i mange tydske Marionettragødier, som Pickelhering, der fik Tilskuerne til at lee igien, naar de vare blevne alt for bedrøvede; og

den berømte Clown i England, som hialp Shakespeare, var Ingen uden jeg."

„Det glæder mig, at giore en saa berømt Mands Bekiendtskab," svarede Dommeren; „men siden De dog er et lystigt Hoved, der snart driller, snart hielper Folk med Deres Spøg, saa kunde De ogsaa her være os til stor Nytte." — „Mit Liv og Blod staaer til Deres Tieneste, Herr Dommer! De har været saa god, at laane mig Deres Kappe og Paryk, som jeg haaber Tieneren uskadt har leveret tilbage; De har tilgivet, at jeg holdt Dem for en Dosmer, hvorfor jeg er Dem uendelig forbunden; og Lucas Dorfner er min Giesteven, jeg har spiist Salt med ham, han har husvalet min Armod, og jeg er dybt i hans Gield." — „Deres Liv og Blod behøve vi ikke, kun Deres Hat, Troie og Pantalons. Dem maae De laane Fru von Glänzenheim. Folket veed, at vi have faaet fat paa Dem, og troer, at vi ville sende Dem til Daarekisten igien. Men frygt ikke! Det skal aldrig skee. De skal blive hos Deres Ven Lucas og hans skionne Brud. Men Vognen staaer udenfor, for at kiøre Dem bort; nu maa Fru von Glänzenheim benytte sig af dette Middel til Flugt i Deres Costume. Det er den eneste Redning, jeg veed." — „Hvorledes?" raabte den gamle Dame, „skal jeg udklæde mig som en Bajats, med spids Hat, store Knapper i Troien, og trække Beenklæder paa?" — „For udklædte De Dem som en Pilegrim, derved vovede De Deres Liv; nu kan De kun redde det ved en anden Forklædning. Her er ingen anden Udvei."

„Enfin!" raabte Fru von Glänzenheim efter en kort Betænkning; „hele Livet er en Maskerade. Hvad er det saa meer? Giv mig Dragten, og lad mig blot komme afsted!" — „Det var herligt," raabte den gale Uglspeil, og gned sig i Hænderne; „saa skal jeg vel ogsaa have Sættet og

Skiorterne paa?" — „Nei, det behøves ikke," svarede Dommeren.

Man bragte dem hver i sit affides Værelse; det varede ikke længe, før Omklædningen var skeet. Uglspeil havde man givet en sort Skolemesterdragt og en rund Paryk, som han i gamle Dage var klædt for sin Galskab. Men man havde ondt ved at bare sig for at lee, da den naadige Frue traadte ud igien med sin fornemme Mine, som Bajats, i Beenklæder, og havde endnu Viften i Haanden, som Brix.

Saaledes bragte man hende i Vognen, da det unge Ægtepar forgieves havde bedet om hendes Velsignelse. Hun havde troet at skulle kiøre i Karreet, og blev derfor ikke lidet bestyrtet, ved at maatte stige paa en aaben Brædevogn, imellem to bevæbnede Soldater. Almuen dernede tænkte, det var Uglspeil, som reiste tilbage til sin Daarekiste. Man havde frygtet for, at hun skulde blive forfulgt af Hurraraab og Skoggerlatter; men tværtimod, Pøbelen var meget medlidende og rolig, sagde, det var Synd, at spotte et Menneske, som havde mistet sin Forstand; og hun var endogsaa nødt til at putte adskillige Kobberskillinger i Lommen, som man stak hende i Haanden.

Derpaa lod Dommeren udsprede det Rygte, at Fru von Glänzenheim var sat i Stuearrest, for derfra at sendes til Hovedstaden og dømmes efter Fortieneste. Paa den Maade gav Pøbelen sig tilfreds, og Sværmen adskiltes lidt efter lidt.

De unge Ægtefolk droge næste Dag tilbage til N**, hvor Lucas levede lykkeligt med sin Rosa. Den vanvittige Skolemester havde de taget med. Lucas skrev til Hospitalets Forstander, berettede, at den Vanvittige var under sikker Opsigt, og at man vilde prøve paa at giøre ham klog igien.

Den unge Kiøbmand tænkte, at siden Ondskab og

Lumpenhed havde giort det svage Hoved forrykt, saa vilde den bedste Lægedom være Godhed og Ædelmod. Den stakkels Skolemester blev behandlet med saa megen Blidhed og Forekommenhed, at al drillende Hevn og Spot faldt bort af sig selv. Han levede paa den unge Kiobmands Landsted under en bestandig Opsigt, som han selv ikke vidste. En Hændelse kom Curen til Hielp. Friedmann (det var hans Navn) havde laant Fru Glänzenheim sin Uglspeildragt; han ventede hver Dag, at den skulde blive sendt ham tilbage, og han fik den for Helbredelsen lykkelige Tanke, at han ikke kunde begynde sit gamle Levnet, før han havde Dragten igien. For en Ludimagister, i sort Kiol, med rund Paryk, meente han, toge slige Loier sig slet ikke ud. At nu Dragten ikke kom, skiøndt han hver Morgen spurgte efter den, kan man vel tænke. Og saaledes vænte han sig lidt efter lidt til at være fornuftig. Lucas bragte ham ogsaa den falske Efterretning, at han havde vundet sin Arv igien. Paa denne Maade kunde den rige Kiobmand lettest understøtte den fattige Mand, uden at forpligte ham paa en ydmygende Maade. Og da nu efter faa Aars Forløb Rosas nydelige Børn voxte til, som han kunde lære at læse og skrive, og som ikke drillede ham med slette Tilbøieligheder eller Uforskammenhed, men tværtimod med deres naive Uskyld smeltede og lægte hans Hierte, saa viste han tilsidst slet ingen Vanvid mere. Og naar man saae den gode gamle Mand sidde der med de Smaae paa Skiødet, eller ved Bordet hos dem med deres Skriveboger og Tavler, saa skulde man aldrig troet, at det var den Uglspeil, der for faa Aar siden stial Pomade, Hovedvand og Sminke af Fru von Glänzenheims Vogn med Zigeunerne.

De to Jernringe.

Et Eventyr.

For en halv Snees Aar siden, da min Ven Rahbek og hans elskværdige Karen Margareta endnu levede, gik jeg med et Par Venner silde fra Bakkehuset en smuk Høstaften. Rahbek havde ved Aftenbordet, som sædvanligt, bevertet os med en Hob morsomme Anecdoter fra hans Ungdomsdage, og den muntre Camma havde alt imellem giort sine vittige Bemærkninger, medens hun med rund Haand tillige sørgede for vor legemlige Bespiisning. Et saadant dobbelt Maaltid for Siæl og Legem, hvor begge Nydelser sammensmeltede i et godt Glas Viin til gamle Tiders Minde, til Tak for Dieblikket, og til Haab for Fremtiden, kunde ikke Andet, end sætte Alle i en behagelig Stemning, der aldrig overlevede sig selv, fordi Vesterports Lukning, Klokken tolv, giorde det nødvendigt, at bryde op i det mindste en halv Time i Forveien. Denne Aften havde Rahbeks morsomme Fortællinger faaet os til at glemme Tiden for længe; vi maatte skynde os, og ilede brat afsted i det deilige Maanskin til Byen. Men vi havde ingen Tid til i et behageligt Sværmeri at betragte den yndigtstraalende Skive, der stod eensom paa sin mørkeblaa Nathimmel, og forsølvede Vandet baade paa hiin og denne Side Amager. Den gode Indretning, at kunne komme ind af Norreport hele Natten, fandt ikke Sted endnu. Vi saae paa vore Uhre, Klokken var næsten tre Qvarteer til tolv; Sagen begyndte at blive betænkelig, og vi at

blive forstemte, thi Ingen af os havde Lyst til at sove i et Vertshuus paa Broen.

Ud af denne ubehagelige Stemning bleve vi pludselig satte af en Fremmed, som vi mødte i Bakkehuus-Alleen. Da han saae vor Hast, havde han Medlidenhed med os, uagtet han ikke kiendte os, og raabte: „Mine Herrer! hvis De ile saa stærkt, for at komme ind af Vesterport, saa kunne De spare Dem Anstrengelsen; Porten staaer aaben til Klokken to, thi der er stort Bryllup paa Skydebanen." Vi takkede ham meget forbindtligt; nu overlode vi os til den gode Ro, betragtede Maanen, den straalende So, de sorte Træer med Velbehag, og underlige romantiske Nattephantasier begyndte at udvikle sig i Digterens Hierne. Hos Rahbeks var sædvanlig Tonen den lystige, vittige, sielden vexlede den af med alvorlige Betragtninger. Den modsatte Stemning begyndte nu at bemestre sig mig. Vi vare komne til Vertshuset Den sorte Hest, der i gamle Dage hed Den forgyldte Love; en Bænk stod udenfor. Vi talte om Hoffmanns Spøgelsehistorier, og om den Kunst, hvormed han forstod at inddrage det Dieblikkige, det Daglige i sine vilde, gyselige Phantasier, saa at selv de berlinske oplyste Theecirkler maatte tiene til Skueplads for hans rystende Eventyr. Pludselig fik jeg et Indfald. Jeg indbød mine Venner til at tage Plads med mig paa Bænken uden for Vertshuset, ligeover for det nybygte Landsted. „Det er om Stedet derovre," sagde jeg, „at jeg nu vil fortælle jer en gyselig Historie. Seer I ikke Auctionsplacaten opslaaet paa Porten?" — „Nei!" — „Jo! Jeg skal fortælle jer, hvordan det hænger sammen. Men det er ikke strax fortalt; dog, vi have jo god Tid, og dersom I ville skienke mig Opmærksomhed, saa tænker jeg nok, at vi skulle have giort en Reise fra Italien — thi saa langt maae

vi — herhid igien og ind ad Porten inden Sengetid." De vare strax villige, og jeg begyndte:

I Perugia levede for en fyrgetyve Aar siden en Mand ved Navn Gasparo Rivoli, en Guldsmed, som ernærede sig og sin unge Kone Lauretta tarveligt af sit Haandværk. Hans Kone velsignede ham efter et Aars Ægteskab med en Søn, hvis Fødsel kostede hende Livet. Gasparo havde ingen Aarsag til at trøste sig ved dette Bytte; Lauretta havde været tækkelig og god, den nyfødte Dreng var hæslig, og voxede sig ikke til sin Fordeel. Faderen havde haabet, at maaskee Siælens Egenskaber skulde bøde paa det stygge Udvortes; men der blev heller Intet af, thi Francesco var doven, lumsk, misundelig, og yttrede kun Aandsevner i en besynderlig Snedighed for hans Alder, hvormed Faderen paa ingen Maade kunde være fornøiet. For at prøve Lykken igien giftede han sig atter med en smuk ung Pige, Josepha Galli, der, skiøndt selv uden Formue, havde Haab om engang at arve en rig Morbroder. Josepha skienkede ogsaa Gasparo en Søn, der blev det Modsatte af Francesco. Lorenzo saae i Barndommen ud som en af de smaae Raphaels Engle; denne Skiønhed beholdt han, og hans glatte hvide og røde Kinder, den veldannede Næse, den smukke Mund og de store brune Øine stak forunderligt af til Francescos uformelige blege Ansigt, der endnu oven i Kiøbet var bleven mere skamferet af Kopperne, hvorfra Lorenzo var sluppen med et Par ubetydelige Arr. Det eneste Uheld, som denne deelte med sin Broder, var, at han ogsaa mistede sin Moder tidlig, som et Barn paa sex Aar. De gik nu og legede i Gasparos Værksted uden Opdragelse, morede sig med at banke med en Hammer paa noget Jernblik, og legede Guldsmed efter Faderen, der sad flittig og ufortrøden hver Dag ved sit Arbeide.

Men det var kun sieldent, at disse Brødre kunde forliges; i Alting vare de hinanden høist ulige, thi Lorenzo var ligesaa hidsig og opbrusende, som Francesco lumsk og listig. Imidlertid sloges de dog tidt; thi Francesco, som stolede paa sine ældre Aar, vovede nok her mod Sædvane at give sin Harme Luft, og Lorenzo var for hidsig og stolt til at frygte sin Broder, skiondt han selv var mindre. Han fik da ogsaa gierne en banket Trøie, og Faderen maatte hvert Dieblik forlade sit Arbeide og skille dem ad. Imidlertid trøstede Lorenzo sig med, at der nok kom en Tid, da han kunde hevne sig, og det varede heller ikke længe. Faderen, som ikke forstod sig paa Opdragelsen, men kun dannede sit Solvtøi ved at banke det, meente, at han maatte giøre det samme ved sine Sønner, for at faae dem vel artede; naar de havde banket hinanden indbyrdes, bankede han dem igien, og saaledes gik det da med en Banken, snart paa Solvet, snart paa Drengene, og med en Skrigen og Larmen, der tidt forstyrrede Naboerne, og gav dem Aarsag nok til Klager og Misnøie.

Een Dag treen en bruun Zigeunerqvinde ind i Boden, og tiggede, just ligesom Faderen havde skilt dem ad. Han beklagede sig for hende, som han ved slige Leiligheder pleiede for enhver Tilstedeværende, og spurgte, om hun ikke kunde hexe dem enige, thi med naturlige Midler var der ingen Mulighed i. Zigeunerinden aabnede en Lædertaske, som hang ved hendes Side, tog tvende Jernringe ud, overtrukne med en sort Fernis, aldeles eens, og hver forsynet med et selsomt Tegn, smukt udarbeidet. Hver af Brødrene satte hun een af disse Ringe paa Fingeren, og sagde: „Beholder altid disse Ringe paa eders Hænder, lader dem minde jer om, at I ere Brødre! Der gives endnu ikke tvende slige Ringe i Verden, og hver af eder har heller ikke meer end een Broder.

Naar Vreden betager eder, da seer paa disse Ringe, og lader dette Syn bringe eder til Besindighed igien, saa vil det gaae godt. Men agte I det ei, saa vil engang Synet af Broderens Ring styrte Forbryderen i Fortvivlelsens Afgrund."

Disse Ord, som den gamle Zigeunerqvinde udtalte med Kraft og Værdighed, giorde et dybt Indtryk paa Faderen, der blev saa glad, at han strax løb hen og hentede en smuk Guldring med en lille Rubin, som han til Giengield forærede Zigeunerinden. Hun viste sig meget taknemmelig derover, og gik sin Vei. Men Francesco fortrød det, at Faderen havde betalt slige Snurrepiberier med et virkeligt Klenodie.

I et Par Dage virkede dog disse Ringe med en besynderlig Trolddom; Brødrene forligtes, og troede halvveis selv, at de aldrig mere kunde blive Uvenner. Men det gik dog meget godt an; og da først engang Overtrædelsen var skeet, agtede de ikke Ringene meer, skiøndt de beholdt dem paa Fingrene. Fiendskabet tog til med Aarene, da Lorenzos Morbroder døde og testamenterede ham en betydelig Arv, hvorved Francesco fik en Grund mere til at misunde og hade sin lykkeligere Broder.

De lærte begge Guldsmed-Haandværket; men den svage Fader kunde ikke længe udholde den evige Kiv og Trætte, Sorg og Græmmelse lagde ham tidligt i Graven. Brødrene skiltes ad, og ved Adskillelsen sagde Lorenzo: „I det Øieblik, da vi finde os befriede for hinanden, føle vi maaskee først noget Mildt for hinanden; thi have vi end ikke ligget under eet Hierte, saa ere vi dog Halvbrødre og een Faders Sønner. Jeg vil i dette Øieblik ingen Forekastelser giøre dig; vi have saa ofte beklaget os over hinanden, at vi maatte have en meget slet Hukommelse, dersom vi endnu behøvede til Afsked at gientage det desværre alt for tidt Gientagne. Jeg ønsker

dig al Lykke i Fremtiden. Og da Himlen har velsignet mig med Rigdom, men da du ikke eier meget, saa vil jeg hielpe dig, naar du behøver det, og lader mig det vide; men vi sees ikke mere. Farvel!" — „Lev vel! Jeg takker dig," svarede Francesco, uden Taknemmelighed i sit Hierte, men tværtimod forbittret over, at han skulde være sin yngre Broder forbunden; dog tvang han sig, og rakte ham Haand. Den stærke Lorenzo greb den, og overladende sig til sin sædvanlige Heftighed, klemte han saa stærkt, at Broderen skreg ved det. Men Lorenzo loe, og sagde: „Jeg haaber, det skal være den sidste Skade, jeg volder dig." — „Slemt nok!" mumlede Francesco, da Broderen var borte; „med den fordømte Jernring har han klemt mig Fingeren blaa. Men Taalmodighed! Vor Tid kommer ogsaa."

Francesco satte sin Lid til Broderens Letsind og Hang til Vellevnet, og anvendte alle mulige Midler for at faae ham forført, saavel til Overdaad i Mad og Drikke, som til Letfærdighed og Spil. Lorenzos Rigdom bestod i en stor Landeiendom, som han altid maatte laane Penge paa. Francesco var flittig, og manglede aldrig Penge; men han glemte, at han skyldte Broderen sin første Velstand, fordi Lorenzo havde ladet ham beholde hele Faderens Efterladenskab. Og dog var han nedrig nok til hemmeligt at være den Aagerkarl, som ved uhyre Renter snart spillede hele Broderens Formue i sin egen Lomme.

Lorenzo havde nu tilsat Alt, og Francesco var kommen i Besiddelse af hvad den Anden eiede. Han hørte ikke mere til sin Broder, og gottede sig mangen Aften, naar han talte sine Ducater, ved Tanken om, at han nu var en rig Mand, og Broderen en Stodder.

Som han saaledes engang sad og rodede i en Guldbynge, forekom det ham, som om han fik et Guldstykke i

Haanden, der var Hul i. Han begyndte allerede at bande Bedrageren, der havde narret ham med en hullet Ducat, da han i det samme opdagede en Guldring med en lille rød Ædelsteen, og ved noiere Betragtning tvivlede han intet Øieblik om, at det var den, hans Fader i hans Drengeaar havde foræret Zigeunerinden til Giengield for de to Jernringe, hun havde narret ham med. Francesco havde for længe siden aflagt sin Jernring, og giemt den i en Æske blandt andre Smaating. Nu blev han meget glad over at have Guldringen igien. Han brød ikke længe sit Hoved med, hvordan den var kommen der, men satte den endnu samme Aften paa sin Finger, og gik til Sengs.

I det han vilde slukke Lyset, forekom det ham, som om hans Haand blødte. Han betragtede den, og fandt virkelig lidt Blod paa Haanden. Men den fattedes Intet, og han kunde intet Saar opdage. „Jeg maa have rørt ved Noget, hvorpaa der har været lidt Blod," tænkte han, slukkede Lyset, og sov ind.

I Drømme stod Zigeunerinden for ham, og sagde: „Din Broder svimler paa Bredden af Afgrunden. Lys efter ham, søg ham op! Endnu kan du redde ham. Tag Jernringen igien paa din Finger, og kast Guldringen i Brønden, saa faaer jeg den tilbage." — „Da havde jeg Noget at giøre," tænkte Francesco i Drømme, vendte sig til den anden Side, og sov bestandig fort.

Da Tieneren næste Morgen kom ind og skulde vække sin Herre, udstødte han et fortvivlet Skrig, og raabte: „Francesco er myrdet, min arme Herre svømmer i sit Blod!" — „Hvad er dette?" raabte Francesco vaagnende, da han virkelig forfærdet fandt, at Lagnerne vare blodige. Han sprang op, men fattedes Intet. Han følte ingen Smerte, han havde intet Saar, men — Rubinringen blødte uafladeligt.

Han skyndte sig at tage den af Fingeren, og neppe var dette skeet, før Blodet standsede. For at Tieneren Intet skulde mærke, stak han sig ubetydeligt med en Kniv i Armen. Saaret blev forbundet, og Sagen neddysset. Han gik nu bestandig med Jernringen, og fra den Tid af havde han Ro igien, indtil et besynderligt Tilfælde indtraf.

En Dag kom der en Mand til ham, som bestilte en kostbar Sølv-Pocal, indvendig forgyldt. Da den var færdig, hentede den Fremmede Pocalen, betalte den dyrt, uden at tinge, og sagde: „Vi maae dog strax prøve den og drikke hinandens Skaal." Den gierrige Francesco begyndte allerede at frygte for sin Viin; men den Fremmede, som var en Franskmand, sagde: „Tillad, at jeg beverter eder! Jeg fører altid min egen Viin med mig, thi jeg kan ikke drikke den italienske; men I har vist Intet mod et godt Glas Bourdeaux?" Dermed kaldte han paa sin Tiener, som indbragte en støvet forseglet Flaske, hvilken han aabnede, fyldte Pocalen og rakte Guldsmeden. Francesco, der gierne drak et godt Glas Viin, naar han fik det for Intet, skyndte sig at giøre Fyldest; men neppe havde han drukket, før han faldt i Søvn af Dvaledrikken, og de tvende Rovere (thi det vare de), der havde passet deres Snit, medens Huusfolkene var ude, bragte den bedøvede Francesco i en Vogn, og kiørte hurtigt med ham ad Biergene til. Da han vaagnede, og troede, han laae i sin Seng, fandt han sig liggende i Græsset i en Skov, under et skyggefuldt Træ, med Øinene vendt imod en malerisk Egn i Morgenrøden. Han tænkte, han havde en behagelig Drøm; men da han vendte sig til den anden Side, saae han en halv Snees grimme Karle med græsselige Smiil stirre paa ham, og med oplostede Knive. „Din sidste Time er kommen," raabte den, der havde kiøbt Pocalen, i det han viste ham den. „Vi vente Høveds-

manden, som selv skal fylde den med dit Blod." — „Jesu! Maria!" raabte den forfærdede Francesco, „hvad har jeg forbrudt? Tager alle mine Penge, Klenodier, alt mit Gods! Jeg skal selv give eder Underretning om, hvor det findes. Her er Nøglerne. Kun sparer mit Liv! Hvad har jeg syndet imod eders Høvedsmand, at han hader mig saa blodigt?" — „Det er din Broder Lorenzo," svarede Røveren, „der hader dig, og vil tage Livet af dig, fordi du ved Nidingsværk har forført ham til Laster og Udsvævelser, frastiaalet ham hans Formue, bragt ham til Fortvivlelse, giort ham til en Røver og Morder. Han har alt dræbt mange Uskyldige. Nu hevner han dem alle, i det han dræber dig, der er Skyld i Alt."

Røveren havde neppe talet, før Lorenzo kom hurtig løbende med et forfærdeligt Ansigt og en blinkende Dolk. Røveren med Pocalen glædede sig, svingede Kalken i Morgenrøden, og raabte: „Hevn!" Francesco kunde ikke tale. Dødens Isnen giennemfoer hans Ledemod, og bandt hans Tunge. Hans Øine vare næsten brustne af Angst; Alt, hvad han kunde, var skiælvende at strække den kolde Haand ud mod sin Broder. Med en Forbittrelse, som heller intet Ord vilde været i Stand til at dæmpe, nærmede Røverhøvdingen sig sit Slagtoffer — men neppe saae han ved den opgaaende Morgensol den bekiendte Jernring paa Francescos Finger, før han gøs tilbage. Forbittrelsen ophørte, det blodrøde Ansigt blev dødblegt — og han raabte med dæmpet Stemme: „Naade med ham! Det er min Broder. Kammerater! følger mig." Med disse Ord forsvandt han i Krattet, og kort derpaa alle Røverne med ham. Francesco befandt sig ene i den herlige Skov, hvor de venlige Sangfugle qviddrede en Morgensang i det røde Lys, som udbredte sig fra Fieldet over Dalen.

Der henrandt nu nogle Aar, hvori Francesco levede i fuldkommen Fred. Vel hørte han, at mange Røverier og Mord bleve begaaede; men det var saa almindeligt i Italien. Dog havde han stor Formodning om, at hans Broder var en af de dristigste blandt disse Banditer. Men det anfegtede ham ikke videre, naar han kun selv var i Sikkerhed. Langt fra at foragte Jernringen, beholdt han den nu stedse paa Fingeren, som en uskatteerlig Talisman.

Ved hans Huus var en Hauge, og skiøndt han ingen Sands havde for det Skiønne i Naturen, morede det ham dog, at sidde der i Lysthuset, og at see fattige Folk svede for sig i Solheden, medens han selv kunde gotte sig ørkeslos i Skyggen. Thi siden han var bleven en rig Mand, havde han nedlagt sit Haandværk, og levede af sine Renter.

Han sad der just en Dag saaledes, og talede med Gartneren, medens der noget fra dem laae en fattig Kone, som lugede Jordbærbedet, og vendte ham Ryggen. Da Gartneren var gaaet, sagde hun, uden at vende sig: „Der seer man, at der i Naturen kan raades Bod paa meget. Disse skiønne Bær vilde qvæles af Ukrudtet, dersom jeg ikke bortrøddede det med min Kniv. Ogsaa af det menneskelige Hierte kan Ukrudtet røddes. Mig tykkes, Francesco! I skulde slutte Forlig med eders Broder. Man mumler allehaande om hvor hans første Formue blev af, om hvad der har bragt ham til Udsvævelser, til Bettelstaven, til det fortvivlede Røverhaandværk. Dog, det veed I vel selv bedst. Men I skulde skrive ham til, byde ham Forliig, og dele eders Formue med ham. Der er nok til To. Saa gik han i sig selv, og omvendte sig. Det vilde være let for ham, at faae Pavens Tilgivelse, naar han ophørte med det frygtelige Røveri. I reddede da ikke blot ham, men hele Egnen fra

en Landeplage, og jer selv med fra den sorte Fugl, der ellers engang vil hakke eders Hierte."

Hun havde under denne Tale ofte truende hævet sin Haand med en stor Brændnelde, og Francesco opdagede sin Guldring med Rubinen funklende paa den gamle runkne Haand. Nu reiste hun sig, vendte sig om, og saae paa ham, og han kiendte tydeligt — Zigeunerinden. Men inden han kunde fatte sig, var hun borte. Ringen, som han havde vel forvaret i et dirkefrit Skriin, ilede han strax hen efter; Skrinet var lukket, som sædvanligt, og alle Kostbarheder vare ellers deri — men Ringen var borte.

Skulde man nu ikke troe, at alle disse Varsler havde virket paa Francesco? Men han var for kold og slet, for bange for at giøre Opsigt og for at tabe sit gode Rygte — hvilket han dog alt længe havde tabt. Han blev en Tidlang i denne raadvilde Tilstand, der er sædvanlig hos smaae Siæle; og da der i denne lange Mellemtid intet Ondt hændtes ham, haabede han, at det havde ingen Nød. Gierrigheden, der havde slaaet Rødder i hans Hierte, bemestrede sig ham igien. Han søgte med Spidsfindigheder at forsvare sig for sin egen Samvittighed, og troede at giøre Alting godt med at give tarvelige Almisser til Fattige, og med at lade nogle Messer synge for de Myrdedes Siæle.

Men af denne Roligheds-Tilstand blev han efter et Aars Tid atter vakt. Zigeunerinden stod igien for ham i Drømme, heldede sit Hoved over ham, rystede de graae Lokker, og pegede med et hæsligt Smiil hen i den mørke Baggrund. Her saae han først en lille rød Lyspunkt, men den udviklede sig snart til et Miniaturbilled af hans Broder, der stod dødbleg paa en grøn Mark, og stirrede paa ham, halvnøgen, med Skiorten nedflængt over Lænderne, og med

en rød Stribe om Halsen. Francesco havde neppe ret betragtet Billedet, før det med samt Zigeunerinden forsvandt. Men fra denne Nat af havde han ingen Ro; til en vis bestemt Tid havde han altid det samme Syn. Dette rystede ham overordentligt, og tog saa stærkt paa hans Helbred, at man neppe kunde kiende ham igien. Han lod nu spørge om sin Broder; men Ingen kunde give ham Efterretning. Der var sat en stor Priis paa Lorenzos Hoved; men han var forsvunden, og man hørte Intet mere om ham.

Francesco begyndte at komme sig igien, han vænte sig lidt efter lidt til den eensformige Drøm, og kunde atter sove. Men hvad han havde været menneskesky før, saa blev han det nu mere. Hans eneste Fornøielse var at sidde i Haugen, at see paa Blomsterne, og plukke dem; og det forekom ham, som om han folte sig selv uskyldigere i den uskyldige Natur. Der var ogsaa en Nattergal i en Myrtebusk, som morede ham med sine Toner.

En Aften sad han der med en gammel Nabo, som sieldent besøgte ham. „Hvad fattes eder, kiære Ven?“ spurgte denne deeltagende; „I lader paa nogen Tid til at være bleven saa nedslaaet og at have tabt eders Helbred. Hvad trykker eder?“ — „Intet,“ svarede Francesco. „Naar man har en god Samvittighed . . .“ — „Ja, det er det Fornemste,“ svarede Naboen. I det samme begyndte Nattergalen at slaae i en Busk henne i Haugen. „Hvad det er en herlig Fugl,“ sagde Gubben, „og hvad den har en Velklang i sin lille Strube! Man skulde troe, at Struben vilde gaae i Stykker, naar den synger, og dog holder den det ud hele Timer.“ — „Hvorfor betoner I det Ord Strube saa stærkt?“ spurgte Francesco med et vildt Blik; „og hvad taler I om Struber, der gaae i Stykker? Jeg hører den ellers ogsaa gierne; men i Aften overdriver den

sin klynkende Veemod. Denne søde smægtende klagende Lyd kunde giøre Een forrykt. Jeg hørte i dette Dieblik heller en Ugle skrige!" — „Hvilke selsomme Indfald!" sagde den gamle Nabo leende, og plukkede i det samme en Rose, som han rakte Francesco. „See paa den! saa faaer I nok mildere Tanker." — „Ja, det er Uskyldighedens Billed," sagde Guldsmeden, i det Naboen stod op, gik hen til Urtebedet, og boiede sig ned, for at plukke en Stilk Ambra. Hensunken i ængstlige Phantasier stirrede Francesco i Rosenknoppens Bæger; men hvor forfærdedes han, da han dybt i Kalken saae det velbekiendte Billed af sin blege Broder med den røde Strime om Halsen! Han kastede Rosen fra sig, stirrede paa Naboen — og det var den gamle Lugekone, der truede ham med Brændnelden. Han vilde udstøde et Skrig; men den godhiertige Nabo kom strax igien, og sagde: „Kiære Ven! hengiv eder ikke til sygelige Phantasier; der er Intet mere skadeligt for Helbreden. Jeg vil forlade eder; thi jeg seer nok, at I ikke er stemt i Aften til selskabelig Meddelelse. Desuden dufte Natviolerne i denne Hauge mig for stærkt; jeg kan ikke taale denne søde Stank, den qvalmer mig. Godnat!" Dermed trykkede han Francescos Haand, saa det smertede ham i Ringfingeren — gik — og det var atter Zigeunerinden. Natviolerne duftede saa stærkt, at Francesco var nær ved at besvime.

Han skyndte sig i Feber ind i Huset, og havde en gyselig Nat. Zigeunerinden pikkede ham paa Skulderen; han saae Billedet af sin Broder nærmere, i naturlig Størrelse, men som i en Taage, og Blodet dryppede ham ned af et Saar, der gik rundt om Halsen. Med en truende Mine vinkede Gienfærdet Francesco.

Dennes Beslutning var taget. „Jeg kan ikke længer blive her," raabte han. „Bort, til fierne Steder, hvor det

gyselige Billed ikke forfølger mig!" Han solgte Alt, hvad han eiede, og reiste derpaa afsted. Hændelsen bragte ham til Livorno. Han traf i Havnen et fremmed Skib, og da han hørte, det var fra Danmark, glædte han sig, og tænkte: „Jo længer bort, jo bedre!" Han betalte strax Capitainen, hvad det kostede, og Skibet lettede Anker. De havde en lykkelig Reise. Francesco kunde godt taale Søen, han sov sødt og uforstyrret hver Nat i Kahytten, og takkede sin gode Stierne, der sandsynligviis nu havde bragt ham i Sikkerhed for alle de fæle Syner, der havde ængstet ham i Italien.

Saaledes kom han til Danmark, i den skiønneste Aarstid, morede sig nogle Dage godt i Kiøbenhavn, fik Lyst til at blive her, og saae sig om efter en Bolig i Nærheden af Byen, hvor der var en Hauge, og hvor han kunde forbinde Landets Behagelighed med Hovedstadens Beqvemmeligheder, som han var vant til.

Det traf sig just, at dette Lyststed, som ligger her ligeoverfor, var tilfals. Francesco kiøbte det, indrettede sig beqvemt og smukt, havde meget rolige Nætter, og begyndte at holde de forrige Syner for blotte Indbildninger af en sygelig Phantasie.

Men en Nat, som han sov allerbedst, tog igien en iiskold Haand ham pludselig fat i Skulderen saa stærkt, at det smertede ham. Han vendte sig — og saae Broderen Lorenzo selv — bleg og kold som et Liig, med overskaaret Strube, hvorfra Blodet dryppede ned paa Sengetæppet. Synet vinkede ham. Han puttede angst Hovedet under Tæppet — men Gienfærdet rev det forbittret tilside, og vinkede igien saa gyseligt truende, at han maatte følge. Det svævede ud af Døren, gik igiennem Haugen, og forsvandt i Nærheden paa Marken ved en liden Hyldebusk.

Næste Morgen havde Francesco ingen Ro paa sig, før han fik Stedet undersøgt. Han kaldte paa sin Gaardskarl, der maatte tage Skovl og Spade med, og grave paa det Sted, som Francesco betegnede ham. Han havde ikke gravet længe, før Spaden stødte paa en Beenrad, paa hvis venstre Knokkelhaand de opdagede en Jernring, som formedelst sin sorte Fernis ikke var rusten, og som Francesco alt for vel gienkiendte.

Medens de stode saaledes, kom just en af Naboerne forbi, og raabte: „Hvad i al Verden grave I der? Vide I ikke, at Galgebakken netop har staaet paa det Sted? at der i mange Aar var Retterstedet?" Francesco forstod ham ikke; men en Tredie, som kom til, og forstod Italiensk, lod sig bruge som Tolk.

„Har De længe boet her?" lod Francesco Manden spørge; „har De nogen Formodning om, hvo der er nedlagt her?" — „Det er formodentlig den forløbne Italiener, der blev halshugget og lagt paa Steile her for nogle Aar siden."

Neppe hørte Francesco dette, før han løb som en Afsindig fra dem over Marken ned til Stranden, langt ud i Vandet, indtil han blev borte i Bølgerne. Hielpen kom for silde; man fandt hans Liig med den selsomme Jernring paa Fingeren, og da man fandt en lignende paa Beenraden, saa lagde man deres Levninger en Aften i een Grav i en Krog paa Frederiksberg Kirkegaard. Huset derhenne er atter til Salg. Vil Nogen af eder kiøbe det?

„Nei!" svarede C . . . — paa hvis Deeltagelse jeg egentlig havde regnet — og gyste. — „Jeg ikke heller," svarede den forstandige, men koldere og mere satiriske D . . ., „thi

jeg har ingen Penge, og Huset ligger mig ogsaa for nær ved den støvede Landevei. Imidlertid," sagde han venligt, i det han trykkede min Haand, „Tak for Fortællingen, især hvis du har improviseret den i Dieblikket! Den har moret mig; men gyst har jeg ikke ved den. Dog, Aarsagen dertil ligger kanskee mere i mig selv, end i dit Eventyr; jeg gyser ikke længer over Sligt, og det har tidt ærgret mig, ligesom det ærgrede Lichtenberg, at han ikke kunde nyse mere tre Gange i Træk, da han blev ældre. Jeg siger, ligesom Goethes Faust: „„Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube."" — „Og jeg siger med Lessing," bemærkede C...: „„Sædekornet til at troe paa det Overnaturlige ligger i os alle; det kommer kun an paa Digterens Kunst, at bringe det til at spire."" — „Men er der egenlig nogen Binding ved, at Digterens Phantasie kæmper mod den sunde Fornuft?" vedblev D..., „og har det nogen ægte Værdi, at han øiebliklig faaer os til at troe det, som siden den sunde Fornuft forkaster og fordømmer?" — „Den stakkels sunde Fornuft", svarede jeg selv, „faaer ofte Skyld for, hvad den slet ikke gior. Mange Mennesker — for Resten med sund Fornuft — fare undertiden vild, og saa maa den sunde Fornuft paatage sig Skylden for hvad Spidsfindighedens skiæve Betragtning har udklækket. Den digterske Form for det Overnaturlige kan Mennesket ikke undvære; thi det er et Billed af vort eget Liv. Ligesom Menneskets Liv er et Lystspil i Ungdommen, og siden en Tragedie, der ender med Døden, saa er det ogsaa heelt igiennem et Fee-Eventyr, hvis Begyndelse, Tilværelse og Ende vi paa ingen Maade forstaae eller begribe. Deraf kommer det, at Mennesker med Phantasie og Følelse aldrig ophøre at ynde Fortællinger om det Overnaturlige, om de end have nok saa megen Forstand; om de end ikke i det virkelige Liv have nogen Spøgelsefrygt.

Dette lille Spøgelse- og Gienganger-Væsen, som Almuen troer det, det være nu til, eller ei — er kun en saare liden Deel af den hele store aandelige uforklarlige Spøgelsehistorie, som vi kalde: Livet og Døden; og derfor behøver Digteren kun at slaae paa Strænge, der frembringe Anelsernes store Accorder, for at de skulle finde Gienklang i mangt et Bryst."

„Men", bemærkede F..., „Tendentsen i dit Eventyr er moralsk. Er det ikke en Feil? Mig synes, jeg har hørt en Fugl synge om, at den nyere æsthetiske Skole forkaster Anvendelsen af det Moralske i Eventyret, og vil, at det skal have en reen selvstændig Interesse i Phantasiens egen Virksomhed, uden Hensyn til sædelige Forhold, hvorved det kun bliver en æsopisk Fabel for Børn. Digterens Hensigt kiger overalt igiennem, og forstyrrer den Illusion, som han dog ønsker at vække."

„Det veed jeg meget godt," svarede jeg, „at den nyere Skole har paastaaet meget, som jeg aldeles ikke underskriver som en augsburgisk Confession. Fra mange af sine skiæve Meninger er den selv kommen tilbage. Der var en Tid, da man blot agtede Poesien for sin moralske Tendents; det var galt. Der var en Tid, da man vilde, at Poesien slet ingen moralsk Tendents skulde have; det var ligesaa galt. Heller ikke Religionen skulde have den, heller ikke Philosophien; det var noget Inferieurt, under deres Værdighed. Men hvor skal da de skionne moralske Ideer fremstilles, for at faae Indpas i det menneskelige Hierte, og hindre Tidsalderen fra at falde til Barbariet igien, naar det ikke skeer ved Religionen, Poesien og Philosophien? Nei, nei! den aandelige nordiske Spøgelse-Mythologie er nær forbunden med de moralske Ideer, med Dyd og Last. I det osterlandske Eventyr spiller mere blot Lykke og Ulykke sin brogede

Rolle, for at more Phantasien; men det nordiske Eventyr vil tillige røre og ryste Hiertet. Tag det Moralske fra Shakespeares guddommelige Macbeth, og see saa, hvad der bliver tilbage!"

„Men", bemærkede O..., i det vi gik til Byen, „dersom du nu fortalte denne Historie til de stakkels Folk, som boe paa Stedet der, det vilde dog giøre et ubehageligt Indtryk paa dem. Det skal du dog ikke. Jeg veed, du kommer der imellem." — „Det troer jeg ikke at det vilde," svarede jeg. „Jeg kiender denne Familie meget godt, besøger den tidt, og forelæser den ofte af mine Arbeider; thi det er fortræffelige Mennesker med Aand, Hierte, og Kiærlighed til Poesie. Ofte har jeg siddet med dem ved et hyggeligt Aftensbord paa den samme Mark, hvor for det fæle Rettersted stod, hvorfor jeg gyste, og hvorfra jeg vendte mit Ansigt, naar jeg som en lille Dreng gik det fiernt forbi paa Landeveien med min Fader. Tiden og Gienstandene frembringe forskiellige Virkninger. Mon der nu Nogen gyser for Nytorv i Kiøbenhavn, hvor Retterstedet stod, og hvor Diedrik Slaghek blev brændt? Viis mig den Plet paa Jorden, hvor der ikke engang er skeet noget Rædsomt? Og dersom det Rædsomme har den Magt, at udslette Indtrykket af det Behagelige, skulde dette da ikke ogsaa omvendt have samme Virkning? Hvad kunde den stakkels uskyldige Mark for, at den i gamle Dage blev brugt til Galgebakke? Blev den vanhelliget for evig, da Justitien fandt for godt at bygge en afskyelig Trophæ, som Humaniteten i en mildere Tid væmmes ved og forsmaaer? Hvad skiende I saa tidt paa Digterens Phantasie? Det er netop Digtekunsten, som behersker Phantasien, ved at uddanne den, i Stedet for at den i sin raa Tilstand behersker Mennesket. „„Gebt ihr euch einmal für Poeten, so commandirt die Poesie!"" siger

Goethe. Det samme kan man sige om Phantasien. Den har, siden jeg blev Digter, aldrig commanderet mig, men jeg den. Intet er den sande Digter værmmeligere, end hiin sygelige melancholske Phantasie, der — ligesom Spidsfindigheden — giør sig evig Umage for at forstyrre Menneskets Ro og Glæde. Nei! vi have virkelige Sorger nok, til at vi skulde tage Indbildningerne til Hielp." — „Og saaledes taler en Tragiker!" raabte O . . . „Skeer ikke det, du siger, netop i Tragodien?" — „Paa ingen Maade, min Ven! Den ulykkelige Hændelse tager Digteren af Historien, af den prosaiske Virkelighed; men hans Kunst forædler den, ved at vise det Skiønne, det Kraftige, det Rørende, det Advarende, det Trøstelige, det Characteristiske, det Lærerige deri. Han opløser Virkelighedens Dissonants i Kunstens, i Religionens Harmonie, og deri bestaaer netop den høieste Glæde." — „Altsaa bestaaer Tragodiens Virkning i den høieste Glæde?" — „Ganske vist! Af den bittreste Livets Blomst veed Melpomenes Bi at drage sin sødeste Honning. Da den store Herder laae paa sit Yderste, og ikke selv kunde tænke kraftigt meer, forlangte han hverken Naphtha eller Moskus, men han raabte til sin Ven: „„Sage mir einen großen Gedanken!"" Et saadant aandeligt Styrkemiddel skienker os al ægte tragisk Poesie."

Den italienske Digter blandt de Vilde.

En romantisk-antik Fortælling.

I en Stad i Italien, der ved flere store Mænd, som heldigviis levede sammen omtrent paa een Tid, havde hævet sig til en betydelig Høide i Videnskab og Kunst, hvortil ogsaa Studium og noiagtigt Bekiendtskab med den gamle Litteratur ikke lidet bidrog, levede en Digter, der udmærkede sig ved en overordenlig Phantasie og en varm Følelse, forbunden med et stort Talent til at udtrykke sig med Ynde og Sødhed i Sproget. Men den Sandselighed og Yppighed, der overalt herskede i Italien, virkede ogsaa paa ham, og gave hans Sange, uagtet det Smukke og Følsomme deri, ofte noget Anstødeligt, som vi saa ofte finde det i Middelalderens erotiske Fortællinger. Han søgte at giore sin Lykke til Hove, da han var en Adelsmand af gammel Slægt; men det gik ham ikke bedre, end den ulykkelige Tasso hos Hertugen af Ferrara: han faldt i Unaade, og maatte, skiøndt han vidste sig uskyldig, endnu ansee det for en stor Godhed, at blive bragt paa et Skib over til et efter sin Opdagelse endnu saare lidet kiendt Land i en anden Verdensdeel. Og havde det endda været til et varmt Himmelstrøg; men Skibet bragte ham efter en usikker og stormfuld Fart til et nordligt, koldt og stormfuldt Land, hvor hans Landsmænd forlode den kiælne og til et mildt Klima vante Italiener, som en Robinson, mellem lutter Vilde.

Lykkeligviis var det ingen egenlige Menneskeædere, skiøndt han havde al Grund til at troe det i Førstningen.

Han havde bygget sig en lille Hytte paa et afsides Field, hvor en af de Vilde, som kunde tale lidet af hans Sprog, ofte besøgte ham, og var hans eneste Ven. Een Dag fortalte denne ham, at deres Stamme havde Krig med et Nabofolk, at det var overvundet, og at han havde været med at drikke Blodet af den første Fiende, der faldt i deres Hænder. Vor Digter gyste, men trøstede sig dog, da han hørte: han kunde være ganske rolig, og havde Intet at frygte; man spiste ellers ikke Mennesker.

I to Aar havde han allerede levet saaledes, og imidlertid af sin Ven lært Noget af de Vildes Sprog. Denne kom en Dag til ham med et fornøiet Ansigt, og sagde, i det han bragte en Anden med: „Det er vel, at du nu har lært Noget af vort Tungemaal. Her bringer jeg dig en ny Ven, som du kan leve med i mit Sted; thi jeg selv kommer ikke mere. Jeg har havt den Lykke, ved Lodkastning at blive den Herold, som vort Folk hvert femte Aar sender til vor Gud med Bønner og Anmodninger om hvad Landet især behøver. Følg min Ven i Morgen hen i Lunden, saa vil du see min hurtige Hedenfart." Dermed tog han Afsked med den italienske Digter.

Denne fulgte næste Morgen ved Solens Opgang sin ny Staldbroder paa en Fieldkant, hvorfra man havde Oversigt af hvad der foregik i Dalen. En stor Mængde af Folket var forsamlet. Tre Krigere stode med skarpe Kastespyd, som de holdt i Veiret; paa disse blev Digterens Ven nogen kastet, han blev strax giennemboret, og opgav Aanden uden mindste Skrig eller Klage.

Digteren gik tilbage med sin ny Ven, og fældte Taarer over, at den Eneste, han kiendte og elskede her, saaledes var berøvet ham. Men han lærte snart ligesaa godt at kiende den Anden, der et Par Aar derefter bragte ham til et gyse-

ligere Skuespil. Kongen var død, og den italienske Digter skulde en Aften i Maanelys see hans Grav. Han vidste vel, at der i den Anledning havde været store vilde Fester; men han holdt sig som en Eremit i sin Hytte, og var glad ved, at han fik Ro der til at digte. Daglig beskiæftigede Poesien ham; i det velklingende Sprog udtalte han sin Længsel og Veemod, og det forekom ham, ligesom han var hiemme, naar han i det mindste kunde tale Modersmaalet med sig selv.

Den vilde Ven bragte ham nu en Midnat i klart Maaneskin til Kongens Grav. Han havde udtrykkeligt lovet ham at giøre det paa en Tid, da der slet ingen Andre vare tilstede; thi den stakkels Skiald var bleven ganske tungsindig og folkesky, især for disse vilde Mennesker.

„Hvorledes?" raabte han, da han paa den slette Mark nærmede sin Kongens store Gravhoi; „du holder godt Ord! Du har lovet at bringe mig herhen i Eensomhed, og der ride jo — ja, jeg tør vedde, jeg kan tælle dem her — vist et halvhundrede Ryttere omkring Graven."

„Det er Intet uden Dødninger," sagde den Vilde leende. „See nærmere til!" Den bange Digter mærkede nu, at disse Ryttere paa deres Heste holdt sig ganske ubevægelige. Da han kom nærmere, opdagede han lutter Ansigter som paa Liig. Det vare de ogsaa. Det var Kongens nærmeste Slægt, fornemste Embedsmænd, som man havde myrdet med samt deres Heste, udstoppet, udspilet og plantet paa Stænger omkring Gravhøien.

Dette Syn nedslog den stakkels blode Skiald endnu mere. Han skyndte sig tilbage til sin Hytte, og gik fra den Tid af endnu sieldnere ud. Dog fornøiede det ham, fuldkomment at lære de Vildes Sprog, og han skrev endog smaae Digte deri, aflempede efter deres Fatteevner.

Dette morede dem meget. Han havde siden ofte Besøg af den ny Konge og hans fornemste Mænd. At han kunde skrive, og giøre Vers, betragtede de som et Slags Hexeri, og man havde den største Ærbødighed for ham, som for en mægtig Troldmand.

Paa den Tid indtraf der en mærkelig Hændelse, som først satte Skræk i Landets Indbyggere; men det blev ved den blotte Skræk. En stor Krigshær fra et fiernt Land nærmede sig. Kongen her havde allerede belavet sig paa en blodig Kamp, da den fremmede Drot forlangte en venskabelig Samtale med ham paa Grændsen af hans Rige. Her opklarede det sig nu, at han kun var kommen for at see og tale med den italienske Digter, hvilket strax blev ham tilladt tillige med en Slægtning af ham, en ung Qvinde af overordenlig Skiønhed.

Den stakkels Skiald, hvem Modgang og Bedrøvelse havde svækket, skiælvede fast over sit hele Legeme, da den fremmede Drot indtraadte i hans Hytte, saa barbarisk og forfærdelig saae han ud. Han var fiirskaaren og kæmpehøi. Hans Ansigt havde Kraften, og den Blæst, hvorfor det bestandig var udsat, givet en Kobberfarve. Under hans brede Pande med de stærkt fremtrædende Tindinger og ikke meget tykke Haar lurede et Par smaae sorte Øine, fulde af Liv, Grumhed og List. Han havde et langt Skiæg. Hans Smiil var indsmigrende, naar han vilde. Stemmen var huul og stærk, som en Torden. Med de kæmpestore Hænder bedækkede han næsten Italienerens Arm, i det han greb hans Haand for at trykke den. Den unge Qvinde var ligesaa udmærket paa sin Maade. Hun var ligesaa høi, som den italienske Digter; den fyldigste Yppighed var forbunden med den yndigste Smekkerhed og fasteste Kraft. Et Hav af Guldhaar nedbølgede over hendes Skuldre og kun halvbedækkede

Barm. Hendes Ansigt var sværmerisk, i de store blaae Øine stode hyppige Taarer, som flode ned over hendes Rosenkinder. Undertiden aftørrede hun dem med de sneehvide Hænder, i det hun bestandig sukkede en Mands Navn.

„Bryd dig ikke om hendes Sorg!“ sagde den vældige Kæmpe. „Hun begræder sin Husbonds Forliis. Jeg skal nok skaffe hendes Mand igien. Han er draget i fierne Lande, hvor vi ville indhente ham. Men nu er jeg først kommen til dig, for at lære, hvordan man digter, og skriver Bogstaver.“

Det smigrede den gode Italiener meget, at en saadan vældig Kæmpe vilde som en Dreng gaae i Skole hos ham. Den deilige Qvinde kom med i Underviisningstimen, og lærte meget hurtigere, end Kæmpen, at skrive med sin velskabte hvide Haand, skiøndt stor og fyldig efter hendes hele øvrige Legemsdannelse.

Man kom nu til Versene. Og her troede Italieneren ret at ydmyge den Vilde ved at oversætte ham nogle af sine egne Digte. Men Kæmpen sagde: „For lange! For megen Snak! Smaalig Blødhed! Maa hugges i Stykker — mange Stykker. Stærke Bogstaver for! Ild og Morke!“

Een Dag var de To alene, og Talen kom paa Heltelivet. Den italienske Digter troede ved denne Leilighed endnu at tvinge den vilde Høvding til Ærbødighed ved at fortælle ham om sine Forfædre, de mægtige Romere, og deres Bedrifter, især om Julius Cæsar, der havde overvundet Germanerne. Kæmpen smiilte foragteligt, og sagde paa sin sædvanlige afbrudte Maade, med Ophold efter de kort udstødte Ord:

„List mod Kraft!
Listen seired.
List skal seire
Med Kraft forenet.

Men hvorfor?
Hvad vilde Cæsar?
Giøre Slaver.
Jeg giør frie.
Dræbe Mænd?
Jeg bringer Livet.
Skiønnere Liv
Efter Døden.
Hvad vilde Cæsar?
Vinde Land.
Men Kampens Sønner
Stride for Kampen,
Kampen selv.
Egennytte
Hylder Trællen.
Ingen Fromhed,
Kun Hovdingshøihed
Cæsar kiendte;
Ingen Himmel.
Evige Guder
Boe i Himlen,
Siælevandre
Tidt paa Jorden.

De sidste mørke, uforstaaelige Ord sagde han med en ubeskrivelig Høihed, og med et Ildblik, som bragte Italieneren til at slaae Øinene ned.

Hans eneste Trøst var endnu, maaskee at vinde den skiønne Qvindes Hierte. I hans Ungdom havde den ene Forelskelse afløst den anden. Her i dette fremmede Land og i en senere Alder, nedtrykt af Gienvordigheder, havde han længe ikke tænkt paa Kiærlighed. Men nu vaagnede den

igien i sin hele Fylde, uagtet hans Alder, og han var forfængelig nok til at haabe, at Veltalenhed og den slebne Verdens fine Kunster skulde bode paa Aarene, og faae den skionne Qvinde til at glemme hendes forsvundne Mand.

Men her gik det ham med Kiærligheden, som hos den vældige Kæmpe med Tapperheden. Han forelæste den Skionne nogle af sine Digte, og haabede ret at smelte hende med de smukke, ofte virkelig rørende Skildringer. Men Oversættelsen af disse blode Digte standsede netop hendes Taarer. Med et ligesaa foragteligt Smiil, som hendes tappre Ledsager, raabte hun:

Ei du kiender
Salig Elskov.
Kun dig hidser
Blodets Attraa.
Du forstaaer ei
Maanens Straaler,
Ikke Smilet
I Siælens Taare:
Naar Solen skinner
I Foraarsregnen,
Naar skionne Regnbu'
Morket pryder.
Glimt er Elskov
Af Himmelglæden.
Abildblomsten
Æble vorder;
Men Jomfrurosen
Bær ingen Frugter.
Usynlig Duften
Vingen hæver.

Med disse Ord vendte hun ham foragteligt Ryggen, og kom ikke mere igien. Den stakkels Digter kunde ikke taale disse Krænkelser. Af en ulykkelig Skiebne bestemt til at tilbringe sine sidste Aar mellem en Skare Vilde, havde Følelsen af hans Fædrelands store Bedrifter og af den Aandsdannelse, som han smigrede sig med at besidde fremfor disse Barbarer, der omringede ham, holdt ham i Veiret; men da han nu ogsaa saae sig her aandelig foragtet, og selv af den, der havde vundet hans Hierte i høi Grad, kunde han ikke længer udholde det. Han faldt i en stærk Feber, hvorfor Ingen i dette vilde Land kunde helbrede ham.

En Dag, da han laae i Feberhede, traadte den vilde Høvding ind i Hytten med den skionne Qvinde. „Du har lært mig at skrive Bogstaver," sagde han, „derfor er jeg dig Tak og Belønning skyldig. Du har for Resten levet al din Tid som en feig Mand, og den gustne Hex venter dig dernede i sine mørke Huler. Men du skal komme til mig, og du skal komme til hende, som du elsker, efter Døden. Du skal have den Hæder, at prydes med Dødsmærke af min egen Haand."

Med disse Ord giennemborede han den Syge med sit Spyd, og forlod ham. Den skionne Qvinde smiilte medlidende, og kastede Blomster paa Liget. Faa Dage derefter drog Høvdingen mod Nord med sit talrige Krigerfølge.

Det var Odin. Den skionne Qvinde var Freia. Den italienske Digter var den romerske Ridder Publius Ovidius Naso.

Digterbesøget.

En Novel.

I det af vor Litteraturhistorie noksom bekiendte norske Selskab sad Wessel en heed Sommereftermiddag ved Vinduet i det hos ham hyppige far niente, hvilket dog paa ingen Maade kunde kaldes dolce, thi den „Tændernes uhoflige Giest", som han omtaler i et af sine Epigrammer, hiemsogte ham igien. Endeel af Selskabets Medlemmer sadde ved det store Bord midt paa Gulvet, og læste Journaler og Aviser, medens de drak deres Kaffe.

Med det sædvanlige mismodige Blik, som Wessel havde, naar ingen munter Sindsstemning afbrød hans Tungsind, naar ikke Lunet og Geniet kom over ham, saae han ud af Vinduet. Men neppe havde han stirret ned ad Gaden, før hans Øine funklede med den comiske Kraft, som fortryller os i Kiærlighed uden Strømper, før hans Læber smiilte, som de ubetalelige Indfald i dette Mesterværk, og han raabte: „Død og Plage! der kommer Pilen Palen tilbage fra Østindien. Nu maae I love mig, at I alle ville giøre, hvad jeg siger eder. I maae lade, som om Ingen af eder brød sig det Bitterste om ham. Hver maa blive siddende paa sin Stol, og ikke ved Indtrædelsen skienke ham ringeste Opmærksomhed, men kun nikke lidt, at han ikke skal troe, han staaer midt iblandt os incognito."

Til en saadan Spøg vare de Andre strax villige, og Wessels gode Lune, der reent havde faaet ham til at glemme Tandpinen, meddeelte sig Alle.

Den gode Prahl var særdeles elsket i denne Kreds, saavel for sit Hoved og sit Lune, som for sit fortræffelige Hierte. Men der var noget Løierligt ved ham, som gav alle hans Venner Lyst til at drille ham lidt. Han lignede Socrates, og havde Meget i sit cyniske Væsen af Diogenes, kun Intet af hans Bitterhed. Han spøgte gierne med Andre, og det gav dem Lyst til igien at sætte ham i et comisk Lys, hvilket da ikke var vanskeligt, da hans Særheder og underlige Noder gave Stof nok dertil.

Men det var ogsaa fortræffeligt ved denne Mand, at han meget godt kunde taale Spøg; og da han havde en uendelig Grund af Godmodighed, saa gav han sig ofte selv til Priis. At dette undertiden blev misbrugt, forstaaer sig selv; og saa kunde han vel ogsaa blive gnaven, men det varede aldrig længe. Derfor kaldte man ham Pilen, som en Gienstand for de Andres Spot; hvorledes han endnu havde faaet Tilnavnet Palen, kan jeg ikke sige.

Det var gaaet ham, som de fleste bedste Hoveder i dette Selskab. Skiøndt næsten alle Studenter, havde de med en vis Stolthed og Ironie foragtet Tidsforholdene, ikke bekymret sig om Ansættelse til Embeder, og deres bedste Aar havde de tilbragt deels ved at beskiæftige sig med de skiønne Videnskaber, deels i venskabelige Glæder. Faa havde Embedsexamen. Derfor gav ogsaa denne dobbelte Egenskab hos Stifteren Meyer: han var baade theologisk og juridisk Candidat, ham en Overvægt, skiøndt man egenlig ignorerede at agte Saadant.

For Medlemmerne af anden Rang var der derimod ofte Embeds- og Afskeds-Gilde; der blev da sædvanlig siunget en lille Sang. Dette var ogsaa skeet med Prahl, da han for et Par Aar siden reiste til de nicobariske Øer, for at

faae et lille Embede. Men han fandt sig ikke tilfreds i Ostindien, og kom snart tilbage.

Det var gaaet ham, som de andre Selskabets Hovedmænd: Selskabet var dem Alt. Som Normænd havde de i Kiøbenhavn intet Hiem, ingen Familiekreds. Her var deres Kreds, deres Arne. De følte sig her, naar de vare forsamlede hos Madame Juel, og sang „Boer jeg paa det høie Field", eller „For Norge, Kæmpers Fodeland", — som Væringerne i Constantinopel i deres Gildeshuus. Man begriber altsaa, med hvilken Glæde Prahl efter sin Ankomst til Kiøbenhavn ilede op i Selskabet, fuldkommen overbeviist om, at den Ene efter den Anden vilde falde ham om Halsen. Og den glade Tanke kildrede ham, hvor bestyrtede og glade de alle vilde blive ved hans pludselige Indtrædelse.

Men hvor fandt han sig skuffet, da Wessel gik ham koldt i Møde, uden næsten at skienke ham et Øiekast, tog ham i en af Kioleknapperne, og sagde: „Død og Plage, Pilen! du har jo faaet en ny Frakke."

Den gode Prahl vilde neppe troe sine egne Øine og Øren; men da han nu ogsaa mærkede de Andres Ligegyldighed, og at de ganske koldt nikkede til ham, uden at lade sig forstyrre i deres Avislæsning, saa tabte han reent Taalmodigheden og Besindigheden, og raabte: „Nu, saa gid Satan tage et saadant Selskab, der ikke bryder sig mere om at see en gammel Kammerat igien, hvis taabelige Hierte i Fraværelsen kun har banket for dem!" Med disse Ord vendte han Wessel Ryggen, og vilde ned af Trappen, da i det samme Selskabets Skoggerlatter standsede ham. Nu forstod han strax Alting; han vendte sig leende om, og alle Arme vare udstrakte efter ham. Med et Par Ord var han indviet i Hemmeligheden, og hans Sorg vendte sig til Fryd, da Meyer forkyndte ham, at alle de Penge, Selskabet havde

sparet i et halvt Aar, til Straf for at sige Borgere eller Kieldermænd, skulde om nogle Dage anvendes til at fylde den store Punsebolle, hvoraf man vilde drikke hans Skaal.

„Det var bedst, at drikke den i det Grønne," sagde Dagen derefter Meyer, lokket af det deilige Veir; og hertil vare og Alle villige. Man besluttede en Lystfart langs ad Strandveien til Helsingør; thi at denne Vei var skiøn, kunde selv de ivrigste Normænd ikke negte. Man besluttede at spise til Middag i Rungstedskov, og Wessel fandt sig i at tage med, endskiøndt han just ingen Elsker var af landlige Glæder, hvilket han især har udtalt i sit Fragment Vaaren, naar han siger: „Herre Gud! man veed, hvordan en Mark, naar den er grøn, seer ud", og hvor han beretter: hvorledes han af Støvet og Blæsten blev jaget tilbage til Byen igien, da han engang vilde vandre uden for Porten.

Men i Dag blæste det ikke, og det lod overalt til, som om Wessel i den senere Tid var bleven varmere, og havde faaet mere Smag paa Naturens Skiønheder.

Capitain Solling tog med, og fortalte Selskabet, der i Skoven havde leiret sig i Græsset paa et indtagende Sted, hvorfra de havde Udsigt til Søen, hvor rask Prahl havde været paa Overfarten til Østindien; hvordan han ikke havde bragt Andet med ombord, end en lille Bylt i et Silketørklæde. Da Solling havde spurgt ham, hvor han havde sit Tøi, havde han svaret: „Her". Da han videre havde spurgt, hvad han vilde tage paa, naar det blev koldt, havde han svaret: „Det skal De laane mig". Det havde da den bolde Somand gierne giort; han og Prahl vare blevne de bedste Venner, især fordi denne kunde taale Søen, og ikke brød sig det mindste om Storm og Uveir. „Tidt," sagde Capitainen,

„naar jeg stod i en stærk Storm, og commanderede mine Folk med Raaberen, mens Skibet slingrede op og ned, stod Prahl rolig ved min Side, og fortalte Eventyr af Tusind og een Nat. Jeg glemmer aldrig, da der eengang kom en Bølge og overskyllede ham; han tørte sig ganske rolig af med Haanden (skiøndt der ikke blev en tør Traad paa ham), og fortsatte i samme Tone i Øret paa mig, for at overskrige Stormen: „„Saa sagde Scheherazade —““

Man loe, og var fornøiet, undtagen Wibe, der sad under et stort Træ, noget derfra, og stirrede hen for sig. Han var, tværtimod Selskabets egenlige Vedtægter, bleven forelsket i den senere Tid, og havde yttret i et Vers: „Den skiælver for sin Piges Vrede, der ikke skiælver for sin Død.“

„Er det dog ikke tungt,“ sagde Meyer sagte til en Anden, „at en af vore snildeste Staldbrødre skal svigte, og sværge til Følsomhedens, til Maanens, til Tydskernes Fane, og paa en Maade træde over paa Ewalds Parti? O, Sølling! fortæl os dog den Historie om den forelskede Rokkedreier, som du curerede, da han vilde tage Livet af sig selv.“

Det morede den lystige Sømand imellem at fortælle Historier à la Münchhausen, og han giorde det med saa meget Lune, at selv det Urimeligste fik et Anstrøg af Troværdighed.

„Ja,“ sagde han med et skielmsk Blik paa Wibe, „det var rigtig nok en forbandet Historie. Jeg traf ham paa Stranden ved Bellevue, ligesom jeg vilde stige i Baaden til en Lystfart med nogle Damer. Knegten var forliebt i en Matrosdatter; men hun vilde ikke have ham, fordi hun var forlovet med en Muursvend. Om nu Rokkedreieren havde læst Werthers Leiden, eller ei, skal jeg lade være usagt; men saa meget veed jeg, at han just stod og vilde skære

Halsen over paa sig, ligesom jeg kom over ham. Jeg foreholdt ham hans store Synd som en god Christen, og lod ham give nogle Lussinger, til Skræk og Advarsel for Fremtiden. Derpaa lod jeg ham kaste i en Baad, hvori der ikke var Andre, end den Matros, der sad ved Roret, og den, der roede Baaden. Saaledes vilde jeg transportere ham til Kiøbenhavn; thi mine Damer turde ikke være ombord med en Selvmorder. Men hvad skete? Neppe ere vi ude i rum Sø, saa raaber den, som sidder ved Roret, i en Raaber til mig: „Herr Capitain! nu skærer han F. g. m. Halsen over paa sig selv." — „Er du gal?" raaber jeg igien, „vil du strax forhindre ham deri!" — „Det kan jeg ikke, Herr Capitain! jeg kan ikke gaae fra Roret." — „Saa lad da Lars giøre det!" — „Det kan jeg ikke, Herr Capitain! jeg kan ikke gaae fra Aarerne." — Imidlertid havde Mennesket, der sad midt i Baaden, filet sig i Halsen; det bedste var, at Kniven var ikke skarp. Da vi kom i Land, vidste jeg ikke, hvad jeg skulde giøre. Jeg lod ham lave noget Hyldethee; men det hialp Ingenting, thi alt som han drak, saa løb det ud af Hullet igien. Siden kom han paa Hospitalet; og hvad der saa er blevet af ham, maa vor Herre vide."

Den alvorlige Wibe begyndte at smile, og Sølling, opmuntret herved, raabte: „Kom du, min Broer! og tag Deel i Glæden. Man maa aldrig forsage, men som en fornuftig Mand berede sig paa Fremtiden. Du seer mig nu her ganske lystig, og dog har min sidste Fart været meget uheldig, og i Stedet for at vinde har jeg tabt ved denne lange Reise. Jeg var nødt til at indskrænke mig; men hvad brød jeg mig om det? Da jeg efter to Aars Forløb kom hiem til min Kone, og hun vilde tractere med Kaffe, og satte Hankekopper paa Bordet, raabte jeg: Nei, lille Moer! det gaaer F. t. m. ikke an; det have vi ikke Raad til. Dermed

brak jeg Hankerne af alle Theekopperne. Og saaledes har jeg i Sinde paa alle Maader at indskrænke min Oeconomie. Næste Reise kan være heldigere. Og saaledes bør det ogsaa gaae din Kiærlighed. Skiælv da ligesaa lidt for en Piges Vrede, som for din Død, saa er du af mine Folk."

Det lykkedes Capitainen, at faae Wibe i godt Lune; han stod op, og satte sig i Kredsen med de Andre. Og nu var den lystige Samtale i Gang, til hvilken Wibe, naar han var oplagt, bidrog som en stor Virtuos. Sølling taug, og hørte paa de Andre, naar han havde fortalt sine Historier; og Wessel taug for det meste altid stille. En Fremmed, som havde været tilstede, skulde aldrig troet, at denne Mand egenlig var, eller havde været Siælen i Selskabet. Kun engang imellem, naar Aanden kom over ham, bidrog han med til Morskaben ved et Indfald, som ofte opveiede flere Timers Taushed. Men somme Dage var han saa hensunken i sig selv, at der — som de sagde — slet intet Udkomme var med ham, og da vare de vante til at overlade ham til sig selv. Dette var Tilfældet i Dag; men da for Resten Veiret var saa smukt, Skoven saa deilig, og Farten saa morsom, brød man sig ikke videre derom, og da man skulde til Vogns igien, og Wessel med torre Ord erklærede, at han havde ikke Lyst til at age videre, han vilde blive her alene, og ønskede de Andre en lykkelig Reise, saa havde man heller Intet derimod. Han blev betragtet som en Robinson, hvem det oprørske Skibsmandskab satte ud paa en øde Ø; men ligesom det er Skik og Brug ved slige Leiligheder, at give den Tilbageblevne noget Mundforraad og det nødvendige Værktøi, saa satte man ogsaa her to Flasker god gammel Rhinskviin og noget koldt Kiøkken hen i en Kurv til ham under en Busk, thi han havde endnu næsten Intet nydt. Ogsaa fik han en Proptrækker.

Derpaa heisede de glade Brødre Seil under lystige Selskabssange; Digteren nikkede til dem fra den ældgamle Eeg, hvorunder han havde sat sig, og saae ligegyldigt den lystige Skare kiøre bort.

Neppe vare de borte, før han faldt i Søvn under Egen, og da havde han en underlig Drøm. Det kom ham for, som, under milde Adagiotoner af to fierne Valdhorn, Søvnens Gudinde nærmede sig ham, og sagde:

Du, som saa huldt min Magt besang,
O Skiald! du bør ei længer sove.
Du atter Melpomene love
Ved en alvorlig Harpeklang!

Naar dig min Trolddom styrket har,
Da lad dig til min Søster bringe,
Hæv dig paa Phantasiens Vinge,
See Livet giennem hendes Glar!

Dit Spøg vel sindrigt var og smukt;
Men ei med Spøg dit Hierte nøies.
Af Sorg dig ofte Siælen bøies,
Saa hæv den til en ædel Flugt!

Ei blot som Almuesanger leeg!
Du, der som Barn alt hørte Sarpen,
Lad Sangen bruse, grib i Harpen,
Slaa Strængen under Oldtids Eeg!

Og steg din Aand i høi Natur
I Sky med Fieldets Kongehøge,
Da lad, som Stær, den atter spøge
Med Munterhed i Bondens Buur!

Wessel svarede:

Jeg føler mig en Kongehøg —
Desværre dog min Kraft er svækket;
Thi Tiden har min Vinge knækket,
Og al min Lykke svandt som Røg.

Jeg følte mig Thalias Søn;
Men Verden ret ei Skialden fatter:
En raa, en flygtig Skoggerlatter,
Gudinde! see — det var min Løn.

Jeg trængte til en Styrkekraft,
Som muntrer Sindet, Saaret læger —
Da Momus kom med Giftens Bæger,
Før Bacchus kom med Druesaft.

Nu flyder Giften i mit Blod;
Dog Verden vil, at jeg skal spøge.
Nei, Censomheden vil jeg søge;
Til deres Giek er jeg for god.

Tak, hulde Søvn! jeg fandt hos dig
En Trøst for Jordens tabte Goder.
Men skynd dig nu og send din Broder!
Thi han kun kan helbrede mig.

Søvnen svarede:

Og hvis du snart end skulde døe —
Vær derfor ei nedslaaet, bange!
Din Siæl blier ikke Gravens Fange,
Din Aand har lagt et varigt Frø.

Og virked du kun rask og kort,
Et Stierneskud i Nattens Taage —
Trøst dig! Erindringen skal vaage,
Om end dig Haabet falder bort.

See her din Navne, see den Helt,
Hvis Indfald lod i Kæmpetoner;
Der vittigt spøgte med Kanoner,
Som du med Ord, ved Danerbælt!

Han rækker dig sin stærke Haand.
Naar du i Danmark er begravet,
Til Himlen svinger over Havet
Dig Peder Wessels Kæmpeaand.

Med disse Ord forsvandt Søvnens Gudinde; men Wessel saae meget tydeligt sin Farfaders Broder, den herlige Tordenskiold, staae smilende for sig, med et blodigt Tørklæde for Brystet. Han vilde tale til ham, men i det samme vaagnede Digteren.

Da han vaagnede, saae han en fattig Kone sidde ved Siden af ham, et Aag var opstillet til et Træ, og et Par tomme Kurve stode i Græsset. Wessel gned sine Øine, og

troede først, at det var Søvnens Gudinde travesteret; men snart opdagede han, ved at tale med hende, at hun var en Fiskerkone fra Rungsted, der havde solgt Fisk i nærmeste Landsted, og nu vendte tilbage. Kurvene vare tomme paa en lille Flaske nær, som laae i den ene. „Hvad har du i den Flaske, Moer?" spurgte Digteren. — „Det er Ratafia, troer jeg, de kalde det." — Wessel undrede sig over, hvorledes denne kostbare søde Snaps var kommen i Fiskerkurven. — „Ak," sagde hun, „det er ikke til os; men det er til den stakkels gamle syge Student, som boer hos Fiskemester Ole Jacobsen, Kromanden i Rungsted. Han vil saa gierne have det lidt godt, og han har det saa slet. Denne Flaske gav Manden, hvor jeg solgte mine Fisk, mig med til ham." — „Drikker han da saa gierne Brændeviin?" — „Ja, han drak vel heller god Viin, hvis han havde den; men vort Øl kan han ikke fordrage, og Vand kan man da ikke forlange at han skal drikke." — „Nei, ikke Saltvand," sagde Wessel; „men I have da vel ogsaa ferskt?" — „Drikker I ferskt Vand, Faer?" — „Nei, jeg gior ikke, Moer! men jeg troede, at den gamle syge Student var klogere, end jeg." — „Nei, klog er han ikke," svarede Konen, „jeg troer tværtimod, at han har en Skrue løs, stakkels Diævel. Men det er det bedste Menneske, Siæl kan ligge i; og saa er han saa mat, og trænger til en Hiertestyrkning." — „Kan han spise? har han god Appetit?" — „Ja, naar han har Noget. Det forstaaer sig, Jacobsens ere gode Folk imod ham, baade Manden, Konen og Datteren. Men de spise Huusmandskost, og den stakkels Diævel vil gierne imellem have lidt Lækkert, naar han er fri for sine Smerter. Thi Jægten plager ham, og han er saa krum som et Tøndebaand."

„Jeg kunde have Lyst til at see og besøge den stakkels Mand. Han er Student, siger I?" — „Ja, jeg troer næsten,

han er Magister; han læser altid. Og han giør ogsaa Vers." — „Giør han Vers?" sagde Wessel, „ja, saa maa jeg endelig besøge ham, som min Laugs- og Ordens-Broder. Hør, Moerlille! jeg seer, du har dine Kurve tomme; vil du bringe ham noget Proviant, saa vil jeg besøge ham og spise og drikke med ham, thi jeg har Intet faaet selv endnu, og jeg holder dog ikke af at giøre Maaltidet alene." — „Ja, det vil jeg gierne, for jeg holder meget af ham. Det giøre vi da alle. Det er saadan en god Siæl, og han græder over Ingenting. Naar han kommer vaklende ned ved sin Stok til Stranden, og seer os arbeide med vore Net, saa græder han. Naar han seer vore Karle komme hiem i Baadene, arbeidende med tunge Aareslag mod Vind og Veir, saa græder han. Naar Havet bruser og skummer, saa græder han; og naar det er Havblik og Solskin, saa staae Taarerne ham dog i Øinene." — „Nei, saa vil jeg ikke besøge ham. Jeg holder ikke af de Grædende. Af Bedrøvelse har jeg nok selv." — „Det er ikke af Bedrøvelse, det er af Glæde. Man hører ham aldrig klage." — „Saa maa han jo være vanvittig." — „Ja, vi troe selv alle, at han er forrykt i Hovedet. Men han giør intet Menneske noget Ondt; og saa kan han igien til andre Tider tale saa deiligt og saa forstandigt, at ingen Præst paa Prækestolen skulde giøre det bedre. Det er ret en Lyst, at høre paa ham, naar saadan Aanden kommer over ham; men der er da Ingen af os, som forstaaer meget af hvad han siger."

„Den Mand maa jeg lære at kiende," sagde Wessel. „Kom, Moerlille! og viis mig, hvor han boer." Han havde allerede pakket sit kolde Kiøkken og sine to Flasker gammel Rhinskviin i hendes Kurve, og de begave sig paa Veien til Kroen.

I Krostuen var der en Mængde Fiskere og Bønder, som sadde indhyllede i en fæl Stank af Tobaksrøg; men den gode Bondekone vidste Besked, og da hun havde talet et Par Ord med Vertinden, sagde hun til Wessel: „Han sidder oppe paa Salen. Der faaer han Lov til at være om Sommeren, naar han har Noget at bestille, og det bliver ham for uroligt i Krostuen." — „Har han Noget at arbeide," sagde Wessel, „saa ville vi ikke forstyrre ham." — „Ak," svarede hun, „han vil gierne forstyrres paa den Maade. Han sidder ofte med et Stykke Papir og en Pen for sig, og gior ikke Andet, end ridser Ansigter og Soldater med Geværer og Patrontasker, af lutter Kiedsommelighed, naar han Intet har at læse, og han ikke gider snakke med Bønderne. Den stærke Tobaksrøg kan han heller ikke godt taale, thi den falder ham paa Brystet; men om Vinteren, naar det er koldt, maa han finde sig deri."

De vare nu komne op ad Trappen, og Konen aabnede Døren til den saa kaldte Sal, der ikke var Andet, end en temmelig stor Stue med lavt perlefarvet Biælkeloft, med hvidtede Vægge, med en Dragkiste, et lille Speil, adskillige Nürnbergerbilleder i Glas og Ramme, der forestillede Lidelseshistorien, nogle gamle Ruslæders Stole, og et Bord, der stod midt paa Gulvet, og under hvis ene Been der var lagt Papir, for at hindre det i at vakle.

Ved dette Bord sad en forunderlig Skikkelse. Det var en lille mager udtæret Mand, men med et høist udtryksfuldt Ansigt. Især havde hans Øine, som vare usædvanlig store og ildfulde, noget Besynderligt; der var i dem en Blanding af Vildskab og Ømhed, af Sværmeri og Forstand. I dette Øieblik vare de meget nysgierrige. Han stirrede hen paa den Indtrædende, og viskede med den ene Haand nogle Haar bort, der vare gledne ham ned over den mægtige

Pande, medens han med den anden Haand lagde Bogen bort, hvori han havde læst, og stod op for at hilse den Fremmede. Men han reiste sig kun lidet, thi hans Ryg var dybt nedboiet. Han greb en Stok, som stod opstillet ved hans Stol; og med meget hurtigere Skridt, end man skulde vente det af et Menneske i denne Tilstand, og med et venligt Ansigt, hvori det Barnligtnysgierrige næsten fortrængte Rynker og Smerter, gik han Wessel i Møde.

„Jeg takker Dem, min Herre!" sagde han, „at De viser en stakkels Digter den Ære, at giøre ham et Besøg. Jeg sidder her afsondret fra alle dannede Mennesker; og skiøndt de gode Folk her vise mig al Venlighed, saa forstaae de mig dog ikke ret. Dog jo! et Par Stykker — Jacobsen — især min lille Luise. Men De har studeret, min Herre? Ikke sandt? De dyrker de skiønne Videnskaber? De er fra Kiøbenhavn?" Den Værkbrudne lod, efter at have sagt disse Ord, sine Øine hvile med Velbehag paa Wessels interessante Physiognomie. Panden og den vældige Bugning af Øienbrynene havde noget Fælles med hans egen. Wessel havde ogsaa store Øine, men de havde intet Folsomt; Dybsind og et Alvor, som tildeels kom af Tandpinen, blandte sig med Udtrykket af et originalt Lune. For Resten bar han heller ikke Paryk, saalidt som den Fremmede; men hans Haar faldt ham temmelig uordentligt omkring Hovedet. Den Fremmedes vare derimod kæmte tilbage med en Krumkam, der stak i Haaret; og uagtet han var yderst fattigt klædt, vare hans Kiole og Skoe dog vel børstede, og der stak giennem al hans Mangel og Armod en vis Bestræbelse efter Pænhed. Saaledes havde han over sit grove smudsige Linned en reen Krave med Blonder, der rigtig nok vare itu og overstænkede med Blæk.

Wessel studsede. Den hele Maade, hvorpaa han blev modtaget, det herlige Ansigt, den Adel, der viste sig i den Fremmedes Miner og Væsen uagtet Beskedenheden og Undseelsen i de fattige Forhold, vidnede ikke om nogen Dusinpoet. Desuden var der endnu et Kiendemærke: den Fremmede udtalede Bogstavet L undertiden som et R. Man havde tidt spottet Ewald for denne Feil i det norske Selskab, og der var ingen Tvivl om, at det var ham. Nu erindrede Wessel sig ogsaa, at han havde hørt, at Ewald boede paa Landet. De havde aldrig seet hinanden personlig; thi deres Veie faldt langt fra hinanden.

Wessel var gierne gaaet igien; men det lod sig ikke giøre. Han bukkede beskedent og noget forlegent for Digteren, og spurgte, om han ikke havde den Ære at tale med den berømte Ewald?

„Hvorledes?" raabte Ewald, i det han tillige meget ivrigt greb Wessels Haand, „en Normand! en Normand beviser mig den Hæder, at besøge mig? at valfarte ud til mig i min fattige Eensomhed? Nu, saa lever jeg vist ikke længe meer." — „Skulde en Normand ikke gierne ville see den Digter," sagde Wessel rørt over den Glæde, som hans Besøg foraarsagede, „der i saa mange skiønne Skildringer har besiunget Norge, den „„Egn, som stolt af trygge Fielde rolig trodser Himlene""? — „Ak," sagde Ewald smilende, „De er vist ikke i det norske Selskab, hvor man kalder min Balder „„Balduren"". — „Jo, jeg er, og jeg er selv et af Selskabets ældste Medlemmer. Men hvorfor skal Galten undgielde, hvad Grisene have forbrudt? Kunne vi Ældre stoppe Munden paa den kaade Ungdom? Det gaaer ofte ud over os selv med deroppe." — „Det glæder mig at vide," sagde Ewald, „at Wessel ikke skal stemme i den herskende Tone, men tværtimod tidt forsvare mig, naar man

alt for ubilligt og uskaansomt dadler mig. Vel veed jeg, at jeg heller ikke ganske er efter hans Kogebog; han har spottet over mine „„Ha-stemte Toner““, og han har „„sadlet en Najade““, ligesom jeg Havet; men der er dog Adskilligt af mig, som han agter. Jeg er ham for tydsk, ikke sandt? for klopstocksk?“ — „Det kunde vel være,“ svarede Wessel; „og Wessel er vel Dem igien for fransk, for dagligdags. Hans Votre Serviteur, Otiosis, finder selv i det norske Selskab kun lidet Bifald.“ — „Der er dog excellente Fortællinger deri,“ raabte Ewald, „som Smeden og Bageren, Posthuset, Herremanden, og især den ubetalelige Gaffel.“

„Meget af hvad der staaer deri,“ sagde Wessel, „havde vist været bedre uskrevet. Jeg veed, at det gik Forfatteren, som Nero, der raabte, da han første Gang skulde underskrive en Dødsdom: vellem me nescire litteras. Dog — c'est le premier pas qui coûte; og da Wessel eengang var fordømt til at digte invita Minerva, saa faldt det ham tilsidst ganske let at underskrive Dødsdommen over sin egen litteraire Reputation engang hver Uge.“ — „Hans Kiærlighed uden Strømper er ubetalelig,“ raabte Ewald. „Jeg har ogsaa forsøgt paa det Lystige; men min comiske Diction kan ikke sammenlignes med hans.“ — „Jo, i De brutale Klappere,“ sagde Wessel; „men i Harlequin Patriot er der maaskee for mange Tankestreger imellem Harlequins Narrestreger.“ — „Det kunde vel være,“ sagde Ewald, og betragtede Wessel opmærksom.

Denne, som frygtede for at blive opdaget, paatog sig en suffisant Mine, som en Mand, der sidder varmt inden Døre, men sagde dog tillige med sin naturlige Godmodighed:

„Herr Ewald! jeg er en Særling, og har mine egne Nykker. Jeg tog ud med et Selskab i Dag, for at more mig i det Grønne; men neppe var jeg kommen i Skoven,

før jeg blev kied af mit Følge, gav det Løbepas, og vilde være ene, og neppe var jeg ene, før jeg fik Lyst til Selskab igien. Tilfældigviis hørte jeg af den gode Kone, der staaer her udenfor paa Trappen med Kurven, at De boer her. Et bedre Selskab kunde jeg ikke ønske. Jeg besluttede at bede mig selv til aandelig Giest hos Dem, paa Vilkaar, at De ikke forsmaaede at være min legemlige. Tillader De, at hun sætter os paa Bordet, hvad Kurven formaaer, saa vil jeg, saalænge jeg lever, være Dem forbunden for en af de behageligste Timer i mit Liv, som jeg tilbringer i Deres Selskab."

„Min Herre!" svarede Ewald, „De behøver ikke at giøre saamange Omstændigheder med mig. Jeg har eengang givet Slip paa Façonen, som jeg kalder det; og da jeg hverken tilhører Rangforordningen, Embedsklassen, Handels- eller Haandværks-Standen, da jeg heller ikke generes af nogen militair point d'honneur, saa skammer jeg mig ikke for, hvad maaskee mangen Anden vilde og burde. Jeg betragter mig selv som en poetisk Pilegrim i denne prosaiske Verden; jeg giør en Reise til det hellige Land efter et Løfte, som jeg har aflagt Muserne, mine Helgene. Jeg har, ligesom Munkene, svoret til Armodens Fane, om just ikke til Afholdenhedens og Lydighedens. Jeg er en betlende Capuciner uden Capuce. Jeg gider ikke grave, og skiondt jeg skammer mig ved at trygle, har jeg dog Intet imod at modtage smaae Velgierninger af Private, siden Staten ingen store viser mig." — „Det blev ikke alle Poeter givet," sagde Wessel, „ogsaa at være velhavende Philistre, som Professor Baron Holberg og Borgemester Tullin." — „Og Borgemester Bredal," raabte Ewald leende. — „De slaaer dog ikke Tullin i Hartkorn med Bredal?" — „Nei, Gud bevare mig derfra! Naar kun ikke det norske Selskab slaaer Bredal

i Hartkorn med Tullin. Man forsvarede ham jo der som en norsk Digter, der var skeet Uret af de Danske."

„Hør, Ewald!" raabte Wessel, „De gior selv det norske Selskab Uret — de Bedre deri — Aanden deri. Mange Danske ere i dette Selskab høit ansete; og naar De lod Dem optage i det norske Selskab, vilde — ja, det er jeg vis paa — Selskabet modtage Dem i et Triumphtog."

Imidlertid var Maden og Vinen sat paa Bordet, efter at først begge Digterne havde hiulpet hinanden med at rødde Skrivertøiet og Bøgerne bort. Det var en lækker Duepostei, og Wessel skyndte sig at trække Proppen af en af Flaskerne og at fylde Glassene med gammel Rhinskviin. „Det skulde egenlig være grønne Glas," sagde han. — „Det kunne de let blive," raabte Ewald, gik hen til Vinduet, tog et Par Qviste af en Urtepotte, og slyngede dem om Glassene. „Ja," sagde Wessel, „det er godt nok, Faer! Grønt er vel Haabets Farve; men skal jeg drikke saaledes, saa har jeg ikke mindste Haab om at faae en Draabe ned. Det bliver et Fixereglas, og jeg spilder Alting i Kalvekrydset. Lad os drikke af Glassene, som de ere! Ingen af os To har vel stort meer at haabe i denne Verden; men derfor kunne vi gierne glædes og begeistres af den gode Viin." — „Saa tillad mig at drikke Deres Skaal, og at udbede mig Deres Navn!" — „Jeg hedder Herman..." sagde Wessel.

I dette Øieblik bleve de afbrudte af Verten, som kom leende op, og sagde: „Undskyld, gode Ewald! at jeg afbryder Dem i Deres Maaltid med Deres Ven; men her er den naragtige Parykmager, som forgangen bestilte et Bryllupsvers hos Dem ved sin Svend til den unge Muurmester, hans Svigersøn. Han siger, at han vil have sin Ducat tilbage; thi han kan slet ikke forstaae Verset, det er splittergalt, skiøndt han endnu ikke har læst meer end de første otte Linier."

„Hvor er han?“ spurgte Wessel. — „Der staaer han nede ved Huusdøren.“ — Wessel kigede ud af Vinduet, og da han kiendte den naragtige Person af Anseelse, sagde han: „Lad ham kun komme!“ og til Ewald: „Tillader De, at jeg ved denne Leilighed spiller Deres Rolle?“ — „Gierne,“ raabte Ewald leende; „Mennesket kiender mig ikke personlig.“ — „De kalder ham et Menneske,“ sagde Wessel; „det er en alt for stor Ære. Lad ham kun komme; saa ville vi recensere Deres Vers med forenede Kræfter i modsat Retning, og De skal selv være en stum Tilhører.“

„Nu, min gode Mand!“ sagde Wessel til den indtrædende Parykmager, „hvad har han at klage over mit Vers? Siig frem, tal reent ud af Skiægget! Dersom det virkelig har fornærmet ham, saa skal han faae Satisfaction.“ — „Det er jo reent galt,“ sagde den friserede Spidsborger, hvis røde Ansigt paa en forunderlig Maade stak af til den hvide Toupet og de tællede Bukler. — „Sæt sig ned, drik et Glas Viin med, og lad os læse Verset sammen!“ — „Jeg er ikke kommen videre, end til anden Strophe; men den første er allerede gal nok.“ — „Jeg skal forklare ham den. Han er jo ikke studeret. Poesien er Gudernes, Studenternes og Tiggernes Tungemaal. Men han er hverken Gud, Student eller Tigger.“ — „Et Vers bør ogsaa være saaledes forfattet, at en velhavende ustuderet Borgermand til Nød kan forstaae det.“ — „Ja, naar han lægger sit Hoved i Blød. Men det har han ikke giort. Lad os læse Verset sammen!“ Han læste:

„Dæmp Harpens Klang, og neppe røre
Din lette Haand ved Strængene!
Nyn Slummer i den Stærkes Øre,
Du Glædens kiælne Sangerske!“ —

„Hvad er nu strax det for en Snak?“ raabte Parykmageren; „jeg har netop betalt ham for at synge og lade Harpen klinge, og saa vil han have Harpens Klang dæmpet.“ — „Men veed han da ikke, min gode Mand, at der er flere Slags Harper i Verden, end Spidsharper og Davidsharper?“ spurgte Wessel. „Her er Talen om en Sandharpe, der skal bruges til Muurkalk. Meningen er, at Arbeidet skal hvile; at den Stærke (Muurmesteren) skal slumre, giøre sig en glad Dag, og gifte sig.“

„Og hvad betyder da de følgende Linier?“ spurgte Parykmageren.

„Nyn Tryghed i den Vises Bryst!
Men qvæl hver Lyd, som tør advare
Selv i dit Skiod om List og Fare,
I raske Hvirvler af din Lyst!“ —

„Nyn Tryghed i den Vises Bryst,“ sagde Wessel; „hvilken Vise skulde det vel være andet, end netop Bryllupsvisen selv, som maa være tryg — det vil sige: vis paa at behage. Slutningen er en Tiltale til ham selv, min gode Mand! Forstaaer han da ikke, hvad den Linie vil sige: „„I raske Hvirvler af din Lyst““? Og han er dog Parykmager! Herved menes jo ikke Andet, end de raske Bukler eller Hvirvler, som han krepper eller slaaer med sin Kam i sin Lyst — det vil sige: sit Haandværk, som giør ham Lyst, fordi han som en brav og duelig Medborger i Staten finder Fornøielse i at forrette sin Dont.“

Disse Ord sagde Wessel med en saa utrolig Alvor i Blik og Tone, at han virkelig imponerede Parykmageren, som sagde, i det han gik igien: „Ja, jeg faaer vel at finde mig deri, siden det er betalt. Men det er sgu daarlige Vers, som trænge til en saa vidtløftig Forklaring. For denne

Gang faaer det at være; men see, om han faaer min Søgning en anden Gang.

„Jeg skriver bedre Begravelsesvers, end Bryllupsvers," raabte Wessel efter ham; „lad mig see, at han ikke glemmer mig, naar han trænger."

„Herr Herman!" sagde Ewald, da Parykmageren var borte, „De har paa en original og — fortient Maade — straffet mig, i det De ironisk har forsvaret mig. Verset er — hist og her — svulstigt, skiondt, jeg troer, ikke uden poetiske Glimt. Hvad skal man giøre? Man er ikke altid oplagt, og dog forsmaaer man ikke gierne en Ducat, naar den bydes. Min værste Feil er dog, at jeg har giort dette Vers til en Parykmager."

„Gaaer det mig bedre med min Votre Serviteur?" raabte Wessel. „Og var det endda Guld, der fristede mig — men jeg maa nøies med en Smule kobberblandet Sølv for Halvarket."

„Hvorledes?" raabte Ewald forbauset, „De er selv Wessel?" — „Ja, det forstaaer sig. Jeg fik jo ikke Tid til at tale ud, da Verten kom. Herman Wessel, Johan Herman Wessel. Fornavnet have vi tilfælles."

Hvordan beskriver jeg Ewalds Glæde? Han omfavnede den norske Skiald gientagne Gange. Taarerne stode ham i Øinene. Han løb hen til en Skuffe, og hentede et Manuskript. „Har De hørt noget Svulst af mig," sagde han, „saa skal De ogsaa høre noget Bedre. De skal høre den første Act af mine Fiskere, som jeg arbeider paa. Men først maae vi drikke Du's. Har du Noget imod at være Du's med mig?" — „Nei, jeg er ingen Parykmager," sagde Wessel smilende. De drak Du's, og omfavnedes. „Spiis nu, og drik!" sagde Ewald, „medens jeg læser dig dette for. Jeg har ingen Ro paa mig, før jeg har hørt, hvad

du siger derom." — „Nei, der er jo ikke saameget," sagde Wessel. „Jeg er ikke stærktærende, ikke meget hungrig; lad mig først høre din Act, saa spise og drikke vi ovenpaa, som andre skikkelige Folk, naar de komme fra Comødie."

Ewald forelæste ham nu den herlige første Act af sine Fiskere, og Wessel var — ikke henrykt, thi det blev han egenlig aldrig, men i høi Grad tilfreds, og betragtede sin Broder i Apollo med stor Ærbødighed. „Du er en sand Digter," sagde han, „og jeg kan paa ingen Maade sammenligne mig med dig. Hvad jeg er, det veed jeg meget godt: et lystigt Hoved, et ærligt Skind, der undertiden har gode Indfald, og som kan skrive flydende Vers. Men denne Følelse, denne Imagination, denne Begeistring — har jeg ikke. Alle de Feil, som det norske Selskab — undertiden ikke uden Grund — have forekastet dig, ere her undgaaede. Ingen Svulst, ingen manieret Utydelighed. Det er fortræffeligt. Nu begriber jeg, hvorfor du boer herude ved Stranden. Men du skulde dog tage ind til Byen og leve mellem os andre; det vilde opmuntre dig. Jeg tilstaaer dig oprigtigt — var ikke det norske Selskab, saa var jeg Ingenting. Dette muntre Samliv morer mig. Man faaer derved Anledning i en sindrig Samtale til mange curiøse Betragtninger, og man lever godlidende i en større Kreds; man er yndet af den, og det fornøier." — „Nei," sagde Ewald, „det har aldrig været min Lyst. Da jeg var lille, vilde jeg engang løbe bort for at blive Robinson, og denne Tilbøielighed har jeg endnu. En stor Kreds? O, ja! Nationen, Publicum. Men ingen umiddelbar Omgang med mange Enkelte. Tro mig, det sløver Aanden hos en Digter! Man improviserer hvert Øieblik, og i alle disse smaae Bække taber sig den mægtige Flod, der skal standses og sammentrænges, for pludselig at styrte ned som et høitideligt Vand-

fald. Ogsaa du, Wessel! kan være alvorlig og høi, det har du beviist i dit Digt til Søvnen." — „Ja, det har selv Søvnen sagt mig i Dag, da jeg sov Middagssøvn uden at have spiist til Middag," sagde Wessel smilende; „men jeg troer, hun tager feil. Hiint Digt var atter et meget personligt Udbrud af min egen Følelse, fremvirket af min egen Tilstand. Men en fremmed Tilstand kan ikke saaledes indtage og begeistre mig, at jeg kan skildre den, som om jeg havde oplevet den selv. Man har saa tidt forundret sig over, at jeg ingen bedre Comødier kunde skrive, da jeg dog har skrevet Kiærlighed uden Strømper; men er da Kiærlighed uden Strømper en Comødie? Det er jo en lyrisk Spøg af et lystigt Hoved over visse Narrestreger, som Dumheden agter. Denne Tone har jeg ogsaa i mine Fortællinger. At nu min Følelse for bonsens kunde hæve sig, som i Digtet Nøisomhed, til en vis philosophisk alvorlig Betragtning, var ganske naturligt; man spøger ikke altid. I Digtet Søvnen er Ild og høiere Følelse. Men det er, som sagt, Skildringen af min egen Tilstand. Det er, som du saa smukt siger i dine Fiskere:

De sidste Gienskin
Af Siælens Ild i et halvbrustent Die,
Hvis Glimt kun vise, at det snart skal slukkes." —

„Nei, nei!" raabte Ewald grædende, og faldt den venlige stille Taler om Halsen. — „Følg ind med mig til Byen!" sagde Wessel. „Nu i den smukke Aarstid gaaer det an; men naar det bliver koldt og Vinter, og naar du ikke kan sidde længer her oppe paa Salen, men maa gaae ned til Giesterne i Kroen — hvorledes kan du da holde det ud?"

I dette Dieblik gik Salsdøren atter op, og en deilig ung Syttenaars Pige, klædt i en Slags idealiseret Fisker-

indedragt, med en stor sort Straahat paa Hovedet, og med de lyse tykke Fletninger ned ad Nakken, for Resten som Bondepige med rødt Livstykke og korte sorte Skiørter, der kun halvt skiulte de velskabte Been, — bragte en Tallerken med Viindruer, og sagde: „Vær saa god, Herr Ewald! De maa ikke forsmaae. Disse Viindruer fik jeg af Grevinden i Eftermiddag paa Slottet. Vil De og Deres Ven ikke spise dem?" — „Nei, min bedste Luise!" raabte Ewald, i det han greb hendes Haand, og saae hende med smægtende Blik i de skiønne store rolige blaae Øine; „dem maa du selv spise. Viindruer ere for Piger, og Viin for Mænd." — „Nei, lille Barn!" sagde Wessel, „her maa jeg svare modsat af hvad jeg svarede en Ven, som vilde lave mig Punsch af god gammel Rum: Jeg drikker Rummen helst tør, og Druerne helst vaade." — „Det giør mig ondt, at De forsmaaer min lille Gave," sagde Luise næsten bedrøvet, og vilde gaae. — „Nei, nei!" raabte Ewald efter hende: „bi lidt! Vi ville smage dine Druer, for at du ikke skal blive vred. Kom!" Han tog nu et Par Bær og spiste; Wessel maatte giøre ligesaa. „Men", sagde Ewald, „nu maa du ogsaa smage Vinen, og drikke denne Mands Skaal. Det er den berømte Digter Wessel." — „Ak, Herre Jesus!" sagde Pigen, og rødmede. — „Nu, saa drik hans Skaal!" — „Det tør jeg ikke," raabte hun, giorde et lille venligt Knix til dem begge, og forsvandt ud af Døren.

„Og nu", sagde Ewald, „veed du min Grund, hvorfor jeg bliver her. Der saae du min Sanggudinde. Jeg læser hende for Alt, hvad jeg skriver, undtagen Slutningen af et lille Digt, som jeg nu strax skal forelæse dig. Jeg har ogsaa forelæst hende dine Digte og Holbergs Comedier. Jeg elsker hende, men taler aldrig et Ord derom, thi jeg er ikke dum, ikke foragtelig, og giør mig ikke latterlig. Jeg er

en stakkels værkbruden Skrantning, og hun er en deilig Mø i sin fagreste Vaar. Men hun elsker Digtekunsten, og hun elsker mine Digte; og saa falder der ogsaa lidt af til Digteren. Ilden i mit Digterøie smelter tidt hendes Hierte, og hun har en sød Medlidenhed med mig. Det er ellers jammerligt, at glæde sig over Andres Medlidenhed — men hendes Medlidenhed glæder mig; thi det er Freia selv, som har paataget sig en Fiskerinde-Skikkelse, for at trøste Nannas Digter, og for at idealisere ham en Kro, saa at han med Rette kan synge:

Jeg vil bygge Templer i min Hytte,
Trophæer i min Vraa."

Med disse Ord gik Ewald atter hen til Skuffen, hentede et Stykke Papir, og forelæste Wessel — Rungsteds Lyksaligheder.

Da Læsningen var til Ende, stod Wessel op, trykkede Ewalds Haand, og sagde: „Farvel, Ewald! Du har endnu ingen Nød. Du er en Yngling i en værkbruden Mands Lignelse; og skiøndt du ellers Intet har tilfælles med din Loke i Balders Død, saa ligner du ham dog deri, at du, naar du vil, kan reise dig i din fulde Høihed og afkaste den gamle Biergfins Dragt. Jeg — er og bliver en Philister, og iler nu tilbage til min Kakkelovnskrog i det norske Selskab hos Madame Juel, hvor en Snees Ungersvende, der elske mig som en Fader, vente mig."

Med disse Ord omfavnede han Ewald, og gik. Man veed ikke, om de siden have seet hinanden; men paa et Stykke Papir, der blev fundet efter Ewalds Død, hvorpaa han havde optegnet sine Venners Navne, stod ogsaa: Wessel.

Den billige Kunstdommer.

En Novel.

Den unge Vinfred levede eensomt nogle Mile fra Breslau, i en Landsby, hvor hans Fader havde været Præst. Faderen var død for faa Aar siden, sin Moder havde Vinfred tidlig mistet, og Søskende havde han aldrig havt. Hans hele Kiærlighed hang ved Faderen, og man kan altsaa tænke sig hans Smerte, da en pludselig Sygdom bortrev den herlige Mand i en temmelig tidlig Alder. De fem Aar efter Faderens Død vare henrundne i Sorg og Længsel, og da den ulykkelige Begivenhed indtraf et Aars Tid, for Vinfred skulde tage sin theologiske Examen, havde det ogsaa standset den, skiøndt ei hans Flid og Studeringer, hvori han fandt sin eneste Lindring. Men ved Faderens Død forekom det den unge følsomme Mand, som om han var sat reent ud af sine Forhold til Verden og Tiden. Erindringen, der i hans Tilværelse nu spillede en saa vigtig Rolle, gav ham vel bestandig Lyst til at læse og vide, for at glemme Øieblikket; men — han studerede ikke til Examen, og han følte sig mindre skikket til at tage den, alt som han virkelig begyndte at blive en lærd Theolog.

Havde han været Catholik, saa var han bleven Munk, og han pleiede tidt at klage for en gammel Degn, som han boede hos, at denne Orden aldeles var ophævet iblandt Protestanterne. „Vi have udryddet meget af Hveden tillige med Klinten," sagde han. „Endeel af vore Geistlige ere

ligesaa store Fanatikere, som fordum de vanvittige Eremiter i Ørknerne. De hade Kunsterne og Livet. En skion Kirke, herlige Malerier, himmelsk Musik tilhører ikke længer Gudstienesten. De fordømme hver uskyldig Fryd, tale kun om Blod og Vunder, og af deres evige Truen med og Angst for Diævelen skulde man troe, at de frygtede ham meer, end vor Herre. Hvorfor har man dog aldeles ophævet Munkekløsterne? At der med dem foregik skammelig Misbrug, beviser Intet; hvad kan ikke misbruges? Men nu er Alting anlagt paa den saa kaldte Nytte, og denne Afgud dyrker man, og offrer Mennesker til, som til en anden Vitzliputzli. Nu skulle Alle dresseres til nyttige Medborgere i Staten, som de kalde det. Hvorfor skulle de Alle arbeide for denne timelige Fordeel, Alle tiene Staten? Er der ikke en usynlig Kirke, et høiere Samfund i Aanden for Menneskene i Almindelighed, for hele Jorden? Nu skulle de Alle have Levebrød, for at giftes, og giftes, for at fylde Husene med Børn, der atter skulle have Levebrød. Hvad skal alle disse Embedsmænd og Forretningsmænd til? Den ene river Brodet af Munden paa den anden, misunder, arbeider imod og nedsætter den anden. Var det ikke godt, at Staten bekostede en Indretning, hvor aandfulde, noisomme, flittige Lærde, ædle Mennesker, der ikke vilde tage Embederne fra de Andre, ikke vilde giftes og fylde Staten med fattige tærende Borgere, fik et beskedent Udkomme? en Celle, en Kiortel, et tarveligt Maaltid? Kunde ikke disse Mænd ved Skrifter, ved et ædelt Exempel i Samtale og Omgang virke mere Nytte for en ringe Løn, end mange middelmaadige Embedsgiøglere for en høi Gage?"

Den gamle gode Degn søgte ved slige Leiligheder at snakke ham disse Munkegriller ud af Hovedet; men han havde ikke Vinfreds Veltalenhed.

„De veed, Herr Albrecht!“ sagde Ynglingen, „det er ikke af Egennytte, at jeg taler. Min salig Fader har efterladt mig saa meget, at jeg med Orden og Sparsomhed i nøisomme, tarvelige Kaar selv kunde gifte mig; men derfra bevare mig Gud!“

„Hvorfra skal Gud bevare dig?“ spurgte Degnens lille Datter Sophie, et Barn, som gik og legede i Lysthuset, men som i det samme blev staaende og betragtede ham alvorligt med de skiønne blaae Øine. — „Fra at gifte mig,“ gientog Vinfred. Neppe havde han sagt disse Ord, før Barnet gav sig bitterlig til at græde, og raabte: „Du er jo min Mand! Du har jo sagt, at jeg skal være din Kone!“ — Vinfred tog den nydelige lille Pige op paa Skiødet, kiælede for hende, og sagde leende: „Ja, det er en anden Sag, lille Sophie! Du skal være min Kone, det forstaaer sig.“

Hermed blev den alvorlige Samtale afbrudt; de stode op i det gamle Jasmin-Lysthuus, hvori de sadde, og gik igiennem den lange Ribsgang, der strakte sig hen mellem Ærter, Bønner, Kaal og Selleri, til Degneboligen.

Vinfred begyndte at længes efter en anden Tilstand. Fem Aar havde han offret sine kiærlige Erindringer og de theologiske Videnskaber. Den gamle Kirke var ham hellig, skiøndt han sielden kom der under Gudstienesten, fordi den nærværende Præst var det Modsatte af hans Fader, og hørte netop til det Slags Folk, som han i Samtalen med Degnen havde beskrevet. Derimod kunde han sidde hele Timer alene i Kirken, i sine egne fromme Tanker. Daaben, de gamle Malerier, Orgelet, og paa Kirkegaarden Faderens Grav vare de daglige Gienstande for hans Opmærksomhed.

Men da Vinfred var en stærk, sund Natur, saa kunde hans Ungdomskraft ikke opløses i en mat, ørkesløs Veemod; det var kun den stærke Troskab og Kiærlighed, der saalænge holdt ved de kiære Indtryk, og ikke vilde miste dem, før Tiden og Vanen havde afbleget Farverne paa de dyrebare Phantasiebilleder.

Men nu skete der Noget, som tildrog sig Vinfreds største Opmærksomhed, og bragte ham til at reise til Breslau. Den berømte Lessing var kommen did, for at vederqvæge sig efter alt for anstrengende Studeringer. Som Gouvernementssecretair hos General Tauenzien troede han at opnaae denne Hensigt, hvilket Mange ansaae for umuligt paa den Maade. De Timer, som hans Embedsforretninger, hvilke han afgiorde om Formiddagen, undte ham, helligede han Videnskaberne og selskabelig Omgang. Saasnart han kom fra Generalens Bord, sædvanlig Klokken 4, gik han i en Boglade, eller paa en Bogauction, for at foroge sit skiønne Bibliothek, eller for det meste hiem, hvor han gierne indlod sig i videnskabelige Samtaler og Disputer med sine lærde Venner. Han havde fundet Andreas Scultetus, en gammel Digter fra Opitzes Tid; af ham forelæste han ofte Noget, og undrede sig over, at de Andre ikke kiendte ham. Sit militaire Skuespil Minna von Barnhelm, der giorde stor Opsigt, havde han nylig digtet, og takkede tildeels sine personlige Forhold og sin Post hos Tauenzien for, at han kunde digte det. Nu havde han i Sinde at skrive en Alcibiades, og der mumledes om en Faust.

Vinfred, som var en stor Ven, Beundrer og hemmelig Dyrker af Muserne, ilede til Breslau, for at lære den store Lessing at kiende. Først i ham haabede han at udfylde den Tomhed i Hiertet, han havde følt efter sin Faders Død.

„O," raabte han, da han saae Taarnene paa Breslau,

„hvor det maa være skiønt og herligt, at leve med en stor Mand; at nyde daglig Frugt af hans Skarpsindighed og Forstand; at see det Øie, det Blik, hvori den herlige Aand viser sig, som en deilig Pige, der staaer i sit Vindue; at høre den Røst, der kommer fra Hiertet, som en usynlig Musik fra Skoven, der udtrykker meer, end Ordet formaaer!"

Med disse Tanker kiørte han ind i Byen, stod af ved et Vertshuus, og spurgte Opvarteren, om ikke den store Lessing var her i Byen. — „Nei, min Herre!" svarede Opvarteren. „Det er Skade, De kommer for silde. Han forlod os i Gaar. Han var her i en tre Ugers Tid, og havde stærkt Tilløb; men nu er han reist til Berlin, for at fortiene flere Penge, thi her gad tilsidst Ingen mere see ham, skiøndt han vel var det værd. Jeg har seet ham tre Gange. Han var sine tre Alen høi, og han kunde løfte, jeg veed ikke, hvor mange Skippund Jern." — „Hvad er det for en Snak?" sagde Vinfred. — „Sporger De ikke om den store Mand?" — „Jo, om den største Mand i Tydskland: den lærde Lessing, som boer hos General Tauenzien." — „Ja, saa ere vi ganske enige," svarede Opvarteren; „men De tager blot feil i tre Ting: han er ikke lærd, thi han kan knap skrive sit Navn; han boede ikke hos General Tauenzien, men i Den forgyldte Hane, og han hedder ikke Lessing, men Lesser."

I dette Øieblik kom Verten ind, og giorde Ende paa Feiltagelsen; men hvor bedrøvet blev Vinfred, da han hørte, at den store Lessing var farlig syg, og laae for Døden i en hidsig Feber! „Jeg maa see ham," raabte han. „Lad mig komme til ham! Jeg vil pleie ham, jeg vil vaage over ham, til han kommer sig igien." — „Det kunde vel lade sig giøre," svarede Verten. „Sagde De ikke, at De havde et Brev med til Dr. Morgenbesser?" — „Jo!" —

„Det er Lessings fortrolige Ven og Læge. Gaa til ham, tilbyd Deres Tieneste! Den bliver vist ikke forsmaaet; thi jeg veed, at der altid maa vaage Een over den Syge, og Husets Folk ere alle trætte af denne Nattevaagen, som de ofte maae skiftes til."

Det kostede Vinfred ikke megen Umage, at blive antaget til denne Tieneste, saa meget mere, som den Syge laae i et Slags Delirium, og kun i enkelte Dieblikke kunde kiende dem, der pleiede ham.

Vinfred følte sig høist nedslaaet og modlos, da han med Doctoren traadte ind til den Syge, som laae der mager og afmattet; de indfaldne Kinder brændte af den grumme Feber, der som en Vampyr havde sat sig paa ham, for at udsuge hans sidste sunde Kraft. „Gode Gud!" tænkte Vinfred, „er det Lessing — denne sunde, raske, trodsige, skielmske, forskende, flittige Aand? Hvor er nu hans Vid, hans Lærdom, hans Skarpsindighed? Hvad er selv den dygtigste Mand, naar Sygdommen knuger ham?" Det forekom Ynglingen, som om Døden stod bag Sengegardinet ved Væggen som en bleg Beenrad med sin Lee, og ventede kun paa, at Doctoren skulde gaae, for at dræbe sit Offer.

Da Doctoren nærmede sig Sengen, smiilte Lessing triumpherende, og betragtede sin Ven med store stive Dine. „De kommer ret beleiligt," sagde han; „nu kan jeg ogsaa giøre Dem deelagtig i en stor Hemmelighed, som De vist længes meget efter at indvies i." — „Hvad da, kiæreste Lessing?" — „Jeg er just nu beskiæftiget med at opdage, hvad der foregaaer i min Siæl i det Dieblik, jeg døer; saasnart jeg veed det, skal De ogsaa faae det at vide." — „Kiæreste Lessing! det er umuligt," svarede den medlidende Læge, og rystede paa Hovedet. — „Ak! De spiller mig

Intriguer," sagde den Syge vranten med mat Stemme, i det han fortrydelig vendte Hovedet fra ham ind til Væggen.

„Mon han er død?" sukkede Vinfred. — „Nei, endnu ikke," svarede den bedrøvede Ven, da han havde følt Patientens Puls; „men jeg har kun lidet Haab. Jeg forlader Dem, thi jeg giør dog ingen Nytte her, og jeg kan ikke udholde den piinlige Spænding. Giv ham hver anden Time tyve af disse Draaber i Vand, lædsk ham ogsaa Tungen med lidt Brystsaft! Jeg gaaer ind og lægger mig i næste Værelse. Væk mig, naar der hændes noget Usædvanligt, eller naar han er død!"

Vinfred satte sig hen i en Krog, efter at han havde taget en Bog ud af en Boghylde, for at læse deri. Den Syge syntes at slumre og at drømme tidt. Ved Sengen stod et Bord med et Lys og med Medicinflasker, som kastede deres Skygge paa Væggen. Pludselig aabnede Lessing Øinene, og stirrede hen paa Væggen. „Der er Kleist," sagde han, i det han pegede hen paa en lang Skygge af en af de største Flasker; „der er han med sin Husarhue og sin Dolmantel, for at gaae paa poetisk Billedjagt." Vinfred fandt virkelig, at Skyggen paa Væggen af Flasken med den høie Prop og den nedhængende Seddel havde nogen Liighed med en Husar. Han vidste, at Digteren den ædle Kleist var en af Lessings bedste Venner. Ved Siden af den lange Flaske stod en lille med en kort Seddel ved. „Mon han ikke vil giøre den til Noget?" tænkte Vinfred. — „Og der er Moses Mendelssohn med sit Fipskiæg! Farvel, Farvel, mine gode Venner! Vi sees vel neppe meer." Dermed sank den Syge atter hen i en dyb Slummer. — „Hvor kan man sige, at Lessing ingen Phantasie har?" tænkte Vinfred. „Dog, det er sandt, i slig en Feberhede kunde vel selv Boghandler Nicolai phantasere."

Han rakte nu den Syge sit Medicament; Lessing tog det uden Indvending. Vinfred spurgte, om han ikke vilde have lidt Brystsaft. Han nikkede, og fik det. Saaledes forgik Natten temmelig roligt.

Henad Morgenstunden blev Vinfred overfaldet af en saa stærk Søvnighed, at han ikke kunde holde Øinene oppe. Men hvor forskrækkedes han, da han vaagnede ved en sagte Lyd af et Vindue, der blev aabnet, og saae den Syge paa en Stol, for at springe ned i Gaarden fra fierde Stokværk.

Han ilede strax hen, og omfavnede Lessing. — „Hvad giør De?" spurgte denne forundret. — „Hvad giør De?" raabte Vinfred forfærdet. — „Jeg vil maale Dybet, for at see, hvor høit jeg kan komme. Giennem Afgrunden gaaer Veien til Stiernerne. Men det er ikke langt nok. Jeg vil til den evige Fornuft, der boer over og under Stiernerne." — „Brug dog den sunde Fornuft, kiære Herr Gouvernementssecretair!" raabte den stakkels Vinfred fortvivlet, „og gaa i Seng igien." — „Hvorledes kan man bruge den sunde Fornuft, naar man er syg?" spurgte Lessing smilende, da han var kommen til Besindigheden. Ved denne Larm kom Doctoren ind, som uafklædt havde kastet sig paa Leiet i næste Værelse. De fik den Syge til Ro igien, og et Par Timer derefter gik Vinfred selv til Vertshuset, for at søge Hvile.

Han sov saa fast, at han først vaagnede henad Middagstid, da Kieldersvenden kom for at spørge, om han vilde spise til Middag; der var en anden Reisende, som ogsaa skulde spise i Vertshuset, og som gierne vilde have Selskab. Vinfreds første Spørgsmaal var om Lessing. „Han er død," lod det sørgelige Svar. Skiøndt Vinfred ikke havde kiendt

Lessing personlig, bedrøvede dog denne Efterretning ham overordenligt.

For at adsprede sig, tog han mod Indbydelsen, at spise med den fremmede Herre paa hans Værelse. Det var en munter, fed, blond Sangviniker, en Herr von Beil, som levede af sine Midler, og agtede at giøre en Reise til Schweiz, da han var en stor Elsker af Naturen og især af deilige Udsigter.

Han hørte med største Ligegyldighed Winfred berette Lessings Død. „Ja," sagde han, „det skal have været en lærd Mand, og han var ogsaa en god Poet, siger man. Men det forstaaer jeg mig ikke paa; jeg bryder mig ikke om slige Phantasterier, der kun existere i Indbildningen, og ikke, som de dannende Kunster, ere Efterligninger af det Virkelige. Jeg holder mig til Naturen. Jeg har alt i et Par Aar giennemreist Harzen, det sachsiske Schweiz og Riesenbiergene; og der er neppe en Udsigt, et Bierg, en Dal, en Flod, en Kloft, en Hytte, som jeg ikke kiender specielt. Men nu vil jeg reise videre til det virkelige Schweiz; thi disse Surrogater kunne ikke tilfredsstille mig. Alt, hvad jeg behøver endnu — thi jeg har Penge nok, en prægtig magelig Vogn, og Postheste faaer man overalt; men en Ven, en Reisefælle, en Mand, som jeg kan meddele mine Følelser, og som kan glæde sig med mig over mine Udsigter — det vil ikke sige i Fremtiden, thi dem behøver jeg ikke; men i Øieblikket, i Nærværelsen — en saadan Mand træffer man ikke saa let, som et friskt Forspand ved Poststationerne. De, min unge Herre! lader til at kunne være en saadan sympathetisk Deeltager. Og vil De i denne Qvalitet giøre Reisen med, saa staaer min Vogn, mit Bord, min Pung, og Alt, hvad jeg kan tiene Dem med, til Tieneste."

Et saadant Tilbud var ikke at foragte. Vinfred betragtede dette Tilfælde som en Styrelse af Forsynet, for at sende ham Trøst og Adspredelse i sin bedrovelige Stemning, og han reiste til Schweiz med Herr von Beil.

Men uagtet det Embede, Vinfred havde faaet, at være Herr von Beils Medtilskuer og Medføler, lod til at være særdeles mageligt og behageligt, saa mærkede han dog snart, at det var Intet mindre.

Der stod engang fortalt i Aviserne om et besynderligt Veddemaal. En Englænder havde veddet med en Anden om, at han i ganske kort Tid vilde kysse sin Elskerinde nogle tusinde Gange; men efter det første Hundrede Kys maatte han ophøre, da han ellers stod Fare for at faae Kræft i Læberne. Saaledes gik det omtrent Vinfred aandeligt med den uafladelige Beundring og Sympathie, hvortil den utrættelige Herr von Beil opfordrede ham. Paa enhver Bakke maatte de op og see Landskabet ved at bukke Hovedet ned giennem Benene, for at faae en naturlig Ramme, et Slags transportabelt Krogklev, hvori Laarene udgiorde Fieldspalterne, der aabnede sig for det yndige Landskab. Hver Morgen maatte Vinfred beundre den grønne Farve og Purpuret i Skyerne, hver Qvæld den forskiellige Aftenrøde og Maaneglandsen. Han maatte lægge Mærke til Slagskyggerne og Coloriten paa Løsøret i Husene, til Bøndernes Dragt, til Pigernes Pynt, til Qvæget paa Marken, uden at faae Lov til næsten en eneste Gang at tale med et fornuftigt Menneske, at interessere sig for en skion Handling, eller røres over et Menneskes Skiebne. Hertil havde den besynderlige Herr von Beil, der som en Stundeslos og

Halvgal giennemlob Naturens Pulterkammer, hverken Tid, Opmærksomhed eller Lyst.

Vinfred havde længe lidt af denne taabelige Affectation, der bildte sig ind at være en dybere og høiere Forstaaelse med Natur og Kunst, indtil der indtraf et Tilfælde, som bragte ham til aldeles at bryde med Naturjægeren.

De kom etsteds i Schweiz en Morgen paa et Bierg forbi en Hob Mennesker, der havde forsamlet sig om en gammel blind Sanger med en Viol paa Ryggen. Han sad der paa et Fieldstykke, i en lang Kiortel, med et hvidt Skiæg, og en deilig ung Pige laae død og sneehvid i hans Skiød. Det var hans Datter, som med en Antigones Troskab havde fulgt og ledet ham overalt; men i Nat havde de forvildet sig paa Klipperne i Taagen, de havde intet Huusly fundet, og den stakkels syge Pige, der længe havde dulgt sin Svaghed for Faderen, var slumret ind for evig i hans Skiød, uden at han vidste det, før der kom fremmede Folk og fortalte ham det, thi han tyssede paa dem i den Tanke, at hun sov. Dette rørte Vinfred overordenligt, og han vendte sig til sin Reisefælle, for nu ogsaa engang at finde Sympathie og Deeltagelse hos ham. Herr von Beil var henrykt. „Det er fortræffeligt," sagde han. „Hvilket Billede! O, gid jeg havde en stor Kunstner her, at han strax kunde male mig det! Den ærværdige Olding, endnu i sin Kraft! Den unge Pige, der, som et spædt afbrudt Blomster, er visnet i hans Skiød! Hans Forundring og Uvidenhed! Mængdens Deeltagelse! Det er ganske charmant." — „Og det er Alt, hvad De føler?" spurgte Vinfred. — „Kiære Vinfred!" sagde den opmærksomme Natur- og Kunst-Kiender, „bliv mig fra Halsen med Deres smaalige Sentimentalitet. De maa vænne Dem til at skue Objecterne i Naturen med den Ro og Besindighed, som ene giør os

skikkede til at opfatte dem, i Stedet for blot at drikke Dem daglig en Ruus af Deres egne barnagtige Følelser."

„Nu, saa gaa De Fanden i Vold til Deres Natur, koldhiertede Egoist," raabte Vinfred, „hvis Aand kun som en Vadsæk eller et Reiseskriin giemmer Billeder, for at lege dermed, som Børn med Nürnbergerkram! Mig seer De aldrig meer."

Med disse Ord vendte han sin Reisefælle Ryggen, og gik hen til den gamle Sanger. Herr von Beil svarede ikke et Ord, satte sig roligt op i Vognen igien, og kiørte sin Vei. De saae hinanden virkelig aldrig meer. Sin Kuffert fandt Vinfred afsat i nærmeste Vertshuus.

Han nærmede sig den blinde Sanger, som Alle søgte at trøste, men som sad hensunken i en dyb Bedøvelse, og vilde ikke tillade, at man bortbragte Datterens Liig. „Saalænge hun levede," sagde han, „kunde jeg see endnu; jeg saae med Emmas Øine, og hun fortalte mig Alt, hvad hun saae. Naar vi blandte vore Stemmer sammen, da var jeg lykkelig, alt for lykkelig. Jeg gamle egennyttige Mand, der ikke mærkede, at hun opoffrede sig for mig; thi hun var ung og skiøn, og kunde gierne have fundet en brav Husbond, dersom hun ikke alt for meget havde elsket sin Fader, og daglig udsat sig for Kuld, Regn og Blæst, hvoraf hun tilsidst fik sin Helsot.". Da man atter prøvede paa at tage Liget bort, sagde han: „Lader mig kun endnu engang føle paa hendes Ansigt og Hænder! Ja, det var Emma. Nu Farvel! Nu sidder jeg tilbage i en stor kulsort, iiskold Hule."

Vinfred var særdeles bevæget over denne Hændelse. Han blev et Par Dage paa Bierget i en Hytte, pleiede den gamle Sanger, talede med ham om Emma, besørgede hendes

Jordefærd, og ledte den Blinde, da han fulgte sin Datter til Graven. Men her indtraf en besynderlig rørende Begivenhed. Da den gamle Mand hørte Snorene rasle ned i Graven med Liigkisten, begyndte han høit at istemme en Psalme, som han ofte havde siunget med Emma, mens hun levede. Men da han nu mærkede, at han sang alene, og at den kiære Discant, hvortil han saalænge havde været vant, manglede til hans Bas — da slog pludselig Stemmen Klik ved en Convulsion i Struben, og han sank død til Jorden, rørt af et Slag.

Den unge Piges Begravelse blev nu opsat, til Faderens kunde holdes med; og Vinfred sørgede for, at de kom til at hvile ved Siden af hinanden under et smukt Træ paa Kirkegaarden.

Da han kort efter sad i et Vertshuus, hvor han havde forlangt en Stue for sig selv, hørte han i næste Værelse en af Giesterne sige til en anden:

„Har du hørt om den følsomme Giek, den unge reisende Preusser, som var paa Bierget forleden, da man fandt den gamle forsvirede Musicant med den døde Datter? Det har været en kiøn Tøs, som formodenlig benyttede sig ganske artigt af Faderens Blindhed; dog Krukken gaaer saa længe til Vands, til den gaaer hankeløs hiem. Men Sværmeren var ganske opløst i Maaneskin og Taarer. Han vilde endog stifte Broderskab med den gamle Fyldebøtte; men lykkeligviis for ham kunde denne heller ikke hænge længer sammen. Det er for Gud tungt med slige unge Mennesker, der ikke have mere Forstand, og hvor Alting skal være Hierte. Man burde give dem en Formynder med paa Reisen."

Blodet kogte i Vinfred, og for første Gang i sit Liv agtede han at giøre Brug af den Færdighed med Kaarden, som han ved Universitetet havde erhvervet sig. Han aabnede

Døren, der ikke var i Laas; pludselig stod han midt i Selskabet med draget Sværd, og raabte til Taleren:

„Min Herre! jeg har hørt, hvad De sagde; men da det ikke blev sagt for at fornærme mig, saa har jeg Intet at hevne, hvad mig selv angaaer. Kan De bevise, hvad De har sagt om den afdøde Sanger og hans Datter, saa har jeg ikke et Ord meer at sige. Men kan De ikke det, saa erklærer jeg Dem for en Bagvasker, hvis De ikke tager Deres Ord tilbage, og erklærer dem for utilgivelig Letsind. Det er ugudeligt, at berøve stakkels Ulykkelige, der fortiene Medlidenhed, det Eneste, de have tilbage, deres gode Navn."

„Der skal Ingen tvinge mig til at bevise, hvad jeg har sagt," raabte den Fremmede. „Jeg siger det, uden at bevise det, uden at kiende det Tiggerpak. Den Ene er ikke stort bedre, end den Anden. Det er nok for mig."

„Ogsaa for mig," sagde Vinfred. „De er en Bagvasker!" — „Det Ord kræver Hevn." — „Saa hevn Dem!"

De sloges, og Vinfred gav ham et farligt Saar, hvorfor han blev nødt til at tage Postheste og flygte over Grændsen.

I Triest finde vi ham igien, i en Giestgivergaard ved Middagsbordet i et temmeligt stort Selskab af Fremmede. Han har i Sinde at reise til Italien. Den stakkels Vinfred er meget at beklage. Han har nylig seet en stor Mand døe, han har seet en deilig ung Pige blegne i hendes Faders Arme, seet Faderen følge hende i Graven. Han har et Mord paa sin Samvittighed. Ja, ja, et Mord! De hielpe ikke, alle de Spidsfindigheder, hvormed han vil trøste sig selv. „Var jeg endda bleven offentlig fornærmet," tænkte han, „saa at Fordommen havde krævet Hevn, for at undgaae

borgerlig Vanære! Men her! Jeg sad i et eensomt Kammer. Ingen vidste, at jeg var der; Ingen hørte, hvad der blev sagt. — Men", tænkte han saa, „det var jo heller ikke for at hevne mig, men den stakkels uskyldige Piges Rygte. — Og trængte hun, hvor hun nu er, til min Hevn? Han, som skuer i Mørke, har vinket hende did, hvor ingen Dyd miskiendes. — Men jeg — har maaskee dræbt et Menneske. Ak! jeg er meget ulykkelig."

Ved Bordet var der ham et Par Physiognomier særdeles paafaldende. En lille Mand med et udtryksfuldt, ikke smukt, dog særdeles ærligt Ansigt, ret et nordtydsk Physiognomie, ved Siden af en stor fed Italiener med et særdeles regelmæssigt og smukt Ansigt, men med et falskt Blik, der aldrig var i Stand til at udholde den Andens godmodige, tankefulde Øie, og som med megen snaksom, smigrende Veltalenhed søgte at komme den ordknappe Tydsker i Møde, og med Læbernes Smiil og mange forbindtlige Buk at erstatte, hvad der manglede ham i sand Hengivenhed og Ærlighed. Den lille Tydsker lod til at være beskiæftiget med en vigtig Tanke, der ikke tillod ham ret at være opmærksom paa, hvad der omgav ham. Italieneren derimod, uagtet han stræbte efter at gaae ind i den Andens Tankegang (de talede bestandig Italiensk), var saa opmærksom paa Alt, hvad der foregik, som en Politiespion, og alle Gienstande maatte passere Revue forbi hans listige, speidende Øie. Undertiden, naar den lille Mand ikke mærkede det, men saae ned paa Tallerkenen, stirrede Italieneren paa ham saa fælt og gyseligt, at det rystede Vinfred, og det undrede ham, at ingen Andre lagde Mærke dertil ved Bordet. Men det var lutter hungrige Reisende, som kun vare beskiæftigede med at spise og drikke, og Verten og Opvarterne med at skaffe dem Maden.

Da man var staaet fra Bordet, fortalte Verten Vinfred, at den lille Tydsker var den berømte Winckelmann, og at Italieneren hed Archangeli, og var hans Reisekammerat. Dette Møde bragte vor Yngling for en kort Tid til at glemme sin Tungsind. Han prisede sig lykkelig, at han engang i sit Liv skulde see den store Winckelmann, hvis Kunsthistorie han med saa megen Glæde og Beundring havde læst. Han vilde strax besøgt ham, thi de boede sammen i Vertshuset; men den berømte Lærde var gaaet ud, og Vinfred maatte opsætte Besøget til næste Dag.

Følgende Dag imellem Klokken eet og to vilde Vinfred, efter først at have seet sig om i Byen, gaae til Winckelmann. Men ligesom han kom op ad Trappen, mødte den fæle Italiener ham; som en Rasende, bleg og blodig, med en Dolk i Haand, sprang han i faa Sæt ned af Trapperne, og løb ud af Porten. Vinfred giorde Allarm; han skyndte sig strax med Verten op i Værelset. Der laae den Ulykkelige, giennemboret af flere Dolkestik, svømmende i sit Blod, med en Snøre om Halsen, ved Siden af sin aabne Kuffert. Morderen havde bedet ham om at vise ham nogle Guldmynter, og den ædle Winckelmann var myrdet, i det han troskyldig bukkede sig over Kufferten, for at tilfredsstille sin Reisefælles Nysgierrighed. Men Angsten efter Mordet havde bragt Italieneren til at flye, uden at fuldføre sit Rov.

„Jeg er et Dødningeuhr, en Faarekylling. Hvor jeg kommer og banker paa, skeer der en Ulykke, og det er høist samvittighedsløst og grusomt af mig, at jeg her har leiet et Værelse for otte Dage hos denne fattige Enke, der lader til at føre et lykkeligt stille Liv med sin lille Datter. Inden

jeg forlader dem, hændes der dem vist noget Ondt." Disse Ord udstødte den stakkels Vinfred et Par Dage efter hiin rædsomme Begivenhed i det lille Kammer, som han havde leiet, da han ikke kunde holde ud at være i det Huus, hvor Winckelmann var myrdet. Han havde neppe sagt disse Ord, før der blev banket tre stærke Slag paa Døren, og Postbudet stod for ham med et frankeret Brev fra Schweiz, lagde det paa Bordet, og gik.

Vinfred vovede længe ikke at aabne Brevet. En Schweizer havde lovet ham at skrive ham til om den farligt Saarede, saasnart dennes Skiebne var afgiort. Vinfred skiælvede, det forekom ham, som om han skulde læse sin egen Dødsdom i Efterretningen om den Saaredes Død. Men hvor glad blev han, da Brevet indeholdt en Forsikkring om, at Patienten var uden al Fare! En tung Steen faldt ham fra Hiertet; thi skiondt han var saare bedrøvet over Lessings og Winckelmanns Død, hvortil han næsten selv havde været Vidne, saa vovede han dog igien at haabe, og sagde: „Jeg vil vende modig tilbage til Livet; hvad hielper det de Døde, at de Levende sørge?"

Han forsøgte nu i nogle Vers at udtrykke sine Følelser over de store Mænds Død; men Verset blev mat og frostigt, han rev det i Stykker, og sagde mismodig: „Det er dog Skade, at jeg ikke er Poet. Jeg har saa stor Lyst dertil; den digterisk Udgydelse beroliger og tilfredsstiller Sindet ved enhver overordenlig Leilighed. Men endnu vil jeg ikke lade Modet falde. Det kommer nok."

Det bankede atter paa Døren, og Vertinden, en venlig gammel Kone med et herligt Ansigt, traadte ind. „Min Herre!" sagde hun, „bliv ikke vred, at jeg og min Grethe ere saa dristige, at indbyde Dem til en lille Familiefest. Det er min ældste, fraværende Datters Fødselsdag, som

Grethe og jeg altid høitideligholde i vor Eensomhed, og saa pleie vi ogsaa dertil at indbyde vor Logerende. Og da De desuden lader til at være noget nedslaaet, saa vilde vi saa gierne trøste Dem. Men dersom det er, fordi De er skilt fra Deres Familie, saa forstaaer det sig — Dog", faldt hun sig selv i Talen, „vi ere jo ogsaa skilte fra Agnes; og hvordan det nu er eller ikke, saa troer jeg ikke, det vil mishage Dem hos os. De lader til at være et godt ungt Menneske af vor Stand. De skal vide, jeg forstaaer mig paa Physiognomier, og Deres Ansigt behager mig. Bliv ikke vred, at jeg siger det reent ud! Dersom det Modsatte var Tilfældet, skulde jeg tie. De sidder her og grubler i Deres Eensomhed; det have unge Mennesker ikke godt af. Jeg har kiøbt en Flaske god gammel Viin, og der maa dog kiendes paa den, at vi have drukket Agnes' Skaal. Derfor maa De være med. Vil De det?"

Vinfred tog gierne mod Indbydelsen, og nu bragte den gamle Kone ham ind i et lille pænt Værelse, hvor en smuk halvvoxen Pige var beskiæftiget med at dække til tre Personer. Paa Bordet stod alt en Kage, omgiven af tyve smaae brændende Voxlys, med Navnet „Agnes Felbrich". Viinflasken stod der ogsaa, og i det Vinfred traadte ind med sin Vertinde, satte Grethe Stegen paa Bordet.

Bekiendtskabet var snart giort; imellem gode uforderve de Mennesker indtræder let en vis Fortrolighed, og den gamle Kone skyndte sig at indvie Vinfred i Husets Familieforhold. — „De feirer en fraværende Datters Fødselsdag," sagde Vinfred; „formodenlig er hun gift og en lykkelig Huusmoder i sin fierne Kreds?" — „Nei, min Herre!" svarede Moderen. „Min Datter er ikke gift, og det er ingen huuslig Kreds, hun bevæger sig i. For en anden Mand med de sædvanlige Fordomme vilde jeg tage i Betænkning

at meddele Dem mine Følelser; men Dem frygter jeg ikke for. Jeg har fundet Lessings Skrifter og Cronegks Olint og Sophronia paa Deres Chatol derinde. De er ogsaa en Ven af Muserne." — „Er da Deres Datter Digterinde?" — „Nei, men hun er Skuespillerinde, og det er hun bleven paa den smukkeste, værdigste Maade. For at redde sin Familie fra Næringssorger — hun har ogsaa en Broder, som opdrages paa hendes Bekostning — modtog hun værdige Mænds Indbydelse, som fandt, at hun havde usædvanlige Anlæg til denne Kunst. Fuldkommen beroliget og vis paa min Datters sædelige Opførsel, da jeg kiender hendes Characteer, sendte jeg hende gierne til Mænd som Seiler, Tillemann og Bubbers. Fra Theatret i Hamburg vil udgaae et nyt Lys. Eckhof har allerede bragt det til en sielden Høide. Og den Fordom, der fornærmer Frembringerne af en af det dannede Selskabs ædleste Fornøielser, vil snart ganske forsvinde, og selv foragtes. Hertil vil især den herlige Lessing bidrage, som nu ogsaa er kommen til Hamburg, som har paataget sig at være Dramaturg og at udgive et Ugeskrift, der skal indeholde Bedømmelser af Stykkerne, der opføres, og af Spillet."

„Min gode Kone!" sagde Vinfred, og rystede bedrøvet paa Hovedet, „De gior der Regningen uden Vert; den store Lessing er død i Breslau for et Aars Tid siden." — „Ja, han var farlig syg, og laae for Døden; men han er kommen sig igien, og naar jeg her viser Dem det sidste Brev fra min Datter, hvori hun fortæller mig, at han frisk og rask er i Hamborg, saa tvivler De vist ikke længer om Helbredelsen."

Vinfred stirrede paa hende med store Øine, og da han havde ladet dem falde i Brevet, tindrede de med en overordenlig Glæde. Nu faldt det ham først ind, fra hvilken

upaalidelig Kilde han havde Efterretningen om Lessings Død. Han kunde ikke selv begribe, hvorledes han havde været saa lettroende, og ikke erkyndiget sig noiere. Dog — Efterretningen var jo høist sandsynlig, og Ingen i Breslau ventede dengang, at Lessing skulde komme sig. Winfred ærgrede sig nu kun over den Uvane, han havde, aldrig at læse Aviser, og den Tilbageholdenhed, der giorde ham uskikket til at begynde Samtaler med Fremmede, for at faae noget Nyt at vide. I Selskab med Naturjægeren havde han ogsaa havt mindre Leilighed til Sligt; thi denne brød sig aldrig om Mennesker, Begivenheder og Handlinger, naar han kun havde Floder, Dale, Klipper og Bierge.

Den gode Kones Efterretning giorde Winfred saa oprømt, at han af Hiertet med hende og den lille Grethe drak den ubekiendte Kunstnerindes Skaal, og deelte deres Glæde. Ja, da han næste Dag vilde følge Winckelmann til Jorden, tvivlede han, medens han gik til Sorgehuset, halvveis om, at den store Kunstkiender virkelig var myrdet. Siden Alting var løbet saa vel af, og Sorgen ingen Grund havde havt, syntes han, saa maatte det ligeledes finde Sted her, og denne Død var alt for underlig og eventyrlig til at være virkelig.

Ved Indtrædelsen i Sorgehuset fandt han den kun alt for virkelig; og uagtet al den Trøst, han havde faaet, stemte dog Synet af den blege stille Conrector fra Sachsen, der havde lært Italienerne at forstaae deres Antiker, ham til dyb Veemod, til inderlig Medlidenhed, og han kunde ikke — som Goethe mange Aar derefter — „prise Winckelmann lykkelig", fordi en saadan Skiebne havde ramt ham i Høiden af hans Glands, inden han dalede.

Da Skuespillet i Hamborg var lifligst om Vinteren, og da Vinfred desuden af oeconomiske Aarsager maatte leve nogle Maaneder stille og indskrænket, for at spare Penge til Hamborgerreisen og Opholdet der, saa blev han hos Enken til henimod Nytaar. I denne rolige Tid beskiæftigede han sig aldeles med Poesien, og ikke blot med at læse Andres Værker, men den gamle Lyst, selv at blive en Digter, selv at frembringe noget meer end Almindeligt i denne Kunst, vaagnede med fornyet Kraft. Hans kiæreste Tanke var at skrive et Skuespil, at bringe det med til Hamborg, læse det for Lessing, og at faae det opført. Saa aldeles uopnaaeligt forekom det ham dog ikke. Han giennemlæste flere Gange Cronegks Olint og Sophronia, og følte ved sig selv, at saadant et Stykke kunde han ogsaa skrive. Og dog var det opført med meget Bifald i Hamborg, skiøndt Forfatteren var død efter Digtningen af fierde Act, og en Wiener, just ikke bekiendt af store Gaver, havde fuldendt dette Stykke.

Vinfred begyndte nu at digte en Tragedie: Inkle og Yarico efter den bekiendte gellertske Fortælling; og da den var færdig, tog han Afsked med sin Vertinde, efter at hun havde givet ham et kraftigt Anbefalingsbrev med til hendes Datter. Reisen gik rask fort, og Nytaarsaften rullede Vinfred i deiligt Maaneskin over den hvide Snee ind i Hamborg.

Nytaarsmorgen var han efter Sædvane i Froprædiken. Det forekom ham altid saa skiønt, at Menigheden samledes første Gang i Aaret til en Gudstieneste, før man endnu havde beskiæftiget sig med nogen verdslig Syssel; at man fik den aandelige, før man endnu havde nydt nogen jordisk Føde. Det høitideligt dæmrende Lys giennem Kirkens

Hvælvinger, det herlige alvorlige Orgel stemte i høi Grad til Andagt, og Kirken var fuld af Mennesker. Den berømte lærde Pastor Götze besteg Prædikestolen, Vinfred kunde ikke lide hans Ansigt, og neppe aabnede han Læberne, før Ynglingens Andagt og fromme Følelse var forsvunden. Den hele Prædiken var Intet uden Skiend og Skieldsord paa Verdens Børn, især huggede den hovmodige vrede Præst løs paa Baals Tempel (Theatret), som nu skulde drive sit Spil ved Siden af Guds Kirke, saa man vel kunde raabe: „Mit Huus er et Bedehuus, men I have giort det til en Røverkule."

„Det er nu det andet Sted," tænkte den stakkels Vinfred, da han trængte sig giennem Mængden ud af Døren, „at Præsten paa Prædikestolen jager mig ud af Kirken."

Vor Reisende skulde først have sig en smuk Kiole syet, inden han vilde besøge Jomfru Felbrich og bringe Anbefalingsbrevet fra hendes Moder; men til at gaae paa Comødie var den gamle Frakke god nok, og han var der strax næste Aften. Man spillede et af Molières Stykker, og han kom til at sidde paa Enden af en Bænk ved Siden af et ungt Menneske, som han gav sig i Samtale med. Han spurgte om Jomfru Felbrich spillede, men hørte, at hun ingen Rolle havde i Aften; derimod fik han Leilighed til at beundre Eckhof og Mad. Hensel.

En Mand med et Øieglas stod med Ryggen støttet til en Parterreloge. Han havde et interessant Physiognomie. Undertiden betragtede han Spillet med stor Opmærksomhed; men pludselig blev han distrait, og faldt hen i sine egne Tanker. Undertiden talede han ogsaa med sine Naboer under

Spillet, og det saa høit, at Winfred et Par Gange blev ganske utaalmodig, og var nær ved at hysse ad ham.

Den Fremmede lod til at mærke det unge Menneskes Utaalmodighed, og saae paa ham med et stolt Blik, hvori Winfred troede at spore Ringeagt. „Kiender De ikke den Mand," hviskede han til sin Nabo, „som tager sig alle disse Friheder? Han lader ikke til at bryde sig meget om Skuespillet. Jeg veed ikke, hvad han vil her, naar han ikke kan være rolig." — „Ih, Gud bevares!" sagde det unge Menneske, „skulde jeg ikke kiende ham? Det er jo Lessing."

Winfred tabte Næse og Mund. Han begyndte at sammenligne dette raske, sunde, noget trodsige Ansigt med det, han havde seet paa Sottesengen i Breslau, og kunde næsten slet ingen Liighed finde. Der var ham nu Intet vigtigere, end at giore den store Mands Bekiendtskab; men han vidste slet ikke, hvorledes han skulde bære sig ad, og det Forhold, hvori de alt stode til hinanden — Lessing havde jo for mærket hans sure Ansigt, da han talede ham for høit — giorde Bekiendtskabet vanskeligere.

Imidlertid tog han dog Mod til sig; imellem en af Acterne stod han meget ærbødig op, bukkede dybt for Lessing, fortalte, at han nu først vidste, hvem han var, at han længe havde været begierlig efter at giore hans Bekiendtskab, og for dog at give sin Nærværelse nogen Interesse fortalte han ham, at han havde været tilstede ved Winckelmanns Mord. Han troede vist, at denne Efterretning vilde vække Lessings Deeltagelse, og at han vilde sporge ham nøie ud om, hvorledes det var gaaet til.

Men han bedrog sig. „Har De været tilstede ved Winckelmanns Død, saa beklager jeg Dem," sagde Lessing. „Enhver Ulykke, hvor man ikke kan hielpe, men maa staae passiv og see til, har noget Forkuende og Nedtrykkende, og

dobbelt, naar Ulykken havde været saa yderst let at forebygge. Jeg har ladet mig sige, at det dummeste Menneske kunde see, at denne Italiener var en Skurk; kun ikke Winckelmann. Han kunde ikke see Skoven for Træer. Det er ret ærgerligt, at tidt de skarpsindigste Mennesker kiende og lægge Mærke til Alting, undtagen til de levende Skabninger af deres eget Slags, der ere omkring dem. Havde man udgravet denne Archangelis Hoved af Campo vaccino, udhugget i Marmor som en Buste, saa havde vist Winckelmann kunnet sige os de smukkeste og meest træffende Ting derom; men nu levede det ulykkeligviis, og sad paa Skuldrene af en Bandit, og saa var det uden for Archæologens Departement."

I dette Dieblik blev Samtalen afbrudt af en Skuespiller, der kom og hviskede Lessing Noget i Øret, hvorpaa denne sagde: „Strax!" og i det han høfligt bukkede for Vinfred med de Ord: „Tilgiv, min Herre! jeg maa forlade Dem," fulgte han Skuespilleren op paa Theatret.

Næste Aften saae Vinfred et Stykke af Destouches, hvori Jomfru Felbrich helier ikke endnu havde nogen Rolle; hvor overraskedes han derimod i Efterspillet: Den nye Agnes, hvor hun netop fremstillede sin Navne saa godt, at Lessing derfor i sin Dramaturgie giver hende følgende Roes:

„Jomfru Felbrich lover at blive en fortræffelig Skuespillerinde, og fortiener den bedste Opmuntring. Alder, Figur, Mine, Stemme, Alting er til hendes Fordeel; og skiondt, naar man er udrustet med slige Naturgaver, alt Meget spiller sig selv, saa maa man dog indrømme hende en Mængde Fiinheder, Eftertanke og Kunst, som her hverken

forraadte meer eller mindre, end hvad der netop passer sig for en Agnes."

Vi kunne ikke skiule for vore Læsere, at den smukke Agnes giorde meer end et blot æsthetisk Indtryk paa Vinfred; thi han begyndte virkelig at blive forelsket i den unge Blondine med de store blaae Øine, den kloge Mine, det yndige Smiil, og næste Dag var han færdig at falde Skrædderen om Halsen, da denne bragte den ny Kiole, skiondt den ikke passede ret, men han havde ingen Tid til at faae den forandret.

Skiælvende og bævende sneg han sig op ad Trappen i det fremmede Huus, hvor Skuespillerinden boede, og bankede paa Døren. Agnes Felbrich kom selv og lukkede op; med et vist koldt og misfornøiet Udtryk i sit Ansigt — thi hun blev ofte overlobet af unge næsvise Herrer, der giorde sig unødvendige Ærinder — spurgte hun ham, hvad han vilde.

Han bukkede dybt, og sagde, at han bragte et Brev fra hendes Moder i Triest. — „Ak!" raabte hun pludselig i en ganske anden Tone, „er det maaskee Herr Vinfred?" Og da han havde bejaet det, omfavnede hun ham hierteligt, og takkede ham for alt det Venskab, han i et halvt Aars Tid havde viist hendes Moder og hendes Søster.

„Og", sagde hun, „nu maa De, mens De opholder Dem i Hamborg, komme flittig herop til mig, og fortælle mig Alt, hvad De har seet, og hvad De veed om de kiære Mennesker lige til de allermindste Smaating, hvilke for kiærlige Hierter ere store Ting, og hvorom man Intet faaer at vide i et Brev. — Ak," vedblev hun, „et saadant Brev er dog ret en maadelig Nødhielp, saa kiært man har det. Det er som et middelmaadigt Portrait af en Fraværende eller Afdød; man holder af det, fordi man intet bedre har, og i Phantasien udfylder man Manglerne saa længe, til man

glemmer dem, og jo mindre man husker Originalen, desbedre ligner Copien. Det Halve af slige Breve er gierne Undskyldninger for, at man ikke har skrevet saa længe, og naar man saa endelig kommer til at skrive, saa er Brevet ude. Men et levende Menneske, som længe har været hos de kiære Fraværende, det er et anderledes Brev. Og et saadant Glædes-Brev er De, skiøndt De er forseglet med sort Lak, det vil sige, klædt i en sort Kiole, der ikke passer Dem, og som Skrædderen maa have tilbage igien. Men det kan altsammen let lade sig giøre. Og kom nu for det første og drik en Kop Kaffe med mig!"

Vinfred forsikkrede, at just Iver for at bringe hende Brevet saa snart, som muligt, havde holdt ham fra at sende Kiolen tilbage. Agnes satte sig ved Kaffebordet, og han havde Leilighed til at giøre sine Bemærkninger og Sammenligninger med i Gaar og i Dag. Den Smukke var ikke slet saa smuk her, som paa Theatret; hun var lidt bleg, Haarene sadde ikke saa smagfuldt, og hun var simplere klædt. Den Følsomhed og Blyhed, som hun der havde fremstillet saa fortræffeligt, mærkede han heller ikke noget til; thi hun var determineret, snaksom og munter.

Da Agnes mærkede, hvor inderligt Vinfred ønskede at giøre Lessings Bekiendtskab, men at han var bange for ham, og at den Maade, hvorpaa Lessing havde hørt ham fortælle Winckelmanns Mord, som overalt hans hele Væsen ikke behagede Vinfred, sagde hun: „Det skal De ikke bryde Dem om. Nu har De i Deres Indbildning giort Dem et Portrait af Lessing, og ærgrer Dem over, at det ikke ligner. Ikke sandt?" — Han kunde ikke negte det. — „Men, kiære, bedste unge Menneske! mærker De da ikke, hvor reent forkeert denne Fordring er? Den passer endnu slettere, end Deres ny Kiole. De forlanger, at en stor Mand skal være et

Foster af Deres Indbildning. I Stedet for at lære at kiende ham, vil De, at han skal kiende Deres Ønsker, Villie, Lune, og rette sig derefter. Nei! lær De at kiende ham ordenligt, saa skal De see, at han just er Lessing, fordi han er, som han er." — „Jeg havde ventet mere Opmærksomhed af ham i Skuespillet." — „De Dieblikke, han virkelig er opmærksom, erstatte fuldeligt dem, hvori han ikke er det. Lessing har seet saamange Comodier, og det kieder ham, at see det Middelmaadige, det Slette. De maa ikke regne Dem selv, der barnligt, med en Graadighed, der kommer af lang Faste, er fornøiet med Alt, og fortærer Alt." — „Men nu Winckelmanns Mord?" — „Vidste han alt i Forveien. Jeg har seet ham meget bedrøvet derover; men han hader offenlig Følsomhed. Maaskee har han ogsaa mærket, at De ventede, og paa en Maade fordrede Virkning af denne Efterretning, hvori De, som Tilstedeværende ved Tildragelsen, selv var interesseret; og Lessing er en Skielm — det morer ham, at skuffe slige Forventninger. Men vær nu rolig for det første! De har ikke Lyst til uden personlig Anbefaling at giøre ham Visit. Jeg kunde sende Dem med en Billet fra mig; men jeg veed endnu en bedre Maade. I Aften er der Selskab hos Kiøbmand G*; jeg skal skaffe Dem inviteret og bringe Dem derhen som en Ven af min Familie. Der kommer Lessing, og der skal jeg personlig giøre Dem bekiendt med ham." — „Ak, det var herligt!" raabte Vinfred. — „Ja, men først maa Kiolen syes om i største Hast. Ikke for Lessings Skyld, thi han mærker ikke saadan Noget; men jeg er nu engang Deres Søster, De er min Moders Pleiesøn, og jeg maa have Ære af mine Paarørende."

Kiolen fik Agnes omsyet hos en fortræffelig Theaterskrædder, der var vant til at hielpe, hvor der var periculum in mora. Vinfred blev af hende introduceret i det fremmede

Huus; det var rige, venlige, giestfrie Folk, som protegerede Kunstnerne. Der var et talrigt Selskab; men Vinfred lod forgieves Øinene løbe omkring, for at opdage Lessing. Han var ikke kommen endnu; og det gik tre Andre i Selskabet, ligesom Vinfred: de ventede utaalmodig paa den store Lærde, ligesom han, men af en ganske anden Aarsag, thi de skulde spille L'hombre med ham, og gik urolige omkring det alt opsatte Spillebord, hvor han skulde være fierde Mand.

Endelig kom han, og Agnes Felbrich skyndte sig at præsentere det unge Menneske for ham; men ligesom Vinfred haabede at indlede en interessant Samtale, kom Verten meget venlig med fire Kort i Haanden, hvoraf han præsenterede Lessing det ene. De tre Spillebrødre stimlede nu til, og giorde ham kiærlige Bebreidelser, fordi han var bleven saa længe borte. Lessing bad meget om Forladelse — han var bleven uformodenlig opholdt; og uden at bryde sig videre om Vinfred, satte han sig flux til Spillebordet, og spillede den hele Aften med saa megen Iver og Utrættelighed, at han aldeles ikke brød sig om, hvad der videre foregik. Ja, de Fleste af Selskabet havde allerede taget Afsked, medens Lessing sad der endnu for at afspille Beterne, der vare blevne temmelig høie.

„Hvad siger De nu?" sagde Vinfred næste Dag. „Forsvarer De ogsaa Deres fortræffelige Lessing i dette Stykke? Jeg hører til min store Sorg, at han er en Spiller, og at det ikke bliver ved L'hombre, men at Hazardspillet skal være ham det kiæreste."

„Jeg hverken vil eller kan forsvare ham heri," sagde Agnes. „Det har tidt giort mig ondt, at mærke denne Tilbøielighed hos ham. Gik det alt for vidt, saa vilde det berøve ham Verden og sig selv. Men det har ingen Nød. Han vover ikke meer, end han kan tabe uden at skade sig.

Han kieder sig tidt i daarligt Selskab, og har grebet til denne Nødhielp. Hvis han nu havde grebet til Flasken?" — „Det havde dog været bedre," sagde Vinfred, rystende paa Hovedet.

Vinfred besøgte siden ofte Agnes, og inddrak meer og meer af hendes Dines søde Gift, uden ret selv at mærke det. Hun levede for Resten meget stille, uden Omgang med Andre af Skuespillerselskabet, med en gammel Veninde, som næsten ikke veg fra hendes Side, og som fortræffeligt besørgede den lille Huusholdning.

Vinfred vovede ikke med et Ord, ja ikke med en Mine at yttre sine Følelser, som han endogsaa skiulte for sig selv; men hans eneste Attraa var at behage hende, og da hun flere Gange havde sagt, at Digtekunsten var hende det Kiæreste i Verden, at hvis hun engang skulde gifte sig, saa maatte det være med en Digter, saa lagde han atter af al Magt Vind paa Poesien, og tog sin Inkle og Yarico frem igien.

Der gives en Epoche i Livet, hvori Aanden — naar der er nogen — giør Kæmpeskridt, hvori Smagen hurtig udvikler sig, hvis der er naturlige Anlæg dertil. Vinfred fandt, ved atter at giennemlæse sit Stykke, at det var et daarligt Arbeide; men derfor tabte han ikke Modet, han besluttede at skrive det om. Stoffet var ham bestandigt kiært: den ædle vilde Pige, der overvældede en vildfarende Englænder med Godhed, og reddede ham, da han var nær ved at forsmægte i de americanske Skove, og som blev lønnet med Utaknemmelighed af den kolde Barbar, der solgte hende, til Løn for hendes Kiærlighed og Hengivenhed, paa Slavetorvet, — rørte ham endnu altid. Han fandt desuden

Anledning i dette Emne til at skildre qvindlig Ynde, til at dadle Mændenes Utaknemmelighed. Han havde oftere hørt Agnes beklage sig over den Haardhed og Ubillighed, hvormed mange unge Daarer angrebe hendes og andre ærbare Pigers Rygte, fordi de vare Skuespillerinder. Sin Misnoie herover indklædte han, i det han angreb de Blankes Fordom mod Negerne. Og i en ulykkelig Elsker, en ung Vild, som Yarico forsmaaede for Inkle, men som med en Flok Vilde i Slutningen af Stykket reddede hende fra Slaveriet, havde Vinfred udtalt sine egne Følelser for Agnes.

Han var selv tilfreds med sit Arbeide, og uagtet den strenge Dom, som Lessing havde fældet over Cronegks Olint og Sophronia, frygtede han dog ikke Kunstdommeren, naar han kun først var overtydet om, at Stykket havde Agnes' Bifald.

Men denne Forelæsning skulde have en dobbelt Hensigt: han vilde tillige forblommet giøre hende en Kiærligheds-erklæring, og af den Maade, hvorpaa hun optog det, bestemme, om han skulde gaae videre, eller ei.

Agnes blev ganske forundret, da hun hørte, at Vinfred havde skrevet et Stykke, men tillige hemmelig bange for, at hans poetiske Fartøi havde lidt Skibbrud. Imidlertid, saa oprigtig hun ellers var imod ham, saa fandt hun dog her Skaansel og Forsigtighed nødvendige, og besluttede at opsætte sin Dom, til Parterne havde talet deres Sag.

Han forelæste sit Stykke, og Agnes, som var en bedre Skuespillerinde, end Kunstdommerinde, som lettere varmt lod sig henrive af det Enkelte, end hun rolig kunde overskue det Hele, fandt det fortræffeligt; især udpressede de Scener, hvori den stakkels Vilde udtrykte sin ulykkelige Kiærlighed, hende Taarer af de skiønne Øine.

„O, min søde, elskte Pige!“ raabte Vinfred, i det han gientagne Gange trykkede hendes Haand til sine Læber, „hvor lykkelig giør Deres Bifald mig.“ — Agnes lod, som om hun ikke hørte det Ord elskte; med megen Fatning og med en vis Værdighed, som hun havde i sin Magt, og hvormed hun tilbagetvang enhver Følelse, der truede med at gaae for vidt, sagde hun: „Jeg vil vise Lessing Deres Stykke. Han vil vist synes godt derom.“ Med det samme kaldte hun paa den gamle Veninde, som ikke havde været tilstede under Læsningen; og neppe var denne traadt ind, saa indtraadte ogsaa det gamle Forhold, og en vis Forlegenhed — som ofte ved slige Leiligheder er Tilfældet — fulgte paa den bevægelige Scene. Denne Forlegenhed piinte og forvirrede Vinfred saa meget, at han skyndte sig at tage Afsked, for i Genrum at give sine Følelser Luft, og tusinde Gange at tilbagekalde sig det søde Dieblik. Som sædvanlig kyssede og trykte han hendes Haand ved Afskeden; men til sin Smerte følte han slet intet giengieldende Tryk, og den Skiønne forekom ham mere kold, end sædvanlig.

Denne Forlegenhed var større, da han et Par Dage derefter besøgte hende igien; men Vinfred smigrede sig med, at det kom af en undertvungen Følelse, som hun endnu vilde skiule. Ved Afskeden sagde hun: „Lessing har faaet Deres Stykke, og lovet at læse det i Morgen. I Overmorgen formoder jeg at kunne sige Dem hans Tanker derom.“

Hun havde imidlertid faaet fat paa en stor Papirs-Hatteæske, der skulde bæres ind i næste Værelse, saa at hun ikke kunde række ham Haanden, og den gamle Veninde maatte lukke ham ud.

„Hvad er dog det for et underligt Væsen?“ tænkte han, i det han dybsindig og langsomt gik ned af Trappen. „Men — jeg har jo ogsaa giort hende saa godt som en

Kiærlighedserklæring — og det forvirrer hende. Og nu vil hun først høre, hvad Lessing mener, før hun fatter nogen Beslutning mig angaaende."

Man kan tænke sig, at Vinfred talte Timerne til „i Overmorgen", og at Tiden gik Sneglegang for ham. Endelig kom det længe ønskede Øieblik, og han ilede til Agnes.

Han ringede paa, og Pigen kom og lukkede op. Han spurgte, om Jomfruen ikke var hiemme. Pigen svarede, at hun var kiørt en Tour ud med sin Veninde, men at der laae en Pakke og et Brev til ham paa Bordet. Vinfred tog sit i en Convolut forseglede Stykke og Brevet, men vovede ikke at bryde dette i Pigens Nærværelse; han styrtede ned af Trapperne, ilede hiem i sit eget Logis, lukkede Døren i Laas, og først nu aabnede han Brevet, og læste:

„Kiære Ven!

Det giør mig meget ondt, at jeg skal være den, der bringer Dem et ukiærkomment Budskab. Men Venskab fordrer Oprigtighed. Lessing finder Deres Stykke — under det Middelmaadige, og fraraader Dem at ove en Kunst, hvortil Naturen synes at have negtet Dem Talent. Jeg kiender Dem, kiære Vinfred! som et godt, følsomt og forstandigt Menneske, og vort venskabelige Forhold fandt jo Sted uden dette Talent. Lad os ikke gaae videre, saa vil De altid i mig finde den forrige Veninde.

Agnes Felbrich."

Det er ofte Tilfældet, at et Hierte, der er modløst og frygtsomt i Tvivlens Øieblik, fatter Kraft og en vis Stolthed, naar Sagen er afgiort, om end det Værste er indtruffet.

Det smertede vel Winfred, at høre, at hans skiønne Haab havde været grundet paa tom Indbildning; han troede ikke, at Lessing havde giort ham Uret med Hensyn til Stykket, men den hele Maade, som den store Mand havde behandlet ham paa ved flere Leiligheder, ærgrede ham, og i det han gav Slip paa saa meget Kiært, vilde han i det mindste tvinge Lessing til at agte ham personlig, og maaskee med det samme have den Triumph, at den store Mand følte, han havde været for haard.

Winfred gik op om Formiddagen paa en Tid, da han bestemt vidste, at Lessing var hiemme, men ikke gierne tog imod Besog, da han var beskiæftiget med sine litteraire Arbeider. Han lod sig melde. Tieneren giorde den sædvanlige Indvending, men Winfred lod sig ikke afkyse, og bad, med en bitter Betoning af Ordet, om et Dieblikks Audients; han skulde strax gaae igien, naar han havde rogtet et ham vigtigt Ærinde.

Et Dieblik efter at Tieneren var gaaet med denne Besked, kom han tilbage, og bad Winfred gaae ind, hans Herre ventede ham. Winfred traadte ind, og Lessing, som sad fordybet i et Arbeide ved Skriverbordet, raabte, i det han reiste sig en Smule fra Stolen med en flygtig Hilsen: „Vær saa god og sid ned, min Herre! Nu skal jeg strax være til Deres Tieneste.“ Dermed blev han ved at skrive. Winfred havde Tid til at see sig om. Værelset var beklædt med Bøger paa alle Vægge, og — hvad der allerede dengang begyndte at blive sieldent — i Stedet for en Kakkelovn var der en Kamin i Stuen med en stærk Ild, som udbredte en behagelig Lysning og Varme i Værelset. Da Lessing havde fuldendt sin Periode, reiste han sig, gik venligt hen til Winfred, tog ham ved Haanden, og spurgte: „Hvormed kan jeg tiene Dem?“

„Herr Lessing!“ sagde Ynglingen, som forgieves kæmpede med sine Følelser, for at give sig et roligt, determineret Udseende, „jeg har ved en Veninde uleiliget og kiedet Dem med at læse et Arbeide af mig, som jeg hører er under det Middelmaadige. Det er her“ (han tog med disse Ord Manuscriptet op af Lommen), „og jeg kommer for at brænde det i Deres Nærværelse.“

Lessing kastede et alvorligt Blik paa Vinfred, hvilket denne uagtet sin Hidsighed ikke kunde udholde. Han slog Øinene ned, og da de atter hævede sig, saae Lessing endnu paa ham med et forskende Blik, men, som han troede, med mere Deeltagelse og Agtelse.

„De kommer for at opbrænde Inkle og Yarico i min Kamin?“ spurgte Lessing venligt smilende, dog uden Forundring. — „Kladden, saavel som Reenskriften,“ raabte Vinfred med Taarer. „De ere her, og jeg forsikkrer Dem paa min Ære, at der existerer ikke, og skal ikke existere et Ord, et Bogstav, en Tøddel meer af dette jammerlige Arbeide.“ — „Godt!“ sagde Lessing rolig; men ligesom Ynglingen vilde kaste Papiret i Luerne, greb Kunstdommeren fast om hans Arm, og sagde: „Vi lidt! I anden Act er der en Scene, jeg troer den tredie, hvor den unge Vilde i Skovens Eensomhed udtaler sin Kiærlighed, og beskriver Yaricos Ynde; i fierde Act er der endnu een, hvor han indigneres over Inkles Lumpenhed; i femte Act har han en stor Replik, hvor han redder sin Elskte: de ere gode, dem ville vi skære ud.“ Med disse Ord gik Lessing hen til Skriverbordet, tog den store Papirsax, klippede de Blade ud, hvorpaa disse Scener vare skrevne, rakte Ynglingen dem, der ikke kunde fatte sig af sin glade Forundring; derpaa gik Lessing selv rolig hen, og kastede det Øvrige i Ilden.

„Deres Stykke“, sagde han, efter at have bedet ham sidde ned, „var, i det Hele taget, blot en versificeret Moral, ingen poetisk Handling, der frembringer Skræk og Medlidenhed. Det er en egen Sag, kiære Herr Vinfred! med at bruge Moralen i Poesien, især i dramatisk Poesie. Den skal mere udspringe af Handlingen selv, end af de sagte Sententser; dog kunne disse ogsaa være skionne, naar Tankerne ere kraftige. Al Moral maa udstrømme af Hiertets Fylde; man maa ligesaa lidt længe have tænkt derpaa, som synes at prale dermed. Enhver Moral er en almindelig Sætning, der, som saadan, forlanger en vis Grad af Siælefatning og roligt Overlæg; men denne almindelige Sætning er tillige et Resultat af Indtryk, som individuelle Omstændigheder giore paa de handlende Personer, saa at det ikke bliver en blot symbolsk Slutning, men en generaliseret Følelse. Disse individuelle Omstændigheder savnede Deres Stykke ganske. Følelsen og Begeistringen traadte sanddru frem i de Scener, vi have udskaaret, men uden Phantasie, uden poetisk Characteer.“

„O, Herr Lessing!“ raabte Ynglingen, „De maa nu gierne dadle mit Stykke saa meget, som De vil, De maa finde saa mange Feil deri, som De vil, og som der uden Tvivl ere. De har dog giort mig lykkelig, ved at udskære disse Scener, ved at give mig dem tilbage. Thi — jeg vil være oprigtig mod Dem — jeg skrev meget mindre Stykket for at være Digter, og for at vinde Deres og Publicums Bifald, end for at behage den hulde Agnes Felbrich, som jeg elsker, for saaledes forblommet at tilstaae hende min Kiærlighed. Det var netop disse Scener, som rørte hendes Hierte, som fik hende til uden Vrede at høre min Henrykkelse. Men hun har den største Tillid til Dem og Deres Smag; og da hun siden af Dem hørte, at Stykket slet ikke duede,

saa ansaae hun vel ogsaa hine Scener for slette, og skammede sig over sin Følelse, hvilket har giort hende lunken og forlegen imod mig, saa at hun er kiort ud, fordi hun ikke nænte mundtligt at bringe mig det bedrøvelige Budskab. Men nu har jeg igien det bedste Haab. Og kan jeg kun vinde Agnes Felbrich, saa maae gierne alle Muserne forlade mig."

„Ja," sagde Lessing, „det er en ganske anden Sag; den hører ikke under Dramaturgiens Forum. Men — Agnes Felbrich er mig meget kiær; det skulde giøre mig ondt at miste hende. Digter vil De ikke være; maaskee Skuespiller?" — „Ikke heller." — „Hun drager Dem altsaa ikke til sig, i sin Kreds; men De vil drage hende bort til Deres. Maa jeg sporge, hvad er Deres Udsigter? De har studeret? Har De nogen Embedsexamen?" — „Jeg har studeret Theologie i sex Aar, og det er Aarsagen i, at jeg ingen Examen har faaet." — „Det kan jeg begribe. Men hvad er da Deres Plan? Hvormed vil De ernære en Kone?" — „Med en lille Formue, som vil være nok, forbunden med streng Oeconomie og huuslig Indskrænkning." — „Altsaa i en ganske lille huuslig Kreds skulde hun hendrages? Skade for det skionne Talent! Og Sporgsmaal, om hun var i Stand til at finde sig i denne Levemaade! Men, som sagt — det kommer altsammen ikke Dramaturgien eller mig det mindste ved, og jeg beder Dem om Forladelse, fordi jeg blander mig i Deres Familieanliggender."

„O, Herr Lessing!" raabte Vinfred, „siden Skiebnen dog nu anden Gang bringer mig i Deres Nærhed, saa tillad mig at betragte Dem som en Fader. Jeg staaer saa ene i Verden; jeg trænger til en ædel Mands Raad og Veiledning. Maaskee vil De ikke være uvillig til at blande Dem lidt i mine private Sager, naar De hører — ak, jeg

beder Dem, ikke at ansee det for noget Praleri, eller som en Tieneste, jeg forlanger Giengield for; men det var en saare let Sag for mig, og jeg fortæller det blot, for at De skal vide, hvor kiær De altid har været mig. Den gode Gud har forundt mig engang at frelse Deres dyrebare Liv."

„Hvorledes?" raabte Lessing forundret. — „Da De laae syg i Breslau, og phantaserede; da De vilde springe ud af Vinduet i Vildelse. Det unge Menneske, der vaagede over Dem den Nat; der greb Dem, da De stod paa Stolen, for at styrte ned i Gaarden..."

„Det var Dem?" — „Ja, det var mig. Den ubetydelige Yngling reddede den store Lessing, blot ved at omfavne ham."

„Nu, denne Omfavnelse er en Omfavnelse værd," raabte Lessing rørt, i det han trykkede Ynglingen til sit Bryst. Vinfred fortalte ham nu, løst og fast, Alt, hvad der var hændet ham. Da Fortællingen var til Ende, sagde Lessing:

„Min gode Vinfred! det giør mig ondt, at jeg oven paa al denne venlige Fortrolighed atter skal saare Dem; men jeg var ikke Deres Tillid værd, dersom jeg ikke giorde det, og Saarlægen betænker sig jo ikke paa i Farens Stund at afsætte et enkelt Lem, naar han dermed kan redde et Menneske. Jeg maa aldeles raade Dem fra at beile til Agnes Felbrich. De troer at elske hende; det er muligt. Men saa meget veed jeg, at hun ikke elsker Dem." — „Gud i Himlen!" raabte Ynglingen, og blegnede som et Liig. — „Fat Dem," sagde Lessing, „og hør mig! Hvad Kiærligheden selv angaaer, saa seer jeg den gierne i mesterlige Skildringer, saaledes som store Digtere have tegnet den; men — jeg er overbeviist om, at den saalidt, som andre Idealer, findes i det virkelige Liv; at den for det meste der

er mangelfuld og ustadig, og at de, som ville forplante den fra Ideernes Verden hen i Virkelighedens Land, mere begaae en Umulighed, end en Latterlighed. Dog, Naturen har nu eengang nedlagt denne skiønne Illusion i Mennesket, som i det mindste giør ham lykkelig for en kort Tid; og den er saa nødvendig, som Hagerne for Sædstøvet i Blomsterkalken til at hænge fast ved en Gienstand, naar det flyver afsted, thi ellers vilde Menneskeslægten ophøre. Det er altsaa nødvendigt, at der skeer Offere, og derfor finde vi saa mange ulykkelige Ægteskaber. Det Eneste, som kan give Kiærligheden Soliditet, er den Troskab, som giør den til en Vane; thi Vanen er den halve Natur, og et Par Mennesker vænne sig lidt efter lidt saadan til hinanden, at de ikke kunne undvære hinanden meer. Dette er skiønt, ærværdigt; og Ovids gamle Philemon og Baucis have altid været det Par Forelskede, som har rørt mig meest, meer end hans Pyramus og Thisbe, ja meer end Shakespeares Romeo og Julie.

Da nu denne Vane er nødvendig, for at give Kiærligheden, der af Naturen er ustadig, sin Stadighed, saa er ogsaa Troskab nødvendig; og derfor er der Noget i, naar man siger, at Mennesket kun kan elske een Gang, og at den første Kiærlighed er den eneste — fordi kun den kan være tro. Men til denne Troskab hører der en stærk Aand, et dybt Gemyt; thi den blotte skiønne Følelse er flygtig, og de, der kun elske med den, elske med Phantasien. Af dette Slags er Agnes, som, uagtet den uskyldigste og ærbareste Pige, driver sit Spil med Kiærligheden, hvilket hun er vant til i sin Metier, og er ikke fri for et vist fiint Coquetterie, hvormed hun, oftere end denne Gang, har mødt mangen alvorlig Følelse, og oppustet den, i Stedet for — som hun burde, naar hun ikke vilde skienke Gienkiærlighed — at avæle

den i Fødselen. Hvad der kan tiene til hendes Undskyldning, er, at hun heller ikke bliver aldeles kold ved slige Leiligheder, men ofte faaer en faible, som dog aldrig varer længe. Og denne lette Phantasifølelse giør hende just saa vel skikket til Kunstnerinde, og til med Natur, Smag og Ynde øieblikkeligt at gienføle, hvad Digteren selv dybere har følt. De derimod, kiære Vinfred! har et stærkt og følsomt Hierte, der i den Eensidighed, der giør Dem det umuligt, at blive Kunstner og Digter, just er i Stand til at komme i den tro Vane, der er Basis for en solid Kiærlighed. Indvend mig ikke, at De allerede elsker! Man elsker ikke ret, før man er gienelsket. Det er kun Kiærligheden, som elsker Kiærligheden; men der er ingen Soliditet og Troskab i at elske sin egen Indbildning.

Afbryd altsaa denne Forbindelse, drag hiem i Deres eensomme naturlige Element, tag endnu Deres Examen! Det vil blive Dem let, siden De alt har studeret saa meget. Bliv Landsbypræst, gift Dem med en ung smuk Pige, for hvem De er Alt! De vil blive lykkelig. Og berøv ikke Scenen denne hulde lette Sommerfugl, der paa en uskyldig Maade flagrer fra Blomst til Blomst i Phantasiens og Poesiens Hauge, og som aldrig vilde finde sig i at vorde Gierdesmut ved Deres Præstegaard!"

Vinfred forlod Lessing i en stor Tvivlraadighed. Meget af hvad han havde sagt, forekom ham sindrigt, men Noget deraf tyktes ham dog at være Sophisterie. „Den gode Lessing", tænkte han, „har Naturen udrustet med store Gaver; men den bløde, ømme erotiske Følelse fik han ikke. Han tilstaaer Kiærligheden Plads i Poesiens Rige, og dog lader det, som han meente, at en Digter ikke kunde elske med Hiertet, men

kun med Phantasien. Dog nei! han adskiller Skuespilleren fra Digteren. Den Første gienføler øieblikkeligt, hvad Digteren dybere og længere har følt og undfanget i sit eget Bryst. Det dybe Gemyt er en af Digtekunstens helligste Guldgruber; Lessing tilstaaer mig dette Sind, men mener, at jeg ikke kan blive Digter, fordi der mangler mig skabende Phantasie, og deri har han vist Ret. Og jeg giør mig ogsaa selv det hellige Løfte, aldrig meer at skrive Vers; thi det er farligere, end Mange troe. Hvad der begyndte med Kiærlighed og Interesse for ægte Kunstværker, ender tidt med Forfængelighed og Forgabelse i egne mislykkede Forsøg, og med Misundelse mod dem, som vi før elskede, fordi de hyldes, og vi ikke. Nei, nei! dertil skal Egoismen ikke forføre mig. Kan jeg ikke frembringe skionne Værker, saa vil jeg dog beholde den Modtagelighed, jeg har, til ret at føle og forstaae dem. Der gives ogsaa genialske Læsere — for hvem skulde Kunstneren ellers arbeide? men de ere sieldnere, end Smaatalenter; og kan jeg i mit stille Sind regne mig til de Første, saa taber jeg Intet ved ei at høre til de Sidste.

Men Agnes!" sukkede han, „men Agnes! fra dig kan jeg endnu ikke skille mig."

I disse Betragtninger havde han, uden at han mærkede det, giort en lang Spadseregang, og stod i en af de store Hauger, der allerede dengang forskionnede Hamborg og Altona, og som den liberale Eier havde aabnet Publicum Adgangen til. Hensunken i sine Følelser satte Vinfred sig i en skyggefuld Gang, der kun fiernedes fra en anden i samme Retning løbende, ved en høi glatklippet Hække, der som en uigiennemsigtig Muur adskilte begge.

Vinfred havde neppe sat sig paa en Bænk, før han hørte tvende Damer i Samtale med hinanden i den anden Gang paa en Bænk, der vendte Ryggen lige mod hans.

De talede temmelig høit, da de troede, de vare alene; og Vinfred vilde just staae op og gaae et andet Sted hen, for ei at høre, hvad der ikke vedkom ham, da han tydeligt kiendte Agnes' Røst, og hørte sit Navn nævne. Det var ham nu umuligt, at reise sig; han sad som naglet til Bænken, og var lutter Øre.

„Det er saadan et hiertensgodt Menneske," sagde Agnes, „og det giør mig saa ondt, at skulle bedrøve ham; Moder og Søster Grethe holde saameget af ham, og jeg holder ogsaa af ham. Men det kunde da aldrig falde mig ind, at gifte mig med ham." — „Nei," sagde den Anden, „Gud bevares! han er jo slet ikke smuk, han er saa sortsmuttet, har store Fødder, er skiævknæet, har saadanne keitede Manerer, og røde Hænder. Og saae du den Kiole, han gik med i Førstningen?" — „Det er Smaating," sagde Agnes. „Kiolen blev snart syet om; Hænderne kunde blive hvide, og det Keitede . . ." — „Forlader ham aldrig," raabte den Anden leende. — „Men", sagde Agnes alvorlig, „skulde jeg forlade min Kunst, hvorved jeg ernærer mig selv, min Moder, min Søster og min Broder, for at reise bort med ham til en lille Hytte? Og desuden kan jeg slet ikke elske ham, og han er et maadeligt Hoved. Hans Stykke, forsikkrede Lessing, er jammerligt. Jeg skammer mig næsten; der var Noget deri, som rørte mig. Men det var ikke Stykket, det var den stakkels Forfatter, som gierne vilde behage mig, og som jeg havde Medlidenhed med."

Mere hørte Vinfred ikke. Han stod op, gik sin Vei — og følte sig pludselig let og helbredet. Han vandrede ikke mere i Drømme. Han var opmærksom paa den skiønne Natur, paa den deilige Dag, Urterne og Blomsterne. Han hørte med Fornøielse Bogfinken qviddre lystigt i Træet, og længtes slet ikke meer efter Aftenen, Maanen, Nattergalen og Natviolen. Han gik hiem, pakkede Alting ind, og be-

sluttede at reise næste Dag til et Universitet, for efter Lessings Raad at tage sin theologiske Examen.

Tidlig om Morgenen tog han Afsked med sin herlige Lærer, der selv fulgte ham til Vogns, og bar en Bylt for ham. Ved Afskeden sagde Lessing, i det han kyssede ham: „Lad mig vide, naar du har din Examen! General Tauenzien er min Ven, og har stor Indflydelse, han skaffer dig nok et godt Præstekald. Din Visitbillet pour prendre congé skal jeg selv bringe Agnes."

Her kunde Historien synes at være ude; men vi maae dog endnu berette, at Lessing, efter at Vinfred havde taget theologisk Examen, fik General Tauenzien til at giore sig al Umage for det unge Menneskes Ansættelse, og Tilfældet kom dem saa heldigt i Mode, at det endogsaa lykkedes, at skaffe Vinfred, efter at han havde tilbragt nogle Aar som Capellan hos en anden Præst, hans Faders Kald, da den Præst, der havde været der for, blev forflyttet. Et Par Aar efter Vinfreds Ankomst til sin Fødeby og sit Præstekald, fik Lessing følgende Brev fra ham, hvormed vi slutte vor Fortælling:

„Min faderlige Velgiører og Ven!

O, hvor lykkelig føler jeg mig, at jeg kan kalde en af Tydsklands største Skribenter og største Digter saaledes; at jeg kan beundre ham ligesaa hoit for Hiertet og Characteren, som den læsende Verden for Aanden, Talentet og Lærdommen. Dog det udgior jo alt et uadskilleligt Heelt; og selv den, der blot kiender Dem som Forfatter, maa jo af Deres Skrifter blive fuldkommen overbeviist om Deres personlige Fortræffelighed. Vilde De ellers have skienket os en Nathan den Vise? Men jeg vil ikke tale meer om Dem,

thi hvo De er, og hvad De er, veed hele Tydskland; men hvo jeg er, og hvad jeg er, vide kun Faa, dog jeg er stolt af, at jeg iblandt disse Faa regner en Lessing.

Kiære, dyrebare Fader! det Meste af hvad jeg er, takker jeg Dem for. De vakte mig af Drommen, da jeg var paa gale Veie; De opmuntrede mig atter til Flid og Studeringer; De forskaffede mig i nogle Aar en god Tilværelse og Forberedelse til mit Kald hos den ædle R . . . Og nu Kronen paa det Hele: ved Deres Hielp blev jeg Præst i min kiære Fødeby, hvorhen Hiertet og Erindringerne kaldte mig. Jeg beklæder nu min Faders Embede; jeg prædiker paa den samme Prædikestol, som han; jeg døber Børn af den samme Daab, hvor jeg blev døbt; jeg gaaer hver Dag over den samme Kirkegaard, hvor mine Elskte hvile, og hvor jeg selv engang haaber at hvile. Men tro for Alting ikke, kiæreste Lessing! at jeg er forfalden til Veemod og Melancholie. Ingen elsker Livet hoiere, end jeg. Ingen har Grund til at elske det meer; og hvorfor — det vil jeg nu fortælle Dem.

Uagtet min Glæde over at være bleven Præst i min Fødeby, maa jeg tilstaae, at jeg drog derhen i meget veemodige Tanker, og at der i min hele Tilstand blandte sig en Tungsind, der, hvis den var vedblevet, vilde havt slemme Følger. Med største Længsel iilte jeg til de Steder, som jeg nu ikke havde seet i saamange Aar. Enhver Gienstand var mig dyrebar — men hvorledes? Det kom mig for, som om min Fødeegn var et vidtloftigt Gravmæle, et stort høitideligt Capel, med lutter Mindesmærker om begravne Glæder; og at den Fryd, jeg nu havde, bestod egenlig blot i at mindes den forsvundne. Min gamle Degn var død, og jeg havde ingen flere Venner her, skiondt vel endeel Bekiendte fra mine Barndomsdage, hvilke, paa det nær, at vi for

flere Aar siden ofte havde seet hinanden og hilst, naar vi gik hinanden forbi, vare mig saa fremmede, som de Andre. Men det er besynderligt, man kommer dog i et hierteligere Forhold til slige gamle Bekiendte; thi om man end aldrig har talet med dem, saa deler man dog en Hemmelighed med dem: Erindringen om svundne Dage.

Hvad der i den første Tid især beskiæftigede mig, var at meublere en smuk Hiornestue i Præstegaarden med min Faders eget Bohave, hvilket jeg ikke havde skilt mig ved, men havde staaende paa et Loft der i Byen, ligesom det havde anet mig, at jeg engang her igien skulde bruge det. Det var ikke vanskeligt, at faae Stuen til at see ud, ligesom i hiin Tid; thi den havde endnu sit grønne Betræk, og en Viinranke, som stod uden for Vinduet, bugnede, som fordum, med skionne Druer. Det gamle Claveer, en Canapee, et Speil, Bord, Stole og nogle Skilderier kom paa deres forrige Sted; og nu saae Stuen aldeles ud, som i min Faders Levetid. Ikke sandt, gode Lessing! De smiler ikke over dette, som over en smaglos Smaalighed? Jeg husker nok, hvad De sagde mig sidst, vi saaes, om det trofaste Sind.

Da jeg nu saaledes havde faaet min Præstegaard i Stand, skulde jeg dog ogsaa engang besøge Degneboligen. Dette giorde jeg, men fandt med den ny Degn Huset aldeles forandret — jeg negter ikke, til Fordeel for Degnen, men ikke for mig. Haugen, som jeg flygtigt kigede ud i, var ogsaa meget forandret, kun saae jeg det gamle Jasmin-Lysthuus for Enden af Haugen i sin forrige Tilstand; og da jeg opdagede en lille Laage fra Marken ind til Haugen, saa besluttede jeg, engang med det første at giore Lysthuset en Visit incognito, uden at folges af den besværlige Degn, der altid havde saa meget at fortælle om sig selv, at jeg

slet ikke kunde komme til at spørge ham om Noget af det Gamle.

Til denne Lysthuus-Visit valgte jeg en smuk tidlig Morgenstund, da jeg vidste, at Degnen og hans Kone holdt af at sove længe. Jeg gik over Marken, aabnede den lille Laage, og traadte ind i Lysthuset. Men hvor forundret blev jeg, da jeg opdagede en deilig ung Pige siddende der ved sit Haandarbeide! Jeg vil kun sige Dem, at hun var aldeles det Modsatte af Agnes Felbrich; hun havde mørke, næsten sorte Haar, hendes blaae Øine vare ikke meget store, men saa skiønne, saa fulde af Aand og Siæl og Trohiertighed, at man strax maatte fatte Tillid til hende. Følelse og Alvor udbredte sig over hendes Ansigt, og hendes Væsen havde den undseelige Beskedenhed, der klæder Pigerne saa godt, og som bedst udklækkes i tarvelig Ensomhed. Hun stod strax op, og neiede ærbødigt for mig, thi hun kiendte mig. Men jeg kiendte ikke hende — igien, og det var ogsaa umuligt. Thi hvem troer De vel det var? Min lille Sophie, den forrige Degns Datter, der havde siddet her paa mit Skiød, da hun var lille, og grædt over, at hun ikke skulde være min Kone. Men jeg havde trøstet hende med, at det dog skulde skee. Og, kiæreste Lessing! det er skeet. Jeg vil ikke vidtløftigt fortælle Dem, hvorledes Bekiendtskabet daglig igien blev fornyet, og hvorledes jeg alt fik den søde Sophie meer og mere kiær. Det er nok, at De veed, at hun nu er min Kone, at jeg netop i hende har fundet en saadan Veninde i Livet, som De ønskede mig. Men saa meget maa De dog vide for det første, thi jeg skriver Dem snart til igien: Her gaaer allerede en lille rask Toaars Gut og leger, og forstyrrer mig, mens jeg skriver Dem til, ved at blæse i sin Trompet. Og veed De, hvad han hedder? Han hedder Gotthold Ephraim Lessing."

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Straffen efter Døden. En Fortælling.**] (A) Iris. Nytaarsgave for 1819. Udgivet af Johan Carsten Hauch, ogsaa under Titel: Iris. En Samling af Poesie og Prosa. Udgivet ved J. C. Hauch. (B) Digterværker af Oehl., II, 1835. (C) Oehl.s Digterværker, XIII, 1846. I B og C henregnes denne Fortælling til Noveller.

Side 5, Linie 6: Herre] = B; A: Husbond
— —, — 22: dog] = B; A: nu
— 6, — 3: en Støtte, og talede ikke et Ord] = C; A: en Støtte, og saa sort som Kakkelovnen, uden at tale et Ord
— —, — 30: versprecher] = B; A: versprechen
— 7, — 5 og 15: Gunild] = B; A: Gertrud
— —, — 7: hun overfalden] = B; A: hun pludselig overfalden
— —, — 10: i den Døde, Jens] = B; A: i ham. Jens
— —, — 13: sig] = B; A: dem
— —, — 14: de Svinet] = B; A: de altsaa Svinet
— 8, — 1: Lemmer. Og] = B; A: Lemmer, for de Høistbydende. Og
— —, — 18: med sig, og forsvandt. Det] = B; A: med dem, og lukkede Dørren. — Det
— —, — 27: ind] = C; A: ud
— 9, — 1-2: sig paa sit grønne Øre.] = B; A: sig ogsaa til Hvile.
— —, — 5: andre gode Venner. Han] = B; A: andre Bekiendtere. Han
— —, — 8: sig] = B; A: dem
— —, — 9-10: i Grunden ikke yndet her, og] = C; A: igrunden heller ikke liidt: og
— —, — 16-17: slaaer. „Det] = B; A: slaaer paa. Det
— —, — 25: spurgte] = B; A: sagde
— 10, — 3: Liigstuen, og] = B; A: Liigstuen, Ven, og

Side 10, Linie 10-11: et Par sorte Emses Buxer; det] = B; A: en sort Emses Troie; det
— —, — 25: Flaske] = B; A: Botelle
— 11, — 27: et Par sorte Emses Buxer, hvis] = B; A: en sort Emses Troie, hvis
— 12, — 4: og Buxerne har jeg fortient." — „Dem skal] = B; A: og den sorte Emses Troie har jeg fortjent. Det skal
— —, — 5: dem] = B; A: det
— —, — 7: sig] = B; A: dem
— —, — 15: hun] = Digterens tydske Oversættelse i Adam Oehl.s Schriften, XVI. 1830; A, B og C: han
— —, — 21-22: Da de havde fattet sig igien] = B; A: Da de vare komne lidt til dem selv igien
— —, — 25-26: Der ist so mein guter] = B; A: Das ist so mein guten
— —, — 27: sig] = B; A: dem
— 13, — 14: Champagneblodet] = C; A: Champagnerblodet
— —, — 16: Talemaader] A: Taalemaader (B og C mangle)
— —, — 21: *payerai*] = Digterens tydske Oversættelse; A: *payrai* (B og C mangle)
— —, — 26: efter Sandsynlighed havde] = B; A: efter sin Formeening havde
— —, — 27-28: som hans egen Pudderqvast. Han] = B; A: som sin egen Kjole. Han
— 14, — 5: sig der] = C; A: sig atter der
— —, — 9: der] = B; A: som
— —, — 10: formaaede] = B; A: drev
— —, — 28: Øine faldt paa] = B; A: Øine fæstede sig paa
— 15, — 13: hen og stod] = B; A: hen med foldede Hænder stod
— —, — 15: „Jeg havde kunnet] = B; A: Her havde jeg kunnet
— 17, — 5: var det hans] = B; A: var hans
— —, — 11: Fængsel] = B; A: Fængsler
— —, — 12: var] = B; A: er
— —, — —: Nei,] = B; A: Men
— —, — 21: den Anden hang] = B; A: Herr Tang hang
— —, — 32: i] = B; A: paa
— 18, — 12: paa] = B; A: i

Side 19: **Den blege Ridder. En Fortælling.**] (A) Oehl.s Prometheus, I, Sept., Oct., Nov. 1832. (B) Oehl.s Digterværker, XIII, 1846, hvor denne Fortælling, noget forkortet, er indført iblandt Noveller. — Hovedpersonerne i Fortællingen ere Ridder Aage og Jomfru Else fra den gamle, i Sørge-

spillet Axel og Valborg indførte Folkevise (see Oehl.s Trag. Dram., II, 1858, Side 284, Anm. til Side 245, Linie 10 ff.), af hvilken her Side 76-77 (og 82) anføres nogle Verslinier. — Digterens tydske Oversættelse af Den blege Ridder, indført i Urania, Taschenbuch für 1833, fra hvilken nogle Smaa-Oplysninger maaskee kunde været hentede, har nærv. Udgiver ikke kunnet finde her i Byen.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 21, Linie 7: Glipping. Erik Menved] = B; A: Glipping, der blev myrdet, med 56 Saar, af flere opbragte Herremænd, fordi han havde vanæret Grev Jacob af Hallands Ægtefrue. Kong Erik Menved
— 22, — 10-11: Fornoielse. Over] = B; A: Fornoielse. Hans skarpe Syn og rolige Arm giorde ham, ved Øvelsen, til en god Bueskytte, og han kastede sit Spyd med Kraft og Sikkerhed. Over
— 23, — 15: Grimhild] A: Gunhild (B mangler)
— —, — 31: red en Dag over] = B; A: reed over
— 24, — 3-4: giennem Rosenlunden, forbi Smedien, Loen, Laden og Arbeidsfolkenes Boliger, til] = B; A: giennem Rosenlund, Smidien, Loen, Laden og Arbeidsfolkenes Boliger forbi, til
— 25, — 29: nedsænkt, som] = B; A: nedsænkt i Brystet, som
— 28, — 13: saae paa et Stillads en Trætavle, paa hvilken] = B; A: saae en stor Trætavle staae paa et Stellads, paa hvilken
— —, — 15: i] = B; A: med
— —, — 26: Smererier] A: Smorrerier (B mangler)
— 31, — 19: og Regnvand] = B; A: og det hyppige Regnvand
— 32, — 8: og boret] = B; A: og havde boret
— 33, — 3: forsvunden] = B; A: forsvundet
— 34, — 16: legede] = B; A: lapsede
— 36, — 24-25: hans Fader] = B; A: hans salig Fader
— 39, — 12: brygge] = B; A: bygge
— 40, — 13-14: Overflodighed?" | De stege] = B; A: Overflodighed? Naturen har kun tildeelt os jordiske Skabninger indskrænkede Evner."
De stege
— —, — 21: faldt bevidstlos til] = B; A: faldt i Krampe til
— 41, — 6: Ungersvend] = B; A: Yngling
— —, — 16: at falde i Afmagt. Men] = B; A: at faae Krampe. Men
— 42, — 10: op, og sagde] = B; A: op, gav ham sit Sværd tilbage, som laa henkastet i Stovet, trykkede venligt hans Haand og sagde

Side 42, Linie 30: Barnlig munter] = B; A: Barnlig, munter
— 43, — 5: skiult;] = B; A: skiult,
— —, — 15: som i Skyen] = B; A: som Skyen
— 45, — 10: De] = B; A: Den
— —, — 26: Hvem] = B; A: Hvo
— —, — 28: Fordærvelse] = B; A: Fordærvelsen
— 46, — 3: fylde] A og B: fylder
— 47, — 2-15: „Min naadige Jomfru!" osv. indtil: Begiering, at J] = B; A: „Min smukke naadige Jomfru! raabte den Ældste, med lam Tunge men i en prækende Tone, — J som er en sand hellig Jomfru for vor hele Egn — vi stakkels fulde og berusede Mennesker tage i vor Nød og Elendighed vor Tilflugt til Jer, i Haab om at J vil dele vor Glæde, eller i det mindste dog fortære et ganske lille Stykke deraf; thi selv kan vi ikke overkomme det alt, skiøndt Gud veed, vi have giort os Umage nok. Den Enes Død den Andens Brød! siger den vise Salomo; der har han igien Ret, kun var det ikke dennegang Brød, men Viin, eller rettere sagt Øl; og det et forbarmeligt lysegult sødt tyndt Øl, uden Humle; men saa fortræffeligt proppet, med et saa vederqvægende Skum, at Hiertet hopper Een af Glæde i Livet, naar man drikker deraf. — Her er nemlig strandet et Skib, i sidste store Uveir, paa vor Kyst. Hvor den halve Deel af Mandskabet er blevet af, maa vor Herre vide; den anden halve Deel har Fanden taget; og Resten, som ikke er værd at tale om, har reddet sig paa Vraget og bringe vi med. Øllet tilhører Eder med al Ret, thi Skibet er strandet paa Eders Forstrand. Derfor have vi, Eders Livegne, ogsaa drukket det op, paa nogle Flasker nær, som vi ydmygst bede Eder ikke at forsmaae, og drikke et Glas med — dersom der endnu er noget i Flaskerne, — paa det at J ogsaa maa blive lystig, glemme de kiære Forældre og ikke sorge meer." — „Dernæst er vor ydmygste Begiæring — vedblev han hikkende, ligesom han vilde ende sin Tale, men der faldt ham noget ind, „at J
— —, — 15-16: vil bringe] = B; A: vil see at bringe
— 49, — 2: Champagne] = B; A: Champagner
— —, — 4: fik ogsaa et Glas, og] = B; A: fik sig ogsaa en Taar og
— —, — 6: halvt, og] = B; A: halv tilbunds og
— —, — 8: ligesom] = B; A: som
— —, — 26: derpaa] A: derfor (B mangler)
— 50, — 9: jeg slet] = B; A: jeg forresten slet
— —, — 19: derefter] = B; A: efter
— —, — 32: levet, lært og lidt. Men] A: levet, lært og lidt. Det glædte mig ogsaa; men B: levet. Men
— 51, — 4: var en af] = B; A: var yderst overtroisk, og netop een af

Side 51, Linie 17: traadte derind] = B; A: traadte ogsaa derind
— —, — 21: Comthurier] A: Comthurer (B mangler)
— —, — 27: Cypern, og bekæmpe hedenske Sørøvere, som] = B; A: Cypern, og maae nøies med at bekiæmpe saracenske Kapere, som
— 52, — 15: Lægbroder] = B; A: Laiebroder
— —, — 27-28: det forbi mellem os] = B; A: det ude med os
— —, — 30: Verden. Jeg] = B; A: Verden, om den ogsaa er rigtig. Jeg
— —, — 32: for at tvivle om Reliqviernes Ægthed.] = B; A: for at lee ad de taabelige Fagter, og at tvivle om Reliquierne; thi deri bestod min hele Forbrydelse. Vi reiste nu ogsaa til de andre hellige Steder og til Bierget Libanon, hvor Cederne ikke længer saa frodigt rystede deres stolte Hoveder, som i Kong Davids Tid.
— 53, — 2: af en Sørøver. Vi] = B; A: af en hedensk Kaper. Vi
— —, — 26: os paa] = B; A: os snart paa
— 55, — 16: et] A: een (B mangler)
— 56, — 16: *Commedia*] A: *comoedia* (B mangler)
— 57, — 14-15: tilbage," svarede] = B; A: tilbage igien!" svarede
— —, — 18: vort] = B; A: mit
— 58, — 7: skionne] = B; A: skionneste
— —, — 8: sagt," vedblev] = B; A: sagt Eder, — vedblev
— —, — 19-20: uudtømmelige Almagt i Dannelsen] = B; A: uudtømmelige Opfindelse, der især viser sig i Dannelsen
— 59, — 7: Tid] = B; A: Katastrophe
— 60, — 15: Boddelknegte] Efter Digterens senere constante Sprogbrug; A: Bodelknægte (B mangler)
— —, — 20: Baphometus] A: Baffometus (B mangler)
— 61, — 5-6: ikke af Ugudelighed," vedblev Ridderen, „men af en daarlig] = B; A: ikke Ugudelighed, ikke Vantro, der bragte dem dertil, — vedblev Ridderen, — men meget meer en daarlig
— —, — 10: hellig] = B; A: symbolisk
— —, — 21: Baphometus] A: Bufametus (B mangler)
— 62, — 9: jeg har] = B; A: jeg atter har
— —, — 11: men jeg meddeler disse faa Træk, om] = B; A: men det skeer, om
— —, — 20: men Forbryderen] = B; A: men desværre! Forbryderen
— 64, — 5: Uskyldige! Saaledes] = B; A: Uskyldige; — og saaledes
— —, — 16-26: Tausheden. | „Hvad hielper osv. indtil: Da Rane og Regner havde siddet] = B; A: Tausheden, og at Rane, naar han ikke var hos Else, næsten taug ligesaa meget som han. Da Regner eengang blev opfordret af nogle gode Venner til at

sige, hvorfor han var saa stum, skal han have holdt denne længste Tale i sit Liv:

„Hvad hielper den Snakken til? Den er Menneskets største Ulykke; han kunde være det lykkeligste Dyr paa Guds grønne Jord, hvis han taug; nu er han af lutter Sladderagtighed det Ulykkeligste. Hvoraf kommer Kiv? Af Snak! Misforstaaelser? Af Snak! Thi den som nøies med Tegn, holder sig til Tingen, fristes ikke til Spidsfindighed, og vækker ingen Modsigelseslyst. Hvoraf kommer Fiendskab og Had? Blot af at tale! Forfængelighed, Hovmod, Løgn, Bagvaskelse, alt det Utøi trives i en Sladderpose. Og hvortil bruge vi den fordømte Sladder? Kan man ikke være frisk og sund, øve sit Haandværk og sin Kunst pløie og saae, gaae paa Jagt, bygge Huse, rive dem ned, avle Børn, og føre Krig, uden at mæle et eneste Ord? Jeg troer vist at den Kundskabsfrugt Eva nød i Paradis bestod i, at hun blev skaaren for Tungebaand. I Uskyldighedsstanden taug Menneskene, som Dyrene, og forligtes; men neppe havde hun smagt det fordømte Æble, for hun begyndte at yppe Klammeri med sin Mand; og Adam kunde da heller ikke tie, skiøndt han fik sit Æble paatvers i Brangstruben. Slig Støi gad vor Herre ikke høre, og jog dem ud af Paradis; og derfor er Qvinden endnu den Dag idag den største Sladderhank og den værste Kiævler."

Da Rane og Regner idag havde siddet

Side 64, Linie 28-29: „Fordi den sigter rigtigt; hvo der giør det, træffer] = B; A: „Fordi den kun vil det samme; hvo der vil det, træffer

— —, — 30: „Saa lad hende gaae!" — „Det] = B; A: „Saa lad være!" — „Det

— 65, — 10-12: Fæstemø; nu red han langsomt hiem, og overveiede det store Lykkeskifte, som han ikke selv ret kunde fatte. | Først da] = B; A: Fæstemø. De spadserede sammen i Maaneskin, og nu rynkede den ikke længer sine Bryn, den smilte venligt deeltagende. Roserne havde ikke lukket deres Kalke, som de knipske Lilier og Tulipaner; og den skiønneste Rose, Elses røde Mund, havde givet Beileren det første Kys. Gamle Karen maatte minde dem om, at det var silde; og nu reed han langsomt hiem og overveiede den store Lykke, som han ikke selv ret kunde begribe.

Først da

— —, — 23: Brud anstrenge sig] = B; A: Brud, der anstrængte sig

— 66, — 6: er slukt] = B; A: er atter slukt

— —, — 11: hentede Vand] = B; A: hentede en Spand Vand

— —, — 15: var igien ryddelig] = B; A: var bleven ganske ryddelig

— 68, — 5-6: deilig Kage. „Kives] = B; A: deilig Kirsebærtærte, som hun havde lavet. „Kives

— —, — 9-10: Dødsdolken] = B; A: Dødspilen

Side 68, Linie 11: Minnesangerne] = B; A: de gudsforgaaene Minnesangere
— —, — 13-14: gammel findig Qvinde] = B; A: gammel fornuftig Kone
— 69, — 18: der lode over hans Grav, vilde] = B; A: der tonede over ham, vilde
— —, — 21: lovede at opfylde det. Ridder Aage] A: lovede at bringe det i Opfyldelse, thi dengang kiendte man endnu intet til den store Afsky for Begravelser i Kirker. Ridder Aage B: lovede at opfylde det. Aage (B skulde være fulgt i nærv. Udgave i Stedet for den ved en Uagtsomhed opstaaede Composition af begge Læsemaaderne).
— —, — 27: ringe Efterladenskab saa stor en Plads] = B; A: ringe Arvemidler en saa stor Plads
— 71, — 14: Dankongen] = B; A: Dannerkongen
— 72, — 22: som Thorvald havde] A: som Thorvald ogsaa havde; B: som Faderen havde (det Samme gjælder her, som ovenfor ved Side 69, Linie 21).
— —, — 26: Jorden. Aage] = B; A: Jorden, som just Aage
— 74, — 11: Sivald] = B; A: Han
— 76, — 2: Maaneskinnet] = B; A: Maanskinnet
— —, — 13-14: floi med] = B; A: floi atter med
— —, — 18: om Nogen] = B; A: om der Nogen
— 78, — 22-23: Ei meer under klaren Himmel | Jeg rider stolt under Ø] = B; A:

Thi lukkes mig Naadens Himmel,
Jeg rider dog ei under Øe

— —, — 24: Rane! saa tag] = B; A: Rane! tag
— —, — 25: Ven vil jeg] = B; A: Ven jeg
— 79, — 13: sov] = B; A: sove
— —, — 24-25: Kirkedoren." | Hun sprang] = B; A: Kirkedoren, den hvinsker i den lystige Morgenrode." | Hun sprang
— 80, — 1: Daggerten] = B; A: en Daggert
— —, — 2: om Hialtet,] = B; A: om Hialtet paa Daggerten,
— 81, — 3: som Barn.] = B; A: som et lille Æblebarn.
— —, — 21-22: Eensomhed. Da kom Aage. Da lærte jeg at kiende mandig Skionhed] = B; A: Eensomhed; thi den gode Karen læste, vel med megen Færdighed, men hun forstod og folte kun lidet af hvad hun læste. Hendes Tanker vare meest i Kiokkenet, mellem de Retter som hun forstod at lave saa godt. Dog — hun var mig en hoist nyttig, tro og ordentlig Skafferske, en Veninde, hengiven med Liv og Siæl. Uden hendes og den gode Ranes Hielp var jeg kun slet kommen ud af at bestride den store Huusholdning. De lode mig lege, og arbeidede egentlig for mig. — Min storste Glæde, næst Læsningen og den skionne Vaarblomstren, vare mine Moer; og du veed hvor glad og fro jeg har tilbragt mangen Sommer- og Vinteraften iblandt Eder.

Af gamle Mænd kiendte jeg egentlig kun Prioren, min Formynder; af unge Mænd — Rane. Jeg troede, alle Ungersvende maatte være som han, og fik slet ingen Lyst til at giøre deres nærmere Bekiendtskab. Vel læste og sang jeg mange Viser om tappre, skiønne, unge, Helte og Riddere; men jeg troede det var Indbildning, ligesom om Jætterne og Dværgene, om Alferne og Havfruerne. — Da kom Aage! — En sand Aande-aabenbaring. Ja Aand, Aand havde han. Da lærte jeg at kiende mandlig Skiønhed

Side 81, Linie 24-25: maatte doe, som hans uskyldige] = B; A: maatte ogsaa doe, som hans andre, uskyldige

— —, — 31, til Side 82, Linie 1: Pinebænk. Nu gaaer han omkring her om Natten i Borggangene med Kisten] = B; A: Pinebænk; og det maa være en forfærdelig Qval at blive martret, især efter en stærk Sygdom. Hvor langt bedre at ende sit Liv i en ærlig Kamp, og for den skiælvede Aage visselig ikke. Han saae dog ellers saa god og ærlig ud; kun Fortvivlelsen over Synden i et ulyksaligt Øieblik morknede og dæmpede det kraftige Blik i hans Øie. Nu ere hans Øine brustne, og med brustne Øine gaaer han tit omkring her om Natten, med Kisten

— 82, — 3: „Aldrig, kiære Jomfru!"] Efter disse Ord følger i B en ny kort Slutning paa det Hele, som maaskee af Nogle vil foretrækkes for den oprindelige, i Texten beholdte, og derfor anføres her:

Karen og Rane troede, det var blot Indbildning af Else, da de ikke selv saae Noget; Else havde aldrig Synet, naar der vare Andre tilstede. Hver Dag blev hun blegere; hun nød næsten Intet. Hele Timer kunde hun sidde om Natten og betragte Stiernerne paa Himlen. Hun sagde: det havde den døde Ridder bedet hende om. Der var han oppe, og der skulde de snart sees. Der var intet levret Blod; der blomstrede alle Livets svundne Glæder som Roser.

I en saadan stierneklar Nat sad hun engang i Hallen og stirrede ud af Vinduet til Himlen. Karen havde været der flere Gange og prøvet paa at faae hende til at gaae i Seng; men hun vilde ikke. Nu, da Morgenhanen galede, kunde den tro Veninde ikke længer udholde at lade det stakkels Barn sidde saaledes. Hun nærmede sig hende langsomt, klappede hende sagte paa Skulderen, og sagde: „Kiære Else! det er Tid engang at gaae til Hvile. Morgenhanen galede; hørte du det ikke?" — „Jo, jeg hørte det nok," svarede den Blege; „jeg gaaer til Hvile." — Det blev lysere. Og nu saae gamle Karen Jomfru Else sidde der, saa skiøn som hun aldrig havde været før, men med et sneehvidt Ansigt, og de brustne Øine stirrede paa Stiernerne.

— 84, — 9: sig, og] A: sig igien, og (B mangler. Smlg. Linie 24-25.)

Side 87: **Den gale Uglspeil. En Fortælling.**] (A) Oehl.s Prometheus, II, Febr. 1833. (B) Oehl.s Digterværker, XIII, 1846, hvor denne Fortælling er indført iblandt Noveller.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 90, Linie 18: andet] = B; A: anden
— 92, — 13: Hatten] = B; A: Kabudsen
— —, — 32: Spas. Maaskee] = B; A: Spas. Thi finder jeg dem ikke hvor jeg søger, saa skyder jeg Gienvei og overskiærer sandsynligviis snart Deres Planetbane ved min eliptiske Komet." „Det kunde nok hænde sig, Herr Kepler, Copernicus eller Neuton. Hvilken af Titlerne maa jeg have den Ære at give Jer? Maaskee alle tre?" — Nei jeg er ikke meer end Een," svarede Lukas. „Maaskee
— 93, — 5: en Brond] = B; A: en dyb Brond
— 94, — 1: ilede saa] = B; A: ilede altsaa saa
— —, — 26-27: giore de nu] = B; A: gior der nu
— 96, — 9: som frygtede for sin] = B; A: som vilde dele Skiebne med sin
— 97, — 10: Smilebaandet] = B; A: Næsen
— 99, — 16: Corduansskoe] = B; A: Carduansskoe
— 100, — 1: Longobarderne] = B; A: Langobarderne
— 102, — 11: Uglspeil] = B; A: Uglspil
— —, — 18: Zigeunere] = B; A: Zigeunerne
— 109, — 5: dadelværdige] = B; A: dadleværdige
— 110, — 10: Dosmer] = B; A: Dummerjan
— —, — 25: Dem] = B; A: sig

Side 113: **De to Jernringe. Et Eventyr.**] Oehl.s Prometheus, III, Mai 1833.

Bemærkninger til De to Jernringe:

Side 113, Linie 1-16: da min Ven Rahbek og hans elskværdige Karen Margareta endnu levede, osv.] Om Digterens Forhold til Rahbek og hans Kone kan sees Oehl.s Erindringer, I, Side 118-120, 129-130, 149-150, 210, 211-216; II, Side 21-25, 41-43, 139; III, Side 15-16, 45-50, 105-106; IV, Side 6, 10, 29-30, 60-70; Oehl.s Syngespil, Lystspil osv., 1859-1860, VI, Side 227-228, 253-256, 264-265; Oehl.s Digte, 1860-1861, I, Side 246-247, 264-267, 283-287; III, Side 25-26, 50-52, 114, 145-148, 178-181.

Side 130, Linie 10-11: „„Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube.""] Faust, der Tragödie erster Theil (Goethe's sämmtliche Werke, XI, Stuttg. u. Tüb. 1840, Side 34).

— —, — 12-14: „„Sædekornet til at troe paa det Overnaturlige ligger i os alle; det kommer kun an paa Digterens Kunst, at bringe det til at spire.""] Hamburgische Dramaturgie, XI. Stück (G. E. Lessings sämmtliche Schriften, XXIV, Berlin 1794, Side 89).

— 132, — 31-32: „„Gebt ihr euch einmal für Poeten, so commandirt die Poesie!""] Faust, Vorspiel af dem Theater (ovenanførte Udgave, Side 11).

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 126 Linie 15: om han folte] Orig.: om folte

— 132, — 21: er] Orig.: en

— —, — 31: Gebt] Orig.: Giebt

Side 135: **Den italienske Digter blandt de Vilde. En romantisk-antik Fortælling.**] (A) Oehl.s Prometheus, III, Aug. 1833. (B) Oehl.s Digterværker, XIII, 1846, hvor dette lille Arbeide staaer iblandt Noveller, men ikke desto mindre med den i nærv. Udgave optagne Benævnelse: „En romantisk-antik Fortælling". I A kaldes det paa Indholdslisten Novel, men i en Indledning, der tillige omslutter de to efterfølgende Arbeider, som ende nærv. Bind, benævnes det Fortælling. Indledningen er følgende:

Digter-Samtale.

Tre unge Digtere kom for nogle Aar siden ofte sammen om Aftenen, for at tale om Kunstværker og Poesie. Engang var især Talen om det Antike eller saa kaldte Classiske, og det Romantiske, hvorpaa der, som endnu af Mange, giordes en stærk Forskiel. Ludvig paastod, at det Romantiske blot tilhorte den nyere Tid, og at det var urimeligt, at ville sætte sig hen i det Antike. Sigurd, den Ældste, tog deraf Anledning til at yttre Folgende:

„Jeg holder ikke meget af disse skarpe Inddelinger og Grændsebestemmelser. De forekomme mig i det hoieste kun at

være til samme Nytte, som Himmeltegnene paa Globen: de existere kun i den Anskuendes Phantasie. Jeg har Intet imod, at man gior dem, for at lette sig selv Overskueligheden. Det er vist til stort Gavn for Tydeligheden, at sige: „„Naar jeg trækker en lige Linie giennem de to bageste Hiul af Carlsvognen, saa er den forste store Stierne, jeg stoder paa, Polarstiernen"". Herved bliver det Enhver let, at finde Polarstiernen; og hvorledes vilde man ellers give en sandselig Beskrivelse af Veien til en Stierne mellem saa mange tusinde? Men naar han har giort det, saa veed Astronomen, at det Ord Carlsvogn med samt den lille Biorn kun ere vilkaarlige Phantasiebilleder, der hielpe Videnskaben. Og saaledes skulde ogsaa Æsthetikerne indsee, at de Ord Antik eller Classisk, og Romantisk ikke ere Andet, end slige Billeder paa Tidens Globus, for at sandseliggiore sig visse Epocher i Kunstens Historie."

„Men", sagde Ludvig, „du vil dog ikke negte, at det Antike eller Classiske forholder sig til det Romantiske, som Hedenskab til Christendom, som Indsigt til Anelse, som Nydelse og Glæde til Længsel og Veemod, som det bestemt Tydelige og Begrændsede til det Dunkle og Uendelige, som kraftig Selvkiærlighed til et helligt Sværmeri, som det overskuelige Enkelte til det utydeligt Sammensatte?" — „Kort sagt," faldt ham Sigurd i Talen, „som der Skionne til det Hoie, som det Naive til det Sentimentale?" — „O ja!" svarede Ludvig, „vi kunne gierne indbefatte Adskillelsen under disse Benævnelser." — „Altsaa", vedblev Sigurd, „har der intet Hoit og Sentimentalt været i den antike Oldtid, og intet Skiont og Naivt i den romantiske Periode?" — „Jo, det vel; men underordnet, og i enhver af disse Epocher uendelig meer af det Ene, end af det Andet." — „Siig noget meer, kiære Ven! saa blive vi let enige. Men hvortil da den strenge Adskillelse?" — „Men det var dog den christelige Tro og Kiærligheden til Qvinden, som især udmærkede den romantiske Tid." — „Men vi tale jo ikke her om Forskiellen paa Oldtid og Middelalder, men om Forskiellen paa antik og romantisk Poesie. Og min Mening er, at hvor begge disse ere virkelig

Linie 25: under] Prom.: uden

Poesie, der ligne de hinanden meget. Religion er ikke Poesie; dertil er hiin for Meget, skiondt Poesien vel forbinder sig med Religionen. Overdreven Ridderforelskelse var heller ikke Poesie; dertil var den for Lidet. Hvor Poesien virker, der virker det skionne Menneskelige; og hvor Mennesker træde op i kraftige naturlige Forhold, der nærme de sig hinanden, og den Colorit, som Tidsforskielligheden giver dem, er ikke Hovedsagen, men tiener blot til Folie eller Baggrund for Billedet.

Dersom vi betragte det Mystiske, det sværmerisk Oversandselige som det Romantiske, saa horer herhen al den indiske Poesie og den ægyptiske Kunst. Og selv i den græske Poesie, hvis vi kiendte dens ældste lyriske Udbrud, vilde vi vist finde Meget, som lignede de ældre catholske Hymner. Alt, hvad der horte til Mysterierne, har havt dette Præg. Til den nyere philosophiske Folelse og Humanitet slutter sig Platos Dialoger og dristige Digterbilleder." — „Men Kiærligheden", vedblev Ludvig, „var dog en Ingredients, som ikke tilhorte den antike Tid, men forst opstod i Riddertiden." — „Ogsaa deri kan jeg ikke være enig med dig," vedblev Sigurd. „Sand Kiærlighed characteriserer ikke Riddertiden. Det var blot Forelskelsen i smukke qvindlige Former, og denne finde vi vel saa godt skildret hos de græske Idyldigtere, hos Ovid og hos Tibul, som hos de ridderlige Minnesangere. Det var forst i den videnskabelige Periode, at Folelsen for Qvinden forbandt sig med Tanken og med en oversandselig Begeistring. Men mon det er for Intet, at vi kalde denne Kiærlighed den platoniske?"

„Naar du berover den romantiske Tid sine Fortrin," raabte Ludvig, „hvad har den da tilbage? I det Plastiske og Naturlige kan den ikke maale sig med det Antike." — „Meget meer, end de Herrer, der kun ere opdragne paa Græsk og Latin, troe," svarede Sigurd. „Vore gamle Kæmpeviser, det tydske Nibelungenlied staae ikke langt tilbage for Homer. Er der meget Gientaget og Monotont i hine, saa er det ogsaa Tilfældet hos denne. Allerede Horats har anmærket: *Interdum dormitat bonus Homerus;* og dette Interdum er endda ikke saa sieldent. Men

derfor blive de store herlige Skildringer i Homer, hvoraf vi blot kiende en længst forsvunden Helteold, lige fortræffelige og uskatteerlige; og det er ogsaa Tilfældet med vore Heltesange. Den hedensk-nordiske Poesie har meget tilfælles med den græske. Den er ligesaa naiv, et tro, skiondt groteskere Billed af Naturen, uden Sværmeri. Og hvilken Genialitet i den nordiske Mythologie, der i Aand og Sandhed har saameget fælles med den græske, at Mange derved ere forledede til at troe, at den kun var et Slegfredbarn af hiin.

Hovedsagen i al Poesie bliver, som sagt, det skiont opfattede Menneskelige; og det kan opstaae til alle Tider og i alle Nationer. Tidsalderen giver kun disse Skionheder Tilsnit, forskiellig Farve og Composition; men for Tegning og Sandhed raader den evige Natur selv. Derfor er ogsaa den slaviske Binden til en vis Form upoetisk; ligesaa det alt for ængstlige Costume, der mere vedkommer Antiqvaren, end Digteren. Noget ganske Andet er det, at vi ikke af Uvidenhed skulle forbigaae de characteristiske Træk og Motiver, som Historien byder os, og at vi ikke paa en smaglos Maade blande det sig selv Modsigende, som ofte var Tilfældet i foregaaende Aarhundreder. Men var ikke Dante stor, selv i sine groteske Blandinger? Vare ikke Shakespeare og Calderon store, uagtet disse? Have Goethe og Schiller og flere gode nyere Digtere ikke blandet deres Tid med ældre Tider? Hvortil da de ængstelige strenge Adskillelser mellem Antik og Romantisk? Det er, som med Bygmesteren: han har græsk og gothisk Bygningskunst for Øine; er det ikke naturligt, at han efter sin Følelse og Smag bruger Noget af begge, og ikke holder sig slavisk til en bestemt Regel? Og hvilken Regel skulde han ogsaa holde sig strengt til? Man træffer uafladelig forskiellig Stiil; thi det ligger nu engang i Kunstens Natur, ikke at staae stille, men at bevæge sig paa forskiellig Maade, hvorved undgaaes Nødvendigheden af blot at copiere foregaaende Former.

Ligesaa lidet altsaa som den gode Bygmester kan dadles, fordi han selvstændig og kiæk forbinder det Gamle med det Nye, naar det skeer med Smag, Forstand, Hensigt, og uden berniniske

Overdrivelser; ligesaa lidet kan Nutidsdigteren dadles for Sligt. Hovedsagen i al skion Kunst er dog Genie, og hvor det findes, der kommer det Andet af sig selv; og gior det ikke det, saa skeer det aldrig, thi aldrig har endnu ængstlige, strenge, spidsfindige Forskrifter frembragt noget Kunstværk."

De gode Venner fortsatte denne Samtale; der blev talet meget om genialske Dommere, der ere ligesaa sieldne at finde, som genialske Kunstnere, saa at man vel kan sige, at ligesaa meget Fuskeri som der er i Kunsterne, ligesaa meget, og maaskee mere, er der i Bedommelsen deraf.

„Det Allerværste er," sagde Sigurd, „at disse vrange ubillige Domme, der ikke blot opstaae af Tomheder i Hovedet, men ogsaa — hvad der er værre — af Tomheder i Hiertet, knække mangen Spire, og bringe selv Tvedragt og Miskiendelser til Veie imellem gode Kunstnere."

Efter endnu at have fortsat disse Betragtninger videre, skiltes Vennerne ad, efter at der først var givet Opgaver til Digtninger, der skulde forfattes imidlertid, og oplæses i næste Mode. Man tog Anledning af hvad der i Dag var omtalt. Sigurd fik — som billigt — det Hverv at skrive en romantisk Fortælling, der dog skulde være antik. Ludvig skulde skrive en Novel om en billig og genialsk Kunstdommer, og Vilhelm een om to udmærkede forsonede Digtere af forskiellige Skoler.

Men forend de gik, raabte Ludvig: „Hor, Sigurd! Du sagde, og uden Tvivl med Rette, at Hovedsagen i al Kunst er Genie." — „Ja," faldt Sigurd ham i Talen, „og det maa der ogsaa være i Fortællingen, saavel som i Romanen; hvorfor ogsaa Jean Paul ender sine æsthetiske Betragtninger over denne med de mærkelige Ord: „„Det sidste, men maaskee vigtigste Vink, man kan give Romanskrivere, er dette: Venner! haver kun fortrinligt sandt herligt Genie, saa skulle I see, hvorvidt I drive det.""

„Og som Pilatus spurgte: Hvad er Sandhed? saa kunde jeg være fristet til at sporge dig: Hvad er Genie?" sagde Vilhelm. — „Jeg kunde give dig mange nytydske philosophiske uoversættelige Definitioner," svarede Sigurd; „men vi ville denne

Gang noies med hvad den herlige humoristiske Claudius siger derom." Han gik hen, hentede Wandsbecker-Bothen, og oplæste deraf Følgende:

„„Om Geniet.

Jeg forestiller mig tidt i mine ledige Timer et Sprog som et Bundt Kieppe: til hver Kiep er der fasttryllet en forhexet Prindsesse, eller en ulykkelig Prinds; og saa anseer jeg da den Mand, som forstaaer sig paa det, som et Søndagsbarn, der kan see Aander, mens de Andre kun see Kieppen, og ikke Andet, end den. Man siger, at den, der forstaaer at hexe, kan løse en slig Prindsesse fra sin Fortryllelse, og binde en Alf eller Nisse til Stokken igien. Saaledes gaaer det bestemt til med Sprogene; og saavel Stavene, som Aanderne, ere underkastede store Forandringer. Disse Forandringers og denne Fremgangs Historie er et meget fiint Studium. Der udfordres et philosophisk Folehorn, som ikke er Enhver givet; og uden dette kan der kun siges lidet Sundt om en Mand og hans Smag, samt hans Efterlignere, hvilket den Mængde Afhandlinger i Qvart og Octav noksom bevise. Socrates talede om en Genius, som hviskede ham i Øret, og Tusinde snakkede og snakke efter ham om en Genius. Maaskee forholdt sig den Genius, Socrates talede om, til den, som de tusind Andre omtale, som en gammel Barde og Prophet til de Minstrells og Balladesangere, hvilke Dronning Elisabeth viste følgende Ære paa det sorte Bræt: „Alle Zigeunere, Landstrygere og Minstrells sættes i Tugthuset i Neumünster." Maaskee var det dog ogsaa anderledes; thi det er endnu ikke afgiort, hvad Socrates har meent, og hvad de tusind Andre meente. Naar En har skrevet en Bog, og man læser i Bogen, og det virker saa forunderligt, som om man skulde afsted i Doctor Faustes Kappe, saa at man ligesom staaer op og gior sig reisefærdig, og naar man saa kommer til sig selv igien, taknemmelig vender tilbage til Bogen — da skulde jeg næsten troe, at Autor havde skrevet med Genie. Men min Fætter vil indvende, at dermed er Intet sagt; at man ikke vil vide, hvo der har Genie,

Linie 4 ff.: Om Geniet.] See Sämmtl. Werke des Wandsb. Bothen, I-II, Hamb. 1775, Side 33-34, 41-45.

men hvad Genie er. Genie altsaa — er — er — er en Hvalfisk. Ganske rigtig! Geniet er en Hvalfisk, som kan beholde en Idee tre Dage og tre Nætter i Bugen, og derpaa spye den levende ud paa Land. Det er en Hvalfisk, som snart farer hen giennem Dybet i stille Storhed, saa at Folkene i Vandverdenen faae Koldfeber deraf, snart farer i Veiret, og leger med Tredækkere; ogsaa hæver det sig undertiden med Heftighed hoit op af Havet, og giver Anledning til et stort og sieldent Syn. Ikke-Geniet derimod er et dødt Hvalfiskeliig uden Spæk, som flyder omkring for Vind og Veir, og lugter for de sorte og hvide Biorne (Journalister og Dognskrivere), som derpaa komme gaaende derhen over Isen, og give sig til at æde deraf. Det menneskelige Legem, fuldt af Nerver og Aarer, i hvis Midte den menneskelige Siæl sidder, som en Spindevæv i Midten af sit Net, kan lignes ved en Harpe, og Tingene uden om i Verden ved Fingrene, som spille paa Harpen. Alle Harpestrænge bæve, og give en Lyd fra sig, naar de berores. Men nogle Harper have en saa lykkelig Bygning, at de strax tale under Kunstnerens Hænder, og deres Strænge ere saa inderlig oplagte til at bæve, at Tonen river sig los fra Strængen, og udgier et selvstændigt ætherisk Væsen, som svæver omkring i Luften, og fylder Hierterne med sod Tungsind. Og dette lette ætheriske Væsen, som bevæger sig saa frit omkring i Luften, naar Strængen alt har ophørt at klinge, og fylder Siælen med sod Tungsind, kan ikke faae andet Navn i Daaben, end Genie, og den Mand, paa hvis Hoved det sætter sig, som Uglen paa Minervahielmen, det er en Mand af Genie. Og den gunstige Læser vil formodentlig nu — bedre, end jeg — vide, hvad Genie er. Dette Genie, der for saavidt er en blot Naturgave, faaer nu en forskiellig Retning efter den ganske individuelle Tilstand, hvori Mennesket befinder sig, eller har befundet sig. Der giøre nu Vugge og Amme og Fibelbræt og Bopæl og Sprog og Nathue og Religion og Lærdom Hver Sit, til enten at nedtrykke eller bringe det i Gang. En ganske særdeles Fortieneste i at nedtrykke har Philosophien, saaledes som den almindelig taget er i Brug. Mange gode Herrer, som have

Linie 32: Nathue] Wandsb. B.: Schlafmütze; Prom.: Natur

hert om Ideer, der skulle ligge dybt skiulte i Naturen, og som maae bringes til at see Dagens Lys ved Jordemoder-Kunster, abstrahere Naturen Skindet over Ørene, og udgive deres magre Spogelser for slige Almeentanker eller Ideer. Og Tilhørerne, som vænnes til disse Spogelser, miste lidt efter lidt den Gave, at modtage Indtryk af en Verden, hvori de leve. Alle de Hager i deres Siæl, som skulde hefte fast ved den virkelige Naturs Indtryk, slibes bort, og alle Billeder falde dem kun perspectivisk og dioptrisk i Øiet og Hiertet.""

„Denne humoristiske og genialske Betragtning af Geniet", raabte Ludvig, „er sikkerlig mere værd, end mange forskruede Definitioner, hvori der ei er Funke af sund Menneskeforstand, mindre af Genie. Men om vi nu ogsaa antage, at Geniet er det Fornemste i et Kunstværk, saa maa man være ligesaa langt fra at miskiende det i sine mindre Virkninger, som fra at finde det, hvor det slet ikke er. Jeg forestiller mig Geniet som et Biergværk med Metaller: Solvet findes sieldent, Guldet endnu sieldnere; men Jern og Kobber ere ogsaa godt Malm, og deres større Mængde erstatter deres Sieldenhed. Dersom det ikke var, vilde vel Ingen af os vove paa, næste Gang at medbringe Fortællinger." — „Det er sandt," svarede Sigurd; „vi ville strax begynde med en *captatio benevolentiæ. Hanc veniam petimusqve damusqve vicissim.*" Dermed skiltes de ad for den Gang.

Ved næste Mode forelæste Sigurd sin Fortælling: Den italienske Digter blandt de Vilde.

Efter Fortællingens Slutning kommer Følgende:

„Det var en dristig Fiction," raabte Ludvig, da Fortællingen var til Ende. — „Og dog kunde denne Opfindelse", sagde Sigurd, „have historisk Mulighed. Det var omtrent paa den Tid, at man formoder Odin drog fra Tanais til Rusland. Man formoder ogsaa, at han har lært Bogstavskriften af Grækerne. En Romer kan ligesaa godt have lært ham den, og det var ikke umuligt, at Rygtet om den romerske Digter, der kunde skrive, havde bragt ham til paa Veien at besoge Geternes Konge i Tomi, hvorhen Ovidius af Augustus var landsforviist formedelst

Linie 19: erstatter] Prom.: erstatte

en ubekiendt Forseelse. Min lille Fortælling er egenlig kun en Slags Charade eller Gaade, der faaer sin Betydning i det Øieblik, den bliver løst. Imidlertid troer jeg dog, at jeg her ret naturligt har forbundet det Antike med det Romantiske, hvilket var det, jeg skulde. Jeg længes nu efter Ludvigs Fortælling om den billige Kunstdommer, og haaber, at han selv, med Hensyn til mig, vil foregaae sin Opgave med et godt Exempel."

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 139, Linie 11: Maaneskin] = B; A: Maanskin
— 141, — 17: ved] = B; A: med
— —, — 19: Smaalig] = B; A: Latterlig
— —, — 20: mange] = B; A: flere

Side 145: **Digterbesøget. En Novel.**] (A) Oehl.s Prometheus, IV, Sept. 1833. (B) Oehls Digterværker, XIII, 1846, noget forkortet. I A begynder denne Novelle med Følgende, der viser tilbage til den ovenfor, fra Side 232, indførte Digter-Samtale:

Da de tre Digtere, hvis Bekiendtskab Læserne have giort i foregaaende Hefte, atter mødtes, havde Ludvig endnu ikke sin Fortælling færdig om den billige Kunstdommer. Vilhelm medbragte derimod alt sin Digterforsoning, eller, som han kaldte den: Digterbesøget, hvilken vi her ville meddele.

Bemærkninger til Digterbesøget:

Side 147, Linie 1-2: I det . . . norske Selskab sad Wessel osv.] Om Wessel taler Oehl. i sine Erindr., I, Side 33, 93, 212—214.

— —, — 4-5: den „Tændernes uhøflige Giest", som han omtaler i et af sine Epigrammer] Wessels Impromptu om Tandpine begynder saaledes:

„Du Tændernes uhøflig Giest,
Al Roligheds og Friheds Pest," osv.

— 148, — 15-16: Derfor kaldte man ham Pilen, som en Gienstand for de Andres Spot;] Digteren har vel egentlig tænkt paa Skiven, hvori Vittighedens Pile fæstede sig.

Side 149, Linie 7-8: „Boer jeg paa det høie Field", eller „For Norge, Kæmpers Fodeland"] Bekjendte Sange af J. Nordal Brun.

— 150, — 19: Capitain Sølling tog med,] Om Sølling kan sees i Oehls Erindr., IV, Side 91-93; Oehls Digte, III, 1860, Side 101-103.

— 151, — 12-13: „Den skiælver for sin Piges Vrede, der ikke skiælver for sin Død."] I Johan Wibes Velkomstsang, hvormed hvert nyt indtrædende Medlem hilsedes i det norske Selskab, hedder det:

Fly langt fra os, hvo haanlig tænker
Om den, der bær en Skiønheds Lænker,
Og blev til Elskovs Slave fød!
Kun Kiækhed Skiønhed kan tilbede;
Den skiælver for sin Piges Vrede,
Der ikke skiælver for sin Død.

(Rahbeks Læsning i blandede Æmner, III, 1822, Side 432-433.)

— 154, — 9: Du, som saa huldt min Magt besang,] Her sigtes til Wessels berømte Ode Søvnen, hvis Versemaal Oehl. bibeholder.

— 160, — 14: især min lille Luise.] Fiskemester Jacobsens Datter hed i Virkeligheden ikke Luise, men Anna Hedevig. Om den, senere opklarede, Misforstaaelse, hvorfra Oehl. har hentet Navnet Luise, kan sees i J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 244, Anm. til Side 54, Linie 7-8.

— 161, — 6-8: Man havde tidt spottet Ewald for denne Feil i det norske Selskab,] Oehls — poetiske og prosaiske — Yttringer om Ewald kunne sees, chronologisk ordnede, i Oehls Digte, I, 1860, Side 61, 106-107, 157-158; Nordiske Digte af Adam Oehl., 1807, Fortalen, Side XI-XV; Oehls Digte, II, 1860, Side 28-30: Om Evald og Schiller, Forelæsninger osv., I, 1854; Molbechs Maanedsskrift Athene, I, 1813, Oct. Side 285-311, Nov. Side 355-400; Oehls Skuespil, Lystspil osv., VI, 1860, Side 266-271; Oehls Prometheus, I, 1832, Side 249-282; Oehls Erindr., I, Side 31-32, 92-93, 212-214.

— —, — 23-24: „Egn, som stolt af trygge Fielde rolig trodser Himlene"] J. Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 3.

— 162, — 2-3: han har spottet over mine „Ha-stemte Toner",] Bryllupsverset til Landsdommer Bartholin begynder med disse Linier:

Man spøger nu med de Personer.
Som synge i Ha-stemte Toner.
Hvem der har Uret eller Ret,
Jeg veed ei, vil ei vide det;

Men veed, at, hvis man vil befale,
Jeg daglig tusind Vers skal male,
Saa vælger jeg den Art med Ha!
Jeg kommer ellers slet derfra.
Jeg mener: Ha! med hvad tilhører;
Med dette Spænd man hastig kiører.
Men den, som Læs vil tage paa
(Den sunde Sands jeg kalder saa),
Han kiører ei saa langt om Dagen.

Side 162, Linie 3-4: og han har „sadlet en Najade", ligesom jeg Havet;] Af Ewalds bekjendte Udtryk i Arien En Sømand med et modigt Bryst: „Han sadler dristig Havet op", (Samtlige Skrifter, V, 1853, Side 110) tog Wessel Anledning til følgende Linier i sin Fortælling Den Druknede:

— Jeg i dette Skrift Forsøg vil giøre paa
At dele Roes med ham, som sadled Havets Bølge.
Jeg praler ei; men kan ei dølge,
Jeg den vil agte for en Nar,
Som ikke mig den Ret vil vederfares lade,
At jeg min Formand overgaaet har.
Betænk! jeg sadler en Najade.

— 165, — 28 ff: „Dæmp Harpens Klang, og neppe røre" osv.] Dette ewaldske Digt er i Virkeligheden forfattet til Professor Brünnich i Febr. 1776 (Samtlige Skrifter, II, 1850, Side 299), og altsaa hverken til en Parykmager eller under Digterens Ophold i Rungsted (1773-1775).

— 167, — 26-27: De skal høre den første Act af mine Fiskere, som jeg arbeider paa.] At Fiskerne i Virkeligheden er skrevet flere Aar efter Ewalds Ophold i Rungsted, anfører Oehl selv i sit Evalds Levnet (Athene, I, Side 395); men i nærværende digtede Fortælling kom det ham ikke an paa den historiske Nøiagtighed (jvnf. den nærmest forangaaende Bemærkning).

— 169, — 21-23: De sidste Gienskin | Af Siælens Ild osv.] J. Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 97.

— 170, — 27-29: Jeg læser hende for Alt, hvad jeg skriver, undtagen Slutningen af et lille Digt,] I Slutningsstrophen af Rungsteds Lyksaligheder:

Men du, som allene
Fremkaldte den Lyst af min Smerte, osv.,

have Flere tidligere troet at finde et erotisk Indhold; men efter det i J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 245, i Anm. til Side 55, Linie 17-24, Anførte maa denne Opfattelse vistnok forkastes, og Strophen betragtes som et varmt Udtryk for en hjertelig Taknemmelighedsfølelse.

Side 171, Linie 11-12: Jeg vil bygge Templer i min Hytte, Trophæer i min Vraa.] J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 34.
— —, — 20-22: saa ligner du ham dog deri, at du... kan reise dig i din fulde Hoihed osv.] J. Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 15.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:
Side 150, Linie 11: sit] = B; A: det
— —, — 17: varmere] = B; A: alvorligere
— 154, — 11: Du atter Melpomene love] = B; A: Du fleer Gudinder kraftigt love
— 155, — 7: dog] = B; A: men
— 156, — 9: Om] = B; A: Hvis
— —, — 17: Dig Peder Wessels Kæmpeaand.] = B; A: Sig da en dobbelt Wessel-Aand.
— 157, — 4: tilbage.] = B; A: tilbage igien.
— —, — 6: Ratafia] = B; A: Rataffia
— 158, — 30: sig] = B; A: dem
— 159, — 1: Krostuen var] = B; A: Krostuen selv var
— —, — 5: Lov til at] = B; A: Lov at
— 160, — 20: Folsomt] = B; A: Sentimentalt
— 161, — 14: havde den Ære] = B; A: havde Ære
— 166, — 18: tryg — det vil sige: vis paa at behage] = B; A: tryg, hvis den skal behage
— 169, — 23: vise] A og B: viser
— —, — 31: klædt] = B; A: velklædt
— 171, — 6: glæde] = B; A: gotte

Side 173: **Den billige Kunstdommer. En Novel.**] (A) Oehl.s Prometheus, IV, Dec. 1833. (B) Digterværker af Oehl., II, 1835. (C) Oehl.s Digterværker, XIII, 1846. I A begynder denne Novelle med Følgende, der viser tilbage til den ovenfor, Side 232, indførte Digter-Samtale:

Læserne ville erindre sig de tre unge Digtere, der engang havde aftalt med hverandre at skrive Noveller efter givne Opgaver. Vi have allerede meddeelt Sigurds Den italienske Digter blandt de Vilde, og Vilhelms Digterbesog. Endelig bragte ogsaa Ludvig sin Billige Kunstdommer. „I Grunden", sagde han, „er det en Uting, at digte efter slige Opgaver. Digteraanden maa være ganske overladt til sig selv, og taaler ikke disse Baand og Forskrifter. Men lader os være oprigtige!

Vi have selv hver giort Forslag til en Fortælling, og jeg formoder, det gik jer andre, som mig: vi havde Ideerne i Hovedet, før vi giorde Forslagene. Men selv under Digtningen faaer man nye Ideer. Saaledes blev Vilhelms Novel mere et Digterbesøg, uden just at behøve at blive en Forsoning; og jeg beder eder heller ikke troe, at Titelen paa min Novel aldeles skal antyde, hvad den især indeholder. „„En Titel"", siger Lessing, „„skal ikke være en Kiokkenseddel. Jo mindre den forraader af Indholdet desbedre."" Respect for Lessing! Og I ville see, at jeg endnu har mine særdeles Grunde denne Gang til at begynde med ham."

Bemærkninger til Den billige Kunstdommer:

Side 178, Linie 9: Den berømte Lessing var kommen did,] Om Lessing yttrer Oehl. sig i sine Digte, I, 1860, Side 155—156, og i sine Erindr., I, Side 96; II, Side 35.

— 181, — 20: for at gaae paa poetisk Billedjagt.] I Oehl.s Digte, IV, 1861, Side 284, hedder det:

Den gamle Kleist har ofte sagt,
Han gik paa „poetiske Billedjagt".

— 194, — 27-30: han kunde ikke — som Goethe mange Aar derefter — „prise Winckelmann lykkelig", fordi en saadan Skiebne havde ramt ham i Høiden af hans Glands, inden han dalede.] See Slutningen af Goethes Afhandling om Winckelmann, skreven 1804—1805 (Goethe's sämmtliche Werke, XXX, Stuttg. u. Tüb. 1840, Side 48—49).

— 198, — 22, til Side 199, Linie 2: at Lessing derfor i sin Dramaturgie giver hende følgende Roes: „Jomfru Felbrich lover at blive en fortræffelig Skuespillerinde, osv.] See Hamburgische Dramaturgie, X. Stück (G. E. Lessings sämmtliche Schriften, XXIV, Berl. 1794, Side 82). Slutningen af Citatet, som ikke er ganske rigtigt oversat, lyder i Originalen saaledes: „... muss man ihr doch auch eine Menge Feinheiten zugestehen, die Vorbedacht und Kunst, aber gerade nicht mehr und nicht weniger verriethen, als sich an einer Agnese verrathen darf".

— 204, — 11-13: den strenge Dom, som Lessing havde fældet over Cronegks Olint og Sophronia,] See Hamburgische Dramaturgie, I—V. Stück.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 175, Linie 18: sig mindre] = B; A: sig alt mindre
— 176, — 7: dog] = B; A: ogsaa
— —, — 15: i Aanden] = B; A: for Aanden
— 178, — 25-26: Tauenzien for, at] = C; A: Tauenzien, at
— 179, — 7: ved] = B; A: i
— —, — 21-22: lærd, thi han kan knap skrive sit Navn; han] = C; A: lærd, men det skal være det største Kiødhoved, Jorden kan bære; han
— —, — 24: men Lesser."] = C; A: men Stærke-Mikkel."
— 180, — 5: maae] = B; A: maatte
— —, — 7: som] = B; A: da
— —, — 11: Syge, som laae] = B; A: Syge. Han laa
— —, — 12: afmattet; de indfaldne] = B; A: afmattet; men de indfaldne
— —, — 29: ogsaa faae det at vide."] = B; A: ogsaa vide det."
— —, — 30: svarede] = B; A: sagde
— 182, — 8: Vindue] = B; A: Vindve
— 183, — 1: Lessing] = B; A: ham
— 184, — 17-18: Hovedet] = B; A: Hovederne
— 185, — 32: gior] = C; A: giore
— 187, — 9: Convulsion] = B; A: Culvulsion
— —, — 17: en] = B; A: den
— —, — 24: Maaneskin] = C; A: Maanskin
— 188, — 27-28: De hielpe] = B; A: Det hiælper
— 189, — 11: et] = C; A: en
— —, — 18: Hengivenhed] = B; A: Værdighed
— —, — 19: være beskiæftiget] = B; A: være aandelig beskiæftiget
— 190, — 20: vise ham] = B; A: vise han
— —, — 22: over Kufferten, for] = B; A: over den aabnede Kuffert, for
— 191, — 15: Fare! En tung] = C; A: Fare, og at Vinfred kunde være ganske rolig, hvad ham angik. — Nu vovede han atter at haabe. Første Gang i lang Tid kastede han et muntert Blik ud paa den deilige Høstaften. En tung
— —, — 27-28: nok." | Det bankede atter] = C; A: nok!" | Som han sad i disse Tanker, og dog atter glædede sig over at det var gaaet hans Modstander saa godt, og at han selv ikke længer havde noget Drab paa sin Samvittighed, bankede det atter
— 192, — 6, 21; Side 199, Linie 4, 13; Side 200, Linie 14, 22; Side 202, Linie 9, 29; Side 203, Linie 5; Side 204, Linie 3, 10, 20, 26; Side 209, Linie 27; Side 210, Linie 6, 9; Side 211, Linie 25; Side 212, Linie 27; Side 215, Linie 7, 15;

Side 216, Linie 9; og Side 219, Linie 9: Agnes] = B; A: Agnese
Side 192, Linie 8: Dem hos os. De lader] = B; A: Dem. De lader
— —, — 15; Side 204, Linie 15; Side 215, Linie 4: Agnes'] = B; A: Agneses
— —, — 20: omgiven] = C; A: omgivet
— —, — 27: feirer] = C; A: feire
— 193, — 1-2: ikke for. Jeg] = B; A: ikke. Jeg
— —, — 15: fornærmer Frembringeren af en af det] = B; A: fornærmer een af det
— 194, — 1-2: Lessings Død. Han kunde] = C; A: Lessings Død; det var den samme dumme Kiælderfvend, der i første Samtale med ham havde taget den store Lessing for Stærke-Mikkel. Vinfred kunde
— 195, — 19-20: da den var færdig, tog] = C; A: da det var færdigt og han havde skaffet sig de nødvendige Penge, tog
— 196, — 25: stottet] = B; A: opstillet
— 198, — 1: dobbelt, naar Ulykken] = C; A: dobbelt, naar man ingen rigtig Medlidenhed kan have med den Ulykkelige, naar hans egen Letsind og Sorgloshed er Skyld deri; naar Ulykken
— 199, — 11: ad] = C; A: af
— —, — 26: hvilke] A, B og C: hvilket
— 201, — 10: Dem selv, der] = C; A: Dem, der
— 202, — 31-32: Nød. Han vover ikke] = C; A: Nød. En Mand med Lessings Characteer og Forstand faaer ingen fixe Ideer. Han vover heller ikke
— 205, — 22: undertvungen] = C; A: undertvunget
— 209, — 15: symbolsk] = B; A: symbolisk
— 210, — 2: hvilket har] = B; A: hvilket siden har
— 212, — 8: ophøre. Det er] = C; A: ophøre; og den kolde beregnende Forstand vilde sielden indgaae et Ægteskab. Det er
— —, — 20: Stadighed, saa] = C; A: Stadighed ved Opdragelsen, saa
— 213, — 6, og Side 214, Linie 2: øieblikkeligt] = C; A: øieblikligt
— —, — 14-15: Indbildning. | Afbryd] = C; A: Illusion. Det var Don Quixoteri, det var atter blot Phantasie-, og ikke Hiertenskiærlighed." | „Afbryd
— —, — 18: smuk] = B; A: skion
— —, — 20: lette] = B; A: smukke
— 214, — 27: Vinfred] = B; A: han
— 215, — 24: Stykket, det] = B; A: Stykket, men det
— 216, — 14: dem saa] = B; A: dem endelig saa

Side 216, Linie 17: forflyttet. Et Par Aar efter] = C; A: forflyttet. Kort efter
— —, — 28: Fortræffelighed] = B; A: Charakteer
— 217, — 26: for, som] = C; A: for, uagtet al min Henrykkelse, som
— —, — 28: om] = C; A: paa
— —, — 32: mine Barndomsdage, hvilke, paa] = B; A: min Barndomsdage; der paa
— 218, — 32: der altid havde saa] = B; A: der havde bestandig saa
— 219, — 5: gik over] = B; A: gik altsaa over

Rettelse.

Side 139, Linie 16: ſin læs: ſig.

Dramatiske Digte: Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**

Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 Rdl; **nedsat Pris 3 Kr.**

Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 Rdl 64 ß; **nedsat Pris 10 Kr.**

Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepris 1 Rdl 64 ß; **nedsat Pris 2 Kr.**

I. **Erindringer.** Bogladepris 2 Rdl 24 ß; **nedsat Pris 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl ß, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, lken er den ualmindelig billige Pris af **4 Øre** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der tidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes blikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne trinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer Levering (indeholdende et Bind) til Pris **1 Kr.**; de sidste Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark rge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær dolph Klein, Lille Kjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: lestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.
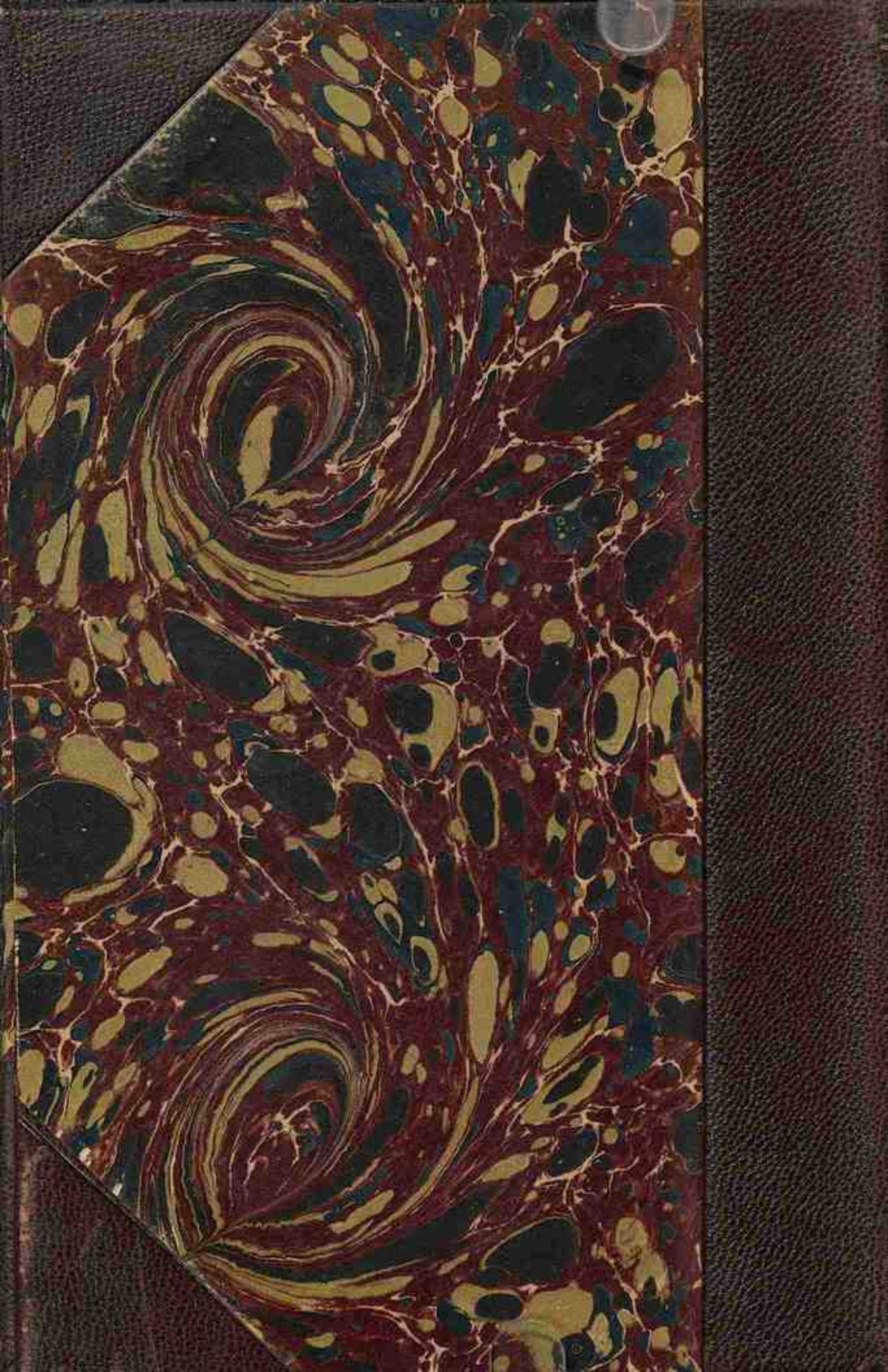
Trykt hos J. H. Schultz.